

Gemeente Lansingerland

Gereedschapskist met begrotingsknoppen m.b.t. Begroting 2025- 2028

Bijlage bij Begroting 2025-2028

Inhoudsopgave

Inleiding.....	7
Programma 1: Dienstverlening.....	9
Beleidsveld dienstverlening	9
01.3.1 Verhogen leges huwelijken (ingezet)	9
01.3.2 Afschaffen vergoeding keuringskosten gehandicaptenparkeerkaart (GPK) (ingezet)	10
01.3.3 Afschaffen vergoeding vrijwilligers verkiezingen (lunch en attentie)	11
01.3.4 Verminderen presentiegelden vrijwilligers verkiezingen.....	11
01.3.5 Afschaffen inclusief stembureau	12
01.3.6 Afschaffen mobiel servicepunt.....	13
01.3.8 Intensivering: inclusief stembureau.....	14
01.3.9 intensivering: Invoering jeugdburgemeester	16
01.3.10 Intensivering: Invoering jeugdlintje	16
Programma 2: Openbare Orde & Veiligheid.....	18
Beleidsveld Openbare Orde & Veiligheid	18
02.1.1 Leges Drank & Horeca (ingezet)	18
02.1.2 Verschrallen op leefbaarheid in wijken (boa).....	19
02.1.3 Stoppen met preventieve aanpak Halt	20
02.1.7 Intensivering: Structurele financiering wijkbrandweerfunctionaris	21
Programma 3: Sport, cultuur en onderwijs	23
Beleidsveld sport.....	23
03.1.1A.A Verhogen huurtarieven sportaccommodaties buitensport met 5% (ingezet)	23
03.1.2A.B Verhogen huurtarieven sportaccommodaties buitensport met 10% (ingezet)	24
03.1.3A.C Verhogen huurtarieven sportaccommodaties buitensport met 15%.....	25
03.1.4 Het realiseren van maximaal twee sportboxen (ingezet)	27
03.1.5 Halveren inzet beleid, accounthouderschap en relatiemanagement sport (1 FTE)	28
03.1.6 Stoppen met combinatiefunctaris (Sport en Cultuur)	29
03.1.7 Intensivering: Het realiseren van de derde sportbox	30
03.1.8 Intensivering: Voortzetten Expeditie Lansingerland (Sport en Cultuur)	31
Beleidsveld cultuur	34
03.2.1F.A Afschaffen subsidieregeling voor Levendig Lansingerland (ingezet)	34
03.2.1F.B Versoberen subsidieregeling voor Levendig Lansingerland	34
03.2.2 Stoppen met de bijdrage aan Archeologie en Erfgoed.....	35
03.2.3K.A Versoberen sociale basis cultuur (nullijn hanteren)	36
03.2.4 Halveren inzet beleid, accounthouderschap en relatiemanagement cultuur (1 FTE)	38

03.2.6K.B Verschrallen sociale basis cultuur	39
Beleidsveld Onderwijs & Kinderopvang	40
03.3.1 Verhogen leges Kinderopvang	40
03.3.2 Bijstellen leeftijdsgrens peuteropvang	41
Programma 4: Sociaal Domein	42
Beleidsveld Samenleving.....	42
04.1.1 Versoberen sociale basis samenleving (nullijn hanteren)	42
04.1.2 Stoppen subsidie voor EHBO en Reanimatie	42
Beleidsveld Jeugd.....	44
04.2.2 Stoppen met de externe huisartsen consultatiefunctie (ingezet)	44
04.2.3A+B Stoppen met jongerenparticipatie (ingezet).....	45
04.2.4 Versoberen sociale basis jeugd (nullijn hanteren)	46
04.2.5 Geen aanpassing in tarief diagnostiek	47
04.2.6 Stoppen met ‘plus’ taken binnen het Jeugd- en Jongerenwerk	48
04.2.14 Stoppen met preventieve trainingen	49
04.2.15 Intensivering: Uitvoeren Hervormingsagenda/Toekomstscenario/Stevige lokale teams (ingezet)	50
Beleidsveld Participatie	51
04.3.1 Niet uitvoeren motie menstruatiearmoede (ingezet)	51
04.3.2 Stoppen met Rotterdampas.....	51
04.3.3 Versoberen sociale basis participatie (nullijn hanteren)	52
04.3.6 Beperken minimabeleid	53
04.3.7 Intensivering: Participatiewet in Balans	54
Beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning	56
04.4.1 Afschaffen gratis OV voor ouderen	56
04.4.2M.A Versoberen sociale basis maatschappelijke ondersteuning (nullijn hanteren)	56
04.4.3M.B Versoberen sociale basis maatschappelijke ondersteuning (inkrimpen activiteiten)	57
04.4.4 Verschrallen maatwerkvoorzieningen maatschappelijke ondersteuning	59
Programma 5: Kwaliteit openbare ruimte	59
Beleidsveld Beheer openbare ruimte.....	60
05.1.1G.A We verduurzamen de openbare verlichting door de aan en uit momenten beter op de zonsopkomst en -ondergang af te stellen (ingezet).....	60
05.1.2C.A Beheer en onderhoud openbare ruimte op bedrijventerreinen zelf laten uitvoeren en niet meer door parkmanagementorganisaties laten doen. (deel 1, budget openbare ruimte) (ingezet)	61
05.1.3 De leges voor werkzaamheden aan bestaande en/of nieuwe kabels en leidingen worden kostendekkend verhaald op de aanvrager (ingezet)	63

05.1.4 Klokkenlint en carillons worden uitgezet	64
05.1.5. We zetten de openbare fonteynen binnen de gemeente uit	65
05.1.6 Poller Bonfut uitzetten, naar beneden zetten en niet beheren (ingezet)	67
05.1.7 Geen poller Hoeksekade terugplaatsen bij reconstructie (ingezet)	68
05.1.8 Het stoppen met het organiseren en bijdragen aan de hanging baskets (plantenbakken met geraniums aan de lichtmasten) in de centra (ingezet)	69
05.1.9 Het stoppen met het plaatsen van kerstbomen als verfraaiing in de centra rond de Kerstperiode (ingezet)	71
05.1.10 Geen gratis zout uitgeven aan inwoners (ingezet)	72
05.1.11B.A Het verlagen van de beeldkwaliteit van A naar B in de centra en daaraan gerelateerde onderwerpen	74
05.1.12B.B Het verlagen van de beeldkwaliteit van A naar C in de centra en daaraan gerelateerde onderwerpen	76
05.1.13 Het verlagen van de beeldkwaliteit van B naar C in de openbare ruimte en daaraan gerelateerde onderwerpen	79
05.1.14 Pollers in centra uitzetten, naar beneden zetten en niet beheren	81
05.1.15 Dienstverleningsovereenkomst bewegwijzeringen opzeggen	82
05.1.16 Stoppen uitvoering niet wettelijk taken dierenwelzijn	83
05.1.17 Afschaffen subsidieregeling Wildopvang	85
05.1.18 Stoppen met het beheren van het verkeerslicht kruising Berkelseweg/ ZoRo-busbaan	87
05.1.19G.B De openbare verlichting uitzetten tussen 23:00 en 05:00 uur	89
05.1.20G.C De openbare verlichting uitzetten	91
05.1.21 Marktkasten en evenementenkasten worden vanuit de gemeente niet meer gefaciliteerd	93
Beleidsveld Afval- en afvalwatermanagement	94
05.2.2 Koningsdag, stoppen met financiering afvalinzameling (ingezet)	94
05.2.3 Stoppen met graffiti verwijdering (ingezet)	95
05.2.4 Stoppen met kauwgomverwijdering in de centrumgebieden	96
05.2.5 Stoppen met de uitgifte van € 0,50 per kerstboom bij de kerstbomen inzamelactie	98
05.2.6 Stoppen met het verstrekken van materialen voor inwoners die zich willen inzetten voor een schoner Lansingerland	99
05.2.7 Stoppen met het gratis verstrekken van hondenpoepzakjes	100
05.2.8 Stoppen met prullenbakken legen en zwerfvuil in de centra en hotspots ruimen op de zaterdagen	102
05.2.9 Stoppen met de Dixie in de Tuin van Floddertje	103
Beleidsveld Vastgoed	104
05.3.1 Verkoop niet maatschappelijk vastgoed	104

05.3.3 Verkoop zwembad de Windas	105
05.3.4 Onderzoek verzelfstandiging/ privatisering gemeentelijk sportaccommodaties.....	107
05.3.6 Verhogen tarieven binnensportaccommodaties met 10%.....	111
05.3.7 Verhogen tarieven binnensportaccommodaties met 5% (ingezet)	112
05.3.8 Verhogen huurtarieven binnen accommodaties met 15% + bevriezing 5 jaar	113
Programma 6: Lansingerland ontwikkelt.....	114
Beleidsveld Ruimtelijke ordening	114
06.1.1 Geen sturing meer op huisvesting arbeidsmigranten	114
06.1.2 Stoppen met klachtenafhandeling m.b.t. milieu en minder inzet DCMR.....	115
06.1.3 Stoppen met deelnemersbijdrage aan het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) Midden-Delfland	117
06.1.4 Stoppen klachtenafhandeling geluidsoverlast HSL	118
06.1.5 Stoppen met o.a. werken aan programma/ doelstelling emissieloze kas	119
06.1.6 Stoppen met het opstellen van het milieubeleidsplan t.b.v. de Omgevingsvisie 2.0, waarmee we de doelstellingen gesteld in de omgevingsvisie 1.0 niet meer gaan uitwerken.	122
06.1.7 Minder onderzoeken leefomgeving, incl. water	123
06.1.8 Alleen extra flexwoningen om de statushouders te huisvesten	126
06.1.9 Geen woningbehoefteonderzoeken en leefbaarheidsmonitor meer	128
Beleidsveld Infrastructuur en mobiliteit	129
06.2.1 Kostendekkende leges gehandicaptenparkeerplaatsen (ingezet)	129
06.2.2 Kostendekkende leges bij ontheffingen artikel 87 RVV (ontheffing verkeersregels) (ingezet) ...	131
06.2.3 Aanpassing bewakingsvorm fietsenstallingen (onbemand of zelfservice met toegangspoort) (ingezet)	132
06.2.4 Geen verkeerjuridisch advies en besluitvorming meer	134
06.2.5 Geen advies en afstemming over verkeersmaatregelen	136
06.2.6 Minder beleidsadvisering en beleidsondersteuning, zowel intern als extern gericht	137
06.2.7 Stoppen met lobby ZoRo	140
06.2.8 Stoppen met financiële bijdrage weekendmetro	141
06.2.9 Geen verkeersveiligheidsacties meer (fietsverlichting en 'de scholen zijn weer begonnen')	142
06.2.10 Geen nieuw parkeerbeleid, geen parkeeronderzoek en geen toetsingaanvragen laadinfrastructuur.....	143
06.2.15 Invoeren van betaald parkeren in parkeergarage Westpolder en overige openbaren parkeervoorziening	145
06.2.18 Geen fietsveiligheidsmaatregelen	146
06.2.20 Geen kleine verkeersmaatregelenbudget meer	147
06.2.26 Geen beheerbijdrage aan PZH-verkeerslichten N209.....	149

Beleidsveld Economische ontwikkeling	150
06.3.1. Stoppen vergroting bewustwording onder ondernemers belang cybersecurity (ingezet).....	150
06.3.2C.B Beheer en onderhoud openbare ruimte op bedrijventerreinen zelf uitvoeren en niet meer door parkmanagementorganisaties laten doen. (deel 2, budget economie) (ingezet)	152
06.3.3 Afschaling accountmanagement bedrijven en centrumgebieden	154
06.3.4 Afschaling visievorming op potentiële transformatie en herstructureringslocaties t.b.v. Omgevingsvisie en Omgevingsprogramma's.....	156
06.3.5 Stoppen met lidmaatschap Greenport West-Holland	157
Beleidsveld Duurzaamheid	159
06.4.1 Stoppen met kleine thema's energie- en klimaatbeleid	159
06.4.2 Stoppen met actieve inzet windenergie.....	161
06.4.3D.B Stoppen subsidie vergroenen schoolpleinen.....	162
06.4.4 Verplaatsen energieloket naar balie in gemeentehuis (ingezet).....	164
06.4.5D.A Gefaseerde afbouw subsidie vergroenen schoolpleinen (ingezet)	166
06.4.6 Vervangen van installaties en gebouwonderdelen door niet duurzame variant.....	168
Programma 9: Kostenplaatsen	169
Afdelingskostenplaatsen	169
09.1.1 Verlagen inhuur personeel van derden	169
Programma 10: Overhead	174
Bedrijfsvoering	174
10.1.1 Invoering verblijfsbelasting (ingezet).....	174
10.1.2 Niet intensiveren op informatieveiligheid	176
10.1.3 P&C producten volledig en alleen digitaal (ingezet).....	177
10.1.4 Versoberen activiteiten kabinet en protocol	178
10.1.5 Stoppen met intensivering Burgerparticipatie	180
10.1.6 Versoberen sponsoring, afschaffen volksfeesten subsidie.....	182
10.1.7 SIEM-SOC tot minimum beperken (alleen signaalfunctie incidenten)	183
10.1.8 A&O fonds bijdrage stoppen.....	185
10.1.13H.B Hele opleidingsbudget schrappen	187
10.1.14H.A Halveren opleidingsbudget	188
10.1.15 Minder wethouders en ondersteuning	189
10.1.16 Stoppen met representatieve uitgaven bestuur	190
10.1.17 Lidmaatschap van de VNG stoppen	191
10.1.18 Stoppen met Zomerrapportage en Slotwijziging	193
10.1.19 Verhogen eigen risico bij verzekeringen c.q. minder verzekeren.....	194

10.1.20 Geen inkoopadvies meer centraal	195
10.1.21 Stoppen met Juridische Kennisbank	196
10.1.22 Stoppen met attentiebudget.....	198
10.1.23 Stoppen met kerstfeest- en geschenken	199
Domein overstijgend	201
Algemene dekkingsmiddelen.....	201
98.1.1 Verhogen OZB-inkomsten niet-woningen (verschillende scenario's) (ingezet)	201
98.1.2 Verhogen OZB-inkomsten woningen (verschillende scenario's) (ingezet)	202
98.1.3 Begrotingstekort dekken uit de algemene reserve	205
Overige programma overstijgend	206
98.2.1 Capaciteitseffect investeringen (ingezet)	206
98.2.2 Domein Bedrijfsvoering ademt mee met de organisatie	208
98.2.5 Afschaffen lease/deelauto's bij gemeentehuis	209
98.2.8 Stoppen met aankoop bloemen	211
98.2.9 Stoppen met de catering	212
98.2.10 Drukwerk en papier	214
98.2.11 Afschaffen lockers gemeentehuis	215
98.2.12 Schoonmaak/vuilophaal/glasbewassing.....	216
Concern control.....	218
99.1.1 Stop met toetsen	218

Inleiding

In dit document vindt u een overzicht van de begrotingsknoppen, gestructureerd per programma en per beleidsveld. Elke knop is voorzien van een uitgebreide toelichting over de inhoud, het verwachte effect en de kleurcategorie waarin deze is geplaatst.

In bepaalde gevallen zijn knoppen aan elkaar gekoppeld, waarbij sprake is van verdiepingsmaatregelen die alleen in combinatie met andere knoppen kunnen worden toegepast. Deze verdiepingsmaatregelen zijn te herkennen aan de letters in de unieke nummering, die in de knoptitels terug te vinden zijn. Het kan voorkomen dat er sprake is van een verdiepingsmaatregel waarvan de extra fasering als technisch niet haalbaar is aangemerkt en daarmee niet is meegenomen in het knoppenboek.

Het merendeel van de knoppen betreft ombuigingen, wat neerkomt op bezuinigingen. Daarnaast zijn er ook enkele intensiveringen opgenomen in het knoppenboek. Het indrukken van deze knoppen leidt tot extra uitgaven. Grotendeels van de intensiveringen worden echter niet ingedrukt. Hieronder vindt u een tabel met alle ingezette knoppen. Deze zijn in het dit document herkenbaar aan hun blauwe arcering, en in de titel van de betreffende knop is "(ingezet)" toegevoegd.

Ingezetete begrotingsknoppen	2025	2026	2027	2028
Begrotingsknoppen Programma 1 Bestuur en Dienstverlening				
01.3.1 Verhogen leges huwelijken	10	10	10	10
01.3.2 Afschaffen vergoeding keuringskosten gehandicaptenparkeerkaart (GPK)	17	17	17	17
Begrotingsknoppen Programma 2 Openbare Orde en Veiligheid				
0.2.1.1 Leges Drank & Horeca	4	4	4	4
Begrotingsknoppen Programma 3 Sport, cultuur en onderwijs				
03.1.1A.A Verhogen huurtarieven sportaccommodaties buitensport met 5%	13	25	25	25
03.1.2A.B Verhogen huurtarieven sportaccommodaties buitensport met 10%	13	25	25	25
0.3.1.4 Het realiseren van maximaal twee sportboxen	3	3	3	3
03.2.7F.A Afschaffen subsidieregeling voor Levendig Lansingerland	25	25	25	25
03.2.1F.B Versoberen subsidieregeling voor Levendig Lansingerland	11	11	11	11
Begrotingsknoppen Programma 4 Sociaal Domein				
04.2.2 Stoppen met de externe huisartsen consultatiefunctie	20	20	20	20
04.2.3A Stoppen met jongerenparticipatie	85	85	85	85
04.3.1. Niet uitvoeren motie menstruatiearmoede	20	20	20	20
Implementatiekosten Hervormingsagenda Jeugd	-400	-400	0	0
Begrotingsknoppen Programma 5 Kwaliteit Openbare Ruimte				
05.1.10 Geen gratis zout uitgeven aan inwoners	2	2	2	2
05.1.1G.A A. We verduurzamen de openbare verlichting door de aan en uit momenten beter op de zonsopkomst en zonsondergang af te stellen	-2	23	23	23
05.1.2C.A Beheer en onderhoud openbare ruimte op bedrijventerreinen zelf laten uitvoeren en niet meer door parkmanagementorganisaties laten doen. (deel 1, budget openbare ruimte)	42	42	42	42
05.1.3 De leges voor werkzaamheden aan bestaande en/of nieuwe kabels en leidingen worden kostendekkend verhaald op de aanvrager.	500	500	500	500
05.1.6. Poller Bonfut uitzetten, naar beneden zetten en niet beheeren	4	4	4	4
05.1.7 Geen poller Hoeksekade terugplaatsen bij de reconstructie	10	10	10	10

05.1.8 Het stoppen met het organiseren en bijdragen aan de hanging baskets (plantenbakken met geraniums aan de lichtmasten) in de centra.	0	25	25	25
05.1.9 Het stoppen met het plaatsen van kerstbomen als verfraaiing in de centra rond de Kerstperiode.	15	15	15	15
05.2.2 Koningsdag, stoppen met financiering afvalinzameling	3	3	3	3
05.2.3 Stoppen met graffiti verwijdering	8	8	8	8
05.3.7 Verhogen tarieven binnensportaccommodaties met 5%	30	30	30	30
Begrotingsknoppen Programma 6 Lansingerland Ontwikkelt				
06.2.1 Kostendekkende leges gehandicaptenparkeerplaatsen	8	8	8	8
06.2.2 Kostendekkende leges bij ontheffingen artikel 87 RVV (ontheffing verkeersregels)	15	15	15	15
06.2.3 Aanpassing bewakingsvorm fietsenstallingen	200	200	200	200
06.3.1 Stoppen vergroting bewustwording onder ondernemers belang cybersecurity	2	2	2	2
06.3.2C.B B. Beheer en onderhoud openbare ruimte op bedrijventerreinen zelf uitvoeren en niet meer door parkmanagementorganisaties laten doen. (deel 2, budget economie)	8	8	8	8
06.4.4 Verplaatsen Energieloket naar balie in gemeentehuis	0	0	40	40
06.4.5D.A Gefaseerde afbouw subsidie vergroenen schoolpleinen	20	40	60	60
Begrotingsknoppen Programma 7 Grondzaken n.v.t.				
Begrotingsknoppen Overhead				
10.1.3 P&C producten volledig en alleen digitaal (ook voor de Raad)	8	8	8	8
10.1.3 Invoeren verblijfsbelasting	150	375	480	497
Begrotingsknoppen Domeinoverstijgend n.v.t.				
Totaal dekking ingezette begrotingsknoppen	840	1.160	1.725	1.742
Technische maatregelen				
Technische maatregelen				
98.2.1 Capaciteitseffect investeringen	205	542	801	1.180
98.1.1 Ozb woningen 5%	521	525	532	540
98.1.2 Ozb niet woningen 5%	645	656	667	671
Totaal dekking technische maatregelen	1.371	1.723	1.999	2.391

Programma 1: Dienstverlening

Beleidsveld dienstverlening

01.3.1 Verhogen leges huwelijken (ingezet)

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Verhogen leges huwelijken			
Portefeuillehouder	Titia Cnossen			
Categorie	Inkomsten			
Kleurcode	Groen			
Knop ontvangstenkant (impact op hoofdlijnen)	We verhogen onze inkomsten door de leges van huwelijken te verhogen.			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we de leges voor huwelijken voor het tweede achtereenvolgende jaar verhogen. Daarmee behoort Lansingerland tot de duurste gemeenten in Nederland op het gebied van leges voor huwelijken.			
Context	We versoberen onze ambitie voor beleidsveld Dienstverlening. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We dragen bij aan de bestaanszekerheid van onze inwoners. We willen een voorspelbare en betrouwbare overheid zijn. Daarom werken we aan een optimale dienstverlening voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Met onze dienstverlening dragen we bij aan de bestaanszekerheid van onze inwoners. Een goede dienstverlening draagt bij aan het doen vermogen van onze inwoners, zodat zij in staat zijn zoveel mogelijk zelf hun zaken te regelen. Dienstverlening dicht bij de inwoner betekent: - Verbeteren bereikbaarheid - Bouwen aan digitale bereikbaarheid en toegankelijkheid - Dienstverlening met aandacht voor iedereen - Positieve klantervaringen			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Het verhogen van de leges voor huwelijken kan ertoe leiden dat er minder huwelijken in Lansingerland plaatsvinden. Door het verhogen van de leges worden we als gemeente minder aantrekkelijk als trouwlocatie. We hanteren verschillende tarieven afhankelijk van de locatie (op het gemeentehuis of een andere locatie) en het moment (doordeweeks, 's avonds of in het weekend). In 2024 kost een huwelijk op het gemeentehuis: - Op een doordeweekse dag € 740 - Op een doordeweekse dag 's avonds € 940 - In het weekend € 1.040 Bij het inzetten van deze knop worden de in 2025 de kosten voor een huwelijk op het gemeentehuis: - Op een doordeweekse dag € 840 - Op een doordeweekse dag 's avonds € 1.040 - In het weekend € 1.140			
Bestuurlijke belemmering	Geen			

Juridische haalbaarheid	Haalbaar
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Beleidssterrein	Dienstverlening
Teammanager	Teammanager Service & Contact

01.3.2 Afschaffen vergoeding keuringskosten gehandicaptenparkeerkaart (GPK) (ingezet)

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Afschaffen vergoeding keuringskosten gehandicaptenparkeerkaart (GPK)			
Portefeuillehouder	Titia Cnossen			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Groen			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door de vergoeding voor de keuringskosten van de GPK af te schaffen.			
Toelichting	De maatregel houdt in dat de keuringskosten voor de GPK ten laste komen van de inwoner.			
Context	We versoberen onze ambitie voor beleidsveld Dienstverlening. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We dragen bij aan de bestaanszekerheid van onze inwoners. We willen een voorspelbare en betrouwbare overheid zijn. Daarom werken we aan een optimale dienstverlening voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Met onze dienstverlening dragen we bij aan de bestaanszekerheid van onze inwoners. Een goede dienstverlening draagt bij aan het doen vermogen van onze inwoners, zodat zij in staat zijn zoveel mogelijk zelf hun zaken te regelen. Dienstverlening dicht bij de inwoner betekent: - Verbeteren bereikbaarheid - Bouwen aan digitale bereikbaarheid en toegankelijkheid - Dienstverlening met aandacht voor iedereen - Positieve klantervaringen			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Inwoners moeten zelf hun keuringskosten betalen. Dit kan leiden tot meer aanvragen voor bijzondere bijstand door inwoners met minimuminkomens. De inwoner betaalt in 2024 € 68,35 voor een aanvraag gehandicaptenparkeerkaart. Het tarief dat de inwoner voor de gehandicaptenparkeerkaart betaalt, wordt bij het inzetten van deze begrotingsknop verhoogt met de kosten voor de medische keuring. Het bedrag van de medische keuring voor 2025 is op dit moment nog niet bekend. Dit wordt altijd pas aan het einde van het jaar bepaald. In 2024 kostte een medische keuring circa € 90. Er wordt geen grote stijging van de medische kosten volgend jaar verwacht.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			

Technische haalbaarheid	Haalbaar
Beleidsterrein	Dienstverlening
Teammanager	Teammanager Service & Contact

01.3.3 Afschaffen vergoeding vrijwilligers verkiezingen (lunch en attentie)

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Afschaffen vergoeding vrijwilligers verkiezingen (lunch en attentie)			
Portefeuillehouder	Pieter van de Stadt			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Oranje			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door de vergoeding voor de vrijwilligers van verkiezingen af te schaffen (lunch en attentie).			
Toelichting	De maatregel houdt in dat vrijwilligers op de stembureaus geen vergoeding (€15 p.p.) meer ontvangen voor lunch en attentie.			
Context	We versoberen onze ambitie voor beleidsveld Dienstverlening. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We dragen bij aan de bestaanszekerheid van onze inwoners. We willen een voorspelbare en betrouwbare overheid zijn. Daarom werken we aan een optimale dienstverlening voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Met onze dienstverlening dragen we bij aan de bestaanszekerheid van onze inwoners. Een goede dienstverlening draagt bij aan het doen vermogen van onze inwoners, zodat zij in staat zijn zoveel mogelijk zelf hun zaken te regelen. Dienstverlening dicht bij de inwoner betekent: - Verbeteren bereikbaarheid - Bouwen aan digitale bereikbaarheid en toegankelijkheid - Dienstverlening met aandacht voor iedereen - Positieve klantervaringen			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 6.500	€ 6.500	€ 6.500	€ 6.500
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	We stoppen met de vergoeding voor lunch en attentie aan inwoners die bij de stembureaus betrokken zijn. Dit kan leiden tot minder betrokkenheid van inwoners bij de organisatie van de verkiezingen. Dit vraagt meer inzet van ambtenaren rond verkiezingen, wat weer effect kan hebben op de dienstverlening naar inwoners en ondernemers in de gemeente.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			
Beleidsterrein	Dienstverlening			
Teammanager	Teammanager Service & Contact			

01.3.4 Verminderen presentiegelden vrijwilligers verkiezingen

Begrotingsknop

Begrotingsknop	Verminderen presentiegelden vrijwilligers verkiezingen			
Portefeuillehouder	Pieter van de Stadt			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Oranje			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Bij maximale ambtelijke inzet in de stembureaus en met centraal tellen, kunnen we onze uitgaven voor de presentiegelden aan vrijwilligers verminderen.			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we kosten kunnen besparen op de inzet van vrijwilligers (gem. € 75 p.p.).			
Context	We houden vast aan onze ambitie voor beleidsveld Dienstverlening. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We dragen bij aan de bestaanszekerheid van onze inwoners. We willen een voorspelbare en betrouwbare overheid zijn. Daarom werken we aan een optimale dienstverlening voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Met onze dienstverlening dragen we bij aan de bestaanszekerheid van onze inwoners. Een goede dienstverlening draagt bij aan het doen vermogen van onze inwoners, zodat zij in staat zijn zoveel mogelijk zelf hun zaken te regelen. Dienstverlening dicht bij de inwoner betekent: - Verbeteren bereikbaarheid - Bouwen aan digitale bereikbaarheid en toegankelijkheid - Dienstverlening met aandacht voor iedereen - Positieve klantervaringen			
Financieel effect	2025 €25.000	2026 €25.000	2027 €25.000	2028 €25.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Inwoners zijn minder betrokken bij de organisatie van de verkiezingen. Bij een maximale inzet van ambtenaren voor het bemensen van de stembureaus, is er in de periode rond de verkiezingen een sterk verminderde inzet van de gemeente op diverse vormen van dienstverlening aan inwoners en ondernemers.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Dit vraagt maximale ambtelijke inzet voor de bemensing van stembureaus.			
Beleidssterrein	Dienstverlening			
Teammanager	Teammanager Service & Contact			

01.3.5 Afschaffen inclusief stembureau

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Afschaffen inclusief stembureau
Portefeuillehouder	Pieter van de Stadt
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Rood
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door het inclusieve stembureau af te schaffen.
Toelichting	De maatregel houdt in dat we geen inclusief stembureau meer aanbieden.

Context	We verschrallen onze ambitie voor beleidsveld Dienstverlening. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We dragen bij aan de bestaanszekerheid van onze inwoners. We willen een voorspelbare en betrouwbare overheid zijn. Daarom werken we aan een optimale dienstverlening voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Met onze dienstverlening dragen we bij aan de bestaanszekerheid van onze inwoners. Een goede dienstverlening draagt bij aan het doen vermogen van onze inwoners, zodat zij in staat zijn zoveel mogelijk zelf hun zaken te regelen. Dienstverlening dicht bij de inwoner betekent: - Verbeteren bereikbaarheid - Bouwen aan digitale bereikbaarheid en toegankelijkheid - Dienstverlening met aandacht voor iedereen - Positieve klantervaringen			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Er is geen inclusief stembureau meer in de gemeente. Mogelijk zorgt dit ervoor dat inwoners met een beperking moeite ervaren om van hun stemrecht gebruik te maken. Daarmee dragen we niet verder bij aan een inclusieve samenleving.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			
Beleidsterrein	Dienstverlening			
Teammanager	Teammanager Service & Contact			

01.3.6 Afschaffen mobiel servicepunt

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Afschaffen mobiel servicepunt
Portefeuillehouder	Titia Cnossen
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Rood
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door het mobiele servicepunt af te schaffen.
Toelichting	De maatregel houdt in dat er in de gemeente één fysiek servicepunt (in het gemeentehuis) overblijft. Met de aanschaf van het mobiel servicepunt is een eenmalige uitgave van € 160.000 gedaan.
Context	We verschrallen onze ambitie voor beleidsveld Dienstverlening. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We dragen bij aan de bestaanszekerheid van onze inwoners. We willen een voorspelbare en betrouwbare overheid zijn. Daarom werken we aan een optimale dienstverlening voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Met onze dienstverlening dragen we bij aan de bestaanszekerheid van onze inwoners. Een goede dienstverlening draagt bij aan het doenvermogen van onze inwoners, zodat zij in staat zijn zoveel mogelijk zelf hun zaken te regelen.

	Dienstverlening dicht bij de inwoner betekent: - Verbeteren bereikbaarheid - Bouwen aan digitale bereikbaarheid en toegankelijkheid - Dienstverlening met aandacht voor iedereen - Positieve klantervaringen			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	We kunnen onze dienstverlening niet dichter bij onze inwoners brengen.			
Bestuurlijke belemmering	Deze ambitie uit het werkprogramma van het college draaien we terug.			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			
Beleidsterrein	Dienstverlening			
Teammanager	Teammanager Service & Contact			

01.3.8 Intensivering: inclusief stembureau

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Intensivering: inclusief stembureau			
Portefeuillehouder	Pieter van de Stadt			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode				
Knop intensivering (impact op hoofdlijnen)	Met de intensivering kunnen we het aantal inclusieve stembureaus uitbreiden van een naar drie.			
Toelichting	Met de intensivering kunnen we het aantal inclusieve stembureaus uitbreiden van één naar drie, zodat in iedere kern een inclusief stembureau aanwezig is.			
Context	We houden vast aan onze ambitie voor beleidsveld Dienstverlening. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We dragen bij aan de bestaanszekerheid van onze inwoners. We willen een voorspelbare en betrouwbare overheid zijn. Daarom werken we aan een optimale dienstverlening voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Met onze dienstverlening dragen we bij aan de bestaanszekerheid van onze inwoners. Een goede dienstverlening draagt bij aan het doen vermogen van onze inwoners, zodat zij in staat zijn zoveel mogelijk zelf hun zaken te regelen. Dienstverlening dicht bij de inwoner betekent: - Verbeteren bereikbaarheid - Bouwen aan digitale bereikbaarheid en toegankelijkheid - Dienstverlening met aandacht voor iedereen - Positieve klantervaringen			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Inwoners kunnen bij verkiezingen in alle drie de kernen terecht bij een inclusief stembureau. Hiermee garanderen wij dat inwoners met een beperking geen moeite ervaren en de mogelijkheid hebben om van hun stemrecht gebruik te maken. Daarmee dragen we bij aan een inclusieve samenleving.			

Bestuurlijke belemmering	Geen
Juridische haalbaarheid	Haalbaar
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Beleidsterrein	Dienstverlening
Teammanager	Teammanager Service & Contact

01.3.9 intensivering: Invoering jeugdburgemeester

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Het invoeren van een jeugdburgemeester			
Portefeuillehouder	Burgemeester Pieter van de Stadt			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode				
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Het invoeren van een jeugdburgemeester			
Toelichting	In sommige naburige gemeenten is de jeugdburgemeester al een bekend fenomeen. In augustus 2024 is bekeken of dit ook in onze gemeente opgepakt kan worden. Het advies luidt dit niet op te pakken in verband met kosten en benodigde capaciteit.			
Context				
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 105.400	€ 100.400	€ 100.400	€ 100.400
	Uitbreiding van team Kabinetszaken met 1,0 Fte (schaal 9) Incidentele opstartkosten van €15.000 Structurele kosten voor bijeenkomsten en communicatie van €10.000			
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Kinderparticipatie staat al hoog op de agenda. Denk aan de organisatie van Democracy en het Kindervragenuur door de griffie. Hiermee vergroten we de bekendheid van de gemeente onder jonge inwoners.			
Bestuurlijke belemmering	Zie opmerking bij de toelichting			
Juridische haalbaarheid	Geen belemmering			
Technische haalbaarheid	Geen belemmering			
Beleidsterrein	Programma 1. Bestuur en dienstverlening			
Teammanager	Teammanager Bestuur en Communicatie DT-lid: directeur Bedrijfsvoering			

01.3.10 Intensivering: Invoering jeugdlintje

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Invoeren van een jeugdlintje

Portefeuillehouder	Structureel			
Categorie	Burgemeester Pieter van de Stadt			
Kleurcode				
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Het invoeren van een jeugdlintje			
Toelichting	In naburige gemeenten is het jeugdlintje al een bekend fenomeen. Op verzoek van de gemeenteraad (motie 2019) onderzoekt de gemeente of dit ook hier te organiseren is. Het advies is in augustus 2024 uitgewerkt. Het advies luidt dit niet op te pakken in verband met kosten en benodigde capaciteit.			
Context				
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 31.500	€ 23.500	€ 23.500	€ 23.500
	Uitbreiding van team Kabinetszaken met 0,2 Fte (schaal 9) Incidentele opstartkosten van €8.000 Structurele kosten voor bijeenkomsten en communicatie van € 5.000			
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Wij vinden het, belangrijk om stil te staan bij bijzondere bijdragen of prestaties van onze jonge inwoners. Afhankelijk van de prestatie besteedt de burgemeester nu ook aandacht hieraan (vrijwilligersprijs, heldenpenning) en blijft dat doen. Het niet invoeren van jeugdlintje heeft geen directe impact: er komen vanuit de samenleving geen aanvragen binnen.			
Bestuurlijke belemmering	Zie opmerking bij de toelichting			
Juridische haalbaarheid	Geen belemmering			
Technische haalbaarheid	Geen belemmering			
Beleidsterrein	Programma 1. Bestuur en dienstverlening			
Teammanager	Teammanager Bestuur en Communicatie DT-lid: directeur Bedrijfsvoering			

Programma 2: Openbare Orde & Veiligheid

Beleidsveld Openbare Orde & Veiligheid

02.1.1 Leges Drank & Horeca (ingezet)

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Leges Drank & Horeca			
Portefeuillehouder	Pieter van de Stadt			
Categorie	Inkomsten			
Kleurcode	Groen			
Knop ontvangstenkant (impact op hoofdlijnen)	We verhogen onze inkomsten door het heffen van leges op drank en horeca.			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we de leges voor drank en horeca voor het tweede achtereenvolgende jaar verhogen.			
Context	We houden vast aan onze ambitie voor beleidsveld Openbare Orde & Veiligheid. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: Veiligheidsbeleid en sociaal beleid gaan hand in hand. Een weerbare samenleving draagt bij aan (sociale) veiligheid. - We zetten in op een gedeelde aanpak richting jeugdproblematiek en jeugdoverlast - We werken aan wijkgericht werken - We maken Lansingerland een hartveilige gemeente - We pakken ondermijning aan - We maken scholieren weerbaar tegen verleidingen uit de georganiseerde criminaliteit - We versterken de digitale weerbaarheid van burgers - We versterken samenwerking en grijpen vroegtijdig in - We zorgen voor goede hulpverlening aan inwoners en een adequate crisisorganisatie			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Inwoners en ondernemers betalen meer voor bepaalde producten. We hebben een minder aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers. Inzet van deze begrotingsknop betekent dat - gemiddeld genomen - de leges met ca. 10% zullen stijgen, los van indexatie. Op basis van de huidige legestarieven zou bijvoorbeeld een vergunning voor een groter commercieel evenement zoals Lansingerland Live dan € 100 meer kosten (van ca. € 950 naar € 1.050), een kleiner commercieel evenement bijv. een braderie door een winkeliervereniging bijna € 18 meer; een exploitatievergunning voor een horecabedrijf kost dan bijna € 50 meer, wat tevens geldt voor een alcoholwetvergunning; een ontheffing winkeltijdenwet kost € 22 meer; etc.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			

Beleidssterrein	Openbare Orde & Veiligheid
Teammanager	Teammanager Openbare Orde & Veiligheid

02.1.2 Verschrallen op leefbaarheid in wijken (boa)

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Verschrallen op leefbaarheid in wijken (boa)			
Portefeuillehouder	Pieter van de Stadt			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Rood			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door te verschrallen op leefbaarheid in wijken.			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we minder zichtbaar zijn in de wijken, omdat er minder Boa-capaciteit is.			
Context	We verschrallen onze ambitie voor beleidsveld Openbare Orde & Veiligheid. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: Veiligheidsbeleid en sociaal beleid gaan hand in hand. Een weerbare samenleving draagt bij aan (sociale) veiligheid. - We zetten in op een gedeelde aanpak richting jeugdproblematiek en jeugdoverlast - We werken aan wijkgericht werken - We maken Lansingerland een hartveilige gemeente - We pakken ondermijning aan - We maken scholieren weerbaar tegen verleidingen uit de georganiseerde criminaliteit - We versterken de digitale weerbaarheid van burgers - We versterken samenwerking en grijpen vroegtijdig in - We zorgen voor goede hulpverlening aan inwoners en een adequate crisisorganisatie			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	We zijn minder zichtbaar in de openbare ruimte voor inwoners en ondernemers. Daardoor zijn we minder bereikbaar voor signalen en meldingen.			
Bestuurlijke belemmering	Met deze begrotingsknop draaien we de uitbreiding van het BOA-team geheel terug (vorig jaar werd de uitbreiding deels - voor 2 FTE - tot 2026 stopgezet als begrotingsmaatregel). Dat betekent dat de doorontwikkeling van de wijkregisseurs-BOA stagneert, aangezien zij meer allround taken moeten uitvoeren. Omdat - onder anderen - de BOA's een belangrijke functie hebben in de wijk, betekent inzet van deze begrotingsknop dat we de ambities uit het IVB ten aanzien van veilige en leefbare wijken naar beneden moeten bijstellen.			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Financieel effect is deels direct merkbaar. Afbouwregeling is nodig.			
Beleidssterrein	Openbare Orde & Veiligheid			
Teammanager	Teammanager Openbare Orde & Veiligheid			

02.1.3 Stoppen met preventieve aanpak Halt

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Stoppen preventieve aanpak Halt			
Portefeuillehouder	Leon Hoek			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Rood			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We stoppen de preventieve aanpak en voorlichting door Bureau Halt, o.a. op scholen.			
Toelichting	De repressieve aanpak door Halt (Halt-verwijzingen) voor jeugdigen die strafbare feiten en overtredingen plegen ontvangt Halt geld van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Halt voert voor onze gemeente preventiemaatregelen uit: voorlichting op scholen, o.a. als onderdeel van de bewustwordingscampagne Kapot Sterk (ondermijning), en spreekuren op enkele VO-scholen. Ook neemt Halt deel aan afstemmingsoverleggen (jeugdoverleg) en maatwerkprojecten (o.a. jaarwisseling). De maatregel houdt in dat Halt stopt met het uitvoeren preventiemaatregelen.			
Context	We verschraken onze ambitie op het beleidsveld Openbare Orde & Veiligheid. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: Veiligheidsbeleid en sociaal beleid gaan hand in hand. Een weerbare samenleving draagt bij aan (sociale) veiligheid. - We zetten in op een gedeelde aanpak richting jeugdproblematiek en jeugdoverlast - We werken aan wijkgericht werken - We maken Lansingerland een hartveilige gemeente - We pakken ondermijning aan - We maken scholieren weerbaar tegen verleidingen uit de georganiseerde criminaliteit - We versterken de digitale weerbaarheid van burgers - We versterken samenwerking en grijpen vroegtijdig in - We zorgen voor goede hulpverlening aan inwoners en een adequate crisorganisatie.			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€0	€18.000	€18.000	€18.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	De inzet van Halt heeft een preventieve werking op problematisch gedrag van jeugdigen. Met voorlichting en inzet van expertise in afstemming met de ketenpartners draagt Halt bij aan bewustwording onder jeugdigen over de gevolgen van crimineel en overlast gevend gedrag. Door deze preventieve aanpak te stoppen zal er minder zicht zijn op criminele en overlast gevende jeugdigen en minder bewustwording en preventie. Dit leidt tot uiteindelijk tot meer deviant gedrag en tot een grotere druk op de repressieve kant door alle betrokken partners. De preventieve inzet van Halt draagt bij aan de strategische opgave jeugd, omdat deze inzet er onder meer op is gericht om jongeren weerbaarder te maken tegen criminaliteit en hierdoor de sociale basis versterkt. Die sociale basis voor jongeren is bovendien een leidend principe uit het IVB.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Het financiële effect is niet direct merkbaar.			

Technische haalbaarheid	Haalbaar
Beleidssterrein	Openbare orde & veiligheid
Teammanager	Veiligheid & APV

02.1.7 Intensivering: Structurele financiering wijkbrandweerfunctionaris

Begrotingsknop (Advies van het college om deze knop niet in te drukken)				
Begrotingsknop	Intensivering: Structurele financiering wijkbrandweerfunctionaris			
Portefeuillehouder	Pieter van de Stadt			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode				
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verhogen onze uitgaven door structurele financiering te realiseren voor de wijkbrandweerfunctionaris.			
Toelichting	De maatregel houdt in dat er een wijkbrandweerfunctionaris aanwezig is in onze gemeente. De Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (VRR) vervult reeds een preventieve rol ten behoeve van brandveiligheid binnen onze gemeente. De wijkbrandweerfunctionaris biedt een aanvulling op deze preventieve inspanningen door zich specifiek te richten op het verbeteren van brandveiligheid in wijken en buurten via een meer lokale en persoonlijke benadering.			
Context	We intensiveren onze ambitie voor beleidsveld Openbare Orde & Veiligheid op het gebied van leefbare en veilige gemeente. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: Veiligheidsbeleid en sociaal beleid gaan hand in hand. Een weerbare samenleving draagt bij aan (sociale) veiligheid. - We zetten in op een gedeelde aanpak richting jeugdproblematiek en jeugdoverlast. - We werken aan wijkgericht werken - We maken Lansingerland een hartveilige gemeente - We pakken ondermijning aan - We maken scholieren weerbaar tegen verleidingen uit de georganiseerde criminaliteit - We versterken de digitale weerbaarheid van burgers - We versterken samenwerking en grijpen vroegtijdig in - We zorgen voor goede hulpverlening aan inwoners en een adequate crisisorganisatie			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	De inzet van de wijkbrandweerfunctionaris draagt bij aan meer bewustzijn bij inwoners over het belang van brandveiligheid.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			
Beleidssterrein	Openbare Orde & Veiligheid			

Teammanager	Teammanager Openbare Orde & Veiligheid
-------------	--

Programma 3: Sport, cultuur en onderwijs

Beleidsveld sport

03.1.1A.A Verhogen huurtarieven sportaccommodaties buitensport met 5% (ingezet)

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Verhogen huurtarieven sportaccommodaties buitensport met 5% (VANAF 1AUG)			
Portefeuillehouder	Leon Hoek			
Categorie	Inkomsten			
Kleurcode	Groen			
Knop ontvangstenkant (impact op hoofdlijnen)	We verhogen onze inkomsten door de huurtarieven van sportaccommodaties buitensport te verhogen met 5%.			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we een hoger tarief gaan hanteren voor de buitensportaccommodaties en dat we afwijken van de in 2023 vastgestelde Tarievennota Sportaccommodaties. Tussen 2018 en 2023 waren de tarieven bevroren. In 2023 zijn de tarieven voor sportverenigingen verlaagd. Ook heeft de raad in 2023 de nieuwe Tarievennota vastgesteld. Daarin is opgenomen dat we de huurtarieven jaarlijks op 1 augustus indexeren volgens CPI (Consumentenprijsindex). Hiermee sluiten we aan op het sportseizoen. Dat betekent dat de indexering plaatsvindt per 1 augustus 2025. Daarom kunnen we de hogere huurinkomsten in 2025 niet voor het hele jaar inboeken.			
Context	We versoberen onze ambitie voor beleidsveld Sport. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We dragen bij aan de gezondheid van onze inwoners: we stimuleren een actief verenigingsleven en dragen bij aan de gezonde leefstijl van inwoners. - We realiseren, onderhouden en verhuren gemeentelijke sportaccommodaties voor gebruik door scholen, verenigingen en particulieren - We stimuleren sportbeoefening en zorgen dat sport en bewegen bereikbaar is voor al onze inwoners - We versterken de Lansingerlandse sportsector met het lokale Sportakkoord			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 12.500	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Verenigingen zullen de huurverhoging doorrekenen aan hun leden. Dat betekent dat inwoners meer gaan betalen voor hun lidmaatschap bij hun sportvereniging (buitensport). Als sporten bij verenigingen duurder wordt voor inwoners, leidt dat mogelijk tot een lager ledenaantal. Mogelijk komen daardoor verenigingen in financiële problemen. Inwoners met een laag inkomen kunnen gebruik maken van het Volwassenenfonds voor Sport en cultuur. Hogere contributies raken vooral inwoners die net boven de inkomensgrens zitten.			

	In het uiterste geval kunnen hogere lasten ertoe leiden dat buitensportverenigingen velden ‘teruggeven’ aan de gemeente. We ontvangen dan geen huur, maar houden wel kapitaallasten. <i>Kosten recht van opstal</i> Op dit moment krijgen een aantal verenigingen te maken met hoge kosten voor het vestigen van het recht van opstal. Hiervoor dienen zij eenmalige notariële kosten te maken van ca € 700 voor de inschrijving van de akte. Daarnaast nemen de jaarlijkse kosten vanwege de retributie en zakelijke belastingen toe. Afhankelijk van de grootte van de clubaccommodaties kunnen deze kosten oplopen tot € 2.500.
Bestuurlijke belemmering	De ambitie van het college om te zorgen voor een passend voorzieningenniveau komt onder druk. Daarnaast kan het afwijken van recent vastgestelde huurtarieven leiden tot veel weerstand bij de buitensportverenigingen.
Juridische haalbaarheid	Haalbaar
Technische haalbaarheid	Haalbaar, maar de Tarievennota moet aangepast worden.
Beleidsterrein	Sport
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven

03.1.2A.B Verhogen huurtarieven sportaccommodaties buitensport met 10% (ingezet)

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Verhogen huurtarieven sportaccommodaties buitensport met 10%
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Categorie	Inkomsten
Kleurcode	Groen
Knop ontvangstenkant (impact op hoofdlijnen)	We verhogen onze inkomsten door de huurtarieven van sportaccommodaties buitensport te verhogen met 10%. LET OP , Alleen in drukken in combinatie met begrotingsknop 03.1.2A.A.
Toelichting	De maatregel houdt in dat we een hoger tarief gaan hanteren voor de buitensportaccommodaties en dat we afwijken van de in 2023 vastgestelde Tarievennota Sportaccommodaties. Tussen 2018 en 2023 waren de tarieven bevroren. In 2023 zijn de tarieven voor sportverenigingen verlaagd. Ook heeft de raad in 2023 de nieuwe Tarievennota vastgesteld. Daarin is opgenomen dat we de huurtarieven jaarlijks op 1 augustus indexeren volgens CPI (Consumentenprijsindex). Hiermee sluiten we aan op het sportseizoen. Dat betekent dat de indexering plaatsvindt per 1 augustus 2025. Daarom kunnen we de hogere huurinkomsten in 2025 niet voor het hele jaar inboeken.
Context	We verschraken onze ambitie voor beleidsveld Sport. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We dragen bij aan de gezondheid van onze inwoners: we stimuleren een actief verenigingsleven en dragen bij aan de gezonde leefstijl van inwoners.

	- We realiseren, onderhouden en verhuren gemeentelijke sportaccommodaties voor gebruik door scholen, verenigingen en particulieren - We stimuleren sportbeoefening en zorgen dat sport en bewegen bereikbaar is voor al onze inwoners - We versterken de Lansingerlandse sportsector met het lokale Sportakkoord			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 12.500	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Verenigingen zullen de huurverhoging doorrekenen aan hun leden. Dat betekent dat inwoners meer gaan betalen voor hun lidmaatschap bij hun sportvereniging (buitensport). Als sporten bij verenigingen duurder wordt voor inwoners, leidt dat mogelijk tot een lager ledenaantal. Mogelijk komen daardoor verenigingen in financiële problemen. Inwoners met een laag inkomen kunnen gebruik maken van het Volwassenenfonds voor Sport en cultuur. Hogere contributies raken vooral inwoners die net boven de inkomensgrens zitten. In het uiterste geval kunnen hogere lasten ertoe leiden dat buitensportverenigingen velden ‘teruggeven’ aan de gemeente. We ontvangen dan geen huur, maar houden wel kapitaallasten. <i>Kosten recht van opstal</i> Op dit moment krijgen een aantal verenigingen te maken met hoge kosten voor het vestigen van het recht van opstal. Hiervoor dienen zij eenmalige notariële kosten te maken van ca € 700 voor de inschrijving van de akte. Daarnaast nemen de jaarlijkse kosten vanwege de retributie en zakelijke belastingen toe. Afhankelijk van de grootte van de clubaccommodaties kunnen deze kosten oplopen tot € 2.500.			
Bestuurlijke belemmering	De ambitie van het college om te zorgen voor een passend voorzieningenniveau komt onder druk. Daarnaast kan het afwijken van recent vastgestelde huurtarieven leiden tot veel weerstand bij de buitensportverenigingen.			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar, maar de Tarievennota moet aangepast worden.			
Beleidsterrein	Sport			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven			

03.1.3A.C Verhogen huurtarieven sportaccommodaties buitensport met 15%

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Verhogen huurtarieven sportaccommodaties buitensport met 15%
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Categorie	Inkomsten

Knop ontvangstenkant (impact op hoofdlijnen)	We verhogen onze inkomsten door de huurtarieven van sportaccommodaties buitensport te verhogen met 15%. LET OP , Alleen in drukken in combinatie met begrotingsknoppen 03.1.2A.A en 03.1.2A.B.			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we een hoger tarief gaan hanteren voor de buitensportaccommodaties en dat we afwijken van de in 2023 vastgestelde Tarievennota Sportaccommodaties. Tussen 2018 en 2023 waren de tarieven bevroren. In 2023 zijn de tarieven voor sportverenigingen verlaagd. Ook heeft de raad in 2023 de nieuwe Tarievennota vastgesteld. Daarin is opgenomen dat we de huurtarieven jaarlijks op 1 augustus indexeren volgens CPI (Consumentenprijsindex). Hiermee sluiten we aan op het sportseizoen. Dat betekent dat de indexering plaatsvindt per 1 augustus 2025. Daarom kunnen we de hogere huurinkomsten in 2025 niet voor het hele jaar inboeken.			
Context	We versoberen onze ambitie voor beleidsveld Sport. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We dragen bij aan de gezondheid van onze inwoners: we stimuleren een actief verenigingsleven en dragen bij aan de gezonde leefstijl van inwoners. - We realiseren, onderhouden en verhuren gemeentelijke sportaccommodaties voor gebruik door scholen, verenigingen en particulieren - We stimuleren sportbeoefening en zorgen dat sport en bewegen bereikbaar is voor al onze inwoners - We versterken de Lansingerlandse sportsector met het lokale Sportakkoord			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 12.500	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Verenigingen zullen de huurverhoging doorrekenen aan hun leden. Dat betekent dat inwoners meer gaan betalen voor hun lidmaatschap bij hun sportvereniging (buitensport). Als sporten bij verenigingen duurder wordt voor inwoners, leidt dat mogelijk tot een lager ledenaantal. Mogelijk komen daardoor verenigingen in financiële problemen. Inwoners met een laag inkomen kunnen gebruik maken van het Volwassenenfonds voor Sport en cultuur. Hogere contributies raken vooral inwoners die net boven de inkomensgrens zitten. In het uiterste geval kunnen hogere lasten ertoe leiden dat buitensportverenigingen velden ‘teruggeven’ aan de gemeente. We ontvangen dan geen huur, maar houden wel kapitaallasten. <i>Kosten recht van opstal</i> Op dit moment krijgen een aantal verenigingen te maken met hoge kosten voor het vestigen van het recht van opstal. Hiervoor dienen zij eenmalige notariële kosten te maken van ca € 700 voor de inschrijving van de akte. Daarnaast nemen de jaarlijkse kosten vanwege de retributie en zakelijke belastingen toe. Afhankelijk van de grootte van de clubaccommodaties kunnen deze kosten oplopen tot € 2.500.			

Bestuurlijke belemmering	De ambitie van het college om te zorgen voor een passend voorzieningenniveau komt onder druk. Daarnaast kan het afwijken van recent vastgestelde huurtarieven leiden tot veel weerstand bij de buitensportverenigingen.
Juridische haalbaarheid	Haalbaar
Technische haalbaarheid	Haalbaar, maar Tarievennota moet aangepast worden
Beleidsterrein	Sport
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven

03.1.4 Het realiseren van maximaal twee sportboxen (ingezet)

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Het realiseren van maximaal twee sportboxen			
Portefeuillehouder	Leon Hoek			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Groen			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Met het niet plaatsen van de derde sportbox besparen we incidenteel € 8.000 op de algemene reserve en structureel € 2.500 aan abonnement- en onderhoudskosten.			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we het aantal sportboxen maximeren op twee (in plaats van de drie sportboxen uit het amendement). Het inzetten van deze knop heeft geen effect op het begrotingssaldo maar levert een voordeel van € 8.000 op de algemene reserve.			
Context	We versoberen onze ambitie voor beleidsveld Sport. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We dragen bij aan de gezondheid van onze inwoners: we stimuleren een actief verenigingsleven en dragen bij aan de gezonde leefstijl van inwoners. - We realiseren, onderhouden en verhuren gemeentelijke sportaccommodaties voor gebruik door scholen, verenigingen en particulieren - We stimuleren sportbeoefening en zorgen dat sport en bewegen bereikbaar is voor al onze inwoners - We versterken de Lansingerlandse sportsector met het lokale Sportakkoord <i>Amendement voor het plaatsen van drie sportboxen</i> Op 3 november heeft de gemeenteraad een amendement aangenomen voor het plaatsen van drie sportboxen in Lansingerland. De raad heeft hiertoe een budget beschikbaar gesteld van € 46.000. De lasten worden gedekt uit de kapitaallasten dekkingsreserve. De structurele lasten voor de sportbox bestaan uit abonnementskosten en onderhoudskosten. Deze kosten zijn totaal c.a. € 2.500 per jaar. Er is inmiddels een sportbox geplaatst. Het plaatsen van de tweede is in voorbereiding.			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Incidenteel/structureel	Incidenteel: € 8.000 lagere onttrekking aan de kapitaallastendekkingsreserve. Dit vloeit terug naar de algemene reserve.			

	Structureel: € 2.500 onderhouds- en abonnementskosten.
Maatschappelijk effect	Inwoners kunnen gebruik maken van twee sportboxen in de gemeente in plaats van drie.
Bestuurlijke belemmering	We geven geen uitvoering aan het Amendement Sportbox van 03-11-2022 (A2022-043) dat de Raad heeft aangenomen.
Juridische haalbaarheid	Haalbaar
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Beleidssterrein	Sport
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven

03.1.5 Halveren inzet beleid, accounthouderschap en relatiemanagement sport (1 FTE)

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Halveren inzet beleid, accounthouderschap en relatiemanagement sport (1 FTE)
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Rood
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door de inzet van beleid, accounthouderschap en relatiemanagement sport te halveren met 1 FTE.
Toelichting	De maatregel leidt ertoe dat er onvoldoende capaciteit is voor vragen en ondersteuning van sportverenigingen en voor het accountmanagement voor samenwerkingspartners/contractpartijen. Met het beleid, accounthouderschap en relatiemanagement sport geven we uitvoering aan de Sportvisie, het Accommodatieplan Sport, het Sportakkoord Lansingerland en werkprogramma Vitaliteit. Beleidsdoelstellingen en ambities komen in het gedrang omdat er niet meer voldoende capaciteit is voor de volgende taken: - Actualiseren van de Sportvisie en van het Accommodatieplan, het ontwikkelen van beleid voor sport en bewegen in de openbare ruimte en van speel- en spelbeleid - Het uitvoeren van de Sportvisie 'Scoren met sport' - Het uitvoeren van het Accommodatieplan Sport, waaronder de voorbereiding en de actualisering van de sportvoorzieningen Wilderszijde - Het uitvoeren van het Sportakkoord Lansingerland 2.0, met een inzet op de kwetsbare en jonge inwoners van Lansingerland, op inclusiviteit en een sociaal veilig sportklimaat en op vitale en toekomstbestendige sportverenigingen - Bijdragen aan het Gezond en Actief leven akkoord (GALA) - Het ondersteunen van verenigingen, bijvoorbeeld met aanpassingen in de accommodatie - Contactpersoon voor vragen van alle sport- en beweegaanbieders in Lansingerland - Uitvoering geven aan het regionale samenwerkingsverband voor mensen met een lichamelijke of mentale beperking
Context	We verschrappen onze ambitie voor beleidsveld Sport. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We dragen bij aan de gezondheid van onze inwoners: we stimuleren een actief verenigingsleven en dragen bij aan de gezonde leefstijl van inwoners.

	- We realiseren, onderhouden en verhuren gemeentelijke sportaccommodaties voor gebruik door scholen, verenigingen en particulieren - We stimuleren sportbeoefening en zorgen dat sport en bewegen bereikbaar is voor al onze inwoners - We versterken de Lansingerlandse sportsector met het lokale Sportakkoord			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	De maatregel leidt ertoe dat er onvoldoende capaciteit is voor vragen en ondersteuning van sportverenigingen en voor het accountmanagement voor samenwerkingspartners/contractpartijen. Minder inzetten op sport betekent het verminderen van de preventieve werking van sport: elke euro die we in sport investeren levert winst op het gebied van o.a. jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en veiligheid (overlastmeldingen). Het verbindende element en de gezondheidswinst die we met sport kunnen behalen komen onder druk.			
Bestuurlijke belemmering	We dragen minder bij aan de ambitie van het college om te zorgen voor een passend voorzieningenniveau. Daarnaast dragen we minder bij aan het realiseren van de doelen van de Sportvisie 'Scoren met sport', het Sportakkoord en het Werkprogramma Vitaliteit.			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Financieel effect is direct merkbaar. Afbouwregeling is nodig.			
Beleidssterrein	Sport			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven			

03.1.6 Stoppen met combinatiefunctionaris (Sport en Cultuur)

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Stoppen met combinatiefunctionaris (Sport en Cultuur)
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Rood
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door te stoppen met combinatiefunctionaris (Sport en Cultuur).
Toelichting	De maatregel houdt in dat we het contract voor de combinatiefuncties sport en cultuur afbouwen en stopzetten. We hebben daarmee geen capaciteit meer om uitvoering te geven aan de Sportvisie, het Sportakkoord en het Werkprogramma Vitaliteit. Ook aan de cultuurnota kunnen we geen uitvoering meer geven. We minimaliseren onze bijdrage aan het sport-, beweeg- en cultuurklimaat in Lansingerland. De opdracht voor de combinatiefuncties wordt bekostigd vanuit verschillende budgetten, waaronder een groot deel SPUK-middelen (GALA/SPUK). De totale opdracht kent een waarde van ruim € 500.000 per jaar. Daarvan is € 165.000

	afkomstig uit de gemeentebegroting. Dit is een voorwaarde voor de inzet van de SPUK-middelen. Dat betekent dat we de opdracht voor sport en cultuur niet voortzetten zonder de gemeentelijk bijdrage. Niet ingezette middelen moeten we terugbetalen aan het Rijk. <i>Sport- en cultuuraanbieders ontvangen ondersteuning van de combinatiefuncties. Dit zorgt ervoor dat zij vitaal zijn, blijven en/of worden. Dit zorgt er ook voor dat onze inwoners indirect beter ondersteund worden om te sporten/bewegen of aan cultuur te doen. Daarnaast organiseren de combinatiefuncties in samenwerking met de sport- en cultuuraanbieders activiteiten waar onze inwoners direct gebruik van kunnen maken. Het gaat hier om plezier, (mentale) gezondheid en ontmoeting.</i>			
Context	We verschraken onze ambitie voor beleidsveld Sport. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We dragen bij aan de gezondheid van onze inwoners: we stimuleren een actief verenigingsleven en dragen bij aan de gezonde leefstijl van inwoners. - We realiseren, onderhouden en verhuren gemeentelijke sportaccommodaties voor gebruik door scholen, verenigingen en particulieren - We stimuleren sportbeoefening en zorgen dat sport en bewegen bereikbaar is voor al onze inwoners - We versterken de Lansingerlandse sportsector met het lokale Sportakkoord			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 165.000	€ 165.000	€ 165.000	€ 165.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Voor inwoners voor wie sporten en bewegen niet vanzelfsprekend is verkleinen we de toegankelijkheid tot sporten, bewegen en ontmoeten. De vitaliteit en toekomstbestendigheid van onze sportverenigingen komt onder druk, omdat zij geen gebruik meer kunnen maken van de ondersteuning van het team van Lansingerland Beweegt (de combinatiefuncties), dat zorgt voor verbinding en vernieuwing in de sport- en cultuursector.			
Bestuurlijke belemmering	We minimaliseren onze bijdrage aan het sport en beweegklimaat in Lansingerland. We kunnen onze sportvisie en het Werkprogramma Vitaliteit niet meer uitvoeren. Het tussentijds openbreken van het contract kan het beeld van een betrouwbare overheid aantasten.			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			
Beleidsterrein	Sport en Cultuur			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven			

03.1.7 Intensivering: Het realiseren van de derde sportbox

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Intensivering: Het realiseren van de derde sportbox
Portefeuillehouder	Leon Hoek

Categorie	Uitgaven			
Kleurcode				
Knop intensivering (impact op hoofdlijnen)	Met de intensivering kunnen we de derde sportbox realiseren en geven we uitvoering aan het amendement van 3 november 2022.			
Toelichting	De raad heeft € 46.000 beschikbaar gesteld voor het plaatsen van drie sportboxen. De praktijk laat zien dat er € 19.000 nodig is per sportbox. Om een derde sportbox te kunnen plaatsen is er € 11.000 extra nodig, boven op het beschikbare budget van € 46.000. Dit bedrag wordt over een periode van 10 jaar afgeschreven. Daarnaast is een extra bedrag nodig van €2.500 voor abonnementskosten en beheer en onderhoud van de sportbox.			
Context	We houden vast aan onze ambitie voor beleidsveld Sport. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We dragen bij aan de gezondheid van onze inwoners: we stimuleren een actief verenigingsleven en dragen bij aan de gezonde leefstijl van inwoners. - We realiseren, onderhouden en verhuren gemeentelijke sportaccommodaties voor gebruik door scholen, verenigingen en particulieren - We stimuleren sportbeoefening en zorgen dat sport en bewegen bereikbaar is voor al onze inwoners - We versterken de Lansingerlandse sportsector met het lokale Sportakkoord <i>Amendement voor het plaatsen van 3 sportboxen</i> Op 3 november 2022 heeft de gemeenteraad een amendement aangenomen voor het plaatsen van 3 sportboxen in Lansingerland. De raad heeft hiertoe een budget beschikbaar gesteld van € 46.000. De lasten worden gedekt uit de kapitaallasten dekkingsreserve. Er is inmiddels een sportbox geplaatst. Het plaatsen van de tweede is in voorbereiding.			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Incidenteel/structureel	Incidenteel: een storting vanuit de algemene reserve in de kapitaallastendekkingsreserve à € 11.000. Structureel: € 2.500 onderhouds- en abonnementskosten.			
Maatschappelijk effect	Met de intensivering kunnen inwoners uit de drie kernen gebruik maken van een sportbox.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			
Beleidssterrein	Sport			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven			

03.1.8 Intensivering: Voortzetten Expeditie Lansingerland (Sport en Cultuur)

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Intensivering: voortzetten Expeditie Lansingerland (Sport en Cultuur)

Portefeuillehouder	Leon Hoek en Titia Cnossen			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode				
Knop intensivering (impact op hoofdlijnen)	Met de intensivering kunnen we Expeditie Lansingerland (in aangepaste vorm) voortzetten.			
Toelichting	Met de intensivering kunnen we Expeditie Lansingerland (in aangepaste vorm) voortzetten.			
Context	We houden vast aan onze ambitie voor beleidsveld Sport. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We dragen bij aan de gezondheid van onze inwoners: we stimuleren een actief verenigingsleven en dragen bij aan de gezonde leefstijl van inwoners. - We realiseren, onderhouden en verhuren gemeentelijke sportaccommodaties voor gebruik door scholen, verenigingen en particulieren - We stimuleren sportbeoefening en zorgen dat sport en bewegen bereikbaar is voor al onze inwoners - We versterken de Lansingerlandse sportsector met het lokale Sportakkoord We houden vast aan onze ambitie voor beleidsveld Cultuur. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We werken aan een cultuuraanbod dat toegankelijk is voor iedereen en van betekenis is voor Lansingerland. - Een cultuurhuis in elke kern - Stimuleren, verbinden en presenteren van het culturele aanbod - Subsidiëren en bestendigen van het bibliotheekwerk Voor de voortzetting van Expeditie Lansingerland vanaf 2025 en verder zijn twee scenario's denkbaar: 1. Amusement; In dit scenario zou de Expeditie het meest lijken op de huidige vorm. Gezien de evaluatie van de Expeditie kiezen we ervoor niet iedere vakantie meer een programma aan te bieden. Daarnaast wordt er rekening gehouden met activiteiten die niet aanslaan/niet succesvol zijn gebleken. De totale hoeveelheid activiteiten per vakantie gaat hiermee omlaag. We gaan met de huidige/nieuwe organisator (Sport Heroes) in gesprek over de precieze vorm en invulling van activiteiten per vakantie. 2. Doorstroom naar regulier sport- en cultuuraanbod; In dit scenario verleggen we het doel van de Expeditie van amusement naar het structureel in beweging brengen en met cultuur bezig zijn van de jeugd. Dit betekent dat de vorm van de Expeditie aangepast wordt. Alleen in de zomervakantie en Kerstvakantie zullen er activiteiten plaatsvinden. In de periodes na deze vakanties worden tegen meerbetaling activiteitenreeksen van (de meest populaire) activiteiten aangeboden. Dit zorgt voor snellere en laagdrempeligere doorstroming richting reguliere activiteiten bij onze lokale sport- en cultuuraanbieders. Dit scenario sluit aan bij de huidige Sportvisie en Cultuurnota.			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
Scenario 1	€ 17.500	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
Scenario 2				

	€ 24.000	€ 48.000	€ 48.000	€ 48.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Met Expeditie Lansingerland stimuleren we het sporten en bewegen voor onze jeugd. Afhankelijk van het scenario dat gekozen wordt, is het hoofddoel van de Expeditie amusement of doorstroom richting regulier sport- en cultuuraanbod. Scenario 1: Deelnemers doen mee om zich te vermaken in de vakanties. De maatschappelijke meerwaarde van dit scenario is dat we de jeugd in aanraking laten komen met sport en cultuur, dus kinderen komen van de bank en komen leeftijdsgenoten tegen. Ook voor ouders is dit een welkome besteding van de vakantie voor hun kinderen. Scenario 2: Deelnemers doen nog steeds mee om zich te vermaken in de vakanties, maar krijgen ook de mogelijkheid om een eerste stap richting verdere talentontwikkeling te zetten. De maatschappelijke meerwaarde uit scenario 1 blijkt ook in dit scenario, maar is breder doordat de jeugd structureel bij sport en cultuur actief is.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			
Beleidsterrein	Sport en Cultuur			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven			

Beleidsveld cultuur

03.2.1F.A Afschaffen subsidieregeling voor Levendig Lansingerland (ingezet)

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Afschaffen subsidieregeling voor Levendig Lansingerland			
Portefeuillehouder	Titia Cnossen			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Groen			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door de subsidieregeling Levendig Lansingerland af te schaffen.			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we kleine (inwoners) initiatieven niet meer financieel ondersteunen.			
Context	We verschraken onze ambitie voor beleidsveld Cultuur. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We werken aan een cultuuraanbod dat toegankelijk is voor iedereen en van betekenis is voor Lansingerland. - Een cultuurhuis in elke kern - Stimuleren, verbinden en presenteren van het culturele aanbod - Subsidiëren en bestendigen van het bibliotheekwerk			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 24.500	€ 24.500	€ 24.500	€ 24.500
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Het afschaffen van deze regeling zorgt voor verschraking van het aanbod van nieuwe maatschappelijke, culturele en sportieve activiteiten. Denk hierbij aan activiteiten als nieuwe concertformats van muziekverenigingen en initiatieven om met nieuw aanbod leden te werven voor de vereniging. De impulsen die deze regeling mogelijk maakt voor de samenleving verdwijnen en daarmee ook voor een gedeelte de zichtbaarheid van de verenigingen.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			
Beleidsterrein	Cultuur			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven			

03.2.1F.B Versoberen subsidieregeling voor Levendig Lansingerland

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Versoberen subsidieregeling voor Levendig Lansingerland
Portefeuillehouder	Titia Cnossen
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Groen
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door de subsidieregeling Levendig Lansingerland te versoberen

Toelichting	De maatregel houdt in dat we deze regeling wijzigen in een startersregeling (max. 2 jaar), gericht op het inbedden van een nieuwe activiteit en met kleinere subsidiebijdragen.			
Context	We versoberen onze ambitie voor beleidsveld Cultuur. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We werken aan een cultuuraanbod dat toegankelijk is voor iedereen en van betekenis is voor Lansingerland. - Een cultuurhuis in elke kern - Stimuleren, verbinden en presenteren van het culturele aanbod - Subsidieren en bestendigen van het bibliotheekwerk			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 10.500	€ 10.500	€ 10.500	€ 10.500
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Het versoberen van de regeling zorgt dat we het particulier initiatief kunnen blijven stimuleren en uitvoering geven aan ons leidende principe: de Samenleving aan zet, tenzij. De impulsen die deze regeling mogelijk maakt in de samenleving, zoals nieuwe concertformats van muziekverenigingen, initiatieven om met nieuw aanbod leden te werven voor de vereniging en incidentele culturele uitstapjes voor bepaalde doelgroepen, blijven we faciliteren met een kleine bijdrage.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			
Beleidsterrein	Cultuur			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven			

03.2.2 Stoppen met de bijdrage aan Archeologie en Erfgoed

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Stoppen met de bijdrage aan Archeologie en Erfgoed
Portefeuillehouder	Titia Cnossen
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Oranje
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door de bijdrage aan Archeologie en Erfgoed te stoppen.
Toelichting	De maatregel houdt in dat we onze bijdrage afbouwen en dat het museum op zoek moet gaan naar andere financieringsbronnen. Indien er geen of minder budget beschikbaar is voor erfgoed én er geen andere financieringsbronnen kunnen worden aangeboord, betekent dit dat de Oudheidkundige Vereniging en Museum Bleiswijk (OVMB) haar huurverplichtingen niet meer kan voldoen en haar activiteiten moet staken. De subsidie wordt grotendeels ingezet om de huurkosten van de huisvesting te bekostigen. De gemeente heeft destijds een bijdrage van circa € 20.000 gedaan om de verhuizing naar de nieuwe locatie te realiseren.

Context	We versoberen onze ambitie voor beleidsveld Cultuur. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We werken aan een cultuuraanbod dat toegankelijk is voor iedereen en van betekenis is voor Lansingerland. - Een cultuurhuis in elke kern - Stimuleren, verbinden en presenteren van het culturele aanbod - Subsidiëren en bestendigen van het bibliotheekwerk - Met archeologie en erfgoed verbinden we de historie aan de toekomst.			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Het stoppen met de bijdrage betekent dat de huisvesting in Bleiswijk van de OVMB niet meer gedekt is en OVMB zelfstandig de begroting moet rondkrijgen. Er is een kans dat OVMB stopt met de gesubsidieerde activiteiten en dat het erfgoed en de erfgoededucatie niet meer beschikbaar is voor onze inwoners. Het betreft een unieke voorziening die, eenmaal afgebouwd, lastig weer op te bouwen is.			
Bestuurlijke belemmering	Het beeld van een betrouwbare overheid is in het geding. Het volledige budget korten heeft tot gevolg dat de gemeente geen uitvoering geeft aan dit onderdeel van de Cultuurnota en Cultuurhuizennota.			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			
Beleidsterrein	Cultuur			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven			

03.2.3K.A Versoberen sociale basis cultuur (nullijn hanteren)

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Versoberen sociale basis cultuur (nullijn hanteren)			
Portefeuillehouder	Titia Cnossen			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Oranje			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door te versoberen op de sociale basis cultuur.			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we de in de Kaderbrief voorgenomen indexering van 5% op de subsidiebudgetten niet doorvoeren. We hanteren daarmee de nullijn voor 2025 ten opzichte van 2024.			
Context	We versoberen onze ambitie voor beleidsveld Cultuur. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We werken aan een cultuuraanbod dat toegankelijk is voor iedereen en van betekenis is voor Lansingerland. - Een cultuurhuis in elke kern - Stimuleren, verbinden en presenteren van het culturele aanbod - Subsidiëren en bestendigen van het bibliotheekwerk			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 54.000	€ 54.000	€ 54.000	€ 54.000
Incidenteel/structureel	Structureel			

Maatschappelijk effect	Culturele subsidiepartijen ontvangen hetzelfde subsidiebedrag als in 2024, terwijl de kosten stijgen. Mogelijk moeten zij hierdoor aanspraak doen op andere inkomsten (zoals fondsen) en verhogen zij hun tarieven. De kans bestaat dat cultuur dan niet meer voor iedereen blijft, maar alleen voor inwoners die dat kunnen bekostigen. Inwoners die (net) niet in aanmerking komen voor het Jeugd- en Volwassenenfonds Sport & Cultuur vallen buiten de boot. Hiermee houden we niet meer vast aan de ambitie uit de Cultuurnota dat 'iedere inwoner zijn of haar talenten kan ontwikkelen en kan meedoen aan cultuur'.
Bestuurlijke belemmering	Geen
Juridische haalbaarheid	Haalbaar
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Beleidsterrein	Cultuur
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven

03.2.4 Halveren inzet beleid, accounthouderschap en relatiemanagement cultuur (1 FTE)

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Halveren inzet beleid, accounthouderschap en relatiemanagement cultuur (1 FTE)			
Portefeuillehouder	Titia Cnossen			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Rood			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door de inzet van beleid, accounthouderschap en relatiemanagement sport te halveren met 1 FTE.			
Toelichting	De maatregel leidt ertoe dat er onvoldoende capaciteit is voor vragen en ondersteuning van cultuurverenigingen en voor het accountmanagement voor samenwerkingspartners/contractpartijen. Met het beleid, accounthouderschap en relatiemanagement cultuur geven we uitvoering aan de Cultuurnota en aan het werkprogramma Vitaliteit. Beleidsdoelstellingen en ambities komen in het gedrang omdat er onvoldoende capaciteit is voor de volgende taken: - Actualiseren van de Cultuurnota en de ontwikkeling van de cultuurhuizen - Het uitvoeren van de Cultuurnota en de Cultuurhuizennota. - De voorbereiding van cultuurvoorzieningen Wilderszijde - Bijdragen aan het Gezond en Actief leven akkoord (GALA) - Contactpersoon en relatiemanagement voor de cultuurverenigingen, met daarbij het beoordelen, toekennen en vaststellen van de subsidies. - Degelijk accounthouderschap voor Bibliotheek Oostland, i.s.m. gemeente Pijnacker-Nootdorp - Het beantwoorden van vragen van verenigingen over cultuur en de daarvoor beschikbare accommodaties - Ambtelijke begeleiding bij de bouw en realisatie van Casa Cadanza - Het ondersteunen bij de organisatie van de jaarlijkse Open Cultuurdag - Herziening en doorontwikkeling van de Cultuurfabriek			
Context	We houden vast aan onze ambitie voor beleidsveld Cultuur. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We werken aan een cultuuraanbod dat toegankelijk is voor iedereen en van betekenis is voor Lansingerland. - Een cultuurhuis in elke kern - Stimuleren, verbinden en presenteren van het culturele aanbod - Subsidiëren en bestendigen van het bibliotheekwerk			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	De maatregel leidt ertoe dat er onvoldoende capaciteit is voor vragen en ondersteuning van cultuurverenigingen en voor het accountmanagement voor samenwerkingspartners/contractpartijen. De verbinding tussen culturele activiteiten vermindert en culturele instellingen worden vanuit de gemeenten minder ondersteund. Dit zal leiden tot een minder vitale cultuursector in Lansingerland. We dragen niet meer bij aan de cultuurhuizen, waarin ontmoeting en verbinding centraal staan.			

Bestuurlijke belemmering	We dragen minder bij aan de ambitie van het college om te zorgen voor een passend voorzieningenniveau. We minimaliseren onze bijdrage aan het cultuuraanbod in Lansingerland.
Juridische haalbaarheid	Haalbaar
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Beleidsterrein	Cultuur
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven

03.2.6K.B Verschraken sociale basis cultuur

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Verschraken sociale basis cultuur			
Portefeuillehouder	Titia Cnossen			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Zwart			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door te verschraken op de sociale basis cultuur. (LET OP, Alleen indrukken in combinatie met begrotingsknop 03.2.3K.A)			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we ons aanbod van vrij toegankelijke voorzieningen op het gebied van cultuur terugbrengen tot het wettelijk verplichte onderdeel, te weten het Bibliotheekwerk.			
Context	We verschraken onze ambitie voor beleidsveld Cultuur. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We werken aan een cultuuraanbod dat toegankelijk is voor iedereen en van betekenis is voor Lansingerland. - Een cultuurhuis in elke kern - Stimuleren, verbinden en presenteren van het culturele aanbod - Subsidiëren en bestendigen van het bibliotheekwerk			
Financieel effect	2025 € 95.000	2026 € 95.000	2027 € 95.000	2028 € 95.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	We bouwen aan een cultuuraanbod dat toegankelijk is voor iedereen en van betekenis is voor Lansingerland met cultuureducatie, het presenteren van kunst en met diverse taken van de bibliotheek. Het verschraken van het cultuuraanbod tot het wettelijk minimum raakt de basis van de samenleving en de bijdrage door de gemeente aan leidende thema's uit de Samenlevingsvisie: 'kansengelijkheid' en 'gezondheid'. Bij het verdwijnen van het cultuuraanbod kunnen inwoners van Lansingerland zich niet meer via cultuur ontplooiën, ontwikkelen, minder eenzaam zijn of vitaal oud kunnen worden. Als culturele organisaties niet meer kunnen voortbestaan heeft dat impact op de toekomst van de gerealiseerde cultuurhuizen en het nieuw te bouwen Casa Cadanza. De maatregel heeft mogelijk als gevolg dat de culturele verenigingen stoppen, hun eventuele reserves uitputten en/of hun tarieven verhogen. Cultuur is dan niet meer voor iedereen, maar enkel voor diegene die dat kunnen bekostigen. Inwoners die (net) niet in aanmerking komen voor het Jeugd- en Volwassenenfonds Sport & Cultuur vallen buiten de boot.			

Bestuurlijke belemmering	Het beeld van een betrouwbare overheid is in het geding. Het gedeeltelijk of volledig budget korten heeft tot gevolg dat de gemeente geen uitvoering geeft aan (onderdelen van) de Cultuurnota, de Cultuurhuizennota, de samenlevingsvisie, de plannen rondom eenzaamheid, ouderen en jeugd.
Juridische haalbaarheid	Haalbaar
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Beleidssterrein	Cultuur
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven

Beleidsveld Onderwijs & Kinderopvang

03.3.1 Verhogen leges Kinderopvang

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Verhogen leges Kinderopvang			
Portefeuillehouder	Leon Hoek			
Categorie	Inkomsten			
Kleurcode	Oranje			
Knop inkomstenkant (impact op hoofdlijnen)	We verhogen onze inkomsten door de leges voor de kinderopvang te verhogen.			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we de leges voor organisaties kinderopvang voor het tweede achtereenvolgende jaar verhogen. Dat leidt tot een minder gunstig vestigingsklimaat voor organisaties die kinderopvang aanbieden.			
Context	We houden vast aan onze ambitie voor beleidsveld Onderwijs en Kinderopvang. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We willen bijdragen aan de kansengelijkheid van onze jeugd. We zorgen voor goed en passend toekomstgericht onderwijs voor iedereen dichtbij. We werken aan Regionale samenwerking in het onderwijs. - We geven uitvoering aan ons onderwijsbeleid door samenwerking met onze partners - We voldoen aan onze wettelijke taken op het gebied van onderwijsvesting, onder meer door het uitvoeren van het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs (IHP) - We zorgen voor een toegankelijk aanbod aan kinderopvang en voorzieningen van voor- en vroegschoolse educatie - We zorgen voor het toezicht op de naleving van de leerplichtwet - We zorgen voor uitvoering van leerlingenvervoer			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Lansingerland wordt met deze maatregel minder aantrekkelijk voor kinderopvangorganisaties. Dat heeft gevolgen voor ouders en hun kinderen. Als er minder opvangplekken zijn of bijkomen staan ouders langer op de wachtlijst voor kinderopvang. Als zij niet tijdig een kinderopvangplek hebben, belemmert dat mogelijk om te gaan werken. De kinderopvang is een plek, waar kinderen leren spelen met andere kinderen en waar aandacht is voor hun ontwikkeling op motorisch, sociaal en taalgebied.			

Bestuurlijke belemmering	Geen
Juridische haalbaarheid	Haalbaar
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Beleidsterrein	Onderwijs & Kinderopvang
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke opgaven

03.3.2 Bijstellen leeftijdsgrens peuteropvang

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Bijstellen leeftijdsgrens peuteropvang			
Portefeuillehouder	Leon Hoek			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Rood			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door de leeftijdsgrens van de peuteropvang bij te stellen.			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we de toegang tot peuteropvang verhogen van twee naar tweeënhalf jaar.			
Context	We verschraken onze ambitie voor beleidsveld Onderwijs en Kinderopvang. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We willen bijdragen aan de kansengelijkheid van onze jeugd. We zorgen voor goed en passend toekomstgericht onderwijs voor iedereen dichtbij. We werken aan Regionale samenwerking in het onderwijs. - We geven uitvoering aan ons onderwijsbeleid door samenwerking met onze partners - We voldoen aan onze wettelijke taken op het gebied van onderwijsvesting, onder meer door het uitvoeren van het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs (IHP) - We zorgen voor een toegankelijk aanbod aan kinderopvang en voorzieningen van voor- en vroegschoolse educatie - We zorgen voor het toezicht op de naleving van de leerplichtwet - We zorgen voor uitvoering van leerlingenvervoer			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Peuteropvang wordt later toegankelijk voor jeugdigen in Lansingerland. Lansingerland Peuters kunnen pas op latere leeftijd naar de peuteropvang en blijven langer thuis. Voor een aantal peuters betekent dat een vertraging voor hun sociale en cognitieve ontwikkeling. Daarmee dragen we minder bij aan kansengelijkheid van inwoners.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			
Beleidsterrein	Onderwijs & Kinderopvang			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke opgaven			

Programma 4: Sociaal Domein

Beleidsveld Samenleving

04.1.1 Versoberen sociale basis samenleving (nullijn hanteren)

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Versoberen sociale basis samenleving (nullijn hanteren)			
Portefeuillehouder	Titia Cnossen			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Oranje			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door te versoberen op sociale basis samenleving (nullijn hanteren).			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we de in de Kaderbrief voorgenomen indexering van 5% op de subsidiebudgetten niet doorvoeren. We hanteren daarmee de nullijn voor 2025 ten opzichte van 2024.			
Context	We versoberen onze ambitie voor beleidsveld Samenleving. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We dragen bij aan inclusieve samenleving met gelijkwaardigheid als uitgangspunt. - We waarborgen de publieke gezondheid in onze gemeente - We voeren de Wet inburgering uit - We realiseren opvanglocaties en maatschappelijke voorzieningen voor ontheemde Oekraïners - We bieden laagdrempelige toegang tot hulp voor alle inwoners op verschillende plekken in de gemeente			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Het leidt tot een versobering van het aanbod of van de inzet van samenwerkingspartners die onderdeel uitmaken van onze sociale basis. Dat kan ervoor zorgen dat inwoners niet tijdig of niet genoeg hulp en ondersteuning krijgen.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			
Beleidsterrein	Samenleving			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven			

04.1.2 Stoppen subsidie voor EHBO en Reanimatie

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Stoppen subsidie voor EHBO en Reanimatie
Portefeuillehouder	Titia Cnossen
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Oranje
Knop uitgavenkant	We verlagen onze uitgaven door te stoppen met de subsidie voor de EHBO en Reanimatie.

(impact op hoofdlijnen)				
Toelichting	De maatregel houdt in dat we stoppen met onze bijdrage aan EHBO en Reanimatie cursussen.			
Context	We versoberen onze ambitie voor beleidsveld Samenleving. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We dragen bij aan inclusieve samenleving met gelijkwaardigheid als uitgangspunt. - We waarborgen de publieke gezondheid in onze gemeente - We voeren de Wet inburgering uit - We realiseren opvanglocaties en maatschappelijke voorzieningen voor ontheemde Oekraïners - We bieden laagdrempelige toegang tot hulp voor alle inwoners op verschillende plekken in de gemeente			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	De maatregel houdt in dat we stoppen met onze bijdrage aan EHBO en Reanimatie cursussen. Daarmee neemt de vitaliteit van deze vrijwilligersorganisaties af. Hun aanwezigheid bij evenementen is dan niet meer gegarandeerd.			
Bestuurlijke belemmering	We dragen minder bij aan de ambitie uit het werkprogramma van het college om een hartveilige gemeente te zijn.			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			
Beleidsterrein	Samenleving			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven			

Beleidsveld Jeugd

04.2.2 Stoppen met de externe huisartsen consultatiefunctie (ingezet)

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Stoppen met de huisartsen consultatiefunctie			
Portefeuillehouder	Leon Hoek			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Groen			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door te stoppen met de externe consultatiefunctie voor huisartsen.			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we de externe consultatiefunctie voor huisartsen voor het vragen van advies over het inzetten van de juiste vorm van jeugdhulp aan kinderen met complexe problematiek stoppen. We blijven inzetten op de samenwerking tussen de huisartsen en Team Jeugd.			
Context	We versoberen onze ambitie voor beleidsveld Jeugd. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We willen dat alle jeugd in Lansingerland gezond, veilig en kansrijk opgroeit. - Inzet op actief burgerschap en jongerenparticipatie - We werken met een breed preventieprogramma - Inzet op de Jeugdcoach op school (JOS) - Inzet op de praktijkondersteuner (POH) - Inzet op jeugd- en jongerenwerk - Uitvoeren Hervormingsagenda - Inzet op lokale jeugdhulp - Regionale inzet op specialistische jeugdhulp - Voorspellen met data-analyse Als onderdeel van onze lange termijn doelstelling om jeugdigen met lichte hulp op tijd te ondersteunen, zetten we in op onze samenwerking met de huisartsen. Een van de aspecten is de externe consultatiefunctie voor huisartsen. Maar deze blijkt onvoldoende benut te worden door de huisartsen en daarmee onvoldoende bij te dragen aan de lange termijn doelstelling. De mogelijkheid om consultatie vanuit Team Jeugd te bieden is passender. We stoppen daarom met de externe consultatiefunctie voor huisartsen.			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Aangezien de externe consultatiefunctie nauwelijks benut werd, leidt het stoppen met deze functie niet tot een maatschappelijk effect. We blijven echter inzetten om met een scherpere inzet van de huisartsenroute het gewenste effect te behalen.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			
Beleidssterrein	Jeugd			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven			

04.2.3A+B Stoppen met jongerenparticipatie (ingezet)

Begrotingsknop																				
Begrotingsknop	Stoppen met jongerenparticipatie <u>Let op</u> , intensivering voor 1 jaar toegevoegd zodat in 2025 kan worden afgebouwd.																			
Portefeuillehouder	Leon Hoek																			
Categorie	Uitgaven																			
Kleurcode	Groen (2025) + Oranje (2026 en verder)																			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door te stoppen met jongerenparticipatie.																			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we stoppen met het betrekken van jongeren bij beleid en uitvoering door de gemeente waardoor zij hier niet meer hun bijdrage aan kunnen leveren.																			
Context	We verschraken onze ambitie voor beleidsveld Jeugd. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We willen dat alle jeugd in Lansingerland gezond, veilig en kansrijk opgroeit. - Inzet op actief burgerschap en jongerenparticipatie - We werken met een breed preventieprogramma - Inzet op de Jeugdcoach op school (JOS) - Inzet op de praktijkondersteuner (POH) - Inzet op jeugd- en jongerenwerk - Uitvoeren Hervormingsagenda - Inzet op lokale jeugdhulp - Regionale inzet op specialistische jeugdhulp - Voorspellen met data-analyse Er is een <u>incidentele</u> intensivering toegevoegd om de afbouw van jongerenparticipatie stapsgewijs te realiseren. Deze incidentele claim komt niet ten laste van het structurele begrotingssaldo.																			
Financieel effect	Bezuiniging <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 85.000</td><td>€ 85.000</td><td>€ 85.000</td><td>€ 85.000</td></tr></table> Intensivering (incidenteel) <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ -85.000</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td></tr></table>				2025	2026	2027	2028	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000	2025	2026	2027	2028	€ -85.000	€ 0	€ 0	€ 0
2025	2026	2027	2028																	
€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000																	
2025	2026	2027	2028																	
€ -85.000	€ 0	€ 0	€ 0																	
Incidenteel/structureel	Structureel																			
Maatschappelijk effect	Maatschappelijke participatie heeft een positieve uitwerking op het welbevinden van jongeren en biedt het jongeren de gelegenheid om hun eigen kracht te versterken. Het stoppen met maatschappelijke participatie van jongeren betekent dat we hen een manier ontnemen om mee te praten. Stoppen met jongerenparticipatie betekent dat we geen Catch Ups meer organiseren waarin we met jongeren in gesprek gaan. We geven dan ook geen uitvoering aan de tips en aanbevelingen die uit de vorige Catch Ups naar voren zijn gekomen, zoals het bereiken van jongeren via de sociale media en het creëren van ontmoetingsplekken voor jongeren. We voeren geen MBO																			

	Tienskip projectdagen meer uit, waarbij jongeren zich onder leiding van bijvoorbeeld een raadslid buigen over een maatschappelijk vraagstuk.
Bestuurlijke belemmering	Deze ambitie uit het werkprogramma van het college draaien we terug.
Juridische haalbaarheid	Haalbaar
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Beleidssterrein	Jeugd
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven

04.2.4 Versoberen sociale basis jeugd (nullijn hanteren)

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Versoberen sociale basis jeugd (nullijn hanteren)			
Portefeuillehouder	Leon Hoek			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Oranje			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door te versoberen op sociale basis jeugd (nullijn hanteren).			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we de in de Kaderbrief voorgenomen indexering van 5% op de subsidiebudgetten niet doorvoeren. We hanteren daarmee de nullijn voor 2025 ten opzichte van 2024.			
Context	We versoberen onze ambitie voor beleidsveld Jeugd. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We willen dat alle jeugd in Lansingerland gezond, veilig en kansrijk opgroeit. - Inzet op actief burgerschap en jongerenparticipatie - We werken met een breed preventieprogramma - Inzet op de Jeugdcoach op school (JOS) - Inzet op de praktijkondersteuner (POH) - Inzet op jeugd- en jongerenwerk - Uitvoeren Hervormingsagenda - Inzet op lokale jeugdhulp - Regionale inzet op specialistische jeugdhulp - Voorspellen met data-analyse			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 56.000	€ 56.000	€ 56.000	€ 56.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Het leidt tot een versobering van het aanbod of van de inzet van samenwerkingspartners die onderdeel uitmaken van onze sociale basis. Dat kan ervoor zorgen dat inwoners niet tijdig of niet genoeg hulp en ondersteuning krijgen.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			
Beleidssterrein	Jeugd			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven			

04.2.5 Geen aanpassing in tarief diagnostiek

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Geen aanpassing in tarief diagnostiek			
Portefeuillehouder	Leon Hoek			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Oranje			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door geen aanpassing door te voeren in het tarief voor diagnostiek voor lokale aanbieders.			
Toelichting	In de kaderbrief is een claim ingediend van € 400.000 om het huidige tarief voor lokale diagnostiek te verhogen. Doordat dit tarief momenteel niet kostendekkend is, bieden lokale aanbieders geen diagnostiek aan. De maatregel houdt in dat we lokale aanbieders geen kostendekkend tarief kunnen bieden voor diagnostiek. Daardoor blijven we afhankelijk van het duurdere regionale aanbod voor kinderen die diagnostiek nodig hebben. Ook stagneert de gewenste verschuiving van regionaal naar lokaal aanbod.			
Context	We versoberen onze ambitie voor beleidsveld Jeugd. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We willen dat alle jeugd in Lansingerland gezond, veilig en kansrijk opgroeit. - Inzet op actief burgerschap en jongerenparticipatie - We werken met een breed preventieprogramma - Inzet op de Jeugdcoach op school (JOS) - Inzet op de praktijkondersteuner (POH) - Inzet op jeugd- en jongerenwerk - Uitvoeren Hervormingsagenda - Inzet op lokale jeugdhulp - Regionale inzet op specialistische jeugdhulp - Voorspellen met data-analyse			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Jeugdigen die diagnostiek nodig hebben kunnen niet worden geholpen door lokale aanbieders en zijn daardoor aangewezen op het duurdere regionale aanbod.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar. De gewenste verschuiving van duurdere regionale hulp naar lokaal aanbod stagneert. Het is mogelijk dat de kosten voor regionaal ingekochte hulp via de GRJR toenemen.			
Beleidssterrein	Jeugd			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven			

04.2.6 Stoppen met 'plus' taken binnen het Jeugd- en Jongerenwerk

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Stoppen met 'plus' taken binnen het Jeugd- en Jongerenwerk			
Portefeuillehouder	Leon Hoek			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Rood			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door te stoppen met 'plus' taken binnen het Jeugd- en Jongerenwerk.			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we stoppen met het aanbieden van 'plus' taken binnen het jongerenwerk zoals online jongerenwerk, schoolgericht werken, speciaal programma voor eenzaamheid, individuele begeleiding op meervoudige problematiek waardoor een laagdrempelig hulpaanbod verdwijnt en alleen een minimale basis aan jeugd en jongerenwerk wordt geboden. Die basis bestaat uit groepswerk, het ambulante werk (aanwezig zijn op de plekken waar jongeren (samen)komen in de wijken), individuele begeleiding (enkelvoudig), inloop, opvoed informatie en advies, talentgericht werken, meidenwerk, peer-to-peer en jongerenparticipatie. Het jongerenwerk is alleen aanwezig in de 'basis' en niet meer op de scholen en online en kunnen alleen in enkelvoudige situaties begeleiding bieden.			
Context	We versoberen onze ambitie voor beleidsveld Jeugd. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We willen dat alle jeugd in Lansingerland gezond, veilig en kansrijk opgroeit. - Inzet op actief burgerschap en jongerenparticipatie - We werken met een breed preventieprogramma - Inzet op de Jeugdcoach op school (JOS) - Inzet op de praktijkondersteuner (POH) - Inzet op jeugd- en jongerenwerk - Uitvoeren Hervormingsagenda - Inzet op lokale jeugdhulp - Regionale inzet op specialistische jeugdhulp - Voorspellen met data-analyse			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 225.000	€ 225.000	€ 225.000	€ 225.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Door geen 'plus' taken van het jongerenwerk meer te bieden kunnen de ondersteuningsvragen van kwetsbare jongeren niet op een laagdrempelige manier opgepakt worden waardoor zwaardere zorg mogelijk nodig is. Ook hebben we hierdoor geen mogelijkheid tot het afschalen van hulp en het normaliseren van (lichtere) problematiek. Doordat we niet meer aanwezig zijn op een aantal belangrijke vindplaatsen zoals online en op school komen we minder snel in contact met de kwetsbare jongeren en kunnen we niet bijdragen aan het voorkomen van schooluitval, criminaliteit en andere problematiek die speelt onder jongeren. Door het stoppen met Join Us hebben we geen programma meer wat inzet op de eenzaamheid onder jongeren. En we bieden het jongerenwerk geen ruimte om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en het door ontwikkelen van de aanpak van het jongerenwerk. Het jongerenwerk draait om het opbouwen van een netwerk en het creëren van een vertrouwensband met jongeren. Als we een belangrijk deel van de			

	werkzaamheden van het jongerenwerk schrappen, heeft dit ook een negatieve invloed op de samenwerking met het netwerk en het vertrouwen van jongeren.
Bestuurlijke belemmering	Geen
Juridische haalbaarheid	In 2024 is het Jeugd- en Jongerenwerk aanbesteed. De nieuwe jongerenwerkorganisatie is per 1 juni 2024 gestart. Afbouw gaat gepaard met frictiekosten en mogelijke juridische consequenties.
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Beleidsterrein	Jeugd
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven

04.2.14 Stoppen met preventieve trainingen

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Stoppen met preventieve trainingen			
Portefeuillehouder	Leon Hoek			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Zwart			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door te stoppen met het aanbieden van preventieve traingen.			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we stoppen met het aanbieden van preventieve trainingen waardoor jeugdigen eerder in (duurdere) maatwerkvoorzieningen terecht komen.			
Context	We verschraken onze ambitie voor beleidsveld Jeugd. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We willen dat alle jeugd in Lansingerland gezond, veilig en kansrijk opgroeit. - Inzet op actief burgerschap en jongerenparticipatie - We werken met een breed preventieprogramma - Inzet op de Jeugdcoach op school (JOS) - Inzet op de praktijkondersteuner (POH) - Inzet op jeugd- en jongerenwerk - Uitvoeren Hervormingsagenda - Inzet op lokale jeugdhulp - Regionale inzet op specialistische jeugdhulp - Voorspellen met data-analyse			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Er is geen aanbod van preventieve trainingen zonder indicatie meer beschikbaar voor jeugdigen (en hun gezin) voor beginnende problematiek (bijvoorbeeld voor sociale weerbaarheid, kind in echtscheiding, opvoedondersteuning voor ouders). Hierdoor komen jeugdigen mogelijk in zwaardere (duurdere) vormen van hulp terecht.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			

Beleidsterrein	Jeugd
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven

04.2.15 Intensivering: Uitvoeren Hervormingsagenda/Toekomstscenario/Stevige lokale teams (ingezet)

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Intensivering: Uitvoeren Hervormingsagenda/Toekomstscenario/Stevige lokale teams)			
Portefeuillehouder	Leon Hoek			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode				
Knop intensivering (impact op hoofdlijnen)	Met de intensivering kunnen we de opdracht van de taakstelling voortzetten en de beleidswijzigingen vanuit het Rijk, namelijk de landelijke Hervormingsagenda Jeugd, het Toekomstscenario en het richtinggevend kader voor Stevige lokale teams verder uitwerken voor de specifieke Lansingerlandse context.			
Toelichting	Met de intensivering kunnen we de opdracht van de taakstelling voortzetten en de beleidswijzigingen vanuit het Rijk, namelijk de landelijke Hervormingsagenda Jeugd, het Toekomstscenario en het richtinggevend kader voor Stevig lokale teams verder uitwerken voor de specifieke Lansingerlandse context. Hiermee zetten we in op kostenbeheersing en besparing in de jeugdzorg. Met deze knop realiseren we de inzet van een opgavemanager, beleids- en juridische capaciteit en ondersteuning om de structuur van de huidige opgave vast te houden.			
Context	We houden vast aan onze ambitie voor beleidsveld Jeugd. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: We willen dat alle jeugd in Lansingerland gezond, veilig en kansrijk opgroeit. - Inzet op actief burgerschap en jongerenparticipatie - We werken met een breed preventieprogramma - Inzet op de Jeugdcoach op school (JOS) - Inzet op de praktijkondersteuner (POH) - Inzet op jeugd- en jongerenwerk - Uitvoeren Hervormingsagenda - Inzet op lokale jeugdhulp - Regionale inzet op specialistische jeugdhulp - Voorspellen met data-analyse			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 400.000	€ 400.000	€ -	€ -
De baat landt niet in deze knop. We vragen deze intensivering aan om de taakstelling van afgerond € 1.7 miljoen vast te kunnen houden.				
Incidenteel/structureel	Incidenteel			
Maatschappelijk effect	We gaan als gemeente Lansingerland mee in de beweging van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd, Toekomstscenario en richtinggevend kader voor Stevige lokale teams die als doel heeft de jeugdhulp te verbeteren en financieel gezond te maken.			

Bestuurlijke belemmering	Geen
Juridische haalbaarheid	Haalbaar
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Beleidsterrein	Jeugd
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven

Beleidsveld Participatie

04.3.1 Niet uitvoeren motie menstruatiearmoede (ingezet)

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Niet uitvoeren motie menstruatiearmoede			
Portefeuillehouder	Leon Hoek			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Groen			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door de motie menstruatiearmoede niet uit te voeren.			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we de motie (M2022-044) de komende jaren niet uitvoeren.			
Context	We versoberen onze ambitie voor beleidsveld Participatie. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: Wij dragen bij aan zelfredzaamheid en eigen regie voor volwassen inwoners in Lansingerland. We dragen bij aan gelijke kansen voor inwoners bij het vinden van een plek op de arbeidsmarkt. - We leveren maatwerk aan bijstandsgerechtigde inwoners - We ondersteunen inwoners met een laag inkomen met regelingen die bijdragen aan kansengelijkheid en bestaanszekerheid - We voorkomen dat inwoners een bijstandsuitkering nodig hebben - We zetten in op voorkomen van schuldenproblematiek en bieden hulp waar nodig - We zetten ons in om zoveel mogelijk mensen aan het werk te helpen			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Er zijn geen gratis menstruatieproducten beschikbaar in de openbare ruimten (menstruatie uitgiftenpunten: MUP's) voor inwoners die dat niet zelf kunnen betalen.			
Bestuurlijke belemmering	De motie wordt niet uitgevoerd.			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			
Beleidsterrein	Participatie			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven			

04.3.2 Stoppen met Rotterdampas

Begrotingsknop

Begrotingsknop	Stoppen met Rotterdampas			
Portefeuillehouder	Leon Hoek			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Oranje			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door te stoppen met de Rotterdampas voor een gereduceerd tarief.			
Toelichting	De maatregel houdt in dat inwoners met een laag inkomen geen gebruik meer kunnen maken van de activiteiten van de Rotterdampas voor een gereduceerd tarief.			
Context	We versoberen onze ambitie voor beleidsveld Participatie. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: Wij dragen bij aan zelfredzaamheid en eigen regie voor volwassen inwoners in Lansingerland. We dragen bij aan gelijke kansen voor inwoners bij het vinden van een plek op de arbeidsmarkt. - We leveren maatwerk aan bijstandsgerechtigde inwoners - We ondersteunen inwoners met een laag inkomen met regelingen die bijdragen aan kansengelijkheid en bestaanszekerheid - We voorkomen dat inwoners een bijstandsuitkering nodig hebben - We zetten in op voorkomen van schuldenproblematiek en bieden hulp waar nodig - We zetten ons in om zoveel mogelijk mensen aan het werk te helpen			
Financieel effect	2025 €130.000	2026 €130.000	2027 €130.000	2028 €130.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Het afschaffen van de Rotterdampas heeft een nadelig maatschappelijk effect op gezinnen met een minimuminkomen. Zij kunnen namelijk niet meer voor gereduceerd tarief de Rotterdampas aanschaffen en daardoor niet meer tegen gereduceerd tarief deelnemen aan de sociale en recreatieve activiteiten die de Rotterdampas biedt. Inwoners kunnen de Rotterdampas nog steeds aanvragen bij de gemeente Rotterdam. Dan ontvangt Rotterdam de leges. Inwoners van Lansingerland komen niet meer in aanmerking voor een gereduceerd tarief.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			
Beleidssterrein	Participatie			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven			

04.3.3 Versoberen sociale basis participatie (nullijn hanteren)

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Versoberen sociale basis participatie (nullijn hanteren)
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Oranje
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door te versoberen op de sociale basis participatie (nullijn hanteren).

Toelichting	De maatregel houdt in dat we de in de Kaderbrief voorgenomen indexering van 5% op de subsidiebudgetten niet doorvoeren. We hanteren daarmee de nullijn voor 2025 ten opzichte van 2024.			
Context	We versoberen onze ambitie voor beleidsveld Participatie. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: Wij dragen bij aan zelfredzaamheid en eigen regie voor volwassen inwoners in Lansingerland. We dragen bij aan gelijke kansen voor inwoners bij het vinden van een plek op de arbeidsmarkt. - We leveren maatwerk aan bijstandsgerechtigde inwoners - We ondersteunen inwoners met een laag inkomen met regelingen die bijdragen aan kansengelijkheid en bestaanszekerheid - We voorkomen dat inwoners een bijstandsuitkering nodig hebben - We zetten in op voorkomen van schuldenproblematiek en bieden hulp waar nodig - We zetten ons in om zoveel mogelijk mensen aan het werk te helpen			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	De maatregel kan leiden tot een versobering van het aanbod of van de inzet van samenwerkingspartners die onderdeel uitmaken van onze sociale basis. Dat kan ervoor zorgen dat inwoners niet tijdig of niet genoeg hulp en ondersteuning krijgen.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			
Beleidssterrein	Participatie			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven			

04.3.6 Beperken minimabeleid

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Beperken minimabeleid
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Rood
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door € 100.000 minder voor minimalbeleid te begroten.
Toelichting	De maatregel houdt in dat we voor een aantal voorzieningen de inkomensgrens waaronder inwoners aanspraak kunnen maken op bepaalde voorzieningen verlagen. Diverse voorzieningen komen in aanmerking voor een verlaging van de inkomensgrens, bijvoorbeeld de bijzondere bijstand, het Jeugdfonds Sport en Cultuur, Stichting Leergeld en de collectieve zorgverzekering.
Context	We verschraken onze ambitie voor beleidsveld Participatie. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd:

	Wij dragen bij aan zelfredzaamheid en eigen regie voor volwassen inwoners in Lansingerland. We dragen bij aan gelijke kansen voor inwoners bij het vinden van een plek op de arbeidsmarkt. - We leveren maatwerk aan bijstandsgerechtigde inwoners - We ondersteunen inwoners met een laag inkomen met regelingen die bijdragen aan kansengelijkheid en bestaanszekerheid - We voorkomen dat inwoners een bijstandsuitkering nodig hebben - We zetten in op voorkomen van schuldenproblematiek en bieden hulp waar nodig - We zetten ons in om zoveel mogelijk mensen aan het werk te helpen			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ -	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	We dragen als gemeente minder bij aan de bestaanszekerheid en kansengelijkheid van inwoners met een laag inkomen. De wijzigingen raken inwoners met een inkomen net boven de bijstandsnorm onevenredig en hard, omdat zij juist degenen zijn voor wie deze regelingen het meeste effect hebben. Dit zou ertoe kunnen leiden dat inwoners ervoor kiezen niet te werken, maar een uitkering aan te vragen, omdat ze daarmee meer kans hebben om financieel rond te komen.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Lokale regelgeving moet worden aangepast. Inwoners moeten de gelegenheid krijgen om zich voor te bereiden op de veranderingen. Zij moeten bijvoorbeeld de tijd hebben om over te stappen naar een andere zorgverzekeraar. Contracten met aanbiedingspartners moeten worden aangepast en/of beëindigd. We kunnen een aantal aanpassingen doorvoeren in de loop van 2025, maar het financieel effect is vanaf 2026 pas echt merkbaar.			
Technische haalbaarheid	Haalbaar maar niet per 1 januari 2025, rekening houdend met o.a. aanpassing van de regelgeving en herziening van de rechtmatigheid per inwoner.			
Beleidssterrein	Participatie			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven			

04.3.7 Intensivering: Participatiewet in Balans

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Intensivering: Participatiewet in Balans
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	
Knop intensivering (impact op hoofdlijnen)	Met de intensivering zorgen we ervoor dat Lansingerland de Participatiewet in Balans kan uitvoeren.
Toelichting	De regering wil de Participatiewet grondig herzien. Deze herziening bestaat uit meerdere sporen. Spoor 1 van de Participatiewet in Balans bestaat uit ruim twintig

	verschillende maatregelen die op korte en middellange termijn gerealiseerd moeten worden. De beoogde ingangsdatum ligt in 2025 en is afhankelijk van de behandeling in de Tweede en de Eerste kamer in 2024. Spoor 2 gaat over de fundamentele herziening van het stelsel op lange termijn. Spoor 3 richt zich op het versterken van de vakkundigheid van medewerkers. De regering wil met dit voorstel de mens meer centraal stellen en van vertrouwen uitgaan. Ook het vereenvoudigen van regelgeving is een belangrijk uitgangspunt. De intensivering is nodig om de maatregelen uit Spoor 1 (in verbinding met Spoor 3) uit te werken en te implementeren in ons beleid en Uitvoering. Bij het bepalen van de benodigde intensivering wachten wij af welke middelen de rijksoverheid hiervoor beschikbaar stelt, daarom staat deze op PM.			
Context	We houden vast aan onze ambitie voor beleidsveld Participatie. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: Wij dragen bij aan zelfredzaamheid en eigen regie voor volwassen inwoners in Lansingerland. We dragen bij aan gelijke kansen voor inwoners bij het vinden van een plek op de arbeidsmarkt. - We leveren maatwerk aan bijstandsgerechtigde inwoners - We ondersteunen inwoners met een laag inkomen met regelingen die bijdragen aan kansengelijkheid en bestaanszekerheid - We voorkomen dat inwoners een bijstandsuitkering nodig hebben - We zetten in op voorkomen van schuldenproblematiek en bieden hulp waar nodig - We zetten ons in om zoveel mogelijk mensen aan het werk te helpen			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	PM	€ -	€ -	€ -
Incidenteel/structureel	Incidenteel			
Maatschappelijk effect	Met het uitvoeren van de Participatiewet in Balans dragen we bij aan een dienstverlening aan onze inwoners die uitgaat van vertrouwen en inspeelt op de individuele situatie van onze inwoner. We investeren kortom in onze inwoners met als resultaat dat onze inwoners meer participeren in de samenleving.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			
Beleidsterrein	Participatie			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven			

Beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning

04.4.1 Afschaffen gratis OV voor ouderen

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Afschaffen gratis OV voor ouderen			
Portefeuillehouder	Titia Cnossen			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Groen			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door het gratis OV voor ouderen af te schaffen.			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we de pilot gratis OV voor ouderen stoppen in 2025.			
Context	We versoberen onze ambitie voor beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: Onze inwoners hebben een gezonde leefstijl, zijn mentaal gezond en doen mee in de samenleving. Vitale ouderen blijven meedoen in en bijdragen aan de samenleving. Met passende hulp behouden inwoners eigen regie waar mogelijk en blijven ze meedoen in de samenleving. - We werken aan een breed preventieprogramma met Ondersteuning mantelzorgers en Ontmoeting centraal - We zetten in op preventie om de geestelijke en lichamelijke gezondheid van inwoners te verbeteren - We zorgen dat onze Lansingerlandse standaard op orde is			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 65.000	€ 130.000	€ -	€ -
Incidenteel/structureel	Incidenteel			
Maatschappelijk effect	Ouderen met een laag inkomen kunnen geen gebruik meer maken van gratis OV.			
Bestuurlijke belemmering	Deze ambitie uit het werkprogramma van het college draaien we terug.			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Het financieel is deels direct haalbaar.			
Beleidssterrein	Maatschappelijke ondersteuning			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven			

04.4.2M.A Versoberen sociale basis maatschappelijke ondersteuning (nullijn hanteren)

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Versoberen sociale basis maatschappelijke ondersteuning (nullijn hanteren)			
Portefeuillehouder	Titia Cnossen			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Oranje			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door te versoberen op de sociale basis maatschappelijke ondersteuning (nullijn hanteren).			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we de in de Kaderbrief voorgenomen indexering van 5% op de subsidiebudgetten niet doorvoeren. We hanteren daarmee de nullijn voor 2025 ten opzichte van 2024.			

Context	We versoberen onze ambitie voor beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: Onze inwoners hebben een gezonde leefstijl, zijn mentaal gezond en doen mee in de samenleving. Vitale ouderen blijven meedoen in en bijdragen aan de samenleving. Met passende hulp behouden inwoners eigen regie waar mogelijk en blijven ze meedoen in de samenleving. - We werken aan een breed preventieprogramma met Ondersteuning mantelzorgers en Ontmoeting centraal - We zetten in op preventie om de geestelijke en lichamelijke gezondheid van inwoners te verbeteren - We zorgen dat onze Lansingerlandse standaard op orde is			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 130.000	€ 130.000	€ 130.000	€ 130.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	De maatregel kan leiden tot een versobering van het aanbod of van de inzet van samenwerkingspartners die onderdeel uitmaken van onze sociale basis. Dat kan ervoor zorgen dat inwoners niet tijdig of niet genoeg hulp en ondersteuning krijgen.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			
Beleidssterrein	Maatschappelijke ondersteuning			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven			

04.4.3M.B Versoberen sociale basis maatschappelijke ondersteuning (inkrimpen activiteiten)

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Versoberen sociale basis maatschappelijke ondersteuning (inkrimpen activiteiten)
Portefeuillehouder	Titia Cnossen
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Oranje
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door te versoberen op de sociale basis maatschappelijke ondersteuning.
Toelichting	De maatregel kan aanvullend op de begrotingsknop “Versoberen sociale basis maatschappelijke ondersteuning (hanteren nullijn)” worden ingezet als versobering van de sociale basis maatschappelijke ondersteuning. Dit houdt in dat we ons aanbod van activiteiten in de sociale basis op het gebied van maatschappelijke ondersteuning versoberen/inkrimpen. LET OP, Alleen in drukken in combinatie met begrotingsknop 04.4.2M.A.
Context	We versoberen onze ambitie voor beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: Onze inwoners hebben een gezonde leefstijl, zijn mentaal gezond en doen mee in de samenleving. Vitale ouderen blijven meedoen in en bijdragen aan de samenleving. Met passende hulp behouden inwoners eigen regie waar mogelijk en blijven ze meedoen in de samenleving.

	- We werken aan een breed preventieprogramma met Ondersteuning mantelzorgers en Ontmoeting centraal - We zetten in op preventie om de geestelijke en lichamelijke gezondheid van inwoners te verbeteren - We zorgen dat onze Lansingerlandse standaard op orde is			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 130.000	€ 130.000	€ 130.000	€ 130.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	De maatregel kan leiden tot een versoering van het aanbod of van de inzet van samenwerkingspartners die onderdeel uitmaken van onze sociale basis. Dat kan leiden tot wachtlijsten voor bijvoorbeeld ouderenadvies, maatschappelijk werk of een maatje. Mogelijk krijgen inwoners niet tijdig of niet genoeg hulp en ondersteuning.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			
Beleidssterrein	Maatschappelijke ondersteuning			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven			

04.4.4 Verschrallen maatwerkvoorzieningen maatschappelijke ondersteuning

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Verschrallen maatwerkvoorzieningen maatschappelijke ondersteuning			
Portefeuillehouder	Titia Cnossen			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Rood			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We verlagen onze uitgaven door maatwerkvoorzieningen maatschappelijke ondersteuning te verschrallen.			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we aanpassingen doen in de criteria voor maatwerkvoorzieningen maatschappelijke ondersteuning.			
Context	We verschrallen onze ambitie voor beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning. In de begroting 2024 hebben we deze als volgt vastgelegd: Onze inwoners hebben een gezonde leefstijl, zijn mentaal gezond en doen mee in de samenleving. Vitale ouderen blijven meedoen in en bijdragen aan de samenleving. Met passende hulp behouden inwoners eigen regie waar mogelijk en blijven ze meedoen in de samenleving. - We werken aan een breed preventieprogramma met Ondersteuning mantelzorgers en Ontmoeting centraal - We zetten in op preventie om de geestelijke en lichamelijke gezondheid van inwoners te verbeteren - We zorgen dat onze Lansingerlandse standaard op orde is			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ -	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Het individueel maatwerkwerk maatschappelijke ondersteuning verschrault. Inwoners hebben minder toegang tot diverse maatwerkvoorzieningen. Dit gaat om de voorzieningen vervoer, begeleiding en hulp bij het huishouden. Daarmee komt onze wettelijke taak tot het bieden van maatschappelijke participatie in het geding.			
Bestuurlijke belemmering	We kiezen ervoor onze bijdragen aan de leidende thema's van de Samenlevingsvisie significant te verminderen. In plaats van investeren in de maatschappelijke participatie van onze inwoners verkleinen we de rol van de gemeente en laten meer over aan de samenleving.			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Het afbouwen van de sociale basis leidt tot een toename van directe hulpvragen bij de gemeente (maatwerk). Het afbouwen van de voorzieningen kost extra incidenteel werk.			
Beleidsterrein	Maatschappelijke ondersteuning			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven			

Programma 5: Kwaliteit openbare ruimte

Beleidsveld Beheer openbare ruimte

05.1.1G.A We verduurzamen de openbare verlichting door de aan en uit momenten beter op de zonsopkomst en -ondergang af te stellen (ingezet)

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	We verduurzamen de openbare verlichting door de aan- en uit momenten beter op de zonsopkomst en -ondergang af te stellen			
Portefeuillehouder	Michiel Muis			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Groen			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We zetten in op het verduurzamen van de openbare verlichting door de verlichting alleen te laten branden als dit nodig is. Er is een optimalisatie in de afstelling van de verlichting in te voeren die het mogelijk maakt om de openbare verlichting aan en uit te schakelen op de momenten dat de zonsopkomst en -ondergang is. Met deze maatregel besparen we 3,5% aan energiekosten.			
Toelichting	Deze maatregel kunnen we toepassen op 60% van de openbare verlichting in de gemeente. Het betreft ons eigen net waarbij we niet afhankelijk zijn van Stedin.			
Context	Door de markt/ stroomprijs kan de jaarlijkse besparing variëren.			
Financieel effect	Om de maatregel te kunnen uitvoeren, moeten er wel eerst kosten gemaakt worden. De kosten zijn € 25.000. De energiebesparing levert jaarlijks € 23.363 op. Dit betekent dat het eerste jaar een kostenverhoging van € 1.637 eenmalig op de begroting nodig is om daarmee een besparing vanaf 2026 te realiseren.			
	2025	2026	2027	2028
	€-1.637	€23.363	€23.363	€23.363
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Indien we het slim aanpakken en via communicatie de burgers voldoende meenemen zal het effect beperkt blijven.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Geen belemmering			

Technische haalbaarheid	We kunnen het zelf realiseren.
Beleidssterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer openbare ruimte
Teammanager	Teammanager Beheer

05.1.2C.A Beheer en onderhoud openbare ruimte op bedrijventerreinen zelf laten uitvoeren en niet meer door parkmanagementorganisaties laten doen. (deel 1, budget openbare ruimte) (ingezet)

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Beheer en onderhoud openbare ruimte op bedrijventerreinen zelf laten uitvoeren en niet meer door parkmanagementorganisaties laten doen. (LET OP, alleen in drukken in combinatie met begrotingsknop 06.3.2C.B)
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgavenkant
Kleurcode	Groen
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Beleid perken we in of stellen we uit. Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten. Door het beëindigen van de subsidie stimulering bedrijfsstructuren vervalt dit beleid.
Toelichting	Onderhoud van de openbare ruimte is primair een gemeentelijke taak. Op de bedrijventerreinen Prisma en Oudeland wordt een deel van de openbare ruimte door parkmanagementorganisaties beheerd en onderhouden. Vergoeding aan parkmanagement vindt plaats op basis van hogere eenheidsprijzen dan de gemeentelijke eenheidsprijzen voor beheer en onderhoud van het openbaar gebied, doelstellingen zijn gebaseerd op beeldkwaliteitsniveau B (vastgesteld door de gemeenteraad). Zelf het terrein beheren en onderhouden biedt qua werkzaamheden geen besparing. Deze kosten worden gemaakt door de aannemer die door de gemeente wordt aangestuurd. De gemeente kan doordat we grotere arealen wegzetten betere eenheidsprijzen

	bedingen bij de onderhoudsaannemers (via Europese aanbestedingen). De structureel lagere lasten ontstaan door: • Beheerovereenkomsten en beheerplannen voor bedrijventerreinen worden niet meer opgesteld; • Afstemming met parkmanagementorganisaties over beheer en onderhoud is niet meer noodzakelijk. Meldingen over de openbare ruimte worden op de reguliere wijze afgehandeld; • Specifieke schouwen van de uitgevoerde werkzaamheden door parkmanagementorganisaties vervalt. Daarnaast wordt de subsidie stimulering bedrijfsstructuren beëindigd.
Context	Onderhoud van de openbare ruimte is primair een gemeentelijke taak. Er is een relatie met de stimuleringsregeling bedrijfsinfrastructuur vanuit economie. Door het uitvoeren van beheer en onderhoud door de gemeente is er geen stimuleringsregeling meer nodig vanuit Team RES.
Financieel effect	Door het zelf laten uitvoeren van beheer en onderhoud is het niet meer noodzakelijk om beheerovereenkomsten en beheerplannen op te stellen. Gelet op de omvang van de bedrijventerreinen is het opstellen van een beheerovereenkomst en beheerplan éénmaal per 2 jaar noodzakelijk. De jaarlijkse besparing bedraagt € 42.073, - (totaal € 50.000 incl. knop 06.3.2C.B) Kanttelingen De parkmanagementorganisaties kunnen op basis van ledenraadpleging wensen hebben voor het openbaar gebied die boven beeldkwaliteit B uitstijgen. Extra voorzieningen in de openbare ruimte moeten worden afgestemd met de gemeente. De kosten voor aanleg en onderhoud van deze extra voorzieningen zijn altijd voor rekening van parkmanagementorganisaties. Dit geldt onder andere voor de specifieke prullenbakken op bedrijvenpark Prisma. Opmerkingen over beheer en onderhoud van de openbare ruimte worden, net als in de rest van de gemeente, via de website en het zaakstelsel afgehandeld. Door het beheer en onderhoud zelf te laten uitvoeren kan het aantal meldingen via het zaakstelsel toenemen. Na een nader te bepalen periode kan bezien worden of er structureel meer inzet nodig is om meldingen af te kunnen handelen. Of structureel capaciteit nodig is, hangt af van de mate

	waarin de trend dat we als organisatie steeds meer meldingen en klachten moten afhandelen doorzet.								
	<table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€42.073</td><td>€42.073</td><td>€42.073</td><td>€42.073</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€42.073	€42.073	€42.073	€42.073
2025	2026	2027	2028						
€42.073	€42.073	€42.073	€42.073						
Incidenteel/structureel	Structureel.								
Maatschappelijk effect	De kwaliteit van de openbare ruimte wordt voor alle gebieden, behalve de centra, gelijkgesteld. Het onderhoudsniveau voor reguliere gebieden is in 2024 beeldkwaliteit B. Indien de gemeente zelf het (groen)onderhoud laat uitvoeren, ontstaat er meer eenheid door toepassing van een uniform onderhoudsregime. Een actieve betrokkenheid bij het beheer en onderhoud van de openbare ruimte vergroot mogelijk de binding en betrokkenheid van ondernemers bij het bedrijventerrein.								
Bestuurlijke belemmering	Geen								
Juridische haalbaarheid	Lopende contracten zijn aanpasbaar per kalenderjaar; dit moet wel 3 maanden voorafgaand gemeld zijn. De beheerovereenkomst met PMBO voor bedrijvenpark Oudeland loopt af per 31-12-2024. De beheerovereenkomst met Prisma moet opgebroken worden.								
Technische haalbaarheid	Technisch haalbaar. Uitvoeren van beheer en onderhoud van openbaar gebied is een gemeentelijke kerntaak.								
Beleidssterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare ruimte.								
Teammanager	Teammanagers Beheer en RES								

05.1.3 De leges voor werkzaamheden aan bestaande en/of nieuwe kabels en leidingen worden kostendekkend verhaald op de aanvrager (ingezet)

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Leges kabels en leidingen kostendekkend
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Inkomsten

Kleurcode	Groen											
Toelichting	Aan de hand van de daadwerkelijke inzet van de medewerkers voor de werkzaamheden aan bestaande en/of nieuwe kabeltracé's (inclusief het toezicht ter plaatse van de werkzaamheden) brengen we de kosten in rekening bij de aanvrager. Het betreft individuele aanvragen die geen onderdeel zijn van (grotere) gebiedsontwikkelingen. Voor deze ontwikkelingen wordt in de IOK/AOK wel op dezelfde wijze de inzet doorberekend.											
Context	Met de doorvoering van de knop worden de leges op kabels en leidingen kostendekkend. Dit is conform de wens van de raad.											
Financieel effect	<table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 500.000</td><td>€ 500.000</td><td>€ 500.000</td><td>€ 500.000</td></tr></table>				2025	2026	2027	2028	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000
2025	2026	2027	2028									
€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000									
Incidenteel/structureel	Structureel											
Maatschappelijk effect	Geen											
Bestuurlijke belemmering	De nieuwe kostendekkende leges tarieven voor 2025 worden pas vastgesteld in de laatste raadsvergadering van 2024. In deze raadsvergadering worden de definitieve leges tarieven bepaald. Indien de kostendekkende tarieven niet of afwijkend worden vastgesteld heeft dit impact op de knop.											
Juridische haalbaarheid	Ja met vaststellen van Leges verordening 2025 in de raadsvergadering in december 2024 zijn de kostendekkende tarieven voor 2025 juridische ingedekt.											
Technische haalbaarheid	Zie omschrijving bestuurlijke belemmering en Juridische haalbaarheid											
Beleidssterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare ruimte.											
Teammanager	Teammanager Beheer											

05.1.4 Klokkenlint en carillons worden uitgezet

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Klokkenlint en carillons worden uitgezet
Portefeuillehouder	Michiel Muis

Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Groen			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Klokkenlinten en carillons zorgen voor een mooie, comfortabele en luxe uitstraling van de buitenruimte. Door ze uit te zetten zal er geen muziek meer in de buitenruimte zijn. We behouden de installaties in de buitenruimte. We passen ons beleid hierop aan, deze maatregel leidt tot structureel lagere lasten door een besparing op onderhoud.			
Toelichting	Er zijn verschillende elementen. Het uitzetten heeft per element kan verschillende effecten opleveren in de beleving van inwoners.			
Context	De geluidselementen zijn bedoeld als verfraaiing.			
Financieel effect	Indien alle elementen worden uitgezet besparen we € 4.000 op jaarbasis.			
	2025	2026	2027	2028
		€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Inwoners en ondernemers gaan het uitzetten zien en registreren als een afwijking. De beleving van de openbare ruimte neemt af. De maatregel leidt tot meer vragen, opmerkingen en klachten.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Geen belemmeringen			
Technische haalbaarheid	We kunnen het zelf doen			
Beleidssterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer openbare ruimte			
Teammanager	Teammanager Beheer			

05.1.5. We zetten de openbare fontein binnen de gemeente uit

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	We zetten de openbare fontein binnen de gemeente uit.
Portefeuillehouder	Michiel Muis

Categorie	Uitgaven								
Kleurcode	Groen								
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	De waterelementen zorgen voor een mooie, comfortabele en luxe uitstraling van de buitenruimte. Goed onderhouden fontein dragen bij aan de waterkwaliteit door het toevoegen van lucht/ zuurstof aan het water. In de gemeente zijn 4 waterelementen aanwezig. De elementen zien er ook esthetisch mooi uit en dragen bij aan de kwaliteit van de buitenruimte. Er is ook een duidelijk belevingsaspect aan verbonden, ze dragen bij aan een prettige leefomgeving. Specifiek in de centra dragen ze bij aan de vitaliteit van de kernen. We zetten het onderhoud van de waterelementen stop. We passen ons beleid aan, dit leidt tot structureel lagere onderhoudskosten.								
Toelichting	Er zijn verschillende elementen, variërend van fontein tot bedriegertjes (waterelementen). Het uitzetten heeft per element verschillende effecten. Dit varieert van een afname van alleen de kwalitatieve ervaring buiten tot het niet meer voorzien in speelaanleiding op pleinen en het achteruitgaan van waterkwaliteit in vijvers.								
Context	De waterelementen zijn bedoeld als verfraaiing en dragen bij aan een prettige leefomgeving en vitale en levendige centra.								
Financieel effect	Indien alle 4 de elementen worden uitgezet besparen we € 24.000. <table><tr><td>2025</td><td>2026</td><td>2027</td><td>2028</td></tr><tr><td></td><td>€24.000</td><td>€24.000</td><td>€24.000</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028		€24.000	€24.000	€24.000
2025	2026	2027	2028						
	€24.000	€24.000	€24.000						
Incidenteel/structureel	Structureel								
Maatschappelijk effect	Inwoners en ondernemers gaan het zien en registreren het als een afwijking. De beleving van de openbare ruimte neemt af. We verwachten meer vragen, meldingen en klachten.								
Bestuurlijke belemmering	Geen								
Juridische haalbaarheid	Geen belemmering								
Technische haalbaarheid	We kunnen het zelf doen								
Beleidssterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer openbare ruimte								

Teammanager	Teammanager Beheer
-------------	--------------------

05.1.6 Poller Bonfut uitzetten, naar beneden zetten en niet beheren (ingezet)

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Poller Bonfut uitzetten, naar beneden zetten en niet beheren.			
Portefeuillehouder	Michiel Muis			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Groen			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Op de Bonfut staat een dynamische afsluiting (poller) in de rijbaan. Deze gaat omlaag voor bewoners van de Bonfut. We kunnen de stroom uitzetten, stoppen met het onderhoud en een vaste paal plaatsen als fysieke afsluiting. Dan moeten bewoners keren aan het einde van de straat en omrijden. Met de realisatie van de nieuwe wijk Rodenrijse Velden is er een alternatieve route gerealiseerd en kan de Bonfut permanent afgesloten worden voor doorgaand verkeer.			
Toelichting	Deze poller zorgt er specifiek voor dat de bewoners van de Bonfut “hun” straat in en uit kunnen, al het andere verkeer niet.			
Context	De poller voorkomt dat sluipverkeer vanaf de Rodenrijseweg via Bonfut, Wildersekade en de Schiebroekseweg de N209 kan bereiken. Bewoners hebben een pasje waarmee ze de poller kunnen bedienen.			
Financieel effect	Indien de poller uit het beheerprogramma wordt geschrapt, besparen we jaarlijks € 4.000 op stroom en onderhoud.			
	2025	2026	2027	2028
	€4.000	€4.000	€4.000	€4.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Burgers en ondernemers gaan het zien en registreren als een afwijking, er kunnen bezwaren, klachten en vragen komen over het waarom. Het wordt voor de bewoners lastiger c.q. duurt langer om de wijk in en uit te kunnen rijden. Door het plaatsen van een vaste paal is het niet meer mogelijk om direct vanaf de Bonfut de Wildersekade in te rijden. Via de Hordijklaan kan dit wel.			

Bestuurlijke belemmering	Geen
Juridische haalbaarheid	Geen belemmering
Technische haalbaarheid	We kunnen het zelf doen
Beleidsterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer openbare ruimte
Teammanager	Teammanager Beheer

05.1.7 Geen poller Hoeksekade terugplaatsen bij reconstructie (ingezet)

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Poller Hoeksekade niet meer terugplaatsen bij de reconstructie.
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Groen
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Op de Hoeksekade was een dynamische afsluiting van de rijbaan. Deze rijbaan was op weekdagen afgesloten om sluijverkeer te voorkomen. In het weekend was de rijbaan open voor het lokale verkeer. Vanaf 2018 is er i.v.m. bouwwerkzaamheden een permanente afsluiting.
Toelichting	Deze poller zorgde er specifiek voor dat de bewoners van de Hoeksekade "hun" straat in en uit kunnen, al het andere verkeer niet.
Context	Situatie voor 2018: op de Hoeksekade staat een poller (inzinkbare paal) die de meeste tijd omhoog staat en alleen in het weekend vanaf zaterdag 6 uur tot zondag 20 uur omlaag staat. Op het moment dat deze omlaag staat, kan verkeer vanaf de Rottebandreef rechtdoor rijden in de richting van het centrum van Bergschenhoek en andersom. Vanaf 2018 is er i.v.m. bouwwerkzaamheden een permanente sluiting.
Financieel effect	Het niet terugbrengen van de dynamische afsluiting bespaart een investering van € 55.000, afschrijvingstermijn is 10 jaar. Dit scheelt

	€ 5.500 op de kapitaallasten en op regulier onderhoud € 4.000. Totaal dus € 9.500 per jaar.			
	2025	2026	2027	2028
	€9.500	€9.500	€9.500	€9.500
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Burgers en ondernemers gaan het zien en registreren als een afwijking, er kunnen bezwaren, klachten en vragen komen over het waarom. Er was veel weerstand tegen de tijdelijke volledige afsluiting met een poller van bewoners van de Rotte. Wanneer deze permanent wordt, bijvoorbeeld door een vaste paal, dan kunnen we wederom weerstand verwachten. Weerstand verwachten we ook van de inwoners van de Hoeksekade wanneer er helemaal geen afsluiting meer wordt geplaatst.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Geen belemmeringen			
Technische haalbaarheid	We kunnen het zelf doen			
Beleidsterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer openbare ruimte			
Teammanager	Teammanager Beheer			

05.1.8 Het stoppen met het organiseren en bijdragen aan de hanging baskets (plantenbakken met geraniums aan de lichtmasten) in de centra (ingezet)

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Het stoppen met het organiseren en bijdragen aan de hanging baskets (plantenbakken met geraniums aan de lichtmasten) in de centra.
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgavenkant
Kleurcode	Groen

Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Beleid doen we niet meer.								
Toelichting	Begin voorjaar tot einde zomer plaatsen we jaarlijks hanging baskets in de centra, in samenwerking met de winkeliersverenigingen. Dit doen we om de centra te verfraaien en herkenbaar te maken voor bezoekers. We dragen op deze manier ook bij aan biodiversiteit, doordat er planten in staan die bijvoorbeeld bijen en vlinders aantrekken.								
Context	Er is geen wettelijke verplichting, het betreft geen gemeentelijke taak. Er is een relatie met het in het coalitieakkoord opgenomen streven naar “levendige kernen” (aantrekkelijk ondernemersklimaat).								
Financieel effect	Het niet meer organiseren van de plaatsing van hanging baskets bespaart jaarlijks € 25.000 Recent is de aanbesteding van hanging baskets vernieuwd. Besparing is pas mogelijk na afloop van het huidige contract en daarmee is de besparing dus pas mogelijk per 2026. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€-</td><td>€25.000</td><td>€25.000</td><td>€25.000</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€-	€25.000	€25.000	€25.000
2025	2026	2027	2028						
€-	€25.000	€25.000	€25.000						
Incidenteel/structureel	Structureel.								
Maatschappelijk effect	Het is voor de gemeente belangrijk dat de drie winkelcentra in Berkel, Bergschenhoek en Bleiswijk "Schoon, Heel, Veilig en Gezellig" zijn. Levendige winkelcentra trekken bezoekers en zijn een algemeen gezamenlijk belang voor alle inwoners, winkeliers en bewoners van de winkelcentra. Het bevordert de gemeenschapszin, doordat winkeliers en bereid zijn de plantenbakken te onderhouden. De hanging baskets leveren in de centra ook een bijdrage aan biodiversiteit, doordat er planten in staan die bijvoorbeeld bijen en vlinders aantrekken.								
Bestuurlijke belemmering	De uitvoering van Motie M2019-006 Hanging baskets in de winkelcentra van Lansingerland wordt herroepen. We verwachten n.a.v. deze bezuiniging meldingen en klachten van zowel inwoners als winkeliers. Meldingen en klachten die ambtelijk afgehandeld worden, komen regelmatig via College/Commissies/Raad terug, waardoor opnieuw ambtelijke en bestuurlijke inzet nodig is.								
Juridische haalbaarheid	N.v.t.								
Technische haalbaarheid	De besparing komt voort uit het niet uitgeven van geld/opdrachten aan derden. In 2025 loopt het contract af en er zijn dus geen contractuele consequenties aan het stop zetten verbonden.								

Beleidsterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare ruimte.
Teammanager	Teammanager Beheer

05.1.9 Het stoppen met het plaatsen van kerstbomen als verfraaiing in de centra rond de Kerstperiode (ingezet)

In de centra rond de kerstperiode (ingezet)				
Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Het stoppen met het plaatsen van kerstbomen als verfraaiing in de centra rond de Kerstperiode.			
Portefeuillehouder	Michiel Muis			
Categorie	Uitgavenkant			
Kleurcode	Groen			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Beleid doen we niet meer.			
Toelichting	Rond Kerst plaatst de gemeente als verfraaiing een kerstboom in de centra van elke kern. Dit doen we om bij te dragen aan de sfeer.			
Context	Er is geen wettelijke verplichting; het betreft geen gemeentelijke taak. Er is een relatie met het in het coalitieakkoord opgenomen streven naar “levendige kernen” (aantrekkelijk ondernemersklimaat).			
Financieel effect	Het niet meer organiseren van de plaatsing van Kerstbomen heeft geen personele consequenties voor team Beheer of de Buitendienst. We besparen hiermee jaarlijks € 15.000,-			
	2025	2026	2027	2028
	€15.000	€15.000	€15.000	€15.000
Incidenteel/structureel	Structureel.			
Maatschappelijk effect	Kerstbomen leveren een bijdrage aan de sfeer in de centra. Mogelijk zijn de centra minder aantrekkelijk tijdens de feestdagen zonder Kerstboom. Met name de winkeliersverenigingen zijn blij met de huidige bijdrage aan de sfeer en de aantrekkelijkheid van de centra, Zij zullen teleurgesteld zijn als de gemeentelijke bijdrage verdwijnt, ook in relatie tot het in het coalitieprogramma opgenomen streven naar “levendige kernen” (aantrekkelijk			

	ondernemersklimaat). Winkeliers kunnen dit eventueel ondervangen met een eigen initiatief.
Bestuurlijke belemmering	We verwachten n.a.v. deze bezuiniging meldingen en klachten van zowel inwoners als winkeliers. Meldingen en klachten die ambtelijk afgehandeld worden, komen regelmatig via College/Commissies/Raad terug, waardoor opnieuw ambtelijke en bestuurlijke inzet nodig is.
Juridische haalbaarheid	N.v.t.
Technische haalbaarheid	Het niet plaatsen van kerstbomen in de centra gedurende de Kerstperiode heeft geen personele consequenties. De besparing komt voort uit het niet uitgeven van geld/opdrachten aan derden.
Beleidssterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare ruimte.
Teammanager	Teammanager Beheer

05.1.10 Geen gratis zout uitgeven aan inwoners (ingezet)

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Geen gratis zout uitgeven aan inwoners
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Categorie	Uitgavenkant.
Kleurcode	Groen
Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)	Geen gratis zout uitgeven aan inwoners. Dit zijn structureel lagere lasten.
Toelichting	Geen zout meer lever aan inwoners tijdens het gladheidsseizoen. In de winterperiode is er tweemaal een mogelijkheid voor bewoners om bij de gemeente Lansingerland gratis zout af te halen. Dit wordt verzorgd zodat bewoners het trottoir voor de huisdeur kan strooien omdat deze niet in de strooiroute zit.

Context	Als service aan de bewoners wordt er door de gemeente Lansingerland tweemaal per jaar een mogelijkheid geboden om zout af te halen. Als men hiermee stopt is de kans groot dat er meer klachten vanuit de bewoners gaan komen over het strooien van trottoirs.			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€2.000	€2.000	€2.000	€2.000
Incidenteel/structureel	Structureel.			
Haalbaarheid	Deze bezuiniging is haalbaar. Wel moet rekening gehouden worden met meer klachten vanuit de bewoners.			
Maatschappelijk effect	Er zullen meer klachten vanuit de bewoners gaan komen.			
Bestuurlijke belemmering	Deze service zet de gemeente Lansingerland goed op de kaart bij de inwoners, bij het stoppen van deze service worden meer klachten verwacht.			
Juridische haalbaarheid	Dit is juridisch haalbaar.			
Technische haalbaarheid	Dit is technisch haalbaar.			
Beleidsterrein	5.1 Beheer Openbare Ruimte			
Teammanager	Teammanager Exploitatie			

05.1.11B.A Het verlagen van de beeldkwaliteit van A naar B in de centra en daaraan gerelateerde onderwerpen

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Het verlagen van de beeldkwaliteit van A naar B (het onderhoudsniveau) in de centra en daaraan gerelateerde de onderwerpen. Beeldkwaliteit centra/stationsgebieden van A naar B (scenario 1) (Station Lansingerland-Zoetermeer uitgezonderd, hier zijn aparte privaatrechtelijke afspraken over).
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgavenkant
Kleurcode	Oranje
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Beleid perken we in of stellen we uit. Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.
Toelichting	Onderhoud van de openbare ruimte is een noodzakelijke basisvoorziening en een gemeentelijke taak. Het vigerende onderhoudsniveau is vastgesteld door de vorige gemeenteraad. Voor de onderhoudsniveaus gebruiken we de landelijke beeldkwaliteitsniveaus zoals deze zijn gedefinieerd door het CROW: A+: prachtig A: goed B: voldoende C: sober/schraal D: verloedering (kapitaalvernietiging)
Context	Onderhoud van de openbare ruimte is een noodzakelijke basisvoorziening en een gemeentelijke taak. Er is een relatie met het in het coalitieakkoord opgenomen streven naar “levendige kernen” (aantrekkelijk ondernemersklimaat). In het collegeprogramma 2018-2022 (T18.12216) is met ingang van 2019 extra geld opgenomen om de beeldkwaliteit in de buitenruimte te verhogen van C naar B en in de winkelcentra/stationsgebieden van C naar A. De raad heeft de bijbehorende begrotingswijziging (BR1800101) op 1 november 2018 vastgesteld. Op de beeldkwaliteit en de Groenzoom na, vloeien de overige onderwerpen in deze Begrotingsknop voort uit

	beleidskeuzes van andere teams/ Domeinen, of ze zijn het gevolg van initiatieven uit de Raad Deze knop kan ingedrukt worden tezamen met knop 177 regulier areaal van beeldkwaliteit regulier areaal van B naar C.								
Financieel effect	Centra/stationsgebieden van beeldkwaliteit A naar B Als we de beeldkwaliteit bijstellen van A naar B voor de centra en stationsgebieden kunnen het regulier areaal op B blijven dat is een aparte knop 177. We besparen dan € 106.400. Kanttekeningen Sinds de Coronaperiode is al een stijging van het aantal (complexe) klachten en meldingen te zien, dit vergt veel capaciteit. De trend laat zien dat inwoners steeds mondiger en veeleisender worden en zich minder snel neerleggen bij een afwijzing. Er is geen aanwijzing om aan te nemen dat deze trend zich wijzigt. Een beeldkwaliteitsverlaging versterkt dit effect. Om deze reden stellen wij voor om bij een beeldkwaliteitsverlaging tijdelijk capaciteit toe te voegen van 0,2 fte in schaal 9 (€ 18.400). Dit verlaagt de werkelijke besparing naar € 88.000 euro per jaar en op deze wijze vloeien middelen die nu worden ingezet voor de openbare ruimte ten bate van de gehele gemeenschap sec naar mensen die klagen c.q. de weg naar de gemeente goed weten te vinden. Na een nader te bepalen periode kan bezien worden of dit structureel nodig is. Of structureel capaciteit nodig is, hangt af van de mate waarin de trend dat we als organisatie steeds meer meldingen en klachten moten afhandelen doorzet. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€88.000</td><td>€88.000</td><td>€88.000</td><td>€88.000</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€88.000	€88.000	€88.000	€88.000
2025	2026	2027	2028						
€88.000	€88.000	€88.000	€88.000						
Incidenteel/structureel	Structureel.								
Maatschappelijk effect	De kwaliteit van de openbare ruimte verschaalt. Een sobere, functionele inrichting is het uitgangspunt. Dit leidt tot een toename aan meldingen en klachten. Bij de afhandeling daarvan zullen we moeten verwijzen naar de beneden gestelde kwaliteitskaders. Het indrukken van de knop doet afbreuk aan de doelstelling levendige, aantrekkelijke en vitale kernen.								
Bestuurlijke belemmering	Verlaging van de beeldkwaliteit leidt tot kapitaalvernietiging (assets moeten eerder vervangen worden bij een lager onderhoudsniveau en/of - frequentie). Beeldkwaliteit wordt breed gecommuniceerd en we verwachten (nog) meer meldingen en								

	klachten van zowel inwoners als bedrijven wanneer de beeldkwaliteit achteruit gaat. Klachten die ambtelijk afgehandeld worden komen regelmatig via College/Commissies/Raad terug, waardoor opnieuw ambtelijke en bestuurlijke inzet nodig is.
Juridische haalbaarheid	Lopende contracten zijn aanpasbaar per kalenderjaar; dit moet wel 3 maanden voorafgaand gemeld zijn. (Station Lansingerland-Zoetermeer uitgezonderd, hier zijn aparte privaatrechtelijke afspraken over).
Technische haalbaarheid	Als de beeldkwaliteit en/of de overige posten naar beneden bijgesteld/gedifferentieerd wordt/worden heeft dat geen personele consequenties voor team Beheer. De besparing komt voort uit het niet uitgeven van geld/opdrachten aan derden; dit betekent dat contracten herzien moeten worden. Afhankelijk van het politieke draagvlak kunnen we (laten) onderzoeken hoe een besparing het best gerealiseerd kan worden en wat deze oplevert.
Beleidssterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare ruimte.
Teammanager	Teammanager Beheer

05.1.12B.B Het verlagen van de beeldkwaliteit van A naar C in de centra en daaraan gerelateerde onderwerpen

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Het verlagen van de beeldkwaliteit (het onderhoudsniveau) van de openbare ruimte en daaraan gerelateerde onderwerpen. Beeldkwaliteit centra/stationsgebieden van A naar C (scenario 2). LET OP, Alleen in drukken in combinatie met begrotingsknop 05.1.11B.A (Station Lansingerland-Zoetermeer uitgezonderd, hier zijn aparte privaatrechtelijke afspraken over).
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgavenkant.
Kleurcode	Oranje
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Beleid perken we in of stellen we uit. Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.

Toelichting	Onderhoud van de openbare ruimte is een noodzakelijke basisvoorziening en een gemeentelijke taak. Het vigerende onderhoudsniveau is vastgesteld door de vorige gemeenteraad. Voor de onderhoudsniveaus gebruiken we de landelijke beeldkwaliteitsniveaus zoals deze zijn gedefinieerd door het CROW: A+: prachtig A: goed B: voldoende C: sober/schraal D: verloedering (kapitaalvernietiging)
Context	Onderhoud van de openbare ruimte is een noodzakelijke basisvoorziening en een gemeentelijke taak. Er is een relatie met het in het coalitieakkoord opgenomen streven naar “levendige kernen” (aantrekkelijk ondernemersklimaat). In het collegeprogramma 2018-2022 (T18.12216) is met ingang van 2019 extra geld opgenomen om de beeldkwaliteit in de buitenruimte te verhogen van C naar B en in de winkelcentra/stationsgebieden van C naar A. De raad heeft de bijbehorende begrotingswijziging (BR1800101) op 1 november 2018 vastgesteld. Op de beeldkwaliteit en de Groenzoom na, vloeien de overige onderwerpen in deze Begrotingsknop voort uit beleidskeuzes van andere teams/ Domeinen, of ze zijn het gevolg van initiatieven uit de Raad Deze knop kan ingedrukt worden tezamen met knop 177 regulier areaal van beeldkwaliteit regulier areaal van B naar C. Deze knop 179 moet ingedrukt worden samen met knop 178. Knop 179 is de extra besparing die opgeteld moeten worden bij knop 179.
Financieel effect	Centra/stationsgebieden van beeldkwaliteit A naar C Als we de beeldkwaliteit bijstellen van A naar C voor de centra en stationsgebieden kunnen het regulier areaal op B blijven. Regulier areaal verlaging is een aparte knop 177. We besparen dan € 111.400. Kantttekeningen: het verlagen van de beeldkwaliteit in de centra/stationsgebieden is uitgewerkt in scenario 1 verlagen van A naar B (knop 178) en scenario 2 nog verder verlagen naar C (knop 179). De totale besparing van het indrukken van knop 178 en 179 geeft een besparing van €111.400 waarna de centra op beeldkwaliteit C onderhouden worden. Het kostenverschil tussen het onderhouden van de Centra/stationsgebieden op beeldkwaliteit B en C is €5.000.

	Dit verlaagt de werkelijke besparing naar € 5.000 euro per jaar Let op! Deze knop 179 moet ingedrukt worden samen met knop 178. Knop 179 is de extra besparing die opgeteld moeten worden bij knop 178. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€5.000</td><td>€5.000</td><td>€5.000</td><td>€5.000</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€5.000	€5.000	€5.000	€5.000
2025	2026	2027	2028						
€5.000	€5.000	€5.000	€5.000						
Incidenteel/structureel	Structureel.								
Maatschappelijk effect	De kwaliteit van de openbare ruimte verschaalt. Een sobere, functionele inrichting is het uitgangspunt. Dit leidt tot een toename aan meldingen en klachten. Bij de afhandeling daarvan zullen we moeten verwijzen naar de beneden gestelde kwaliteitskaders. Daarnaast verslechtert de voorbeeldpositie van de gemeente. Het naar beneden bijstellen van de kwaliteitskaders draagt niet bij aan het stimuleren van ondernemers en bewoners om zelf ook te investeren in groen (tuinen, hagen/ heggen, groen daken). Terwijl dit investeringen zijn die we hard nodig hebben (we doen het samen) in het kader van klimaat adaptieve maatregelen of maatregelen t.b.v. natuurinclusief bouwen.								
Bestuurlijke belemmering	Verlaging van de beeldkwaliteit leidt tot kapitaalvernietiging (assets moeten eerder vervangen worden bij een lager onderhoudsniveau en/of - frequentie). Beeldkwaliteit wordt breed gecommuniceerd en we verwachten (nog) meer meldingen en klachten van zowel inwoners als bedrijven wanneer de beeldkwaliteit achteruit gaat. Klachten die ambtelijk afgehandeld worden komen regelmatig via College/Commissies/Raad terug, waardoor opnieuw ambtelijke en bestuurlijke inzet nodig is.								
Juridische haalbaarheid	Lopende contracten zijn aanpasbaar per kalenderjaar; dit moet wel 3 maanden voorafgaand gemeld zijn. (Station Lansingerland-Zoetermeer uitgezonderd, hier zijn aparte privaatrechtelijke afspraken over).								
Technische haalbaarheid	Als de beeldkwaliteit en/of de overige posten naar beneden bijgesteld/gedifferentieerd wordt/worden heeft dat geen personele consequenties voor team Beheer. De besparing komt voort uit het niet uitgeven van geld/opdrachten aan derden; dit betekent dat contracten herzien moeten worden. Afhankelijk van het politieke draagvlak kunnen we (laten) onderzoeken hoe een besparing het best gerealiseerd kan worden en wat deze oplevert.								
Beleidssterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare ruimte.								
Teammanager	Teammanager beheer								

05.1.13 Het verlagen van de beeldkwaliteit van B naar C in de openbare ruimte en daaraan gerelateerde onderwerpen

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Het verlagen van de beeldkwaliteit (het onderhoudsniveau) van de openbare ruimte en daaraan gerelateerde onderwerpen.
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgavenkant
Kleurcode	Oranje
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Beleid perken we in of stellen we uit.
Toelichting	Onderhoud van de openbare ruimte is een noodzakelijke basisvoorziening en een gemeentelijke taak. Het vigerende onderhoudsniveau is vastgesteld door de vorige gemeenteraad. Voor de onderhoudsniveaus gebruiken we de landelijke beeldkwaliteitsniveaus zoals deze zijn gedefinieerd door het CROW: A+: prachtig A: goed B: voldoende C: sober/schraal D: verloedering (kapitaalvernietiging)
Context	Onderhoud van de openbare ruimte is een noodzakelijke basisvoorziening en een gemeentelijke taak. Er is een relatie met de in de omgevingsvisie opgenomen ambities die betrekking hebben op een prettige leefomgeving. Het huidige onderhoudsniveau is B voor het reguliere areaal en A voor de centra en de stationsgebieden. Bij het indrukken van deze knop gaat het regulier areaal van beeldkwaliteit B naar C. Centra/stationsgebieden blijven op beeldkwaliteit A.
Financieel effect	Regulier areaal van beeldkwaliteit B naar C Als we de beeldkwaliteit bijstellen van B naar C voor het reguliere areaal kunnen de centra en stationsgebieden op A blijven. Bijstellen van centra en stationsgebieden is een aparte knop 178. We besparen dan € 266.000.

	Kanttekeningen Sinds de Coronaperiode is al een stijging van het aantal (complexe) klachten en meldingen te zien, dit vergt veel capaciteit. De trend laat zien dat inwoners steeds mondiger en veeleisender worden en zich minder snel neerleggen bij een afwijzing. Er is geen aanwijzing om aan te nemen dat deze trend zich wijzigt. Een beeldkwaliteitsverlaging versterkt dit effect. Om deze reden stellen wij voor om bij een beeldkwaliteitsverlaging tijdelijk capaciteit toe te voegen van 0,8 fte in schaal 9 (€ 73.600). Dit verlaagt de werkelijke besparing naar € 192.400 euro per jaar en op deze wijze vloeien middelen die nu worden ingezet voor de openbare ruimte ten bate van de gehele gemeenschap sec naar mensen die klagen c.q. de weg naar de gemeente goed weten te vinden. Na een nader te bepalen periode kan bezien worden of dit structureel nodig is. Of structureel capaciteit nodig is, hangt af van de mate waarin de trend dat we als organisatie steeds meer meldingen en klachten moten afhandelen doorzet. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€192.400</td><td>€192.400</td><td>€192.400</td><td>€192.400</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€192.400	€192.400	€192.400	€192.400
2025	2026	2027	2028						
€192.400	€192.400	€192.400	€192.400						
Incidenteel/structureel	Structureel.								
Maatschappelijk effect	De kwaliteit van de openbare ruimte verschaalt. Een sobere, functionele inrichting is het uitgangspunt. Dit leidt tot een toename aan meldingen en klachten. Bij de afhandeling daarvan zullen we moeten verwijzen naar de beneden gestelde kwaliteitskaders. Daarnaast verslechtert de voorbeeldpositie van de gemeente. Het naar beneden bijstellen van de kwaliteitskaders draagt niet bij aan het stimuleren van ondernemers en bewoners om zelf ook te investeren in groen (tuinen, hagen/ heggen, groen daken). Terwijl dit investeringen zijn die we hard nodig hebben (we doen het samen) in het kader van klimaatadaptieve maatregelen of maatregelen t.b.v. natuurinclusief bouwen.								
Bestuurlijke belemmering	Verlaging van de beeldkwaliteit leidt tot kapitaalvernietiging (assets moeten eerder vervangen worden bij een lager onderhoudsniveau en/of - frequentie). Beeldkwaliteit wordt breed gecommuniceerd en we verwachten (nog) meer meldingen en klachten van zowel inwoners als bedrijven wanneer de beeldkwaliteit achteruit gaat. Klachten die ambtelijk afgehandeld worden komen regelmatig via College/Commissies/Raad terug, waardoor opnieuw ambtelijke en bestuurlijke inzet nodig is.								
Juridische haalbaarheid	Lopende contracten zijn aanpasbaar per kalenderjaar; dit moet wel 3 maanden voorafgaand gemeld zijn.								
Technische haalbaarheid	Als de beeldkwaliteit en/of de overige posten naar beneden bijgesteld/gedifferentieerd wordt/worden heeft dat geen personele consequenties voor team Beheer. De besparing komt								

	voort uit het niet uitgeven van geld/opdrachten aan derden; dit betekent dat contracten herzien moeten worden. Afhankelijk van het politieke draagvlak kunnen we (laten) onderzoeken hoe een besparing het best gerealiseerd kan worden en wat deze oplevert.
Beleidsterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare ruimte.
Teammanager	Teammanager Beheer

05.1.14 Pollers in centra uitzetten, naar beneden zetten en niet beheren

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Pollers in centra uitzetten, naar beneden zetten en niet beheren			
Portefeuillehouder	Michiel Muis			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Oranje			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	In de centra staan dynamische afsluitingen (pollers) in de rijbaan. In Bergschenhoek staan 2 pollers, in Berkel en Rodenrijs 7 pollers. Hierdoor kunnen de winkels bevoorraad worden en is het centrum de rest van de dag afgesloten voor voertuigen. We kunnen de stroom uitzetten en het niet meer onderhouden. Dan is er geen fysieke afsluiting meer.			
Toelichting	De pollers zorgen mede voor het veilig afwikkelen van het verkeer, door het creëren van verkeersluwe zones.			
Context	De pollers maken deel uit van een vertrouwd, comfortabel straatbeeld. Als ze niet meer werken, verwachten we veel vragen, meldingen en klachten.			
Financieel effect	Indien alle pollers uit beheerprogramma worden geschrapt, besparen we jaarlijks € 32.000 op stroom en onderhoud.			
	2025	2026	2027	2028
	€32.000	€32.000	€32.000	€32.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Inwoners en ondernemers gaan het zien en registreren als een afwijking. Er zullen meer opstoppen en onoverzichtelijke			

	verkeerssituaties ontstaan. We verwachten meer vragen, meldingen en klachten van zowel inwoners als ondernemers.
Bestuurlijke belemmering	Geen
Juridische haalbaarheid	Geen belemmeringen
Technische haalbaarheid	We kunnen het zelf doen
Beleidsterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer openbare Ruimte
Teammanager	Teammanager Beheer

05.1.15 Dienstverleningsovereenkomst bewegwijzeringen opzeggen

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Dienstverleningsovereenkomst bewegwijzering opzeggen			
Portefeuillehouder	Michiel Muis			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Oranje			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	De overeenkomst met de NBD (nationale bewegwijzeringsdienst) kunnen we opzeggen. Hierdoor zullen de blauwe (ANWB) borden niet aangepast worden als er nieuwe wegen komen.			
Toelichting	Volgens landelijk beleid is de NBD verantwoordelijk voor de juiste plaatsing van de blauwe-op-wit en de rode op-wit wegwijsborden, alle wegbeheerders betalen een abonnement bijdrage gerelateerd aan het aantal borden in het beheergebied.			
Context	Er ligt een relatie met Rijkswaterstaat en de provincie Zuid-Holland.			
Financieel effect	Het eenzijdig beëindigen van de samenwerking kan €4.100 op jaarbasis opleveren			
	2025	2026	2027	2028
	€4.100	€4.100	€4.100	€4.100
Incidenteel/structureel	Structureel			

Maatschappelijk effect	Op de termijn gaan de wegwijs borden niet meer overeenkomen met de plaatsen in de omgeving.
Bestuurlijke belemmering	Wij leveren al jarenlang een beheerbijdrage. Er ligt een langdurige relatie met RWS en de provincie. Met deze maatregel staat de betrouwbaarheid van onze gemeente op het spel. We verwachten met deze maatregel behoorlijke weerstand van RWS.
Juridische haalbaarheid	De landelijke vastgelegde beheerafspraken met de NBD/ Rijkswaterstaat, vormen een hindernis om de overeenkomst te beëindigen.
Technische haalbaarheid	We kunnen het niet alleen doen
Beleidsterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer openbare ruimte
Teammanager	Teammanager Beheer

05.1.16 Stoppen uitvoering niet wettelijk taken dierenwelzijn

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Stoppen uitvoering niet wettelijk taken dierenwelzijn (0,22 FTE schaal 10)
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Oranje
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Door het stoppen van bovenwettelijke activiteiten brengen we de functie van Adviseur Dieren terug met 0,22 FTE (schaal 10). Vanuit onze zorgplicht moeten we ernstige dierenoverlast bestrijden en in bepaalde gevallen preventieve maatregelen treffen. We zijn verplicht om meldingen en klachten hierover in behandeling te nemen. Met het indrukken van deze knop is hier minder capaciteit voor. Preventieve activiteiten ter bevordering van dierenwelzijn moeten we staken (gericht op educatie en voorlichting).

Toelichting	Door de bovenwettelijke taken rondom dierenwelzijn niet verder te ontwikkelen, kan de functie Adviseur dieren in de openbare ruimte in uren teruggebracht worden. Door het verlagen van het aantal uren van deze functie worden bovenwettelijke meldingen van bewoners m.b.t. dierenoverlast en dierenwelzijn niet meer in behandeling genomen. Het aantal meldingen, en de complexiteit ervan, nam de afgelopen jaren toe. Binnen de huidige ambtelijke organisatie is geen capaciteit voor het afhandelen van deze meldingen. Daarnaast kunnen door het terugdringen van de uren preventieve maatregelen op bijvoorbeeld het gebied van ganzenoverlast, vogelgriep, hondenbeleid, ongediertebestrijding, voerontmoedigingsbeleid, e.d. niet opgepakt worden.											
Context	In de Wet Dieren en de Omgevingswet en Besluit Activiteiten Leefomgeving wordt van een gemeente geëist een goede zorg voor het dierenwelzijn te borgen. Dit houdt o.a. in dat er voor vervoer en opvang gezorgd moet worden als dieren gewond of ziek zijn. Dit geldt voor alle dieren binnen de gemeentegrenzen (gehouden dieren en dieren uit het wild). Er is een wettelijke verplichting dode en zieke dieren uit de openbare ruimte te verwijderen om ziektes te voorkomen (gevaar voor de volksgezondheid). Daarnaast ligt er een brief van de Provincie Zuid-Holland (PZH-2018-647522351) waarin gemeentes gevraagd wordt om uitvoering te geven aan het bewerken van nesten van ganzen en om de lokale wildbeheereenheid toestemming te geven om op gemeentelijke gronden de ganzenpopulatie te beheren. Om uitvoering te geven aan deze specifieke taken en om meldingen en vragen snel en adequaat af te handelen is capaciteit nodig.											
Financieel effect	Met het deels stoppen van de taken brengen we de functie terug met 0,22 FTE (schaal 10). We besparen hiermee jaarlijks € 21.560. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€21.560</td><td>€21.560</td><td>€21.560</td><td>€21.560</td></tr></table>				2025	2026	2027	2028	€21.560	€21.560	€21.560	€21.560
2025	2026	2027	2028									
€21.560	€21.560	€21.560	€21.560									
Incidenteel/structureel	Structureel.											
Maatschappelijk effect	We verwachten n.a.v. deze bezuiniging meldingen en klachten van zowel inwoners als bedrijven maar ook van andere overheidsinstellingen zoals de Provincie wanneer zij niet meer bij de gemeente terecht kunnen met hun melding, vraag of klacht ten aanzien van dierenwelzijn.											
Bestuurlijke belemmering	Meldingen en klachten die ambtelijk wél afgehandeld worden, komen toch nog regelmatig via College/Commissies/Raad terug, waardoor opnieuw ambtelijke en bestuurlijke inzet nodig is. Niet langer afhandelen van niet-wettelijke meldingen kunnen zorgen											

	voor een exponentiële stijging aan maatschappelijke en bestuurlijke onrust.
Juridische haalbaarheid	Juridisch haalbaar
Technische haalbaarheid	Het niet meer reageren op bovenwettelijke meldingen van dierenoverlast en dierenwelzijn lijkt weinig haalbaar. Het onderscheid tussen wettelijk en bovenwettelijk is op een emotioneel beladen onderwerp als Dierenwelzijn lastig te maken. Wij verwachten dat inwoners dit niet begrijpen en er evenmin genoeg mee nemen. Ze verwachten een dienstverlenende instelling van een overheidsorganisatie. Het imago van de gemeentelijke overheid komt daarbij in het geding. Een dergelijke houding verhoudt zich lastig met het in het collegeprogramma genoemde concept van 'samen besturen'. We verwachten dat er klachten binnenkomen over het niet reageren op boeven-wettelijke meldingen. Het politieke draagvlak voor het niet meer reageren op bovenwettelijke meldingen van dierenoverlast en dierenwelzijn is naar verwachting klein. Het is ook een moeilijke maatregel voor gemeenteambtenaren die inwoners graag zoveel mogelijk goed te woord willen staan en willen helpen.
Beleidssterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare Ruimte.
Teammanager	Teammanager Beheer

05.1.17 Afschaffen subsidieregeling Wildopvang

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Afschaffen van de bestaande subsidieregeling Wildopvang
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Oranje
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We ondersteunen geen wildopvangcentra meer die dieren uit Lansingerland opvangen. De subsidieregeling Wildopvang wordt afgeschaft. Besparing van € 20.000 per jaar.

Toelichting	Opvang van wilde dieren is een wettelijke taak van de gemeente die nu wordt uitgevoerd door o.a. de organisaties waar wij de subsidie aan verstrekken. Zij kunnen nu een beroep doen op de subsidieregeling Wildopvang voor financiële ondersteuning. Deze subsidieregeling (T20.08039) is tot stand gekomen op expliciet verzoek van de gemeenteraad (Motie M2019-038 en BR2000150) na een noodkreet van de Wildopvang Delft. In april 2023 is deze subsidie door B&W verhoogd omdat uit de evaluatie van deze subsidieregeling bleek dat jaarlijks een subsidie van €20.000 nodig is om de kosten te dekken. Met het stoppen van de subsidie lopen we het risico dat wildopvangcentra geen dieren meer opvangen uit Lansingerland waardoor onze wettelijke taak niet vervuld wordt.								
Context	Wettelijk: In de Wet Dieren en de Omgevingswet en Besluit Activiteiten Leefomgeving wordt van een gemeente geëist een goede zorg voor het dierenwelzijn te borgen. Dit houdt o.a. in dat er voor vervoer en opvang gezorgd moet worden als dieren gewond of ziek zijn. Dit geldt voor alle dieren binnen de gemeentegrenzen (gehouden dieren en dieren uit het wild). Er is een wettelijke verplichting dode en zieke dieren uit de openbare ruimte te verwijderen om ziektes te voorkomen (gevaar voor de volksgezondheid). Aangezien de gemeente geen eigen opvanglocatie heeft, maken wij hiervoor gebruik van locaties buiten de gemeentegrenzen zoals de wildopvangcentra die wij steunen met de subsidie. Bovenwettelijk: Indien we stoppen met de subsidieregeling en stoppen met het afhandelen van meldingen m.b.t. dierenoverlast en dierenwelzijn moet het college het Beleid “In het wild levende dieren in de openbare ruimte, opvang en overlast” (T20.14915) intrekken. De Raad moet de subsidieregeling T20.08039 intrekken. We geven dan geen invulling meer aan motie M2019-038. Op 25 april 2023 stemde het college in met een verhoging van het subsidieplafond van de subsidieregeling Wildopvang (BW2300098). De Raad is met brief U23.01485 geïnformeerd over de verhoging van het subsidieplafond.								
Financieel effect	Met het afschaffen van de subsidieregeling Wildopvang bespaart de gemeente € 20.000. Dit is de huidige subsidie inclusief de eerder toegekende verhoging. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€20.000</td><td>€20.000</td><td>€20.000</td><td>€20.000</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€20.000	€20.000	€20.000	€20.000
2025	2026	2027	2028						
€20.000	€20.000	€20.000	€20.000						
Incidenteel/structureel	Structureel.								

Maatschappelijk effect	Wildopvangorganisaties kunnen niet zonder subsidie van gemeenten. De kans dat ze zonder financiële bijdrage verdwijnen is groot. In de afgelopen jaren is dat met enkele organisaties al gebeurd. In dat geval voldoet de gemeente niet meer aan wettelijke verplichtingen en de zorgplicht. Er kunnen schrijnende situaties voor gewonde en zieke dieren in de openbare ruimte ontstaan, de kans op overlast en verkeersonveilige situaties neemt toe.
Bestuurlijke belemmering	In strijd met collegebesluit van 25 april 2023: subsidie voor opvangcentra voor het opvangen van dieren uit de natuur uitbreiden. Vervoer en opvang van zieke en gewonde dieren (BW2300098).
Juridische haalbaarheid	Vervoer en opvang van dieren is een wettelijke verplichting. Daarnaast heeft de gemeente een zorgplicht voor mens én dier binnen de gemeentegrenzen.
Technische haalbaarheid	Het afschaffen van de subsidieregeling is technisch haalbaar. Wildopvang organisaties kunnen echter niet zonder subsidie van de gemeenten waar zij de dieren voor opvangen die ziek of gewond zijn geraakt. We vangen signalen op dat organisaties nu al in zwaar financieel weer verkeren, o.a. door toenemende inflatie. De Wildopvang in Delft heeft om deze reden haar deuren al moeten sluiten. Omdat Lansingerland geen eigen opvang heeft in de gemeente, zijn we afhankelijk van de opvangbereidheid van deze centra buiten onze gemeentegrens. Er is een risico dat zij geen dieren uit Lansingerland meer opvangen als er geen subsidie wordt verstrekt. Naast niet meer voldoen aan de zorgplicht die de gemeente heeft, verwachten we ook veel reacties van inwoners als zij niet meer met zieke dieren bij een opvang terecht kunnen. Eventueel kan hier voor incidentele dekking gekozen worden.
Beleidssterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare Ruimte.
Teammanager	Teammanager Beheer

05.1.18 Stoppen met het beheren van het verkeerslicht kruising Berkelseweg/ZoRo-busbaan

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Stoppen met het beheren van de VRI (verkeersregelinstallatie/het verkeerslicht) op de kruising van de Berkelseweg met de ZoRo-busbaan
Portefeuillehouder	Michiel Muis

Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Rood			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Op de kruising Berkelseweg/ ZoRo-busbaan in Bergschenhoek (nabij zwembad de Windas) wordt het verkeer geregeld met een VRi (verkeerslicht). We kunnen deze VRi uitzetten en niet meer onderhouden, Hierdoor ontstaat een normaal kruispunt.			
Toelichting	De VRi draagt zorg voor het veilig afwikkelen van het verkeer op de kruising. Indien de VRi niet meer functioneert ontstaat er een ongeregelde, onveilige situatie op dit, ter plaatse, onoverzichtelijke kruispunt voor de verkeersdeelnemers. Verkeersdeelnemers kunnen schrikken van de bus die niet verwacht wordt. De verkeersveiligheid zal hiermee afnemen.			
Context	De VRi maakt deel uit van de afspraak met de MRDH en de concessiehouder OV (RET) op dit traject en de VRi draagt bij aan een vertrouwd, comfortabel straatbeeld. Naar verwachting zullen er vragen en klachten komen over het waarom.			
Financieel effect	Indien de VRi uit het beheerprogramma wordt geschrapt besparen we jaarlijks € 3.500 op stroom en onderhoud.			
	2025	2026	2027	2028
	€3.500	€3.500	€3.500	€3.500
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	MRDH, RET, inwoners en ondernemers gaan het zien en registreren als een afwijking, er kunnen vragen komen over het waarom. Bij de MRDH en de RET zal voor deze maatregel geen draagvlak zijn. Concreet gevolg van deze maatregel is dat de verkeerslichten op de kruising uitgaan. Hierdoor ontstaan een ongeregeld kruispunt. Met een ongeregeld kruispunt op deze locatie kan het verkeer niet goed en veilig afgewikkeld worden. Verkeersdeelnemers krijgen te maken met onveiligheid en een langere reistijd door extra voorzichtigheid.			
Bestuurlijke belemmering	Sinds de aanleg en de overdracht leveren wij al jarenlang een beheerbijdrage aan de ZoRo-busbaan. Er ligt een langdurige relatie met de MRDH-regio. Met deze maatregel staat de betrouwbaarheid van onze gemeente op het spel. Zie ook maatschappelijk effect. We verwachten met deze maatregel behoorlijke weerstand van de RET en MRDH.			
Juridische haalbaarheid	Er zijn vastgelegde beheerafspraken met de MRDH-regio.			

Technische haalbaarheid	Technisch kunnen we het zelf doen.
Beleidssterrein	Beleidsveld 6.2 Mobiliteit en 5.1 Beheer openbare ruimte
Teammanager	Teammanager Beheer

05.1.19G.B De openbare verlichting uitzetten tussen 23:00 en 05:00 uur

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	De openbare verlichting uitzetten tussen 23:00 en 05:00 uur			
Portefeuillehouder	Michiel Muis			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Rood			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Door de openbare verlichting deels uit te zetten kunnen we energiekosten besparen, we zetten de verlichting in de nacht tussen 23:00 t/m 05:00 uur uit. Met deze maatregel wordt jaarlijks 31% energie bespaard.			
Toelichting	Deze maatregel kunnen we toepassen op 60% van de openbare verlichting in de gemeente. Het betreft ons eigen net waarbij we niet afhankelijk zijn van Stedin.			
Context	Door de markt/ stroomprijs kan de jaarlijkse besparing variëren. Deze knop kan samen ingedrukt worden met de verduurzamingsknop voor de openbare verlichting 05.1.1G.A.			
Financieel effect	Om de maatregel te kunnen uitvoeren moeten er wel eerst kosten gemaakt worden (€ 65.000). De energiebesparing levert jaarlijks € 212.392 op. Dit levert in 2025 dus een besparing van €147.393 op en vanaf 2026 een besparing van €212.393.			
	2025	2026	2027	2028
	€147.392	€212.392	€212.392	€212.392
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Voor de inwoner is het wel vreemd dat een deel wel en een deel niet uit gaat in de nacht. Onderzoeken laten zien dat, bij het plaatsen van openbare verlichting, het aantal ongevallen afneemt. Als we de openbare			

	verlichting uitzetten, dan is een toename van het aantal ongevallen niet uit te sluiten. Het uitzetten van openbare verlichting heeft met name invloed op de veiligheid van de kwetsbare verkeersdeelnemers, meer dan op automobilisten. Voetgangers, fietsers en bromfietsers lopen een groter risico. Om preciezere effecten te kunnen bepalen voor de genoemde opties is advies nodig van het Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV). Echter in deze variant gaat de verplichting uit als de meeste mensen liggen te slapen en verkeer minimaal is. Verwachting is dat de beleving van veiligheidsbeleving van inwoners en ondernemers afneemt bij het (deels) uitzetten van de openbare verlichting. Een deel van de inwoners zal meer angst ervaren om in het donker buiten te zijn. Bij het gedeeltelijk uitschakelen van de verlichting zal het aantal meldingen en klachten naar verwachting oplopen. Voor het afhandelen van deze extra klachten is 1 extra FTE noodzakelijk. Afhankelijk van de hoeveelheid klachten zal na een periode van 3 maanden een evaluatie plaatsvinden en wellicht meer FTE inzet nodig zijn.
Bestuurlijke belemmering	Feitelijk is dit scenario zeer onwenselijk, het leidt tot een onveilige toestand in de buitenruimte. De collega beheerders, gemeenten, provincie etc. kunnen bezwaar maken tegen deze maatregel. Bij de overgang van het ene gebied naar het andere gebied kunnen in het donker onveilige situaties ontstaan. De verwachting is dat het deels uitzetten (knop 23-05) politiek gezien lastiger haalbaar is, omdat de openbare verlichting als basisvoorziening wordt beschouwd en er effecten te verwachten zijn op het gebied van veiligheid (en de beleving daarvan). Het gaat om een voorziening (licht) die heel direct zichtbaar is en alle inwoners raakt als ze zich in de buitenruimte begeven. In een aantal gemeenten (Westland, Uithoorn) is bij wijze van proef geëxperimenteerd met het uitschakelen van de openbare verlichting. Klachten en ophef onder inwoners hebben ertoe geleid dat de proeven voortijdig werden stopgezet.
Juridische haalbaarheid	Vanuit de Wegenverkeerswet en het Burgerlijk Wetboek heeft de gemeente een wettelijke zorgplicht om de verlichting in een goede staat van onderhoud te houden. Als wegbeheerder heeft de gemeente een inspanningsverplichting om ervoor te zorgen dat onze wegen, en dus ook de verlichting ervan, in goede staat van onderhoud verkeren. Het is wettelijk niet vastgelegd dat een weg moet worden verlicht.
Technische haalbaarheid	We kunnen het zelf realiseren.

Beleidsterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer openbare ruimte
Teammanager	Teammanager Beheer

05.1.20G.C De openbare verlichting uitzetten

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	De openbare verlichting uitzetten (let op knop samen met tussen 23:00 en 05:00 indrukken/ geld optellen).			
Portefeuillehouder	Michiel Muis			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Rood			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Door de openbare verlichting uit te zetten kunnen we energiekosten en onderhoudskosten besparen. We zetten de openbare verlichting helemaal niet meer aan, inclusief het Stedin-net.			
Toelichting	Met deze maatregel wordt jaarlijks 100% energie bespaard op de openbare verlichting. Wel behouden we de kosten voor de energieaansluitingen. In Lansingerland is de openbare verlichting deels aangesloten op het elektriciteitsnet van Stedin en deels op ons eigen net. Het aandeel van het eigen net in Lansingerland is circa 60%.			
Context	Door de markt/ stroomprijs kan de jaarlijkse besparing variëren. LET OP, Alleen in drukken in combinatie met begrotingsknoppen 05.1.1G.A & 05.1.1G.B)			
Financieel effect	Om de maatregel te kunnen realiseren moeten er eerst kosten gemaakt worden. De totale kosten zijn € 100.000 (€ 65.000 is opgenomen in de knop tussen 23:00 en 05:00 uur). De energiebesparing levert jaarlijks totaal €675.000 op (€ 212.392 is opgenomen in de knop tussen 23:00 en 05:00 uur). Deze knop levert dus een totale besparing op van € 575.000 in 2025 en vanaf 2026 € 675.000 per jaar.			
	2025	2026	2027	2028
	€427.608	€462.608	€462.608	€462.608
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Voor de burger zal het erg schrikken zijn dat de openbare verlichting geheel “uit” gaat.			

	Onderzoeken laten zien dat, bij het plaatsen van openbare verlichting, het aantal ongevallen afneemt. Als we de openbare verlichting uitzetten, dan is een toename van het aantal ongevallen niet uit te sluiten. Het uitzetten van openbare verlichting heeft met name invloed op de veiligheid van de kwetsbare verkeersdeelnemers, meer dan op automobilisten. Voetgangers, fietsers en bromfietsers lopen een groter risico. Om preciezere effecten te kunnen bepalen voor de genoemde opties is advies nodig van het Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV). Verwachting is dat de beleving van veiligheidsbeleving van inwoners en ondernemers afneemt bij het (deels) uitzetten van de openbare verlichting. Een deel van de inwoners zal meer angst ervaren om in het donker buiten te zijn. De afhandeling van meldingen en klachten vergt veel meer gemeentelijke capaciteit. Er is minder advies en contractmanagement voor OC-contract nodig, er zal sprake zijn van een verschuiving van werkzaamheden (meer communicatie/meldingen) per saldo spelen we hiermee geen capaciteit vrij
Bestuurlijke belemmering	Feitelijk is dit scenario zeer onwenselijk, het leidt tot een onveilige toestand in de buitenruimte De collega beheerders, gemeenten, provincie etc. kunnen bezwaar maken tegen deze maatregel. Bij de overgang van het ene gebied naar het andere gebied kunnen in het donker onveilige situaties ontstaan. De verwachting is dat zowel deels uitzetten (knop 23-05) politiek gezien lastiger haalbaar is, omdat de openbare verlichting als basisvoorziening wordt beschouwd en er effecten te verwachten zijn op het gebied van veiligheid (en de beleving daarvan). Het gaat om een voorziening (licht) die heel direct zichtbaar is en alle inwoners raakt als ze zich in de buitenruimte begeven. In een aantal gemeenten (Westland, Uithoorn) is bij wijze van proef geëxperimenteerd met het uitschakelen van de openbare verlichting. Klachten en ophef onder inwoners hebben ertoe geleid dat de proeven voortijdig werden stopgezet.
Juridische haalbaarheid	Vanuit de Wegenverkeerswet en het Burgerlijk Wetboek heeft de gemeente een wettelijke zorgplicht om de verlichting in een goede staat van onderhoud te houden. Als wegbeheerder heeft de gemeente een inspanningsverplichting om ervoor te zorgen dat onze wegen, en dus ook de verlichting ervan, in goede staat van onderhoud verkeren. Het is wettelijk niet vastgelegd dat een weg moet worden verlicht.
Technische haalbaarheid	We kunnen het zelf realiseren.

Beleidsterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer openbare ruimte
Teammanager	Teammanager Beheer

05.1.21 Marktkasten en evenementenkasten worden vanuit de gemeente niet meer gefaciliteerd

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Marktkasten en evenementenkasten worden vanuit de gemeente niet meer gefaciliteerd			
Portefeuillehouder	Michiel Muis			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Rood			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Voor markten, standplaatshouders en evenementen hebben we verschillende stroomkasten in de gemeente. Door deze faciliteiten niet meer ter beschikking te stellen aan de organisaties en ondernemers kunnen we besparen op de onderhoudskosten (de energie wordt in de huidige situatie overigens wel verrekend).			
Toelichting	Het indrukken van deze knop heeft effecten op de economie van Lansingerland. Gebruikers, marktkooplui en evenementen commissies zijn op zichzelf aangewezen om voor een alternatief te zorgen voor energielevering. De kasten worden niet meer ter beschikking gesteld (ze gaan op slot), maar blijven wel gehandhaafd.			
Context	De kasten zijn een service vanuit de gemeente om stroom ter beschikking te stellen op een veilige wijze.			
Financieel effect	Indien alle kasten uit het onderhoudsprogramma worden geschrapt besparen we € 16.000.			
	2025	2026	2027	2028
	€16.000	€16.000	€16.000	€16.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Ondernemers gaan het zien en registreren als een afwijking, zij worden niet meer voorzien in de stroombehoefte. Hierover zullen veel klachten vanuit marktklieden ontstaan. Het risico bestaat dat ondernemers niet meer bereid zijn om een standplaats te houden in de gemeente Lansingerland. De maatregel heeft dan een			

	economisch effect, het aanbod voor de inwoners aan winkels vermindert. De maatregel tast de vitaliteit en levendigheid van de kernen aan.
Bestuurlijke belemmering	Geen
Juridische haalbaarheid	Geen belemmeringen
Technische haalbaarheid	We kunnen het zelf doen
Beleidssterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer openbare ruimte
Teammanager	Teammanager Beheer

Beleidsveld Afval- en afvalwatermanagement

05.2.2 Koningsdag, stoppen met financiering afvalinzameling (ingezet)

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Koningsdag, stoppen met financiering afvalinzameling
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Groen
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Beleid doen we niet meer. We stoppen na het indrukken van deze begrotingsknop in z'n geheel met deze dienstverlening.
Toelichting	De gemeente dekt op dit moment de kosten van de Oranjecomités in de 3 kernen voor de organisatie van de afvalinzameling rond het evenement op Koningsdag. Als we de knop indrukken worden de Comités zelf verantwoordelijk voor het dekken van deze kosten. Dit kan bijvoorbeeld door sponsoring te regelen, zoals dat ook in het verleden door sommige comités werd geregeld. Het ruimen na het evenement door de buitendienst van de gemeente met de veegwagen valt niet onder deze knop.

Context	Er is geen wettelijke verplichting. In de evenementenvergunningen van de gemeente verwachten wij dat organisatoren van evenementen zelf het afvoeren van afval regelen. Via motie M 2023-023 besloot de gemeenteraad van Lansingerland dat de gemeente verantwoordelijk moet zijn voor het regelen van de inzameling van het afval op Koningsdag of het dekken van de kosten.			
Financieel effect	€ 2.700,- per jaar			
	2025	2026	2027	2028
	€ 2.700	€ 2.700	€ 2.700	€ 2.700
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Oranjecomités merken dit op hun begroting. Het is echter mogelijk voor de comités om via sponsoring deze kosten te laten dekken door het bedrijfsleven.			
Bestuurlijke belemmering	Het indrukken van deze knop gaat tegen motie M 2023-023 in.			
Juridische haalbaarheid	Juridisch haalbaar			
Technische haalbaarheid	Technisch haalbaar			
Beleidssterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare Ruimte.			
Teammanager	Teammanager Beheer			

05.2.3 Stoppen met graffiti verwijdering (ingezet)

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Stoppen met graffiti verwijdering
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Groen

Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Beleid doen we niet meer. We stoppen na het indrukken van deze begrotingsknop in z'n geheel met deze dienstverlening.			
Toelichting	We hebben een contract met Graffiti-ex voor het verwijderen van graffiti op assets van de gemeente in de buitenruimte. Zij zorgen periodiek dat graffiti weggehaald wordt en in geval van aanstootgevende graffiti halen zij dit na melding binnen 24 uur weg.			
Context	Er is geen wettelijke verplichting, maar de verwijdering van graffiti hoort wel bij het streven om de buitenruimte schoon, heel en veilig te houden. Aanwezigheid van graffiti maakt dat mensen de buitenruimte als minder schoon en minder veilig ervaren.			
Financieel effect	€ 8.000,-			
	Indien we stoppen met het verwijderen van graffiti zal het aantal meldingen hierover toenemen en moet de inzet van de eigen buitendienst vergroot worden om in ieder geval aanstootgevende graffiti te verwijderen.			
	2025	2026	2027	2028
	€8.000	€8.000	€8.000	€8.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Inwoners en bezoekers van de gemeente ervaren de buitenruimte als er graffiti aanwezig is als minder schoon en minder veilig. Er komen meer meldingen binnen die de gemeente moet afhandelen en oplossen.			
Bestuurlijke belemmering	Geen bestuurlijke belemmering.			
Juridische haalbaarheid	Juridisch haalbaar			
Technische haalbaarheid	Technisch haalbaar			
Beleidssterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare Ruimte.			
Teammanager	Teammanager Beheer			

05.2.4 Stoppen met kauwgomverwijdering in de centrumgebieden

Begrotingsknop

Begrotingsknop	Stoppen met kauwgomverwijdering in de centrumgebieden			
Portefeuillehouder	Michiel Muis			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Groen			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Beleid doen we niet meer. We stoppen na het indrukken van deze begrotingsknop in z'n geheel met deze dienstverlening.			
Toelichting	Na het indrukken van deze knop stoppen we met de jaarlijkse kauwgomverwijdering in de centrumgebieden. De aanwezigheid van kauwgom valt niet onder de beeldmeetlatten waarop geschouwd wordt. De aanwezigheid van kauwgom op de grond heeft geen invloed op de te meten beeldkwaliteit maar doet wel iets met de beleving van mensen van de buitenruimte. De aanwezigheid van vervuiling zoals kauwgom kan leiden tot meer vervuiling.			
Context	Er is geen (wettelijke) verplichting voor deze dienstverlening.			
Financieel effect	€ 8.000,- per jaar			
	2025	2026	2027	2028
	€8.000	€8.000	€8.000	€8.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	De aanwezigheid van kauwgom valt niet onder de beeldmeetlatten waarop geschouwd wordt. De aanwezigheid van kauwgom op de grond heeft geen invloed op de te meten beeldkwaliteit maar doet wel iets met de beleving van mensen van de buitenruimte. De aanwezigheid van vervuiling zoals kauwgom kan leiden tot meer vervuiling. Het stoppen met de maatregel doet afbreuk aan de gemeentelijke doelen die betrekking hebben op een prettige leefomgeving en aantrekkelijke en vitale centra.			
Bestuurlijke belemmering	Samen met de winkeliers/ondernemers wordt hard gewerkt aan het schoon, heel en veilig maken en houden van de centrumgebieden. De inzet op de zaterdagen staken zorgt voor afbreuk aan dit gezamenlijke doel.			
Juridische haalbaarheid	Juridisch haalbaar			

Technische haalbaarheid	Technisch haalbaar
Beleidssterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare Ruimte.
Teammanager	Teammanager Beheer

05.2.5 Stoppen met de uitgifte van € 0,50 per kerstboom bij de kerstbomen inzamelactie

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Stoppen met de uitgifte van € 0,50 per kerstboom bij de kerstbomen inzamelactie.
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Groen
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Beleid doen we niet meer. We stoppen na het indrukken van deze begrotingsknop in z'n geheel met deze dienstverlening.
Toelichting	Begin van elk jaar stelt de gemeente € 0,50 per ingezamelde kerstboom ter beschikking. Inwoners kunnen bij een minimum van 25 kerstbomen een melding indienen voor een ophaalmoment. Met deze actie voorkomen we dat er veel kerstbomen gedumpt worden in de gemeente en houden we de inzamelronde van kerstbomen die naast de containers gelegd worden beperkt. Het is een actie. De inzameling van kerstbomen in de eerste weken van het jaar door de afvalinzamelaar en eigen buitendienst blijft bestaan.
Context	Er is geen wettelijke verplichting. Het sneller verwijderen van de kerstbomen draagt wel bij aan het schoon, heel en veilig houden van de gemeente. De actie draagt ook bij aan het gevoel van saamhorigheid in de wijken. Veelal haalt de jeugd samen de bomen op bij burens die weer blij zijn dat ze makkelijk van hun oude kerstboom af zijn. Het indrukken van deze knop doet afbreuk aan de het gemeentelijk doel van een prettige leefomgeving voor inwoners.

Financieel effect	€ 3.000,-			
	2025	2026	2027	2028
	€3.000	€3.000	€3.000	€3.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Indien de knop wordt ingedrukt zullen er meer kerstbomen buiten liggen de eerste weken van het jaar die door de afvalinzamelaar en eigen buitendienst weggehaald moeten worden. Deze bomen moeten relatief snel weggehaald worden om het gevaar om het in de brand steken van de bomen tegen te gaan.			
Bestuurlijke belemmering	Geen belemmeringen.			
Juridische haalbaarheid	Juridisch haalbaar			
Technische haalbaarheid	Technisch haalbaar			
Beleidssterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare Ruimte.			
Teammanager	Teammanager Beheer			

05.2.6 Stoppen met het verstrekken van materialen voor inwoners die zich willen inzetten voor een schoner Lansingerland

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Stoppen met het verstrekken van materialen voor inwoners die zich willen inzetten voor een schoner Lansingerland (o.a. Lansingerdoeners en scholen)
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Groen
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Beleid doen we niet meer Met het indrukken van deze begrotingsknop stoppen we volledig met het gratis beschikbaar stellen van materialen voor inwoners die zich inzetten voor een schoner Lansingerland.

Toelichting	We geven ieder jaar materialen uit zoals zwerfafvalgrijpers, zakken, handschoenen en hesjes om voor inwoners, scholen en bedrijven het rapen van zwerfvuil gemakkelijker te maken. Door het inzetten van deze begrotingsknop stoppen we met het beschikbaar stellen van materialen.								
Context	Er is geen wettelijke verplichting.								
Financieel effect	<table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€5.000</td><td>€5.000</td><td>€5.000</td><td>€5.000</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€5.000	€5.000	€5.000	€5.000
2025	2026	2027	2028						
€5.000	€5.000	€5.000	€5.000						
Incidenteel/structureel	Structureel								
Maatschappelijk effect	Door te stoppen met het verstrekken van deze materialen werpen we een drempel op voor mensen om in actie te komen. Scholen hebben vaak geen eigen budget. Het risico bestaat dat er geen acties meer worden georganiseerd en dat de Lansingerdoeners stoppen met hun inzet die bijdraagt aan een schoner Lansingerland. Het indrukken van de knop doet afbreuk aan het gemeentelijk doel waarbij een prettige leefomgeving met betrokken inwoners wordt nagestreefd.								
Bestuurlijke belemmering	NVT								
Juridische haalbaarheid	Juridisch haalbaar								
Technische haalbaarheid	Technisch haalbaar								
Beleidsterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare Ruimte.								
Teammanager	Teammanager Beheer								

05.2.7 Stoppen met het gratis verstrekken van hondenpoepzakjes

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Stoppen met het gratis verstrekken van hondenpoepzakjes
Portefeuillehouder	Michiel Muis

Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Groen			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Beleid doen we niet meer. We stoppen volledig met de uitgifte.			
Toelichting	We verstrekken gratis aan de inwoners van Lansingerland hondenpoepzakjes. Deze zijn beschikbaar in de dispensers bij de prullenbakken en de zakjes worden uitgegeven bij bijvoorbeeld dierenspecialzaken. Met deze maatregel stoppen we volledig met het verstrekken van de gratis zakjes.			
Context	We hebben geen wettelijke verplichting. Er is wel een relatie met het vastgestelde hondenbeleid.			
Financieel effect	€ 5.000,- per jaar			
	2025	2026	2027	2028
	€5.000	€5.000	€5.000	€5.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Als we stoppen met het verstrekken van de gratis zakjes lopen we een risico dat er minder hondenpoep wordt opgeraapt en weggegooid. Hondenpoep staat op plek 1 in de lijst met ergernissen van mensen in Nederland. In Lansingerland zal deze ergernis oplopen als we geen zakjes meer verstrekken. Zeker als de hondenbelasting wel gehandhaafd blijft. Niet opgeruimde hondenpoep levert ook een probleem op voor de waterkwaliteit. Het indrukken van de knop heeft impact op de beleving van de leefomgeving door inwoners.			
Bestuurlijke belemmering	NVT			
Juridische haalbaarheid	Juridisch haalbaar.			
Technische haalbaarheid	Technisch haalbaar.			
Beleidssterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare Ruimte.			

Teammanager	Teammanager Beheer
-------------	--------------------

05.2.8 Stoppen met prullenbakken legen en zwerfvuil in de centra en hotspots ruimen op de zaterdagen

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Stoppen met prullenbakken legen en zwerfvuil in de centra en hotspots ruimen op de zaterdagen			
Portefeuillehouder	Michiel Muis			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Oranje			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Beleid doen we niet meer. We stoppen na het indrukken van deze begrotingsknop in z'n geheel met deze dienstverlening.			
Toelichting	We hebben een contract met een externe aannemer waarin als extra dienstverlening inzet op de zaterdagen is opgenomen. Bij het indrukken van deze knop stoppen we met het afnemen van deze dienstverlening. In de weekenden worden de prullenbakken in de centrumgebieden dan niet meer geleegd en het zwerfafval niet meer opgeruimd.			
Context	Er is geen wettelijke verplichting. Wel is er een relatie met het vastgestelde Integrale Beheerplan Openbare Ruimte (IBP) waarin de beeldkwaliteit in de centrumgebieden is vastgesteld op A-kwaliteit. Om dit niveau in de weekenden te behalen/vast te houden is extra inzet nodig.			
Financieel effect	Structurele besparing van €30.000,-.			
	Afhankelijk van de mate van vervuiling is extra inzet na het weekend nodig van de eigen buitendienst.			
	2025	2026	2027	2028
	€30.000	€30.000	€30.000	€30.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Als we stoppen met de inzet op de zaterdagen dan gaan inwoners, bezoekers van de centrumgebieden en winkeliers dit merken aan de overvolle prullenbakken en eventueel naastliggend			

	afval/zwerfafval. De gemeente ontvangt hier waarschijnlijk ook meer meldingen/klachten over. De eigen buitendienst heeft na het weekend meer werk aan het weer op niveau krijgen van de centrumgebieden. Het indrukken van deze knop doet afbreuk aan de doelen prettige leefomgeving en aantrekkelijke & vitale centra.
Bestuurlijke belemmering	Samen met de winkeliers/ondernemers wordt hard gewerkt aan het schoon, heel en veilig maken en houden van de centrumgebieden. De inzet op de zaterdagen staken zorgt voor afbreuk aan dit gezamenlijke doel.
Juridische haalbaarheid	Juridisch haalbaar
Technische haalbaarheid	Technisch haalbaar
Beleidsterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare Ruimte.
Teammanager	Teammanager Beheer

05.2.9 Stoppen met de Dixie in de Tuin van Floddertje

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Stoppen met de Dixie in de Tuin van Floddertje
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Oranje
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Beleid doen we niet meer. We stoppen na het indrukken van deze begrotingsknop in z'n geheel met deze dienstverlening.
Toelichting	Om overlast te voorkomen plaatst de gemeente in de zomerperiode een Dixie in de Tuin van Floddertje. Dit voorkomt dat bezoekers hun behoeften doen in de struiken. Bij het indrukken van deze knop stoppen wij met de plaatsing van de Dixie.

Context	Er zijn geen wettelijke verplichting			
Financieel effect	2025 €4.770	2026 €4.770	2027 €4.770	2028 €4.770
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Het niet meer plaatsen van de Dixie heeft invloed op de bezoekers van de Tuin van Floddertje. Zij moeten zorgen dat zij het toiletgebruik anders regelen/plannen als zij komen recreëren. Het heeft invloed op de bezoekers en omwonenden omdat de ervaring helaas is dat bij het ontbreken van de Dixie bezoekers hun behoeften in de struiken doen met overlast tot gevolg. Het indrukken van deze knop doet afbreuk aan het gemeentelijke doel om een prettige en aangename leefomgeving voor inwoners te creëren.			
Bestuurlijke belemmering	Er zijn geen bestuurlijke risico's of toezeggingen op dit vlak.			
Juridische haalbaarheid	Juridisch haalbaar			
Technische haalbaarheid	Technisch haalbaar			
Beleidssterrein	Beleidsveld 5.1 Beheer Openbare Ruimte.			
Teammanager	Teammanager Beheer			

Beleidsveld Vastgoed

05.3.1 Verkoop niet maatschappelijk vastgoed

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Verkoop divers niet maatschappelijk vastgoed (Parkeergarages, braakliggende grond zoals voormalig Comgoed)
Portefeuillehouder	Simon Fortuyn
Categorie	Inkomstenkant

Kleurcode	Oranje			
Knop ontvangstenkant (impact op hoofdlijnen)	Structureel lager lasten, eenmalig opbrengst			
Toelichting	Het in bezit hebben van gronden en (commerciële) panden is geen doel op zich voor een gemeente. Panden en gronden kunnen een bijdrage leveren bij de doelen waar de gemeente voor staat. In den lande zijn partijen actief die beheer en eigenaarschap hebben over parkeergarages, ook ontwikkelingspartijen voor braakliggende terrein.			
Context	Om bepaalde ontwikkelingen te versnellen of positie te hebben binnen ontwikkelingen is de gemeente vaak ook partij om 'zeggenschap' te hebben. Indien geen deelname partij (materieel) verzwakt dit de positie van gemeente in tot uitvoer brengen van beleidsuitgangspunten.			
Financieel effect	2025 PM	2026 PM	2027 PM	2028 PM
Incidenteel/structureel	Eenmalige opbrengst bij verkoop, structureel lagere lasten (eigenaarslasten vervallen).			
Maatschappelijk effect	N.t.b. afhankelijk van de afspraken waarbinnen verkoop wordt voorgesteld			
Bestuurlijke belemmering	Verkoop 'verzwakt' de positie van gemeente in ontwikkelingen. Gemeente is geen gelijke speler meer, maar meer afhankelijk van ontwikkelaar.			
Juridische haalbaarheid	Haalbaar			
Technische haalbaarheid	Haalbaar			
Beleidsterrein	5.3 Vastgoed			
Teammanager	Teammanager Exploitatie			

05.3.3 Verkoop zwembad de Windas

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Verkoop zwembad De Windas

Portefeuillehouder	Simon Fortuyn											
Categorie	Inkomsten											
Kleurcode	Rood											
Knop ontvangstenkant (impact op hoofdlijnen)	Eenmalige opbrengst en structurele vermindering eigenaarslasten											
Toelichting	Hoewel wij het belang van een zwemvoorziening onderstrepen voor gezondheid, ontmoeting, zwemvaardigheden is een eigen zwembad in de gemeente niet strikt noodzakelijk aangezien omliggende gemeenten ook dergelijke voorzieningen hebben. Het zwembad verkeert in goede staat, wordt goed bezocht maar er gaat jaarlijks hoop geld naartoe om het zo te houden. Door te verkopen verminder je de eigenaarslasten en kun je beperken tot een bijdrage of subsidie voor gezonde exploitatie. En zelfs dit kun je loslaten, consequentie kan dan wel zijn dat zwemkaartje erg duur wordt, maar dat is dan aan exploitant om te zorgen voor gezonde exploitatie											
Context	We verschraken ons voorzieningenniveau. Het zwembad is een belangrijke voorziening binnen de gemeente, het heeft een factor dat mensen voor LL kiezen boven omliggende gemeenten.											
Financieel effect	Ontvangst eenmalig opbrengst en structureel eigenaarslasten. De boekwaarde van Zwembad de Windas is 9,8 mln, bij verkoop dient deze verrekend te worden met de opbrengst. De verkoopwaarde weten we niet en is mede afhankelijk van de voorwaarden die we stellen voor toekomstige exploitatie. Grootonderhoud € 350.000,00 Exploitatie bedrag € 350.000,00 € 700.000,00 <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€700.000</td><td>€700.000</td><td>€700.000</td><td>€700.000</td></tr></table>				2025	2026	2027	2028	€700.000	€700.000	€700.000	€700.000
2025	2026	2027	2028									
€700.000	€700.000	€700.000	€700.000									
Incidenteel/structureel	Structureel											
Maatschappelijk effect	Versobering van voorzieningenniveau én afhankelijk van de context waarbinnen zwembad wordt verkocht hoogstwaarschijnlijk kostenverhogend voor gebruikers.											

Bestuurlijke belemmering	Politieke aftekening, besluit zal op weinig sympathie mogen rekenen. Beeld van gemeente Dorps wonen in verstedelijkte omgeving met hoog niveau van voorzieningen wordt doorkruist
Juridische haalbaarheid	Toetsten aan bestaande afspraken met Sportfondsen, afkoop. In de regel is het juridisch haalbaar
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Beleidsterrein	5.3 Vastgoed
Teammanager	Teammanager Exploitatie

05.3.4 Onderzoek verzelfstandiging/ privatisering gemeentelijk sportaccommodaties

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Onderzoek verzelfstandiging/ privatisering gemeentelijk sportaccommodaties
Portefeuillehouder	Simon Fortuyn
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Rood
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	PM <i>Verlagen uitgaven op terreinbeheer, onderhoud en exploitatie accommodaties</i>
Knop ontvangstenkant (impact op hoofdlijnen)	PM <i>Verhogen inkomsten bij externe exploitatie</i>
Toelichting	De maatregel houdt in dat er financieel, fiscaal, juridisch en personele onderzoek dient plaats te vinden om een gefundeerde keuze te kunnen maken over het best passende beheermodel voor gemeentelijk vastgoed. Nb. Het verkopen van vastgoed waarvan na bestuurlijke afweging is vastgesteld dat het in bezit houden van het pand niet langer nodig is voor het kunnen realiseren van beleid, kan wel doorgang vinden
Context	Gemeenten zijn binnen het sportaccommodatielandschap de belangrijkste actor en de grootste financierder. Diverse ontwikkelingen waaronder bezuiniging op de structurele lasten kunnen aanleiding voor gemeenten zijn om de sportaccommodaties te verzelfstandigen of te privatiseren.

	Het ‘op afstand plaatsen van sportaccommodaties’ is een van de meest voorkomende maatregelen van gemeenten om hun exploitatielasten/- tekorten terug te dringen. Van <u>externe verzelfstandiging</u> van een accommodatie is sprake als de gemeente exploitatie contracteert maar zelf risicodragend blijft. Van <u>privatisering</u> is sprake als de gemeente exploitatie risicodragend overdraagt en geen zeggenschap meer heeft over de accommodatie. Wanneer het een binnensportaccommodatie betrof, hebben gemeenten vaker voor externe verzelfstandiging gekozen, terwijl bij buitensportaccommodaties vaker is gekozen voor privatisering. Bij een <u>interne verzelfstandiging</u> worden het beheer en de exploitatie van de accommodaties overgedragen aan een zelfstandig opgezet onderdeel van een gemeente. Dit onderdeel krijgt eigen verantwoordelijkheden, bevoegdheden, prestatieafspraken en een eigen budget. Afspraken hierover worden vastgelegd in een contract. Gemeenten kiezen over het algemeen voor verzelfstandiging met de oprichting van een gemeentelijke BV waarvan de gemeente aandeelhouder is. De BV wordt ‘buiten’ de gemeente geplaatst en krijgt eigen directeur-bestuurder met daarboven Raad van Toezicht. Wat hier kan spelen is de werkbaarheid van de dubbelrol. De gemeente is eigenaar van de panden van waaruit de BV de uitvoering vormgeeft. De gemeente is ook opdrachtgever van de diensten maar ook diegene die verenigingen subsidieert die weer gebruik maken van de diensten van de BV. En een BV duidt op winstgevendheid, terwijl dit het oorspronkelijke doel is. Dit vraagt goede afstemming én over rollen en verantwoordelijkheden. In den lande is hier al veel ervaring mee. Het is mogelijk dit op schaal van de gemeente te organiseren, maar bijvoorbeeld SRO is een partij die dit voor een groot aantal gemeenten in Nederland organiseert. De laatste jaren is er een opmars van het start van een joint-venture, deze combineert de voordelen van het werken met een marktpartij met het behoud van invloed en flexibiliteit waarbij het maatschappelijk belang voorop staat. Geen rigide contracten, maar meebewegen met veranderend beleid, duurzaamheidseisen én gebruikerswensen. Uitbesteden en toch betrokken blijven. Met een joint venture komen vastgoedpartner en gemeente in een heel andere relatie tot elkaar te staan. Het beheer van gemeentelijk vastgoed wordt ondergebracht in een bv waarin gemeente en SRO 50 procent aandeelhouder zijn. De gemeente heeft binnen deze samenwerking de verantwoording voor de strategie: het “wat”. SRO neemt het “hoe” op zich.’ Er zijn verschillende smaken over hoe te organiseren. In dit kader is goed om te benoemen dat Lansingerland met Sportfondsen (zwembad) en Optisport (binnensport) het zo georganiseerd hebben dat er sprake is van regievoering en toezicht. Voordeel is
--	---

	mogelijk te behalen in schaalvoordelen op gebied van onderhoud, beheer en exploitatie. Onderdeel van deze opdracht was om ons te oriënteren bij gemeenten die eerder voor dezelfde keuze hebben gestaan. Het is lastig gebleken om informatie los te krijgen en aantal keer uitdrukkelijk verzocht niet met naam en toenaam te benoemen. De meeste gemeenten die zich bij SRO gevoegd hebben, zijn tevreden met de samenwerking en breiden deze zelfs uit. Het traject om er te komen was stevig en soms emotioneel, zeker in gemeenten waar overgang van personeel aan de orde is. Niet overall is er sprake van financieel voordeel, de exploitatiebijdrage is fors maar omdat beheer en onderhoud niet betiteld wordt als gemeentelijke kerntaak, en er op gebied van beleid en strategische keuzes maximale invloed is, is er over het algemeen wel tevredenheid. Voor Lansingerland is het vooral een strategische keuze of we een dergelijk onderzoek willen doen waarbij het in eerste instantie is welke beheervorm past Lansingerland (al dan niet in combinatie met beheer Sportparken) en in later stadium hoe zich dit vertaalt in exploitatiebijdrage, taakstellende bezuiniging of verhoging inkomsten en bestuurlijke afstand.								
Financieel effect	PM/ Nader te bepalen; afhankelijk van de keuze beheermodel, al dan niet met taakstellende bezuiniging of verhoging inkomstenkant. <table><tr><td>2025</td><td>2026</td><td>2027</td><td>2028</td></tr><tr><td>PM</td><td>PM</td><td>PM</td><td>PM</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	PM	PM	PM	PM
2025	2026	2027	2028						
PM	PM	PM	PM						
Incidenteel/structureel	Structureel								
Maatschappelijk effect	Het gekozen beheermodel (lokaal of op afstand) hoeft in de basis geen maatschappelijk effect te hebben. Ook nu is het al deels ‘op afstand’ georganiseerd.								
Bestuurlijke belemmering	Is afhankelijk van het gekozen model maar bij (w)elke vorm wordt de mogelijke inmenging lager of gedeeld met contractpartij. Afhankelijk van het gekozen uitgangspunt voor het onderzoek verzelfstandiging hoeft dit geen belemmering te zijn.								
Juridische haalbaarheid	Haalbaar								
Technische haalbaarheid	Haalbaar								
Beleidssterrein	5.3 Vastgoed (en Sport)								

Teammanager	Teammanager Exploitatie
-------------	-------------------------

05.3.6 Verhogen tarieven binnensportaccommodaties met 10%

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Verhogen tarieven accommodaties binnensport, cultuur en welzijn met 10%			
Portefeuillehouder	Simon Fortuyn			
Categorie	Inkomsten			
Kleurcode	Oranje			
Knop inkomsten (impact op hoofdlijnen)	We verhogen onze inkomsten door de tarieven van onze accommodaties gebaseerd op de tarievennota met 10% te verhogen.			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we afwijken van de in 2023 vastgestelde Tarievennota.			
Context	We verschraken onze ambitie voor diverse beleidsvelden. Wij stimuleren een actief verenigingsleven voor sport, leveren een bijdrage een breed en toegankelijk welzijn en cultuuraanbod. Afgevraagd moet worden of het verhogen van tarieven niet het tegenovergestelde wordt bereikt. Deelname neemt af, waardoor inkomsten verlaagd worden en per saldo de inkomsten niet verhogen door de mindere deelname			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
	Het bedrag is een inschatting, met veel van de huurders zijn afspraken op papier gemaakt en door beide partijen voor akkoord getekend over gereduceerde tarieven voor bepaalde activiteiten. Zie ook technische haalbaarheid			
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	De laagdrempeligheid en bereikbaarheid voor sport, cultuur en welzijn komt onder druk te staan. De tariefsverhoging komt uiteindelijk bij de leden/bezoekers te liggen. Niet iedereen zal meer kunnen sporten of doen aan cultuurbeleving.			
Bestuurlijke belemmering	We dragen minder bij aan de ambitie van het college om te zorgen voor een passend en bereikbaar voorzieningenniveau. De tarievennota deed in 2023 al aardig wat stof opwaaien binnen het verenigingsleven. Met voorgestelde verhoging zal dit niet minder worden.			
Juridische haalbaarheid	Financieel effect is deels direct merkbaar. Dit vraagt om een aanpassing van de huidige Tarievennota.			
Technische haalbaarheid	Haalbaar met dien verstande dat vooral op gebied van Welzijn en Cultuur veel vereniging specifieke afspraken gemaakt over tarieven, kortingen e.d. Een heel aantal huurders heeft huurcontract waar indexering via CPI geregeld is, hier kan en mag niet van afgeweken worden. Je kan alleen afwijken als beide partijen hiermee instemmen. Met verhogen van de gebruikers via de Tarievennota benadeel je dus een relatief kleine groep maar wel de groep die een grote bijdrage levert aan het welzijn van onze inwoners. Qua ambtelijke inzet vraagt dit stevige bijdrage, juist vanwege alle 1-op-1 afspraken die er zijn met verenigingen. Dit is vanuit het verleden zo gegroeid.			
Beleidssterrein	Sport, Welzijn, Cultuur (uitvoering via Team Vastgoed)			
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven + Exploitatie			

05.3.7 Verhogen tarieven binnensportaccomodaties met 5% (ingezet)

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Verhogen tarieven accommodaties binnensport, cultuur en welzijn met 5%			
Portefeuillehouder	Simon Fortuyn			
Categorie	Inkomsten			
Kleurcode	Groen			
Knop inkomsten (impact op hoofdlijnen)	We verhogen onze inkomsten door de tarieven van onze accommodaties gebaseerd op de tarievennota met 10% te verhogen.			
Toelichting	- De maatregel houdt in dat we afwijken van de in 2023 vastgestelde Tarievennota.			
Context	We verschraken onze ambitie voor diverse beleidsvelden. Wij stimuleren een actief verenigingsleven voor sport, leveren een bijdrage een breed en toegankelijk welzijn en cultuuraanbod. Afgevraagd moet worden of het verhogen van tarieven niet het tegenovergestelde wordt bereikt. Deelname neemt af, waardoor inkomsten verlaagd worden en per saldo de inkomsten niet verhogen door de mindere deelname			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
	Het bedrag is een inschatting, met veel van de huurders zijn afspraken op papier gemaakt en door beide partijen voor akkoord getekend over gereduceerde tarieven voor bepaalde activiteiten. Zie ook technische haalbaarheid			
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	De laagdrempeligheid en bereikbaarheid voor sport, cultuur en welzijn komt onder druk te staan. De tariefsverhoging komt uiteindelijk bij de leden/bezoekers te liggen. Niet iedereen zal meer kunnen sporten of doen aan cultuurbeleving.			
Bestuurlijke belemmering	We dragen minder bij aan de ambitie van het college om te zorgen voor een passend en bereikbaar voorzieningenniveau. De tarievennota deed in 2023 al aardig wat stof opwaaien binnen het verenigingsleven. Met voorgestelde verhoging zal dit niet minder worden.			
Juridische haalbaarheid	Financieel effect is deels direct merkbaar. Dit vraagt om een aanpassing van de huidige Tarievennota.			
Technische haalbaarheid	Haalbaar met dien verstande dat vooral op gebied van Welzijn en Cultuur veel vereniging specifieke afspraken gemaakt over tarieven, kortingen e.d. Een heel aantal huurders heeft huurcontract waar indexering via CPI geregeld is, hier kan en mag niet van afgeweken worden. Je kan alleen afwijken als beide partijen hiermee instemmen. Met verhogen van de gebruikers via de Tarievennota benadeel je dus een relatief kleine groep maar wel de groep die een grote bijdrage levert aan het welzijn van onze inwoners. Qua ambtelijke inzet vraagt dit stevige bijdrage, juist vanwege alle 1-op-1 afspraken die er zijn met verenigingen. Dit is vanuit het verleden zo gegroeid.			
Beleidssterrein	Sport, Welzijn, Cultuur (uitvoering via Team Vastgoed)			

Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven + Exploitatie
-------------	--

05.3.8 Verhogen huurtarieven binnen accommodaties met 15% + bevroering 5 jaar

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Verhogen tarieven accommodaties binnensport, cultuur en welzijn met 15%			
Portefeuillehouder	Simon Fortuyn			
Categorie	Inkomsten			
Kleurcode	Rood			
Knop inkomsten (impact op hoofdlijnen)	We verhogen onze inkomsten door de tarieven van onze accommodaties gebaseerd op de tarievennota met 10% te verhogen.			
Toelichting	De maatregel houdt in dat we afwijken van de in 2023 vastgestelde Tarievennota.			
Context	We verschraken onze ambitie voor diverse beleidsvelden. Wij stimuleren een actief verenigingsleven voor sport, leveren een bijdrage een breed en toegankelijk welzijn en cultuuraanbod. Afgevraagd moet worden of het verhogen van tarieven niet het tegenovergestelde wordt bereikt. Deelname neemt af, waardoor inkomsten verlaagd worden en per saldo de inkomsten niet verhogen door de mindere deelname			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000
	Het bedrag is een inschatting, met veel van de huurders zijn afspraken op papier gemaakt en door beide partijen voor akkoord getekend over gereduceerde tarieven voor bepaalde activiteiten. Zie ook technische haalbaarheid			
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	De laagdrempeligheid en bereikbaarheid voor sport, cultuur en welzijn komt onder druk te staan. De tariefsverhoging komt uiteindelijk bij de leden/bezoekers te liggen. Niet iedereen zal meer kunnen sporten of doen aan cultuurbeleving.			
Bestuurlijke belemmering	We dragen minder bij aan de ambitie van het college om te zorgen voor een passend en bereikbaar voorzieningenniveau. De tarievennota deed in 2023 al aardig wat stof opwaaien binnen het verenigingsleven. Met voorgestelde verhoging zal dit niet minder worden, ondanks dat de tarieven voor 5 jaar bevroren worden. Het is stevige ingreep met 15% erbij.			
Juridische haalbaarheid	Financieel effect is deels direct merkbaar. Dit vraagt om een aanpassing van de huidige Tarievennota.			
Technische haalbaarheid	Haalbaar. We verhogen eenmalig de tarieven met 15% en houden dit de komende vijf jaar vast zonder tussentijdse verhoging. De vaste huurders (met huurcontract) worden met dit voorstel eveneens niet geraakt maar met een gemiddelde CPI-indexering tussen de 2 en 4% per jaar (gebaseerd op verleden, uitschieter van 14.5% over 2022 daargelaten) gaan met dit voorstel uiteindelijk alle partijen meer betalen. De vaste huurders over de jaren heen en dus regulier. De gebruikers via Tarievennota pakken 'de pijn' in 1 keer.			

	Ook hier blijft gelden dat tariefsverhoging van 15% een behoorlijke inzet vraagt o.b.v. alle contracten om dit in te passen binnen bestaande afspraken.
Beleidsterrein	Sport, Welzijn, Cultuur (uitvoering via Team Vastgoed)
Teammanager	Teammanager Maatschappelijke Opgaven + Exploitatie

Programma 6: Lansingerland ontwikkelt

Beleidsveld Ruimtelijke ordening

06.1.1 Geen sturing meer op huisvesting arbeidsmigranten

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Geen sturing meer op huisvesting arbeidsmigranten
Portefeuillehouder	Michiel Muis/ Titia Cnossen
Categorie	Uitgavenkant
Kleurcode	Oranje
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We gaan in beginsel uit van de volgende standen: 1) Beleid perken we in of stellen we uit. Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.
Toelichting	Gemeente hanteert een faciliterende rol bij huisvesting van arbeidsmigranten. We sturen middels een beleidskader op kwalitatieve huisvesting zodat er geen ongewenste huisvesting plaatsvindt in bijvoorbeeld de kernen. Geen sturing op dit onderdeel betekent dat initiatieven alleen worden beoordeeld via (beleidskaders op) Intaketafel/omgevingstafel. Geen sturing betekent minder FTE inzet op dit dossier.
Context	1. Geen wettelijke verplichting, het kabinet neemt maatregelen om de woon- en werkomstandigheden van arbeidsmigranten te verbeteren, wat impact kan hebben op het werk van onze gemeente. 2. Woonvisie, beleidskader huisvesting arbeidsmigranten

	3. nee								
Financieel effect	Geen sturing betekent minder FTE inzet op dit dossier. Denk aan ca. 10.000 euro per jaar. <table><tr><td>2025</td><td>2026</td><td>2027</td><td>2028</td></tr><tr><td>€ 10.000</td><td>€ 10.000</td><td>€ 10.000</td><td>€ 10.000</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
2025	2026	2027	2028						
€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000						
Incidenteel/structureel	Structureel effect. We leveren blijvend geen extra beleidssturing aan de huisvesting van arbeidsmigranten.								
Maatschappelijk effect	Het gebrek aan beleidssturing kan weerstand opleveren bij bewoners en huisvesting opleveren op ongewenste plekken. Denk aan realisatie in de kernen, onvoldoende spreiding over de gemeente of onvoldoende aandacht voor de directe leefomgeving. Zonder gericht beleid gelden alleen de regels van het omgevingsplan en het algemeen woonbeleid dan wel Omgevingsbeleid.								
Bestuurlijke belemmering	Onlangs is er een beeldvormende avond geweest over de inzet op dit dossier. Daarbij is het beeld opgewekt dat de gemeente verder gaat met evaluatie en implementatie van beleid. Een andere koers zal bestuurlijk verrassend zijn; politiek gezien ligt dit dossier gevoelig.								
Juridische haalbaarheid	Draaien aan de knop is juridisch haalbaar.								
Technische haalbaarheid	Draaien aan de knop is technisch haalbaar.								
Beleidssterrein	Wonen								
Teammanager	Teammanager RES								

06.1.2 Stoppen met klachtenafhandeling m.b.t. milieu en minder inzet DCMR

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Stoppen met klachtenafhandeling m.b.t. milieu en minder inzet DCMR
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgavenkant

Kleurcode	Rood								
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Beleid is up to date. Ombuiging leidt tot incidentele voordelen. Op langere termijn gaat het om uitstel of (structurele) toename van de kosten (schade) in de toekomst. Wat dat is, is nu niet te zeggen.								
Toelichting	Onder de Omgevingswet zijn de ambities van de decentrale overheden (gemeenten) meer centraal komen te staan. De nadruk ligt op verbetering van de luchtkwaliteit via lokale maatregelen. Daarvoor kan de gemeente (en provincie) <u>lokale omgevingswaarden</u> opstellen, bijvoorbeeld een aanvullende omgevingswaarde voor roet. De gemeente kan ook strengere omgevingswaarden stellen dan wettelijk verplicht (rijksbeleid). De gemeente moet lokale omgevingswaarden zelf monitoren (via DCMR) en een <u>programma</u> opstellen bij dreigende overschrijding. Als gemeente zullen we de omgevingswaarden zo opstellen dat er geen tot weinig monitoring benodigd is, dit is een groot risico voor de gezondheid van de inwoners van de gemeente.								
Context	Er is geen wettelijke verplichting. De gemeente heeft wel een zorgplicht in algemene zin.								
Financieel effect	€ 48.239 <table><tr><td>2025</td><td>2026</td><td>2027</td><td>2028</td></tr><tr><td>€ 48.239</td><td>€ 48.239</td><td>€ 48.239</td><td>€ 48.239</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€ 48.239	€ 48.239	€ 48.239	€ 48.239
2025	2026	2027	2028						
€ 48.239	€ 48.239	€ 48.239	€ 48.239						
Incidenteel/structureel	Structureel								
Maatschappelijk effect	Er is sprake van een algemene grotere bewustwording omtrent een ongezonde samenleving in de media (Tata steel, Chemours). Mensen weten de (social) media te vinden wat sneller leidt tot onrust en bijv. raadvragen. En gevoelens van een onbetrouwbare overheid (maatregelen zijn niet in lijn met ambities in de Omgevingsvisie 1.0).								
Bestuurlijke belemmering	Gevoelens/ beeld van een onbetrouwbare overheid: maatregelen zijn niet in lijn met ambities in de Omgevingsvisie 1.0/ niet nakomen van afspraken SLA en het coalitieakkoord.								
Juridische haalbaarheid	Niet bekend								
Technische haalbaarheid	Niet bekend								
Beleidssterrein	6.1 Ruimtelijke ordening								

Teammanager	Teammanager RES
-------------	-----------------

06.1.3 Stoppen met deelnemersbijdrage aan het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) Midden-Delfland

Begrotingsknop												
Begrotingsknop	Stoppen met deelnemersbijdrage aan het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) Midden-Delfland											
Portefeuillehouder	Michiel Muis											
Categorie	Uitgavenkant											
Kleurcode	Oranje											
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We gaan in beginsel uit van de volgende standen: Beleid is nog up to date.											
Toelichting	We voldoen aan de verplichting, maar met minimale inzet. We stappen ambtelijk en bestuurlijk uit de samenwerking voor het BPL Midden-Delfland. We leveren daarmee geen extra inspanning meer op de gemeentelijke taak zorg te dragen voor ruimte voor recreatie. De ruimte is er en beheren we (Groenzoom) maar ontwikkelen we niet verder.											
Context	Er is geen wettelijke verplichting. De gemeente heeft wel een zorgplicht in algemene zin, voor een goede en brede basis van recreatieve voorzieningen in het kader van de leefbaarheid van de woonomgeving.											
Financieel effect	€ 10.000 Minder Fte/ positief effect op de werkdruk <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 10.000</td><td>€ 10.000</td><td>€ 10.000</td><td>€ 10.000</td></tr></table>				2025	2026	2027	2028	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
2025	2026	2027	2028									
€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000									
Incidenteel/structureel	Structureel geen bijdrage van € 10.000 Incidenteel geen extra bijdragen meer voor extra onderzoek, planontwikkeling € 15.000											

Maatschappelijk effect	Ontwikkeling van recreatiegebied blijft achter, groen en recreatieve voorziening blijft achter op ontwikkeling gemeente (het aantal m2 aantrekkelijke recreatieve ruimte per inwoner neemt af).
Bestuurlijke belemmering	Ja, er wordt geen verantwoordelijkheid genomen in een gemeentegrens overstijgende opgave. In omliggende gemeenten (waar onze inwoners winkelen, werken, cultuur gebruiken) is minder ruimte voor groene recreatie. Daarin kunnen wij bijdragen maar doen we niet. Maatschappelijk: het imago van groen gemeente in de MRDH wordt aangetast. Sluit niet aan op de ambities in de omgevingsvisie 1.0 en doelstelling coalitieakkoord
Juridische haalbaarheid	Niet bekend
Technische haalbaarheid	Niet bekend
Beleidsterrein	6.1 Ruimtelijke ordening
Teammanager	Teammanager RES

06.1.4 Stoppen klachtenafhandeling geluidsoverlast HSL

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Stoppen klachtenafhandeling geluidsoverlast HSL
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgavenkant
Kleurcode	Oranje
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We gaan in beginsel uit van de volgende standen: Beleid is nog up to date.
Toelichting	Klachten m.b.t. geluidsoverlast kunnen worden gemeld bij ProRail. Klachten kunnen met een standaardbericht met een noreply mail

	worden afgehandeld. Gespreksverzoeken m.b.t. dit onderwerp worden ambtelijk en bestuurlijk afgewezen.											
Context	1. Er is geen wettelijke verplichting. 2. Er is een relatie met bestaand beleid t.a.v. milieu en geluidsoverlast (gezonde Leefomgeving) in de omgevingsvisie 1.0 3. ProRail, min I&M											
Financieel effect	€ 5.000 Minder Fte/ positief effect op de werkdruk <table><tr><td>2025</td><td>2026</td><td>2027</td><td>2028</td></tr><tr><td>€ 5.000</td><td>€ 5.000</td><td>€ 5.000</td><td>€ 5.000</td></tr></table>				2025	2026	2027	2028	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
2025	2026	2027	2028									
€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000									
Incidenteel/structureel	Structureel effect Positief effect op de werkdruk											
Maatschappelijk effect	Meer zakelijke houding (minder makkelijk benaderbaar, minder ‘dorps’), passend bij een grote gemeente.											
Bestuurlijke belemmering	Nee, gaat om zeer beperkte groep inwoners. Klachten kunnen nog steeds worden gemeld en worden nog steeds op dezelfde wijze afgehandeld, namelijk door ProRail. Ook nu heeft de gemeente geen rol, is alleen doorgeefluik.											
Juridische haalbaarheid	Nee											
Technische haalbaarheid	Nee											
Beleidssterrein	6.1 Ruimtelijke ordening											
Teammanager	Teammanager RES											

06.1.5 Stoppen met o.a. werken aan programma/ doelstelling emissieloze kas

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Stoppen met o.a. werken doelstelling emissie loze kas
Portefeuillehouder	Michiel Muis

Categorie	Uitgavenkant
Kleurcode	Rood
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We gaan in beginsel uit van de volgende standen: Beleid is nog up to date.
Toelichting	De constructieve bijdrage die we kunnen leveren schorten we op totdat er meer duidelijkheid is over Water- en bodem sturend en de rol van Rijk en Provincie in het behalen van de doelen voor de KRW. Wij geven geen uitvoering meer aan de Bestuursovereenkomst Kader Richtlijn Water (KRW). De impact van de glastuinbouwsector op de grondwaterkwaliteit blijft onverminderd en kan niet worden voldaan aan ambities van behouden en versterken van de waterkwaliteit, zowel chemisch (afvalwaterakkoord), ecologisch en de drinkwaterkwaliteit (nadelige invloed op bijv. zwemwater).
Context	De EU-Kaderrichtlijn water (KRW), zoals geïmplementeerd in de Waterwet en de Wet milieubeheer (Wm) en het daarop gebaseerde Besluit kwaliteitseisen en monitoring water (Bkmw), vereist realisatie van de in art. 4 KRW bedoelde milieudoelstellingen uiterlijk in 2027. De Europese Commissie heeft laten weten een later doelbereik te accepteren mits: 1. de daarvoor benodigde maatregelen uiterlijk in 2027 worden uitgevoerd en 2. het later doelbereik is te wijten aan natuurlijke omstandigheden. Als realisatie van doelen/maatregelen in 2027 technisch niet haalbaar of onevenredig kostbaar is, kan een besluit tot doelverlaging als bedoeld in art. 4, 5e lid KRW worden genomen. Nederland heeft de ambitie uitgesproken om de KRW-doelen te halen en pas in een zo laat mogelijk stadium een beroep te doen op doelverlaging. In de Intentieverklaring Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater (2016) worden de knelpunten voor het bereiken van de KRW-doelen (m.n. nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen) geïdentificeerd en zijn afspraken gemaakt om de aanpak daarvan (en van medicijnresten en overige opkomende stoffen) te intensiveren. In de Stuurgroep Water van 4 april 2018 is de ambitie om de KRW-doelen (zoveel mogelijk tijdig) te halen bevestigd en afgesproken eventuele besluiten omtrent doelverlaging pas aan het einde van de planperiode 2022-2027 in te zetten. Provincies zien deze

	afpraak omtrent doelverlaging in het licht van genoemde ambitie (tijdig doelbereik) en intentieverklaring (intensivering aanpak). Op grond van art. 5.2b Wet milieubeheer en art. 2, 4 en 6 Bkmw zijn provinciale staten het bevoegd gezag voor het bepalen van de ecologische doelen voor regionale sterk veranderde of kunstmatige oppervlaktewaterlichamen (goed ecologisch potentieel) en voor een eventueel beroep op de uitzonderingsmogelijkheid van doelverlaging voor regionale wateren of grondwater. Bedoeld besluit moet worden opgenomen in het provinciaal waterplan (Regionaal waterprogramma Zuid-Holland 2022-2027, 07 december 2021). De Omgevingswet en Besluit kwaliteit leefomgeving kennen een soortgelijke regeling. De Kader Richtlijn Water (KRW) BW 0801012 is een Rijksbeleid, vloeit voort uit Europees beleid (natuurvriendelijke oevers, op tijd baggeren). De uitvoering van de Kaderrichtlijn water is een gedeelde verantwoordelijkheid van provincie, waterschappen en (de) gemeente(n). Het beleid van de gemeente beperkt zich tot beheerplannen. Er is geen strategisch beleid zoals bedoeld in de KRW.								
Financieel effect	€ 3.000 LET OP: Dit is een besparing op FTE, dus capaciteit. Dit levert niet direct geld op. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 3.000</td><td>€ 3.000</td><td>€ 3.000</td><td>€ 3.000</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000
2025	2026	2027	2028						
€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000						
Incidenteel/structureel	- Economische schade (glastuinbouw/ horti science) - Nadelige kosten in de toekomst t.g.v. schade aan natuur. De biodiversiteit t.g.v. de slechte waterkwaliteit in het glastuinbouwgebied is nu al een feit, dit zal verder toenemen en verslechteren - Nadelige kosten in de toekomst t.g.v. schade aan gezondheid - Nadelige effecten op de bodemkwaliteit								
Maatschappelijk effect	De maatregel heeft een structureel effect: hoe langer we de problematiek met water (systeem en kwaliteit) vooruitschuiven des te hoger de kosten en ongemakken in de toekomst worden.								
Bestuurlijke belemmering	Ja, wettelijke opgaven worden niet uitgevoerd.								
Juridische haalbaarheid	Niet bekend Het is niet precies duidelijk wat de juridische gevolgen zijn van het niet halen van de KRW-doelstellingen voor 2027. Gezien de opgaven waar het rijk voor staat (vanuit Europa) komt er vanuit het rijk								

	zeer waarschijnlijk meer druk op het terugdringen van de emissies in de glastuinbouw en gaat de verontreiniging van water, net als stikstof, invloed hebben op ontwikkelingsmogelijkheden. Het kan bijvoorbeeld een beperking betekenen van de doorontwikkeling van het Horti Science cluster.
Technische haalbaarheid	Niet bekend Niet doorgaan (dus inzet van deze begrotingsknop) is niet wenselijk gezien de wettelijke opgaven. Al is er geen verplichting, gevolgen zullen wel naar ons toekomen (geen woningbouw door uitblijven vergunningen, sluiten horti science bedrijven door intrekken vergunningen).
Beleidsterrein	6.1 Ruimtelijke ordening
Teammanager	Teammanager RES

06.1.6 Stoppen met het opstellen van het milieubeleidsplan t.b.v. de Omgevingsvisie 2.0, waarmee we de doelstellingen gesteld in de omgevingsvisie 1.0 niet meer gaan uitwerken.

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Stoppen met opstellen van het milieubeleidsplan t.b.v. de omgevingsvisie 2.0, waarmee we de doelstellingen gesteld in de omgevingsvisie 1.0 niet meer gaan uitwerken
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgavenkant
Kleurcode	Rood
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We gaan in beginsel uit van de volgende standen: Beleid is niet up to date
Toelichting	Ombuiging leidt tot incidentele voordelen. Op langere termijn gaat het om uitstel of (structurele) toename van de kosten (schade) in de toekomst. Wat dat is, is nu niet te zeggen.
Context	Het milieubeleid is met de ingang van de Omgevingswet integraal onderdeel van de Omgevingsvisie. Er is geen wettelijke verplichting maar we hebben als gemeente wel een zorgplicht.

	Dat brengt veranderingen met zich mee. Bijvoorbeeld ten aanzien van bodem: in onze wetgeving is deze zorg vooral gericht op het chemische aspect en dan niet zo zeer vanuit zorg voor de bodem, maar vanuit het idee dat bodemverontreiniging niet schadelijk mag zijn voor mens en milieu. In de Omgevingswet, is de bodemkwaliteitszorg geïntegreerd in het omgevingsbeleid. Bodemzorg zal dan meer gericht moeten zijn op het <u>duurzaam gebruik van de bodem</u> en <u>ecosysteemdiensten</u>. In deze context verschuift dan ook het accent van de bodemkwaliteitszorg van chemische kwaliteit naar de kwaliteit van het bodemsysteem als geheel. We hebben als gemeente wel het Schone Lucht Akkoord getekend. Dit schept verwachtingen en ook (bestuurlijke) verplichtingen.			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 5.500	€ 5.500	€ 5.500	€ 5.500
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Hogere kosten in de toekomst t.g.v. schade aan economie, natuur en gezondheid. Mogelijke schade aan de gezondheid van de inwoners			
Bestuurlijke belemmering	Falende en onbetrouwbare overheid			
Juridische haalbaarheid	Niet bekend			
Technische haalbaarheid	In eigen hand			
Beleidsterrein	6.1 Ruimtelijke ordening			
Teammanager	Teammanager RES			

06.1.7 Minder onderzoeken leefomgeving, incl. water

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Minder onderzoeken leefomgeving, incl. water
Portefeuillehouder	Michel Muis

Categorie	Uitgavenkant
Kleurcode	Rood
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We gaan in beginsel uit van de volgende standen: Beleid is niet up to date.
Toelichting	De constructieve bijdrage die we kunnen leveren schorten we op totdat er meer duidelijkheid is over Water- en bodem sturend en de rol van Rijk en Provincie in het behalen van de doelen voor de KRW. Wij geven geen uitvoering meer aan de Bestuursovereenkomst Kader Richtlijn Water (KRW). De strategie voor ons waterbeleid gaat deel uitmaken van de Omgevingsvisie 2.0. Deze strategie is nodig omdat wij een constructieve bijdrage willen leveren aan het behoud en verbeteren van het watersysteem en de waterkwaliteit. Watersysteem: oppervlaktewaterlichamen, grondwaterlichamen (GWL), Bergingsgebieden, Waterkeringen, ondersteunende kunstwerken. Dit heeft een directe relatie met (is de basis voor) de ruimtelijke klimaatadaptatie). Waterkwaliteit: chemische kwaliteit (Afvalwaterakkoord), ecologische kwaliteit (Omgevingsvisie, Omgevingsprogramma, Omgevingsplan, DIOR), drinkwaterkwaliteit. Dit heeft een directe relatie met de doelen uit de KRW. De concrete uitvoering van de maatregelen vindt plaats in de uitvoering van het rioleringsplan, het waterplan en de ruimtelijke ordening projecten.
Context	1. De Kader Richtlijn Water (KRW) BW 0801012 is een Rijksbeleid, vloeit voort uit Europees beleid (natuurvriendelijke oevers, op tijd baggeren). Hier is beleid voor maar dat is verspreid over verschillend beleidskaders, dit is opgenomen in een tabel (beschoeiingen, natuurvriendelijke oevers in DIOR, baggeren bij stedelijk waterbeheer). De uitvoering van de Kaderrichtlijn water is een gedeelde verantwoordelijkheid van provincie, waterschappen en (de) gemeente(n). Het is niet precies duidelijk wat de juridische gevolgen zijn van het niet halen van de KRW-doelstellingen voor 2027. Gezien de opgaven waar het rijk voor staat (vanuit Europa) komt er vanuit het rijk zeer waarschijnlijk meer druk op het terugdringen van de emissies in de glastuinbouw en gaat de verontreiniging van water, net als

	stikstof, invloed hebben op ontwikkelingsmogelijkheden. Het kan bijvoorbeeld een beperking betekenen van de doorontwikkeling van het Horti Science cluster. 2. De KRW heeft een directe relatie met de Emissie loze kas <u>BW1400363</u> en_Netwerk Afvalwaterketen Delfland (NAD) BW1600523 3. Er ligt een relatie met verschillende samenwerkingskaders, zoals: • Programma KRW - BW0801012 • Regionale samenwerking emissie loze kas - BW1400363 • Samenwerking NAD met drinkwaterbedrijven - BW1600523 Impulsregeling en Samenwerkingsagenda Klimaatadaptatie - BW2200068								
Financieel effect	€ 30.000 Voor de lange termijn: • Economische schade (glastuinbouw/ horti science) • Nadelige kosten in de toekomst t.g.v. schade aan natuur. De biodiversiteit t.g.v. de slechte waterkwaliteit in het glastuinbouwgebied is nu al een feit, dit zal verder toenemen en verslechteren • Nadelige kosten in de toekomst t.g.v. schade aan gezondheid <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 30.000</td><td>€ 30.000</td><td>€ 30.000</td><td>€ 30.000</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
2025	2026	2027	2028						
€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000						
Incidenteel/structureel	De maatregel is structureel maar zal in de toekomst tot hogere lasten leiden. Of deze structureel zijn of incidenteel is afhankelijk van de effecten: Voor de lange termijn: • Economische schade (glastuinbouw/ horti science) • Nadelige kosten in de toekomst t.g.v. schade aan natuur. De biodiversiteit t.g.v. de slechte waterkwaliteit in het glastuinbouwgebied is nu al een feit, dit zal verder toenemen en verslechteren • Nadelige kosten in de toekomst t.g.v. schade aan gezondheid								
Maatschappelijk effect	• Innovatiedruk m.b.t. verduurzaming op glastuinbouw neemt af. • Kwaliteit van de leefomgeving neemt af.								
Bestuurlijke belemmering	Sluit niet aan op de ambities in de omgevingsvisie 1.0 en doelstelling coalitieakkoord.								
Juridische haalbaarheid	Niet bekend. Universiteit Utrecht zoekt uit wat de gevolgen zijn voor gemeenten als KRW-doelstellingen niet behaald worden.								

Technische haalbaarheid	In eigen hand
Beleidsterrein	6.1 Ruimtelijke ordening
Teammanager	Teammanager RES

06.1.8 Alleen extra flexwoningen om de statushouders te huisvesten

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Alleen extra flexwoningen om de statushouders te huisvesten
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgavenkant
Kleurcode	Rood
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We gaan in beginsel uit van de volgende standen: Beleid perken we in of stellen we uit. Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.
Toelichting	Statushouders zijn wettelijk verplicht om structureel te huisvesten. Flexwoningen kan als tijdelijke woonoplossing de omvangrijke taakstelling huisvesting statushouders dempen. Voor andere spoedzoekers geldt geen wettelijke verplichting, maar daar zijn nu juist kostbare flexwoningen voor ontwikkeld (LOO1). Door flexwoningen alleen te realiseren voor statushouders draagt dit woonproduct op de korte termijn optimaal bij aan onze wettelijke taakstelling. Daarmee wordt de financiering alleen ingezet op hetgeen wettelijk noodzakelijk is. Door flexwonen alleen in te zetten voor statushouders zetten wij nog steeds een belangrijke stap maar wordt niet voldaan aan de ambitie van de Woonvisie. We willen namelijk ook flexwoningen inzetten voor spoedzoekers.
Context	1. De huisvesting van statushouders (taakstelling) is een wettelijke verplichting. 2. In de Woonvisie staat dat we ook flexwoningen willen inzetten voor andere spoedzoekers zoals gescheiden ouders of bankslapers. Na vaststelling woonvisie is de opvang van Oekraïners als opgave

	ontstaan en heeft het college zich gecommitteerd om zich ook voor deze groep in te zetten. 3. T.a.v. taakstelling huisvesting statushouders en opvang Oekraïners is regionaal de Taskforce opvang Regio Rotterdam opgericht. Regionale gemeente hebben met elkaar de intentie om (gezamenlijk) de groep nieuwkomers te huisvesten in de regio middels het Regioplan.								
Financieel effect	Vanuit Wonen hoeft er minder te worden gestuurd op de inzet van flexwoningen voor statushouders, en de taakstelling an sich voor de korte termijn. Dit levert minder inzet van FTE op voor de komende jaren á 10.000 euro per jaar bij het cluster Wonen. Bijkomend voordeel kan zijn dat er meer FTE-ruimte ontstaat voor reguliere (betaalbare en gelijkvloerse) woningbouw, waardoor de organisatie zich meer focust op de structurele oplossingsrichtingen van de Woonvisie. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 10.000</td><td>€ 10.000</td><td>€ 10.000</td><td>€ 10.000</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
2025	2026	2027	2028						
€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000						
Incidenteel/structureel	Incidenteel effect. De taakstelling huisvesting statushouders verdwijnt niet. Statushouders die tijdelijk in flexwoningen verblijven moeten uiteindelijk structureel worden gehuisvest in permanente woningen. Op de lange termijn wordt er waarschijnlijk veel inzet gevraagd om deze doorstroming te realiseren.								
Maatschappelijk effect	Door flexwoningen in te zetten voor alleen statushouders kan het gevoel ontstaan dat dit type woonproduct niet ten volste wordt ingezet voor de lokale woonbehoefte (van jongeren). Flexwoningen wordt namelijk veelal gezien als een oplossing waarbij veel doelgroepen snel kunnen worden gehuisvest, waaronder jongeren. PM. LOO1 laat echter zien dat alleen jongeren in een nijpende situatie dit type woonproduct nodig hebben.								
Bestuurlijke belemmering	Flexwoningen alleen voor statushouders staat op spanning met de intentie om ook Oekraïners en andere spoedzoekers middels dit woonproduct op te vangen. Het beeld van een betrouwbare overheid wordt hiermee aangetast.								
Juridische haalbaarheid	Draaien aan de knop heeft geen juridisch implicaties.								
Technische haalbaarheid	Draaien aan de knop is technisch haalbaar.								

Beleidsterrein	6.1 Ruimtelijke ordening
Teammanager	Teammanager RES

06.1.9 Geen woningbehoefteonderzoeken en leefbaarheidsmonitor meer

Begrotingsknop									
Begrotingsknop	Geen woningbehoefteonderzoeken en leefbaarheidsmonitor meer								
Portefeuillehouder	Michiel Muis								
Categorie	Uitgavenkant								
Kleurcode	Zwart								
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We gaan in beginsel uit van de volgende standen: Beleid perken we in of stellen we uit. Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.								
Toelichting	Geen onderzoek en monitoring naar woningbehoefte. Daardoor is er geen actueel inzicht meer voor welke doelgroepen te bouwen.								
Context	1. Woningbehoefte onderzoeken zijn noodzakelijk om het lokaal woonbeleid te onderbouwen en te verantwoorden. Daarmee maken we namelijk schaarste zichtbaar en kunnen instrumenten als de verordening woonruimtebemiddeling worden ingesteld. Daarnaast wordt de bevolkingsprognose, die gebaseerd is op o.a. de woningbouwplanning, door MO en Financiën gebruikt voor hun opgaven en de jaarlijkse begroting. 2. Woonbeleid en omgevingsbeleid. 2 3. nee								
Financieel effect	Geen opdracht betekent minder FTE inzet op dit dossier en minder kosten voor onderzoek. Denk aan 45.000 euro per jaar. <table border="1"> <thead> <tr> <th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>€ 45.000</td><td>€ 45.000</td><td>€ 45.000</td><td>€ 45.000</td></tr> </tbody> </table>	2025	2026	2027	2028	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000
2025	2026	2027	2028						
€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000						
Incidenteel/structureel	Structureel effect.								

Maatschappelijk effect	Het gebrek aan inzicht op de woningbehoefte creëert een mismatch tussen vraag en aanbod van (bouw van) woning(en). Omdat de schaarste vooral bestaat uit betaalbare en gelijkvloerse woningen en deze lastig te ontwikkelen zijn, dreigt er te weinig van deze woningen gebouwd te worden. De roep om passende woningbouw is al groot en zal alleen maar toenemen. Zonder bevolkingsprognose kan MO niet inschatten in hoeverre een maatschappelijke voorziening op termijn noodzakelijk/gewenst is. Financiën kan zonder bevolkingsprognose geen scherpe begroting maken en zodoende niet werken met (toekomstige) inkomsten en uitgaven die gebaseerd zijn op de omvang van de gemeentelijke bevolking.
Bestuurlijke belemmering	Onderzoek en monitoring naar de woningbehoefte gebeurt ook op regionaal bestuurlijk niveau. Op dat niveau, en samen met provincie en Rijk, hebben we bestuurlijke afspraken gemaakt om in de woningbouwbehoefte te voorzien. Geen onderzoek en monitoring naar de woningbehoefte betekent dat we ook met andere bestuurlijke organen niet het goede gesprek kunnen voeren en afspraken kunnen maken op het gebied van woningbouw.
Juridische haalbaarheid	Draaien aan de knop heeft juridisch implicaties. Woningbehoefte onderzoeken zijn namelijk verplicht , om schaarste te kunnen aantonen om bijvoorbeeld een verordening woonruimtebemiddeling in te voeren.
Technische haalbaarheid	Draaien aan de knop is technisch haalbaar.
Beleidsterrein	6.1 Ruimtelijke ordening
Teammanager	Teammanager RES

Beleidsveld Infrastructuur en mobiliteit

06.2.1 Kostendekkende leges gehandicaptenparkeerplaatsen (ingezet)

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Het kostendekkend maken van de leges voor gehandicaptenparkeerplaatsen en wijzigen van de bijhorende onderbordjes.
Portefeuillehouder	Michiel Muis

Categorie	Inkomstenkant								
Kleurcode	Groen								
Knop ontvangstenkant (impact op hoofdlijnen)	De gehandicaptenparkeerplaatsen worden tot op heden tegen een relatief klein deel van de werkelijke kosten verstrekt. Het kostendekkend maken leidt tot structurele hogere baten.								
Toelichting	Met de maatregel worden de leges gerelateerd aan de daadwerkelijk ureninzet van de medewerkers.								
Context	Er is geen wettelijke verplichting. Er ligt een relatie met de legesverordening.								
Financieel effect	De extra baten worden op € 7.900 geraamd. Er is geen relatie met de capaciteit. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 7.900</td><td>€ 7.900</td><td>€ 7.900</td><td>€ 7.900</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€ 7.900	€ 7.900	€ 7.900	€ 7.900
2025	2026	2027	2028						
€ 7.900	€ 7.900	€ 7.900	€ 7.900						
Incidenteel/structureel	Structureel								
Maatschappelijk effect	Het zijn individuele aanvragen. Wij ontvangen jaarlijks ongeveer 30 aanvragen. Het kostendekkend maken van leges betekent dat een gehandicaptenparkeerplaats ruim twee keer duurder wordt. Nu zijn de leges voor een gehandicaptenparkeerplaats € 137,-. Bij het kostendekkend maken wordt dit € 380,-. Dit zal weinig maatschappelijk draagvlak hebben. Hierbij moet overigens worden opgemerkt dat gehandicaptenparkeerplaatsen niet allemaal worden aangevraagd door inwoners met lage inkomens. Doordat we ouder worden blijft er een behoefte aan gehandicaptenparkeerplaatsen. Wanneer mensen -met lagere inkomens- door de hogere leges geen gehandicaptenparkeerplaats meer aanvragen, moeten zij waarschijnlijk verder van hun woning af parkeren. Dit belemmert hun maatschappelijke deelname.								
Bestuurlijke belemmering	We verwachten met deze maatregel meer meldingen en klachten van inwoners. Meldingen en klachten, die ambtelijk afgehandeld worden, kunnen via het college, commissie en/of raad terugkomen. Hiervoor is ambtelijke en bestuurlijke inzet nodig is.								
Juridische haalbaarheid	n.v.t.								
Technische haalbaarheid	De legesverordening moet worden aangepast. Verder zijn er geen beperkingen in de uitvoering.								
Beleidssterrein	6.2 Infrastructuur en mobiliteit								

Teammanager	Team Beheer
-------------	-------------

06.2.2 Kostendekkende leges bij ontheffingen artikel 87 RVV (ontheffing verkeersregels) (ingezet)

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Het kostendekkend maken van de leges voor RVV-ontheffingen (artikel 87 RVV)			
Portefeuillehouder	Wethouder Michiel Muis			
Categorie	Inkomstenkant			
Kleurcode	Groen			
Knop ontvangstenkant (impact op hoofdlijnen)	De ontheffingen worden tot op heden tegen een relatief klein deel van de werkelijke kosten verstrekt. Het kostendekkend maken leidt tot structurele hogere baten.			
Toelichting	Met de maatregel worden de leges gerelateerd aan de daadwerkelijk ureninzet van de medewerkers. Er worden jaarlijks ruim 200 ontheffingen afgegeven. Ontheffingen geven wij onder meer af aan inwoners en bedrijven voor het met een auto berijden van fietspaden en voetgangersgebieden, het berijden van de ZoRo-busbaan en voor het parkeren in parkeerschijfzones voor inwoners van het betreffende gebied.			
Context	Er is geen wettelijke verplichting. Er ligt een relatie met de legesverordening.			
Financieel effect	De extra baten worden geraamd op € 15.000 extra. Er is geen relatie met de capaciteit.			
	2025	2026	2027	2028
	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Het zijn individuele aanvragen. Het kostendekkend maken van ontheffingen betekent dat een ontheffing minimaal twee keer duurder wordt. Dit zal weinig maatschappelijk draagvlak hebben. Een mogelijk effect is dat mensen geen ontheffingen meer aanvragen en ongeoorloofd gebruik maken van niet voor hun bestemde wegen en paden.			

Bestuurlijke belemmering	We verwachten met deze maatregel meldingen en klachten van o.m. inwoners en bedrijven. Meldingen en klachten, die ambtelijk afgehandeld worden, komen regelmatig via het college, commissies en/of raad terug. Hiervoor is ambtelijke en bestuurlijke inzet nodig is.
Juridische haalbaarheid	n.v.t.
Technische haalbaarheid	De legesverordening moet worden aangepast. Verder zijn er geen beperkingen in de uitvoering.
Beleidsterrein	6.2 Infrastructuur en mobiliteit
Teammanager	Team Beheer

06.2.3 Aanpassing bewakingsvorm fietsenstallingen (onbemand of zelfservice met toegangspoort) (ingezet)

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Stoppen met bewaakte fietsenstallingen			
Portefeuillehouder	Simon Fortuyn			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Groen			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Geen bemande bewaakte fietsenstallingen meer. Rodenrijs blijft onbemand en bij Berkel Westpolder stopt de tijdelijke beveiliging.			
Toelichting	De tijdelijke bewaking bij station Berkel Westpolder wordt stopgezet. Er wordt geen bemenste bewaking meer ingezet bij de stationslocaties. Wel is passief cameratoezicht mogelijk, zoals reeds aanwezig in de westelijke fietsenstalling bij metrostation Rodenrijs.			
Context	Het hebben van bewaakte fietsenstallingen is niet wettelijk verplicht. Op dit moment is bij Berkel Westpolder een bewaakte fietsenstalling door tijdelijke invulling met beveiligers.			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000

Incidenteel/structureel	Structureel.
Maatschappelijk effect	Er is behoefte aan veilige fietsenstallingslocaties bij de metrostations en in Berkel Centrum. Dit vanwege het toenemende gebruik van 'dure' elektrische fietsen en toename van het fietsgebruik als vervoertransport naar de stationslocaties. Het effect van deze bezuiniging is dat het minder aantrekkelijk is om met de fiets naar het station of naar het centrum van Berkel en Rodenrijs te gaan. Ook het openbaar vervoergebruik kan hierdoor afnemen op de E-lijn. Dit werkt contraproductief voor de mobiliteitstransitie. <u>Eventueel alternatief</u> Als alternatief is het mogelijk om de twee fietsenstallingen bij de metrostations (om) te bouwen tot Zelf Service Fietsenstalling. (ZSF) Dit is een fietsenstalling met toegangspoortjes waarbij men, al dan niet tegen betaling, toegang krijgt tot de afgesloten fietsenstalling. Bij metrostation Rodenrijs is dit een aanpassing aan de nieuw gerealiseerde westelijke stalling. Bij metrostation Berkel Westpolder kan dit worden opgenomen in het PVE voor de nieuwe fietsenstalling die in het kader van de gebiedsontwikkeling Westpolder Bolwerk (Gouden Zwaan) wordt gerealiseerd. De mogelijkheid bestaat daarbij om het fietsparkeren in deze fietsenstallingen tegen betaling (1^e 24 gratis) aan te bieden. Dit ontmoedigt langparkeren en vormt een extra drempel voor onbevoegden om in de fietsenstalling te komen. De inkomsten uit deze aanpak zijn verwaarloosbaar, maar dragen dus wel bij aan het (veilig) functioneren van de stalling. - De investering voor de realisatie van Zelf Service Fietsenstallingen bedraagt ca. € 348.000,-. Hierop is maximaal 50% subsidie mogelijk vanuit de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. De kosten voor de gemeente bedragen dan € 174.000,-. (Incidentele intensivering). - Beheer (exploitatie) & onderhoud bedraagt per jaar ca. € 50.000,-. Afschrijving van de investering over 20 jaar bedraagt € 8.700 per jaar. Totale jaarlijkse kosten bedragen € 58.700,-.
Bestuurlijke belemmering	Het hebben van bewaakte fietsenstallingen is een wens van de gemeenteraad zoals opgenomen in de Begroting 2024 en in de motie 'Met spoed beveiligers op fietsenstalling Berkel-Westpolder' (M2024-001). Daarnaast zijn bewaakte fietsenstallingen onderdeel van het coalitieakkoord.
Juridische haalbaarheid	Er zijn geen juridische consequenties.

Technische haalbaarheid	Er zijn geen technische beperkingen.
Beleidsterrein	6.2 Infrastructuur en mobiliteit
Teammanager	Teammanager RES

06.2.4 Geen verkeerjuridisch advies en besluitvorming meer

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Geen verkeerjuridisch advies en besluitvorming meer
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgavenkant (FTE)
Kleurcode	Zwart
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Door deze maatregel ontbreekt de juridische basis voor verkeersmaatregelen, aangebracht door een particulier of onderneming.
Toelichting	In Nederland is een verkeersbesluit een besluit van een wegbeheerder om een bepaald verkeersteken te plaatsen, te wijzigen of in te trekken of een bepaalde fysieke maatregel te treffen. Een wegbeheerder, zoals de gemeente, mag in Nederland niet te pas en te onpas verkeersborden plaatsen. Hiervoor gelden regels die zijn vastgelegd in de Wegenverkeerswetgeving, namelijk in het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW). Verkeerstekens kunnen namelijk grote gevolgen hebben voor belanghebbenden. Wijzigingen aanbrengen aan de openbare weg (WWV 1994) of aan voor het openbaar verkeer opengestelde wegen (Wegenwet). Met een verkeersbesluit worden de belangen afgewogen en de maatregelen volgens de juiste wettelijke gronden gerealiseerd. Hetzelfde geldt voor bebouwde kom besluiten. Daarnaast biedt het belanghebbenden de gelegenheid bezwaar en/of beroep aan te tekenen. Het gebeurt ook dat particulieren of ondernemingen (bijvoorbeeld ontwikkelaars) wijzigingen aanbrengen aan de openbare weg of aan

	voor het openbaar verkeer opengestelde particuliere wegen. Met een verkeersbesluit worden de belangen afgewogen en de maatregelen volgens de juiste wettelijke gronden gerealiseerd.								
Context	Artikel 15 van de Wegenverkeerswet 1994 (WvW 1994) bepaalt dat de plaatsing of verwijdering van de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen verkeerstekens, en onderborden voor zover daardoor een gebod of verbod ontstaat of wordt gewijzigd, geschiedt krachtens een verkeersbesluit.								
Financieel effect	€ 26.500 LET OP: Dit is een besparing op FTE, dus capaciteit. Dit levert niet direct geld op. <table><tr><td>2025</td><td>2026</td><td>2027</td><td>2028</td></tr><tr><td>€26.500</td><td>€26.500</td><td>€26.500</td><td>€26.500</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€26.500	€26.500	€26.500	€26.500
2025	2026	2027	2028						
€26.500	€26.500	€26.500	€26.500						
Incidenteel/structureel	Structureel								
Maatschappelijk effect	Belanghebbenden zijn niet op de hoogte van verkeersmaatregelen en/of zijn niet in de gelegenheid tot het inzetten van rechtsmiddelen. In de praktijk daarentegen worden verkeersbesluiten op aanvraag wel genomen, behalve in het kader van (grootschalige) gebiedsontwikkelingen. In dit geval is er meestal nog geen omgeving met belanghebbenden, anders dan toekomstige bewoners. Hoewel wettelijk niet correct, want ook hiervoor moeten verkeersbesluiten genomen worden, is het risico hiervan klein.								
Bestuurlijke belemmering	Het niet naleven van de wettelijke verplichtingen zorgt voor risico op aansprakelijkheidstellingen en kan gezien worden als nalatig bestuur.								
Juridische haalbaarheid	Het nemen van verkeersbesluiten (op aanvraag) is een wettelijke verplichting. Het niet meer nemen van verkeersbesluiten op aanvraag beperkt de mogelijkheden voor belanghebbenden in verweer te gaan.								
Technische haalbaarheid	N.v.t.								
Beleidssterrein	6.2 Infrastructuur en mobiliteit								
Teammanager	Teammanager Beheer								

06.2.5 Geen advies en afstemming over verkeersmaatregelen

Begrotingsknop												
Begrotingsknop	Geen advies en afstemming over verkeersmaatregelen											
Portefeuillehouder	Michiel Muis											
Categorie	Uitgaven											
Kleurcode	Rood											
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We stemmen wegafsluitingen en andersoortige stremmingen vanwege werkzaamheden of evenementen niet meer op elkaar af. Ook is er geen regionale afstemming meer tussen de regio of binnen Lansingerland zelf.											
Toelichting	Verkeersmaatregelen worden ingevoerd in een systeem genaamd Melvin. Melvin staat voor MELden van Verstoringen in de Infrastructuur in Nederland. Melvin is het meldsysteem voor wegbeheerders voor het melden van wegwerkzaamheden en evenementen. De meldingen in Melvin zijn zichtbaar op de publiekswebsite als deze door de wegbeheerder zijn gepubliceerd. Het wordt tevens gebruikt om af te stemmen met de regio, zodat belangrijke wegen niet tegelijkertijd worden afgesloten. Daarnaast vindt geregeld afstemmingsoverleg plaats hierover. Dit ten behoeve van het bereikbaar blijven van de gemeente en de regio. Hiertoe hebben wij als gemeente ook een convenant ondertekend. Door deze afstemmingsoverleggen niet meer bij te wonen en Melvin niet meer bij te houden is er minder structurele capaciteit nodig. Grootschalige werkzaamheden met meer impact kunnen binnen projectgroepen gepoogd worden af te stemmen.											
Context	Afstemming van werkzaamheden in de regio is ten behoeve van het bereikbaar houden van de gemeente. Hiertoe zijn regionale afspraken gemaakt via onder andere Zuid-Holland Bereikbaar.											
Financieel effect	€ 44.000 LET OP: Dit is een besparing op FTE, dus capaciteit. Dit levert niet direct geld op. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 44.000</td><td>€ 44.000</td><td>€ 44.000</td><td>€ 44.000</td></tr></table>				2025	2026	2027	2028	€ 44.000	€ 44.000	€ 44.000	€ 44.000
2025	2026	2027	2028									
€ 44.000	€ 44.000	€ 44.000	€ 44.000									

Incidenteel/structureel	Structureel
Maatschappelijk effect	(Verzoeken tot) wegafluitingen worden niet tot minimaal getoetst en niet afgestemd met andere projecten en de regio. Hierdoor ontstaat de kans dat meerdere verkeersmaatregelen tegelijk worden uitgevoerd waardoor met risico op een verminderde bereikbaarheid of zelfs onbereikbaarheid.
Bestuurlijke belemmering	Minder integraal beleid.
Juridische haalbaarheid	Het bereikbaar houden van de gemeente valt onder de zorgplicht in het kader van de gemeentewet. Het is in strijd met regionale afspraken.
Technische haalbaarheid	N.v.t.
Beleidssterrein	6.2 Infrastructuur en mobiliteit
Teammanager	Teammanager beheer

06.2.6 Minder beleidsadvisering en beleidsondersteuning, zowel intern als extern gericht

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Minder beleidsadvisering en beleidsondersteuning, zowel intern als extern gericht
Portefeuillehouder	Simon Fortuyn/ Michiel Muis
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Rood
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We beperken de beleidsadvisering en beleidsondersteuning op verschillende gebieden, waaronder infrastructuur, mobiliteit, en regionale samenwerking. Dit betreft zowel intern gerichte adviezen als externe samenwerkingsverbanden met bijvoorbeeld MRDH, Provincie Zuid-Holland, en andere gemeenten.

Toelichting	Alle werkzaamheden met betrekking tot deelmobiliteit, lobby voor openbaar vervoer, deelname aan regionale mobiliteitsprojecten en verkeersveiligheidsadvies worden beperkt of stopgezet. Hierdoor worden de belangen van Lansingerland niet langer vertegenwoordigd bij de MRDH, de Provincie Zuid-Holland en andere externe partijen. Ontwikkelingen binnen de regio en de samenleving worden niet meer actief gevolgd of aangepakt. Dit betekent dat initiatieven zoals deelmobiliteit en lobbyprojecten voor openbaar vervoer, inclusief de ZoRo-lijn, tot stilstand komen en dat kwesties rondom bereikbaarheid niet meer worden aangepakt. Ook stopt de gemeente met deelname aan representatiebijeenkomsten en regionale werkgroepen op het gebied van verkeer en mobiliteit. Deelname aan en coördinatie van subsidieaanvragen voor mobiliteitsprojecten worden stopgezet, wat ook betekent dat er geen vervolg komt op projecten zoals de metropolitane fietsroutes. De ambtelijke betrokkenheid bij regionaal overleg over vervoersautoriteit (AOVA) van de MRDH stopt, evenals de advisering voor de bestuurscommissies vervoerautoriteit (BCVA) en de adviescommissie (ACVA). Daarnaast zal de gemeente in 2025 niet verder gaan met verkeersonderzoeken voor de N209 en Klappolder, en zullen ook vervolgonderzoeken naar de doorstroming van de Boterdorpseweg/Klapwijkseweg niet worden voortgezet. Nieuwe onderzoeken worden niet meer opgestart. Geen deelname meer aan het regionaal verkeersveiligheidsoverleg van de MRDH en wordt er niet meer bijgedragen aan de herziening van het regionaal verkeersveiligheidsbeleid en de regionale mobiliteitsvisie								
Context	De maatregelen hebben betrekking op de samenwerking met verschillende regionale partners, zoals MRDH, Provincie Zuid-Holland, omliggende gemeenten en externe stakeholders (VVE's, ondernemersverenigingen, etc.).								
Financieel effect	€ 91.850 LET OP: Dit is een besparing op FTE, dus capaciteit. Dit levert niet direct geld op. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 91.850</td><td>€ 91.850</td><td>€ 91.850</td><td>€ 91.850</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€ 91.850	€ 91.850	€ 91.850	€ 91.850
2025	2026	2027	2028						
€ 91.850	€ 91.850	€ 91.850	€ 91.850						
Incidenteel/structureel	Structureel								

Maatschappelijk effect	Het beperken of stopzetten van beleidsadvisering en ondersteuning binnen Lansingerland zal leiden tot een afname van de bereikbaarheid en verkeersveiligheid. Hierdoor kunnen sommige bewoners moeilijker toegang krijgen tot werk, sociale contacten en voorzieningen. De verkeersveiligheid kan in gevaar komen doordat er minder aandacht wordt besteed aan het monitoren en verbeteren van verkeerssituaties, wat een hoger risico op ongevallen met zich meebrengt, vooral voor kwetsbare groepen zoals fietsers en voetgangers. De verminderde betrokkenheid bij regionale samenwerking en overlegstructuren kan ertoe leiden dat de belangen van Lansingerland minder goed worden vertegenwoordigd in regionale besluitvorming, wat de invloed van de gemeente op regionale mobiliteitsvraagstukken verkleint. Dit kan resulteren in minder toegang tot subsidies en middelen voor mobiliteits- en infrastructuurprojecten, wat op zijn beurt de verkeersveiligheid en de kwaliteit van de infrastructuur negatief kan beïnvloeden. Het gebrek aan anticipatie op maatschappelijke en regionale ontwikkelingen kan leiden tot een stagnering van innovaties op het gebied van mobiliteit, zoals deelmobiliteit en duurzame vervoersoplossingen, waardoor Lansingerland achterblijft ten opzichte van omliggende gemeenten. De kwaliteit van de leefomgeving in Lansingerland kan door deze beperkingen afnemen, wat de algehele g van de inwoners en de economische vitaliteit van de gemeente kan beïnvloeden.
Bestuurlijke belemmering	De bestuurlijke besluiten in de MRDH zijn niet meer voorzien van ambtelijk advies, waardoor de belangen van Lansingerland minder zijn vertegenwoordigd. Kans op verminderde invloed binnen regionale samenwerkingsverbanden en mogelijke negatieve impact op de samenwerking met andere gemeenten. De afwezigheid bij belangrijke overlegorganen en werkgroepen op mobiliteit resulteert in een verminderde zichtbaarheid en aanwezigheid van Lansingerland in regionale en provinciale samenwerkingsverbanden. Dit kan de positie van de gemeente een daarmee het bestuur verzwakken en de samenwerking met andere gemeenten en regionale partners bemoeilijken, wat weer kan leiden tot een gebrek aan steun voor toekomstige initiatieven of projecten vanuit Lansingerland.
Juridische haalbaarheid	De maatregelen zijn juridisch haalbaar, hoewel sommige samenwerkingsafspraken onder druk kunnen komen te staan.
Technische haalbaarheid	De maatregel is technisch haalbaar.
Beleidssterrein	6.2 Infrastructuur en mobiliteit

Teammanager	Teammanager RES
-------------	-----------------

06.2.7 Stoppen met lobby ZoRo

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Stoppen met lobby ZoRo			
Portefeuillehouder	Simon Fortuyn			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Oranje			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Verkleinen kans op realisatie ZoRo Rail.			
Toelichting	Met het schrappen van de ZoRo Lobby trekt Lansingerland zich ambtelijk terug uit de studies naar ZoRo Rail die gezamenlijk met Zoetermeer, Rotterdam, MRDH, PZH, RET en HTM worden uitgevoerd.			
Context	ZoRo Rail is onderdeel van de MIRT voorverkenningen onder de noemer HOV Zoetermeer Rotterdam. ZoRo lobby is opgenomen in het coalitieakkoord.			
Financieel effect	€ 1.932. LET OP: Dit is een besparing op FTE, dus capaciteit. Dit levert niet direct geld op.			
	€ 7.500 in de exploitatie.			
	2025	2026	2027	2028
	€ 9.432	€ 9.432	€ 9.432	€ 9.432
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Haalbaarheid van ZoRo Rail neemt af. Tegelijkertijd is de haalbaarheid het meest afhankelijk van realisatie vervoerwaarde bij Bleizo West. Lobby Bleizo-West is de beste lobby voor ZoRo Rail.			
Bestuurlijke belemmering	Er zijn afspraken in de MRDH om verder te studeren op ZoRo Rail. Bestuurlijk kan de Lobby wel worden voortgezet, zonder ambtelijke ondersteuning. Dit kan wel tot een verslechterde samenwerking met gemeente Zoetermeer leiden.			
Juridische haalbaarheid	N.v.t.			
Technische haalbaarheid	N.v.t.			
Beleidssterrein	6.2 Infrastructuur en mobiliteit			
Teammanager	Teammanager RES			

06.2.8 Stoppen met financiële bijdrage weekendmetro

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Stoppen met financiële bijdrage weekendmetro			
Portefeuillehouder	Simon Fortuyn			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Oranje			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Door geen bijdrage meer te leveren rijdt de weekendmetro niet verder dan Meijersplein.			
Toelichting	Lansingerland doet een jaarlijkse bijdrage voor het in de nacht langer door laten rijden van de Metro tussen Rotterdam en Pijnacker Zuid. Als deze bijdrage stop wordt gezet stopt de weekendmetro niet meer op station Rodenrijs en Berkel Westpolder. Aangezien Pijnacker al niet meebetaalt rijdt de weekendmetro niet meer verder dan Meijersplein. De reden dat de weekendmetro in de huidige situatie wel in Pijnacker Zuid stopt terwijl Pijnacker niet bijdraagt, is omdat daar een keerspoor zit die het omdraaien van de rijrichting en wisselen van het spoor vereenvoudigt.			
Context	Op verzoek van de gemeenten Rotterdam en Lansingerland rijdt de metro in het weekend een uur langer door in de nacht. Dit valt buiten de concessie van RET. Het aantal instappers is te laag om dit vanuit extra kaartverkoop te bekostigen. Daarom leveren de deelnemende gemeenten een jaarlijkse bijdrage. De weekendmetro is opgenomen in het coalitieakkoord.			
Financieel effect	Circa €4.000,- (jaarlijkse bijdrage wisselt en is toenemende door indexatie)			
	2025	2026	2027	2028
	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	De metro rijdt in het weekend niet meer in de nacht.			
Bestuurlijke belemmering	De weekendmetro is opgenomen in het coalitieakkoord.			

Juridische haalbaarheid	N.v.t.
Technische haalbaarheid	N.v.t.
Beleidsterrein	6.2 Infrastructuur en mobiliteit
Teammanager	Teammanager RES

06.2.9 Geen verkeersveiligheidsacties meer (fietsverlichting en ‘de scholen zijn weer begonnen’)

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Geen verkeersveiligheidsacties meer doen (fietsverlichting en ‘de scholen zijn weer begonnen’)			
Portefeuillehouder	Michiel Muis			
Categorie	Uitgavenkant			
Kleurcode	Oranje			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Structureel lagere lasten wanneer we geen verkeersveiligheidsacties meer houden. De kosten voor deze acties worden niet gedekt uit een ‘eigen’ budget voor acties, maar uit het jaarlijkse budget voor kleine verkeersmaatregelen.			
Toelichting	Wij houden ieder jaar een campagne voor het voeren van goede fietsverlichting en ‘de scholen zijn weer begonnen’. Deze campagnes zijn gericht op de verkeersveiligheid van jonge en kwetsbare verkeersdeelnemers.			
Context	Er is geen verplichting om deze campagnes te houden. Er ligt bij deze fietsverlichtingscampagne een informele relatie met de Fietzersbond.			
Financieel effect	Wanneer wij geen campagnes meer houden, dan zijn de lasten € 7.000 lager.			
	2025	2026	2027	2028
	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000
Incidenteel/structureel	Structureel			

Maatschappelijk effect	Wij merken dat verkeersveiligheid een onderwerp is dat leeft bij onze inwoners. Dit geldt zeker bij de (fiets)veiligheid van jonge en kwetsbare verkeersdeelnemers. Het beëindigen van de campagnes zal weinig draagvlak hebben onder inwoners. Dit geldt eveneens voor de Fietzersbond Lansingerland.
Bestuurlijke belemmering	De raad heeft zich ten doel gesteld om het autogebruik te verminderen en het wandelen en fietsen te stimuleren. Het beëindigen van de campagnes past niet bij dit doel van de raad.
Juridische haalbaarheid	Er zijn geen juridische belemmeringen.
Technische haalbaarheid	Als gemeente kunnen we zelf bepalen of we de campagnes houden. Er ligt geen afhankelijkheidsrelatie met een andere partij.
Beleidsterrein	6.2 Infrastructuur en mobiliteit
Teammanager	Team Beheer

06.2.10 Geen nieuw parkeerbeleid, geen parkeeronderzoek en geen toetsingaanvragen laadinfrastructuur

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Geen nieuw parkeerbeleid en geen uitzonderingen op huidig parkeerbeleid.
Portefeuillehouder	Simon Fortuyn (beleid), Michiel Muis (uitvoering), Titia Cnossen (gebiedsontwikkelingen + visie)
Categorie	Uitgavenkant (FTE)
Kleurcode	Rood
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We houden vast aan het bestaande parkeerbeleid van 2014 en blijven deze uitvoeren. Daarnaast behandelen we geen nieuwe aanvragen voor de plaatsing van elektrische oplaadpalen. Door de huidige overeenkomst ontvangen we ongeveer 30.000,- per jaar.
Toelichting	Het huidige parkeerbeleid dateert uit 2014. Er is geen nieuw parkeerbeleid vastgesteld. Het parkeerbeleid uit 2014 is voor veel ontwikkelaars en andere initiatiefnemers niet realistisch/ uitvoerbaar tezamen met andere ambities. We houden ons vast aan dit beleid, stellen geen nieuw beleid op en werken niet meer mee

	aan parkeeronderzoeken om eventueel op basis van een goede onderbouwing af te wijken van het parkeerbeleid. Daarnaast wordt gestopt met het toetsen van aanvragen voor elektrische oplaadpalen. Hiervoor worden geen verkeersbesluiten meer genomen. Dit bespaart in de tijdsbesteding hieraan.											
Context	Het bestaande parkeerbeleid is strijdig met de provinciale omgevingsverordening, wat leidt tot vertragingen door zienswijzen en bezwaren in ontwikkelingsprojecten. De stopzetting van plaatsing nieuwe laadpalen is in strijd met de concessieovereenkomst, de Nationale Agenda Laadinfrastructuur en het gemeentelijk plaatsingskader.											
Financieel effect	€ 18.000 LET OP: Dit is een besparing op FTE, dus capaciteit. Dit levert niet direct geld op. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 18.000</td><td>€ 18.000</td><td>€ 18.000</td><td>€ 18.000</td></tr></table>				2025	2026	2027	2028	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000
2025	2026	2027	2028									
€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000									
Incidenteel/structureel	Structureel											
Maatschappelijk effect	Initiatiefnemers worden blijvend geconfronteerd met hoge parkeernormen waardoor minder of niet ontwikkeld kan worden. Eigen parkeeronderzoek om tot een lagere norm te komen worden niet geaccepteerd. Doordat het strijdig is met de provinciale verordening dient de provincie zienswijzen en eventueel beroep in, dat vertragend werkt voor het realiseren van woningbouw. Hierdoor worden minder en mindersnel woningen gerealiseerd en ontstaat er tevens een tekort aan publieke laadpalen. Inwoners moeten zelf oplossingen zoeken voor hun oplaadbehoeften, wat mogelijk de kwaliteit van de openbare ruimte aantast.											
Bestuurlijke belemmering	De provincie Zuid-Holland wijst Lansingerland erop dat onze parkeernormen strijdig zijn met de provinciale omgevingsverordening.											
Juridische haalbaarheid	De juridische houdbaarheid van het vasthouden aan de parkeernormen uit 2014 is onzeker. Enerzijds omdat deze niet voldoen aan de provinciale omgevingsverordening, anderzijds doordat deze in bezwaarprocedures tegen weigering van een omgevingsvergunning vanwege parkeren niet stand kunnen houden in geval een ontwikkelaar met aanvullend parkeeronderzoek gebaseerd op omgevingskenmerken (autobezit per huishouden, inkomen, afstand tot openbaar vervoer, etc.) Verder is de maatregel in strijd met de concessieovereenkomst die wij met de concessiehouder zijn aangegaan, alsmede de samenwerkingsovereenkomst met de samenwerkende gemeenten in deze concessie.											

Technische haalbaarheid	Het risico bestaat dat, wegens het openbreken van het contract, de bestaande laadpalen ook niet meer door de concessiehouder worden beheerd en daardoor niet meer bruikbaar zijn.
Beleidsterrein	6.2 Infrastructuur en mobiliteit
Teammanager	Teammanager RES

06.2.15 Invoeren van betaald parkeren in parkeergarage Westpolder en overige openbaren parkeervoorziening

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Invoeren van betaald parkeren in parkeergarage Westpolder en openbare parkeerplaatsen			
Portefeuillehouder	Simon Fortuyn			
Categorie	Inkomstenkant			
Kleurcode	Oranje			
Knop ontvangstenkant (impact op hoofdlijnen)	Structureel inkomsten verkrijgen			
Toelichting	Door het invoeren van een betaald parkeermaatregel verhoog je als gemeente je inkomsten binnen de centra en overige gebieden. Gekozen kan worden voor differentiatie qua invoeren waar wel (centra) en niet (sportterreinen)			
Context	Parkeerbeleid Gemeente Lansingerland herzien			
Financieel effect	PM			
	2025	2026	2027	2028
	PM	PM	PM	PM
Incidenteel/structureel	Structureel inkomsten (met aftrek van kosten die betaald parkeren technisch mogelijk maken)			
Maatschappelijk effect	(Centrum)gebied wordt onaantrekkelijker.			
Bestuurlijke belemmering	Het beeld van landelijke gemeente/ dorpse karakter in steeds meer verstedelijkt gebied verschaalt.			

Juridische haalbaarheid	Afhankelijk van parkeerbeleid
Technische haalbaarheid	Haalbaar
Beleidssterrein	6.2 Infrastructuur en mobiliteit
Teammanager	Teammanager Exploitatie en RES

06.2.18 Geen fietsveiligheidsmaatregelen

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Geen fietsveiligheidsmaatregelen
Portefeuillehouder	Simon Fortuyn en Michiel Muis
Categorie	Uitgavenkant
Kleurcode	Rood
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Als dit budget wordt bezuinigd is er geen structureel budget meer beschikbaar voor het nemen van verkeersveiligheidsmaatregelen of het doen van verkeerskundig onderzoek en monitoring.
Toelichting	N.a.v. het fietsveiligheidsplan 2018 is er jaarlijks ca. €50.000,- beschikbaar voor het nemen van fietsveiligheidsmaatregelen. Een groot deel van de maatregelen uit het fietsveiligheidsplan is reeds uitgevoerd in het kader van werk-met-werk maken of in het kader van aparte investeringen voor fysieke projecten in de openbare ruimte. Het budget wordt tevens gebruikt om in te kunnen spelen op trends/ontwikkelingen in de gemeente t.b.v. fiets. Zo is bijvoorbeeld het project van de fietsvrije centra hiervan bekostigd en wordt het budget gebruikt voor onderzoek en advies. Ook verkeerstellingen (auto en fiets) wordt hiervan bekostigd. Het schrappen van het budget zorgt voor minder 'vrijheid' tot het nemen van verkeersmaatregelen of het doen van verkeersonderzoek om in te kunnen spelen op trends en ontwikkelingen.
Context	Er is geen wettelijke verplichting om de maatregel uit te voeren. Wel zijn er regionale afspraken (MRDH) om het fietsgebruik en autogebruik te

	monitoren.			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 51.150	€ 51.150	€ 51.150	€ 51.150
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Er zijn minder middelen beschikbaar om verkeersmaatregelen of andersoortige maatregelen t.a.v. de fiets te kunnen nemen. Dit kan tot onvrede leiden bij inwoners/ ondernemers.			
Bestuurlijke belemmering	Bij de begroting 2023 is ook voorgesteld om deze knop in te zetten. Met amendement (A2023-033) is door de raad echter besloten deze knop niet in te zetten.			
Juridische haalbaarheid	Er zijn geen juridische belemmeringen.			
Technische haalbaarheid	Er zijn geen technische belemmeringen.			
Beleidssterrein	6.2 Infrastructuur en mobiliteit			
Teammanager	Teammanager RES			

06.2.20 Geen kleine verkeersmaatregelenbudget meer

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Geen kleine verkeersmaatregelenbudget meer
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgavenkant
Kleurcode	Rood
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Structureel lagere lasten wanneer er geen budget meer is.

Toelichting	Dit budget is structureel beschikbaar voor het nemen van kleine verkeersmaatregelen. Met dit budget kunnen we inspelen op (verkeersveiligheids)meldingen van inwoners en bijvoorbeeld de Fietzersbond over de openbare ruimte. Door dit budget te laten vervallen is het niet meer mogelijk om kleine maatregelen te nemen om de veiligheid te waarborgen. Het is tevens niet meer mogelijk om snelheidsdisplays en verkeerstellers operationeel te houden. Hierdoor kunnen we geen objectieve gegevens meer verzamelen ter onderbouwing van besluiten.			
Context	We kunnen onvoldoende betekenen voor onze inwoners in het kader van de gemeentelijke zorgplicht.			
Financieel effect	Wanneer wij geen bijdrage meer leveren, dan is de besparing van onze jaarlasten € 47.000. Er is geen relatie met de capaciteit.			
	2025	2026	2027	2028
	€ 47.000	€ 47.000	€ 47.000	€ 47.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Wij ontvangen jaarlijks meer dan 150 à 200 meldingen over de openbare ruimte. Wij behandelen deze allemaal. Voor een groot aantal onderzoeken wij deze meldingen ook door onder meer verkeerstellingen uit te voeren. Hiermee verkrijgen wij, naast de subjectieve gegevens, ook objectieve gegevens. De objectieve data zijn nodig om te kunnen toetsen of de verkeerssituatie aan wet- en regelgeving voldoet. Met het opheffen van dit budget voor het nemen van verkeersmaatregelen, kan geen onderbouwde afweging en terugkoppeling gegeven worden aan de inwoners. We kunnen niets meer voor inwoners betekenen. Wij merken dat inwoners vaak zeer geholpen zijn en zich gehoord voelen wanneer wij kleine maatregelen voor ze kunnen nemen. Het opheffen van dit budget gaan inwoners goed merken. Het zal op onbegrip stuiten en er zal weinig draagvlak voor zijn. We verwachten met deze maatregel meldingen en klachten van onder andere inwoners en bedrijven. Meldingen en klachten, waar met deze maatregel geen budget meer voor is en die ambtelijk afgehandeld worden, zullen regelmatig via het college, commissies en/of raad terugkomen. Hiervoor is ambtelijke en bestuurlijke inzet nodig is.			
Bestuurlijke belemmering	De gemeente is verantwoordelijk voor de openbare ruimte. Deze maatregel zorgt ervoor dat wij geen ingrepen meer kunnen doen wanneer dit nodig is en die de verkeersveiligheid waarborgen. Dit schuurt met de zorgplicht van de gemeente.			
Juridische haalbaarheid	Door het in gebreke blijven in haar zorgplicht, kan de gemeente aansprakelijk worden gesteld.			
Technische haalbaarheid	De begrotingsknop is niet realistisch. Het is een klein budget. Met het opheffen ervan verwachten wij veel onbegrip onder inwoners. Hiernaast verwachten wij veel klachten, die het college, de			

	commissies en de raad bereiken. Dit vergt ambtelijke en bestuurlijke capaciteit. Indien het bestuur een maatregel toch wil nemen, ook een hele kleine, dan zal de raad daarvoor een krediet moeten voteren.
Beleidsterrein	6.2 Infrastructuur en mobiliteit
Teammanager	Team Beheer

06.2.26 Geen beheerbijdrage aan PZH-verkeerslichten N209

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Geen beheerbijdrage meer leveren aan de provincie voor de verkeerslichten op de N209			
Portefeuillehouder	Michiel Muis			
Categorie	Uitgavenkant			
Kleurcode	Zwart			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Structureel lagere lasten wanneer geen bijdrage meer wordt geleverd.			
Toelichting	De provincie beheert de verkeerslichten op de N209. Ieder jaar dragen wij bij aan de beheerkosten van de verkeerslichten. Dit doen wij, omdat de gemeentelijke wegen ook aansluiten op de N209, waar de verkeerslichten de doorstroming en veiligheid borgen. De bijdrage is gerelateerd aan de hoeveelheid aansluitende wegen van de gemeente op de N209.			
Context	Er ligt een relatie met de provincie Zuid-Holland.			
Financieel effect	Wanneer wij geen bijdrage meer leveren, dan zijn onze jaarlasten € 47.500 lager. Er is geen relatie met de capaciteit.			
	2025	2026	2027	2028
	€ 47.500	€ 47.500	€ 47.500	€ 47.500
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	De personele inzet voor het beheer liggen nu geheel bij de provincie. De beheerkosten van de verkeerslichten worden naar rato verdeeld op basis van de zogenaamde potenttheorie. Dat wil			

	zeggen dat een wegbeheer (gemeente) alleen een bijdrage betaalt voor het aantal aansluiten van gemeentelijke wegen op een kruising met verkeerslichten. Dit is voor de gemeente zowel financieel als qua personele capaciteit zeer gunstig. De verkeerslichten zijn nodig voor het goed en veilig afwikkelen van verkeer. Wanneer we geen bijdrage meer betalen dan doet dit afbreuk aan de relatie met de provincie en de rechtvaardigheid van de kostenverdeling. Bij de provincie zal voor deze maatregel geen draagvlak zijn. Concreet gevolg van deze maatregel is dat de verkeerslichten op de N209 uitgaan. Hierdoor ontstaan ongeregelde kruispunten. Met ongeregeld kruispunten op deze weg kan het verkeer niet goed en veilig afgewikkeld worden. Verkeersdeelnemers krijgen te maken met een zeer lange reistijd op en rondom de N209.
Bestuurlijke belemmering	Wij leveren al jarenlang een beheerbijdrage. Er ligt een langdurige relatie met de provincie. Met deze maatregel staat de betrouwbaarheid van onze gemeente op het spel. Zie ook maatschappelijk effect. We verwachten met deze maatregel behoorlijke weerstand van de provincie.
Juridische haalbaarheid	Er zijn vastgelegde beheerafspraken met de provincie.
Technische haalbaarheid	De begrotingsknop is niet realistisch. We hebben vastgelegde afspraken met de provincie. Deze zijn ook landelijk geaccepteerd. Om kruisingen met de N209 goed te laten functioneren zijn verkeerslichten nodig. Wanneer op deze kruisingen gemeentelijke wegen aansluiten, dan is het niet meer dan logisch dat wij hier ook een beheerbijdrage voor doen. Wanneer wij de bijdrage niet meer doen aan de provincie en het beheer zelf gaan doen, dan is dit voor ons duurder. Wij moeten deze specifieke kennis inhuren of extra personeel aannemen. Daarnaast is het niet wenselijk en efficiënt om verkeerslichten te beheren door twee overheden.
Beleidssterrein	6.2 Infrastructuur en mobiliteit
Teammanager	Team Beheer

Beleidsveld Economische ontwikkeling

06.3.1. Stoppen vergroting bewustwording onder ondernemers belang cybersecurity (ingezet)

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Stoppen vergroting bewustwording onder ondernemers belang cybersecurity

Portefeuillehouder	Pieter van der Stadt			
Categorie	Uitgavenkant			
Kleurcode	Groen			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Beleid perken we in. Is beperkte ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten.			
Toelichting	Werkzaamheden die dan niet meer worden verricht: >> Voorlichting geven aan ondernemers over risico's En preventie van cybercrime.			
Context	Door de voortschrijdende digitalisering van de samenleving Worden de risico's op het vlak van digitale veiligheid steeds groter. Veel inwoners en bedrijven kunnen onvoldoende meekomen met de Snelle technologische en digitale ontwikkelingen en zijn daarom in toenemende mate vatbaar voor criminaliteit. Bij digitale veiligheid gaat het over <i>gedigitaliseerde criminaliteit</i> (zoals oplichting via het internet), kwetsbaarheid van <i>systemen</i> (risico van digitale ontwrichting), kwetsbaarheid van <i>informatie</i> (risico van datalekken) en <i>online aangejaagde polarisatie en ordeverstoring</i>. Digitale veiligheid is een gedeelde verantwoordelijkheid van de gemeente en andere overheden en partners. Als gemeente spelen wij een belangrijke rol in bewustwording en daarmee het voorkomen van online criminaliteit.			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€1.500	€1.500	€1.500	€1.500
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	De maatschappelijke effecten zijn gering. De rol van de gemeente was al gering. Daarnaast werken vele andere instanties zoals politie, OM, Zorg- en Veiligheidshuis, Veiligheidsregio ook aan vergroting van bewustwording onder de ondernemers.			
Bestuurlijke belemmering	Geen			
Juridische haalbaarheid	Er zijn geen wettelijke beperkingen, geen juridische vereisten en geen juridische gevolgen.			

Technische haalbaarheid	Technisch haalbaar
Beleidsterrein	Veiligheid
Teammanager	Manager team APV en Veiligheid

06.3.2C.B Beheer en onderhoud openbare ruimte op bedrijventerreinen zelf uitvoeren en niet meer door parkmanagementorganisaties laten doen. (deel 2, budget economie) (ingezet)

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Beheer en onderhoud openbare ruimte op bedrijventerreinen zelf laten uitvoeren en niet meer door parkmanagementorganisaties laten doen. (LET OP, Alleen in drukken in combinatie met begrotingsknop 05.1.2C.A)
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Categorie	Uitgavenkant
Kleurcode	Groen
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Beleid doen we niet meer. Is grotere ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten.
Toelichting	Onderhoud van de openbare ruimte is primair een gemeentelijke taak. Op de bedrijventerreinen Prisma en Oudeland wordt een deel van de openbare ruimte door parkmanagementorganisaties beheerd en onderhouden. Vergoeding aan parkmanagement vindt plaats op basis van hogere eenheidsprijzen dan de gemeentelijke eenheidsprijzen voor beheer en onderhoud van het openbaar gebied, doelstellingen zijn gebaseerd op beeldkwaliteitsniveau B (vastgesteld door de gemeenteraad). Zelf het terrein beheren en onderhouden biedt qua werkzaamheden geen besparing. Deze kosten worden gemaakt door de aannemer die door de gemeente wordt aangestuurd. De gemeente kan doordat we grotere arealen wegzetten betere eenheidsprijzen

	bedingen bij de onderhoudsaannemers (via Europese aanbestedingen). De structureel lagere lasten ontstaan door: • Beheerovereenkomsten en beheerplannen voor bedrijventerreinen worden niet meer opgesteld; • Afstemming met parkmanagementorganisaties over beheer en onderhoud is niet meer noodzakelijk. Meldingen over de openbare ruimte worden op de reguliere wijze afgehandeld; • Specifieke schouwen van de uitgevoerde werkzaamheden door parkmanagementorganisaties vervalt.								
Context	Er is geen wettelijke verplichting en er is geen relatie met andere bestuursorganen.								
Financieel effect	€ 8000,- per jaar vanaf 2025 <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 8.000</td><td>€ 8.000</td><td>€ 8.000</td><td>€ 8.000</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000
2025	2026	2027	2028						
€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000						
Incidenteel/structureel	De maatregel heeft een structureel effect								
Maatschappelijk effect	Een actieve betrokkenheid bij het beheer en onderhoud van de openbare ruimte vergroot de binding en betrokkenheid van ondernemers bij het bedrijventerrein. Als de gemeente het onderhoud weer op zich neemt, zal dit dus mogelijk ten koste gaan van de betrokkenheid van de ondernemers bij het bedrijventerrein. De kwaliteit van de openbare ruimte wordt voor alle gebieden, behalve de centra, gelijkgesteld. Het onderhoudsniveau voor reguliere gebieden is in 2024 beeldkwaliteit B. Indien de gemeente zelf het groenonderhoud laat uitvoeren, ontstaat er meer eenheid door toepassing van een uniform onderhoudsregime.								
Bestuurlijke belemmering	Er is geen bestuurlijke belemmering.								
Juridische haalbaarheid	Er zijn geen wettelijke beperkingen.								
Technische haalbaarheid	Deze begrotingsknop is technisch haalbaar.								

Beleidsterrein	Economische ontwikkeling
Teammanager	Teammanager RES

06.3.3 Afschaling accountmanagement bedrijven en centrumgebieden

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Afschaling relatiemanagement (accountmanagement bedrijven en centrumgebieden)
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Categorie	Uitgavenkant
Kleurcode	Rood
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Beleid perken we in. Is beperkte ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten.
Toelichting	Het onderhouden van relaties met ondernemers op alle werklocaties (centra, bedrijventerreinen, linten en overige gebieden) is essentieel voor het beleidsveld economie en de gehele organisatie. In gesprekken met ondernemers en besturen van de ondernemersorganisaties, vangen we signalen op en leggen we de basis voor draagvlak voor beleid. Ondernemers zijn behalve belanghebbenden ook partners voor uitvoering van beleid en projecten. We stimuleren ondernemers om zich te organiseren omdat ondernemers die georganiseerd zijn, beter in staat zijn om de grote toekomstige uitdagingen, zoals verduurzaming, aan te gaan. In Lansingerland zijn momenteel drie BIZ-en (Bergschenhoek, Weg en Land en Rodenrijs), twee bedrijventerreinen met een Parkmanagement (Prisma en Oudeland) en hebben winkelhart Berkel en Rodenrijs en Bleiswijk een winkeliersvereniging. Ondernemers en de gemeente hebben baat bij één aanspreekpunt voor ondernemers. Daarnaast adviseren de ambtenaren die de relatie beheren, de ondernemers bij (complexe) omgevingsvergunningsaanvragen. Indrukken van deze begrotingsknop heeft als gevolg dat er minder contactmomenten met ondernemers zijn. Minder gesprekken, minder bijwonen overleggen met besturen van de BIZ-en, VVE's en ondernemersverenigingen, ALV's, minder begeleiding bij

	omgevingsvergunningsaanvragen, minder netwerken. Kortom minder momenten om signalen op te vangen, beleid uit te dragen, goede relatie op te bouwen.								
Context	Het is geen wettelijke verplichting, relatiebeheer met ondernemers is nodig om effectief beleid op te kunnen stellen en participatietrajecten (in het kader van Omgevingswet) soepel te doorlopen. Er is geen relatie met andere bestuursorganen.								
Financieel effect	€ 75.000,- per jaar met ingang van 2025. De hele organisatie profiteert van goede relaties met bedrijven. Diverse werkprocessen zoals Omgevingsvergunningsaanvragen verlopen soepeler indien er een goede relatie is met de ondernemer. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€75.000</td><td>€75.000</td><td>€75.000</td><td>€75.000</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€75.000	€75.000	€75.000	€75.000
2025	2026	2027	2028						
€75.000	€75.000	€75.000	€75.000						
Incidenteel/structureel	Structureel effect.								
Maatschappelijk effect	Het maatschappelijk effect is dat de dienstverlening naar de ondernemer omlaag gaat. Daarnaast lopen we ook het risico dat we als gemeente te laat op de hoogte zijn van ontwikkelingen die ongewenst kunnen zijn. We verliezen de mogelijkheid om bij te sturen. Dit heeft op de lange termijn ook gevolgen voor het vestigingsklimaat voor ondernemers in Lansingerland.								
Bestuurlijke belemmering	Er is geen afhankelijkheid van andere bestuursorganen. Het beeld van een bereikbare en laagdrempelige overheid wordt aangetast.								
Juridische haalbaarheid	Er zijn geen juridische vereisten en geen juridische gevolgen.								
Technische haalbaarheid	Deze begrotingsknop is technisch haalbaar.								
Beleidssterrein	Economische ontwikkeling								
Teammanager	Teammanager RES								

06.3.4 Afschaling visievorming op potentiële transformatie en herstructureringslocaties t.b.v. Omgevingsvisie en Omgevingsprogramma's

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Afschaling visievorming op potentiële transformatie en herstructureringslocaties			
Portefeuillehouder	Leon Hoek			
Categorie	Uitgavenkant			
Kleurcode	Rood			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Beleid perken we in. Is beperkte ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten.			
Toelichting	Werklocaties die zich in de laatste levensfase bevinden, dus met verouderd vastgoed, lopen het risico om onaantrekkelijk te worden. Tegelijkertijd biedt dit kansen voor nieuwe bedrijvigheid in de nieuwe economie. In het bijzonder geldt dit voor de Klappolder en twee glastuinbouwgebieden. Om deze kansen te verzilveren en om ervoor te zorgen dat het juiste bedrijf op de juiste plek landt (optimaal benutten planologische mogelijkheden) is het raadzaam om voor deze gebieden een visie en programma op te stellen. De visie doet uitspraken over de gewenste bedrijvigheid in Lansingerland (en indirect dus uitspraken over de niet-gewenste bedrijvigheid). Om de toekomstbestendigheid van deze gebieden te vergroten, willen we voor elk gebied een visie en programma opstellen. Door geen beleidsuitspraken te doen over de gewenste economische profielen voor gebieden, lopen we het risico op de vestiging van bedrijven die de huidige economische structuur niet versterken. Tevens zou het voor ondernemers die gebonden zijn aan Lansingerland en de regio moeilijker kunnen worden om in Lansingerland te blijven.			
Context	Deze inzet is nodig om de kwaliteit van de Omgevingsvisie 2.0 te kunnen waarborgen en een effectief Omgevingsprogramma Economie op te kunnen stellen en uit te kunnen voeren.			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000

Incidenteel/structureel	Structureel
Maatschappelijk effect	De maatschappelijke effecten zijn indirect en pas op lange termijn merkbaar. Op termijn kan het vestigingsklimaat zich verslechteren. Tevens zijn er minder mogelijkheden voor Lansingerlandse bedrijven om door te kunnen groeien in Lansingerland. Eventueel zou dit ook een negatief effect kunnen hebben op de clusterkracht van de tuinbouwsector.
Bestuurlijke belemmering	Heeft effect op de actualisatie van de economische agenda, wat een target binnen het huidige collegeprogramma is.
Juridische haalbaarheid	Er zijn geen wettelijke beperkingen, geen juridische vereisten en geen juridische gevolgen.
Technische haalbaarheid	Is technische haalbaar.
Beleidssterrein	Economische ontwikkeling.
Teammanager	Manager team RES

06.3.5 Stoppen met lidmaatschap Greenport West-Holland

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Stoppen met lidmaatschap Greenport West-Holland
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Rood
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We gaan in beginsel uit van de volgende standen: Beleid is nog up to date.
Toelichting	Met het lidmaatschap werken we in regionale verband met de glastuinbouwgemeenten samen om de toekomstbestendigheid van het glastuinbouwcluster te vergroten. Bij terugtrekking volgt allereerst een juridische procedure aangezien voor 2024 reeds is

	toegezegd te participeren. Daarnaast geeft de maatregel een terugtrekkend signaal af aan andere gemeentes, bedrijfsleven en kennisinstellingen over de wijze waarop wij omgaan met het glastuinbouwcluster. Dit is een tegengestelde beweging, aangezien het huidige beleid juist ‘Lansingerland Home of Horti Science’ als uitgangspunt neemt.			
Context	- De gemeente heeft i.i.g. toegezegd te participeren tot en met 2026. - De doelstellingen van de Greenport West-Holland sluiten aan op de Lansingerlandse -door de gemeenteraad vastgestelde- Horti Science visie. Een aantal doelstellingen uit de Horti Science visie zijn belegd bij de Greenport West-Holland en als zodanig ook opgetekend in de Horti Science visie. - Er ligt geen directe relatie met andere bestuursorganen, zoals gemeenschappelijke regelingen. Wel indirect. Zo is de Greenport West-Holland een samenwerkingsverband tussen: <i>Overheden:</i> Provincie Zuid-Holland en gemeenten Barendrecht, Delft, Den Haag, Lansingerland, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Ridderkerk, Voorne aan Zee, Waddinxveen, Westland, Zuidplas, Hoogheemraadschap van Delfland, MRDH. <i>Bedrijfsleven:</i> Achmea, AgroEnergy, AVAG, BDO, Delphy, Dunea, Duijvestijn Tomaten, Dutch Fresh Port, Forever Plants Group, GroentenFruit Huis, Horti Footprint Chain Program, Hoogendoorn Growth Management, InnovationQuarter, JUVA, Koppert Biological Systems, Glastuinbouw Nederland, Rabobank, Royal FloraHolland, Rotterdam Partners, Security Delta, Vertify, VNO-NCW West, World Horti Center <i>Onderwijs & Onderzoek:</i> De Haagse Hogeschool, Hogeschool Inholland, Lentiz onderwijsgroep, Lentiz MBO Oostland, Melanchthon, TNO, TU Delft, Wageningen University & Research, Yuverta			
Financieel effect	€71.648 per jaar			
	2025	2026	2027	2028
	€ 71.648	€ 71.648	€ 71.648	€ 71.648
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Zowel bedrijfsleven, kennisinstellingen als andere overheden beschouwen de terugtrekkend beweging als een gemis en stellen onze betrouwbaarheid ter discussie als Lansingerland Home of Horti Science. De verwachting is dat zij ons zullen aansporen het lidmaatschap te behouden, aangezien we een krachtig cluster/ecosysteem willen uitstralen. Daarnaast kunnen we niet meer via de Greenport West-Holland			

	projecten indienen bij hogere overheden, zoals we recent succesvol deden met de gehonoreerde groeifondsaanvraag waarin Lansingerlandse partijen minimaal €970.000,- ontvangen.
Bestuurlijke belemmering	Zie hierboven.
Juridische haalbaarheid	Wij hebben toegezegd om i.i.g. tot en met 2026 lid te zijn van de Greenport West-Holland.
Technische haalbaarheid	Wij kunnen zelf het lidmaatschap opzeggen en de contributie niet meer betalen. De Greenport West-Holland kan een juridische procedure starten voor de jaren 2025 en 2026 aangezien we dit hebben toegezegd.
Beleidssterrein	Horti Science
Teammanager	Teammanager RES

Beleidsveld Duurzaamheid

06.4.1 Stoppen met kleine thema's energie- en klimaatbeleid

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Stoppen met kleine thema's energie- en klimaatbeleid
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgavenkant
Kleurcode	Oranje
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Categorie: Beleid doen we niet meer; structureel lagere lasten.
Toelichting	Deze knop beschrijft het stoppen van kleinere thema's op het gebied van duurzaamheid. Dit betreft bijvoorbeeld bewustwordingscampagnes, zoals advertenties, promotiemateriaal en voorlichting. Dit kunnen ook projecten zijn die een beperkte directe impact hebben op de gestelde doelen. Het verschilt per jaar welke projecten dit zijn, zodat dit zo min mogelijk negatief effect zal hebben op impact van beleid.

	Dit zal zichtbaarheid verlagen, inwoners minder aanzetten tot actie en op die wijze minder bijdragen aan duurzaamheidsdoelen.								
Context	Om doelen op het gebied van de energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie te behalen voeren wij een scala aan grotere en kleinere projecten uit. Dit pakket van projecten draagt in samenhang bij aan het doel. Enerzijds betreft dat het verduurzamen van ons eigen bedrijfsvoering, anderzijds het faciliteren en stimuleren van verduurzaming bij inwoners en bedrijven. Een deel hiervan is niet wettelijk. De exacte bijdrage van een project of actie is vaak niet exact meetbaar.								
Financieel effect	Geschat jaarlijks positief effect: € 20.000 <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€20.000</td><td>€20.000</td><td>€20.000</td><td>€20.000</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€20.000	€20.000	€20.000	€20.000
2025	2026	2027	2028						
€20.000	€20.000	€20.000	€20.000						
Incidenteel/structureel	Structureel effect.								
Maatschappelijk effect	Afschalen van inzet op maatschappelijk urgent thema O.a. onderzoeken van PBL ^[1] tonen regelmatig aan dat klimaatbeleid zeer steil moet toenemen om de gestelde doelen te behalen: 55% CO2 reductie in 2030 en 1,5 graad opwarming van de aarde. Een vermindering van inzet staat hier haaks op en draagt niet bij aan de opgave die gezamenlijk behaald dient te worden.								
Bestuurlijke belemmering	Deze lijn staat haaks op nationale beleidsontwikkeling van toenemende inzet op klimaat en energie Effectief klimaatbeleid is urgenter dan ooit, met name in de komende 5 jaar, concludeert het PBL. Mindere inzet betekent minder actie om de afgesproken doelen voor 2030 en 2050 te behalen. Keer op keer wordt echter duidelijk dat meer inzet nodig is om de klimaatdoelen te behalen, en de leefbaarheid in Lansingerland en Nederland te garanderen. Daarom zien we ook nationaal een lijn van steeds scherpere inzet op dit thema. Lansingerland zou daarmee een lijn kiezen tegen het nationale beleid in. Minder inzet betekent ook minder zichtbaarheid richting inwoners.								
Juridische haalbaarheid	Haalbaar.								
Technische haalbaarheid	Haalbaar.								
Beleidssterrein	6.4 Duurzaamheid								
Teammanager	Teammanager RES								

[1] <https://www.pbl.nl/nieuws/2023/effectief-klimaatbeleid-is-urgenter-dan-ooit>

06.4.2 Stoppen met actieve inzet windenergie

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Stoppen met actieve inzet windenergie
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgavenkant
Kleurcode	Oranje
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Beleid is nog up to date. We laten echter het initiatief bij anderen. Op het gebied van windenergie hebben we een beleids- en toetskader waarin de beleidsmatige kaders op het gebied van windenergie zijn opgenomen. Daarnaast hebben wij een convenant getekend waarin wij ons committeren aan een inspanningsverplichting voor de realisatie van windenergie. De provincie heeft een projectbesluit op het gebied van windenergie in Lansingerland aangekondigd, en zal daarmee de regie op deze opgave overnemen. Met deze knop spannen we ons niet meer actief in door het doen van onderzoeken etc. op dit thema. We nemen een afwachtende houding aan.
Toelichting	Zie 'knop uitgavenkant'.
Context	Er is geen wettelijke verplichting. Er is een windconvenant, zie boven. Coalitieakkoord: "We onderzoeken hoe en waar de windopgave gerealiseerd kan worden, dan wel op een andere wijze kan worden gecompenseerd." Er is reeds veel onderzocht op het gebied van windenergie, dus het college heeft geconcludeerd dat hieraan is voldaan.
Financieel effect	€ 5.000 De bespaarde kosten betreffen een inschatting van de jaarlijkse kosten voor onderzoek, zoals onderzoek naar plaatsingsmogelijkheden, hindercirkels, hoogtebepalingen etc. Heeft geen effect op de p-begroting.

	(N.b. Het huidige windconvenant loopt tot eind 2025. Indien besloten wordt na 2025 niet meer deel te nemen aan een eventuele verlenging van het convenant, zal de besparing groter zijn). <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€5.000</td><td>€5.000</td><td>€5.000</td><td>€5.000</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€5.000	€5.000	€5.000	€5.000
2025	2026	2027	2028						
€5.000	€5.000	€5.000	€5.000						
Incidenteel/structureel	Structureel								
Maatschappelijk effect	Minder inzicht, inspanning en regie op deze opgave.								
Bestuurlijke belemmering	In het windconvenant hebben wij ons gecommitteerd aan een inspanningsverplichting voor de realisatie van windenergie. We zouden dan concluderen ons voldoende ingespannen te hebben. Belangen treffen ook de geplande ontwikkeling van Bleizo-West, aangezien deze opgaven aan elkaar verbonden zijn door de provincie.								
Juridische haalbaarheid	Knop lijkt juridisch haalbaar.								
Technische haalbaarheid	Haalbaar								
Beleidssterrein	RES-Duurzaamheid								
Teammanager	Teammanager RES								

06.4.3D.B Stoppen subsidie vergroenen schoolpleinen

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Stoppen met subsidie vergroenen schoolpleinen Er is een knop om hier direct mee te stoppen, en een knop om gefaseerd af te bouwen (06.4.3D.A). Maximaal een van de twee kan worden geëffectueerd. Of (LET OP, Alleen in drukken in combinatie met begrotingsknop 06.4.5D.A) 06.4.5D.A)
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgavenkant

Kleurcode	Oranje								
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Beleid doen we niet meer. Zie toelichting.								
Toelichting	De gemeente stimuleert scholen om met de subsidie hun plein te vergroenen in het kader van klimaatadaptatie. Per plein wordt er 20.000 beschikbaar gesteld en zijn er max 3 pleinen per jaar begroot. (Totaal dus max 60.000 per jaar) Het aantal resterende schoolpleinen is beperkt. Deze regeling kunnen we stoppen.								
Context	Er is geen wettelijke verplichting. Door het indrukken van de knop wordt geen invulling meer gegeven aan motie M2018-016. Coalitieakkoord: “Ook gaan we verder met de groenblauwe inrichting van de schoolpleinen. Zo gaat spel en buitenles samen en laten we kinderen kennis maken met duurzaamheid en milieu.” Maatregel is dus niet in lijn met coalitieakkoord.								
Financieel effect	Structureel jaarlijks effect: € 60.000 Momenteel kunnen maximaal 3 basisscholen per jaar max. € 20.000 subsidie per school aanvragen om hun schoolplein te vergroenen. Deze regeling kunnen we stoppen. Dit geeft jaarlijkse ruimte in de begroting van € 60.000. <table><tr><td>2025</td><td>2026</td><td>2027</td><td>2028</td></tr><tr><td>€40.000</td><td>€20.000</td><td>€0</td><td>€0</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€40.000	€20.000	€0	€0
2025	2026	2027	2028						
€40.000	€20.000	€0	€0						
Incidenteel/structureel	Incidenteel								
Maatschappelijk effect	Minder groene schoolpleinen. Daardoor minder bewustzijn bij kinderen over het belang van natuur en klimaat(maatregelen). Grotere blootstelling van een kwetsbare doelgroep (jonge kinderen) aan klimaatverandering en extremer weer. Schoolpleinen worden een minder prettige verblijfplaats.								
Bestuurlijke belemmering	Beleid wordt ingetrokken. Niet in lijn met coalitieakkoord. Geen uitvoering meer geven aan bovengenoemde motie.								
Juridische haalbaarheid	Haalbaar.								
Technische haalbaarheid	Haalbaar. Subsidieverordening moet worden ingetrokken.								
Beleidssterrein	RES-Duurzaamheid								

Teammanager	Teammanager RES
-------------	-----------------

06.4.4 Verplaatsen energieloket naar balie in gemeentehuis (ingezet)

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Verplaatsen Energieloket naar balie in gemeentehuis
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgavenkant
Kleurcode	Groen
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Categorie: Beleid perken we in of stellen we uit
Toelichting	Om inwoners te ondersteunen bij de energietransitie en de verduurzaming van hun woning (cf coalitieakkoord) heeft de gemeente een energieloket (wettelijke verplichting), dat door energiecoöperatie Lansinger Stroom wordt uitgevoerd. Dit energieloket heeft ook een fysieke winkel in de Herenstraat in Berkel en Rodenrijs. Hier kunnen inwoners terecht voor advies, demo's van duurzame materialen bekijken, informatieavonden bijwonen etc. Dit energieloket wordt uitgevoerd door energiecoöperatie Lansinger Stroom. Tevens kan Lansinger Stroom hier vergaderen, kennissessies voor energiecoaches etc. Door deze knop wordt de energieloketfunctie verplaatst naar een balie of ruimte in het gemeentehuis. Volgens de laatste informatie zou hier echter geen ruimte voor zijn in de publiekshal. Tevens is er geen/bepaalde mogelijkheden voor uitstallen van materialen, opslaan van drukwerk en het houden van vergaderingen. Ook voor het houden van thema-avonden en webinars (ca. 8 per jaar) dient een alternatief te worden gevonden. De knop bespaart jaarlijkse de huur van het huidige pand à € 40.000.
Context	Met verplaatsing van het energieloket wordt geen wettelijke verplichting aangetast.

	----- Coalitieakkoord: “Ondersteuning inwoners bij versnelling energietransitie We willen dat iedereen kan meedoen met de energietransitie. We zetten in op voorlichting en duidelijke communicatie en op financiële ondersteuning.” De huidige vorm van het energieloket geeft invulling aan bovenstaande prioriteit van het coalitieakkoord. Dit zou door deze maatregel versoerd worden. ----- De begrotingsknop heeft negatieve impact op onze partner energiecoöperatie Lansinger Stroom.								
Financieel effect	Jaarlijkse besparing: € 40.000 (huur energieloket) Aanname: alternatieve huisvesting in het gemeentehuis kost € 0,-. Tot slot is de afweging om mogelijk de huur nog tijdelijk te betalen uit CDOKE-middelen, die beschikbaar gesteld zijn door het rijk. Begrotingsknop heeft geen invloed op de p-begroting. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ -</td><td>€ -</td><td>€ 40.000</td><td>€ 40.000</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€ -	€ -	€ 40.000	€ 40.000
2025	2026	2027	2028						
€ -	€ -	€ 40.000	€ 40.000						
Incidenteel/structureel	Structureel								
Maatschappelijk effect	Dit betreft voor burgers een laagdrempelig loket in het centrum om binnen te kunnen lopen voor vragen of advies voor verduurzaming. Tevens staan hier veel duurzame maatregelen opgesteld. Dit ondersteunt inwoners om hun woning te verduurzamen en aardgasvrij (ready) te maken. Ook worden hier informatiebijeenkomsten gehouden. Door verplaatsing zal de dienstverlening aan inwoners versoeren. Het loket is niet meer in het centrum en demonstratiemogelijkheden worden beperkt. Ook is het niet meer mogelijk om bijeenkomsten te organiseren. Ook dient de locatie als vergaderruimte voor de energiecoöperatie.								
Bestuurlijke belemmering	Begrotingsknop heeft een negatief effect op inwoners en de energiecoöperatie Lansinger Stroom. Beeld kan ontstaan dat de energietransitie, en de ondersteuning van inwoners daarbij, minder belangrijk wordt gevonden.								

Juridische haalbaarheid	<u>Ingangsdatum opzegging:</u> Uiterlijk op 1 oktober dient Lansinger Stroom aan de verhuurder door te geven of het contract verlengd wordt. Dit dient altijd een jaar vooruit te gebeuren. Indien een keuze gemaakt wordt voor 1 oktober 2024, kan worden opgezegd per 1 oktober 2025. Gezien het begrotingsproces zal naar verwachting pas na oktober 2024 gekozen worden, waardoor de daadwerkelijke opzegging pas later van kracht kan gaan, uiterlijk 1 oktober 2026. Deze periode zou financieel overbrugd kunnen worden d.m.v. de CDOKE-middelen. <u>Mogelijk aankomende verplichting voor fysiek energieloket:</u> Richtlijn (EU) 2024/1275 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de energieprestatie van gebouwen schrijft een fysiek energieloket voor (hieronder toegevoegd). Het is vooralsnog onduidelijk of, hoe en wanneer deze verplichting in Nederland ook zal gelden. Derhalve is het raadzaam om een bepaalde vorm van een fysiek loket te behouden.
Technische haalbaarheid	Technische haalbaarheid van de knop hangt af of <u>er beschikbare (balie)ruimte is in het gemeentehuis</u>. Op basis van onze laatste informatie zou die er niet zijn. In dat geval is de knop niet technisch uitvoerbaar. Opzeggen van het huurcontract is, met inachtneming van de opzegtermijn, technisch haalbaar.
Beleidsterrein	Duurzaamheid
Teammanager	Teammanager RES

06.4.5D.A Gefaseerde afbouw subsidie vergroenen schoolpleinen (ingezet)

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Gefaseerde afbouw van subsidie vergroenen schoolpleinen Er is een knop om hier direct mee te stoppen, en een knop om gefaseerd af te bouwen. Maximaal een van de twee kan worden geëffectueerd.
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Categorie	Uitgavenkant

Kleurcode	Groen											
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Beleid doen we niet meer. Zie toelichting.											
Toelichting	De gemeente stimuleert scholen om met de subsidie hun plein te vergroenen in het kader van klimaatadaptatie. Per plein wordt er 20.000 euro beschikbaar gesteld en zijn er max 3 pleinen per jaar begroot. (Totaal dus max 60.000 euro per jaar) Het aantal resterende schoolpleinen is beperkt. Deze regeling kunnen we stoppen of gefaseerd afbouwen. Deze knop betreft gefaseerde afbouw.											
Context	Er is geen wettelijke verplichting. Door het indrukken van de knop wordt geen invulling meer gegeven aan motie M2018-016. Coalitieakkoord: “Ook gaan we verder met de groenblauwe inrichting van de schoolpleinen. Zo gaat spel en buitenles samen en laten we kinderen kennis maken met duurzaamheid en milieu.” Maatregel is dus niet in lijn met coalitieakkoord.											
Financieel effect	Structureel jaarlijks effect: € 60.000 Momenteel kunnen maximaal 3 basisscholen per jaar max. € 20.000 subsidie per school aanvragen om hun schoolplein te vergroenen. Deze regeling kunnen we gefaseerd afbouwen met een plein per jaar. Dit geeft jaarlijkse de volgende ruimte in de begroting: 2025: € 20.000 2026: € 40.000 2027 en verder: € 60.000. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€20.000</td><td>€40.000</td><td>€60.000</td><td>€60.000</td></tr></table>				2025	2026	2027	2028	€20.000	€40.000	€60.000	€60.000
2025	2026	2027	2028									
€20.000	€40.000	€60.000	€60.000									
Incidenteel/structureel	Incidenteel											
Maatschappelijk effect	Minder groene schoolpleinen. Daardoor minder bewustzijn bij kinderen over het belang van natuur en klimaat(maatregelen). Grotere blootstelling van een kwetsbare doelgroep (jonge kinderen) aan klimaatverandering en extremer weer. Schoolpleinen worden een minder prettige verblijfplaats.											
Bestuurlijke belemmering	Beleid wordt ingetrokken. Niet in lijn met coalitieakkoord. Geen uitvoering meer geven aan bovengenoemde motie.											
Juridische haalbaarheid	Haalbaar.											

Technische haalbaarheid	Haalbaar. Subsidieverordening moet worden ingetrokken.
Beleidsterrein	RES-Duurzaamheid
Teammanager	Teammanager RES

06.4.6 Vervangen van installaties en gebouwonderdelen door niet duurzame variant

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Vervangingen van installaties en gebouwonderdelen door niet duurzame variant			
Portefeuillehouder	Simon Fortuyn			
Categorie	Uitgavenkant			
Kleurcode	Zwart			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Aanschaf installaties (verwarming, stroomvoorziening, etc.) en materiaal (afdekmaterialen, vloeren, etc.) van een niet duurzame variant is in het algemeen goedkoper dan duurzame variant			
Toelichting	Installaties en voorzieningen zijn aan onderhoud en vervanging onderhevig. Bij vervanging wordt nu gekozen voor een meer duurzame variant, deze is in aanschaf vaak wat duurder maar op de lange termijn vaker goedkoper én het draagt bij aan de doelstelling duurzaamheid. Door direct te kiezen voor een duurzame variant blijf je op onderdelen ook verplichtingen vanuit landelijke regelgeving voor. Je voorkomt versnelde afschrijving wanneer onderdelen verplicht duurzaam worden gesteld.			
Context				
Financieel effect				
	2025	2026	2027	2028
	PM	PM	PM	PM
Over het algemeen kan gesteld worden dat de harde prijs van duurzame producten hoger is, maar door het gebruik ervan je op de lange termijn goedkoper uit bent. Het is lastig te kwantificeren in euro's omdat gebouwonderhoud fluctueert. In de regel kun je				

	stellen dat vervanging door duurzame variant 20-25% duurder is dan bij reguliere vervanging. Omdat het te onttrekken bedrag jaarlijks verschilt, is deze knop op PM gehouden.
Incidenteel/structureel	Incidenteel. Bij aanschaf goedkoper uit maar uiteindelijk ontkom je er niet aan om te kiezen voor meer duurzame variant. Bij einde levensduur is het uitstel geweest, bij versnelde afschrijving uiteindelijk 'dief van je portemonnee'. En dan nog los van de vaak energievoordelen die je hebt bij keuze voor duurzame variant (gasloos, minder elektraverbruik) Over het algemeen kan gesteld worden dat de harde prijs van duurzame producten hoger is, maar door het gebruik ervan je op de lange termijn goedkoper uit bent. Het is lastig te kwantificeren in euro's omdat gebouwonderhoud fluctueert. In de regel kun je stellen dat vervanging door duurzame variant 20-25% duurder is dan bij reguliere vervanging. Omdat het te onttrekken bedrag jaarlijks verschilt, is deze knop op PM gehouden.
Maatschappelijk effect	Nihil, hoogstens voorbeeldfunctie
Bestuurlijke belemmering	Voorbeeldfunctie van duurzame overheid wordt eer aan gedaan. Als gemeente uitdragen dat we toewerken naar een duurzame samenleving maar er zelf gematigd gehoor aan geven.
Juridische haalbaarheid	Haalbaar
Technische haalbaarheid	Haalbaar maar niet wenselijk
Beleidsterrein	6.4 Duurzaamheid
Teammanager	Teammanager Exploitatie

Programma 9: Kostenplaatsen

Afdelingskostenplaatsen

09.1.1 Verlagen inhuur personeel van derden

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Verlagen inhuur (Motie 2024-006)
Portefeuillehouder	Leon Hoek

Categorie	Uitgavenkant
Taakveld Gemeentefonds	Diverse taakvelden (afhankelijk waar de inhuur zich op inzet)
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Verlagen van de inhuur van derden
Knop ontvangstenkant (impact op hoofdlijnen)	Inkomsten uit AOK's en Grexen worden minder als van deze knop gebruik gemaakt wordt, omdat een deel van de projectteams bemenst is met inhuur-collega's. De ontwikkelingen worden bij beëindiging van inhuur-contracten stil gelegd als zij niet opgevolgd kunnen worden door collega's in vaste dienst.
Toelichting	Via motie 2024-006 roept de Raad het college op bij de begroting een begrotingsknop aan te leveren voor het effect van een procentuele verlaging van de inhuur. Inhuur in Lansingerland vindt (grotendeels) plaats voor de volgende situaties: 1. Inhuur binnen de structurele formatie ruimte ter vervanging van ziekte of overbrugging op vacatures (zowel op wettelijke als niet-wettelijke taken) 2. Inhuur boven de structurele formatie voor (deels) tijdelijk werk (bijvoorbeeld Projecten, Gebiedsontwikkelingen en tijdelijke exploitatie projecten (bijvoorbeeld implementatie contractenregister of implementatie van de Woo). Categorie 1 van de inhuur dient in principe plaats te vinden binnen het 'raamwerk' van de formatiebegroting (begrote loonkosten) en deze inhuur is als zodanig dan ook niet in de begroting opgenomen. De afspraak is dat de organisatie met de inhuurkosten voor vervanging en ziekte dekking organiseert door vrijval van vacaturegelden. In sommige situaties lukt dat niet (zie bijvoorbeeld de Zomerrapportage 2024 voor wat betreft de inhuur team Financiën), in dat geval is er een incidentele tegenvaller die ten laste komt van het rekeningresultaat. Maar begrotingstechnisch is hier dus geen 'bezuiniging' te realiseren. Categorie 2 van de inhuur vindt plaats boven de structurele formatie en wordt (voornamelijk) ingezet op tijdelijk werk en dus ook grotendeels gefinancierd met tijdelijk geld. Denk aan investeringskredieten (MIP), gebiedsexploitatie (GREX/MPG), anterieure overeenkomsten (waarbij de kosten zo veel mogelijk worden verhaald, inclusief de inhuur dus), subsidieprojecten en bijdragen van derden (denk bijvoorbeeld aan het geld van het Rijk voor realisatie en exploitatie van LOO1). Totaal is in de begroting 2025 voor inhuur € 3.702.421 opgenomen. Dit betreft de volgende posten: - Opgave manager nieuwkomers € 125.000 (Incidenteel voor 3 jr)

- Opgave Jeugd € 374.000 (Incidenteel voor 2025)
- Inhuur MIP/GREX/AOK € 2.151.012 (Structureel geraamd en structureel gedekt (doorbelasting naar GREX/AOK/investeringskredieten)
- Omgevingsrecht (vergunningen) € 150.009 (Structureel geraamd en structureel gedekt middels doorbelasting naar leges)
- Pilot langdurige opvang vluchtelingen € 317.000 (Incidenteel voor 2025)
- Omgevingswet implementatie € 110.400 (Incidenteel voor 2025)
- Project realisatie 'contractenadministratie/beheer' € 150.000 (Incidenteel voor 2025)
- Tijdelijke impuls/verbeteringen AVG/WPG en algoritme register € 200.000 (Incidenteel voor 2025)
- Implementatie(project) Woo € 125.000 (Voor 2025 en 2026, daarna 60K voor 2027/2028)

Zoals uit bovenstaand overzicht blijkt zijn niet of nauwelijks structurele besparingen te realiseren door het reduceren van de begrote inhuur in de begroting 2025. Het merendeel betekent slechts een incidentele bezuiniging en dit realiseren we alleen door ambities en de werkzaamheden daarvoor te stoppen of stil te leggen. Daarmee gaan we risico's lopen op niet voldoen aan wet- en regelgeving of maken we de kans kleiner dat we bezuinigingsdoelstellingen op structurele uitgaven realiseren (denk aan de opgave Jeugd, waarbij door een tijdelijke intensivering op monitoring, processen anders te organiseren en beleid waar nodig en mogelijk aan te passen het structurele bedrag voor Jeugdhulp kan worden verlaagd).

Voor wat betreft de inhuur voor het MIP/GREX en AOK zijn wel structurele begrote inhuurlasten terug te brengen. Doordat verschillende ontwikkelingen daarmee stilgelegd zouden worden, vervalt niet alleen de structurele doorbelasting, maar vervallen ook de inkomsten. Voor wat betreft de MIP-projecten leidt dat op termijn wel tot lagere kapitaallasten. Het terugbrengen van de lasten vergt 'keuzes' ten aanzien van de projectportefeuille (voor het MIP). Uw Raad is eerder geïnformeerd over de projectportefeuille en portfoliomanagement. Daar werken we met een prioritering (weging van de projecten). Indien de Raad besluit tot verlaging van de budgetten voor dergelijke inhuur betekent het dat we minder Projecten kunnen realiseren, de 'zaaglijn' van de portfoliolijst/projectenlijst gaat in spreekwoordelijke termen omhoog. Indien uw Raad besluit tot inzet van deze begrotingsknop zal het college aan u een voorstel doen toekomen welke 'Projecten' het college dan voorstelt te schrappen. Daarmee komt het voldoen aan de

	wettelijke zorgplicht voor schoon, heel en veilig plus de realisatie van de doelstellingen van uw Raad in gevaar, denk aan goede onderwijshuisvesting, mobiliteit/bereikbaarheid en realisatie van woningen (zie ook de projectlijst onder het kopje 'Context'). De inhuur die momenteel wordt ingezet, speelt een essentiële rol in het realiseren van de ambities en opdrachten van de raad. Deze inhuur wordt specifiek toegepast voor projectmatig en tijdelijk werk, wat conform de motie M2024-006 aanvaardbaar is. De mogelijkheid om externe professionals te blijven inzetten is cruciaal voor de voortgang en voltooiing van een aanzienlijk aantal projecten binnen en buiten onze organisatie.
Context	Conclusie Gezien het belang van externe expertise en de financiële realiteit, is het behouden van de huidige inhuurcapaciteit essentieel. Bezuinigingen op dit gebied zouden de ambities van de raad in de knel brengen. Dit vertaalt zich in het vertragen of stilleggen van lopende projecten en beïnvloedt de strategische doelstellingen van onze organisatie negatief. Voorbeelden van projecten die, op basis van een eerste schets, geen doorgang kunnen vinden zijn: • Onderwijshuisvestingsprojecten - Casa Cadanza • LOO1 + LOO2 à dit is een bijzonder project waarvoor specifieke expertise is ingehuurd • Centrum Bergschenhoek • Opwaarderen Station Rodenrijs • Woonwagens Bosland • Metropolitane fietsroutes • Afvalbrengstation • Calamiteitenweg Klappolder • Oudeland • Hordijk • Langevaart Merenweg • Berkel Centrum Oost • Omgevingsplan Bosland + toegangsweg • Herstelmaatregelen Mozaïek • Herinrichting Julianastraat/Bernhardlaan • Ruimte voor Ruimte Groenzoom • Solar carport naast het gemeentehuis • Herontwikkeling De Snip • Leeuwenhoekweg • De Wildert • Verduurzaming zwembad de Windas

	Landscheidingspark Horeca
Financieel effect	De effecten van het terugdringen van inhuur zijn vooral incidenteel (aanzienlijk deel van de begrote inhuur heeft betrekking op incidenteel beschikbare gestelde budgetten, het schrappen hiervan leidt niet tot een structurele verbetering van het saldo van de begroting). Het procentueel verlagen van de begrote inhuur voor het MIP, gebiedsexploitatie/GREXen en AOK's leidt niet direct tot een verbetering van het structurele saldo van de begroting. Het laten vervallen van inhuur die begroot is voor projecten/werkzaamheden waarbij een derde bijdraagt (bijvoorbeeld bij LOO1), betekent dat ook inkomsten wegvallen. Dit draagt niet bij tot een (structurele) verbetering van het begrotingssaldo.
Incidenteel/structureel	Incidenteel; de begroting 2025 bevat geen inhuur die direct structureel op het begrotingssaldo drukt. Wel in beperkte mate indirect via uit investeringskredieten voortvloeiende kapitaallasten.
Maatschappelijk effect	Diverse wettelijke en niet-wettelijke gevolgen, afhankelijk van de 'inhuur' die gestopt moet worden. Projecten worden niet gestart of stil gelegd, gebiedsontwikkelingen gaan minder snel of komen niet van de grond (minder huizen, minder scholen, minder duurzaamheidswinst). Het realisatiepercentage van het MIP zal gaan dalen c.q. de uitvoeringskracht van de organisatie op met name incidentele ambities en werk neemt af.
Bestuurlijke belemmering	Alle in de begroting 2025 opgenomen inhuur werkt aan de realisatie van maatschappelijke doelen. Stopzetten of reduceren van inhuur betekent dat investeringsprojecten niet of later door gaan, initiatieven op ruimtelijk gebied niet kunnen worden opgepakt, tijdelijke verbeterlagen in de organisatie niet kunnen worden gerealiseerd etc. Bestuurlijk levert dit aanzienlijke risico's op, zowel in de realisatie van bestuurlijke ambities, als in de soliditeit van de organisatie en de bedrijfsvoering.
Juridische haalbaarheid	Juridisch is dit haalbaar. Inhuurcontracten kunnen per maand worden stopgezet.
Technische haalbaarheid	Technisch haalbaar, het vraagt bestuurlijke keuzes nodig t.a.v. al dan niet doorgaan van Projecten.
Beleidsterrein	Diversen
Teammanager	Diversen

Programma 10: Overhead

Bedrijfsvoering

10.1.1 Invoering verblijfsbelasting (ingezet)

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Invoering verblijfsbelasting
Portefeuillehouder	Simon Fortuyn
Categorie	Inkomsten
Kleurcode	Groen
Knop ontvangstenkant (impact op hoofdlijnen)	1) We stellen nieuw beleid voor. Dit leidt tot structureel hogere baten.
Toelichting	Invoering van verblijfsbelasting met een tarief van €1,52 per persoon per nacht, geldend voor personen die overnachten in gemeente Lansingerland terwijl ze hier niet ingeschreven staan. De belasting geldt voor verblijf in o.a. een hotel, pension, caravan of bungalow. Het tarief van €1,52 is een afgeleide van het bedrag wat de gemeente ontvangt voor een ingeschreven burger per dag vanuit de algemene uitkering (zie kaderbrief, €555/365).
Context	In de raadsvergadering van 6 juli 2023 heeft de raad gevraagd om te onderzoeken naar de mogelijkheid om extra inkomsten te genereren. Eén van die mogelijkheden is de toeristenbelasting (later verblijfsbelasting). Verblijfsbelasting is een middel om inkomsten te genereren ter dekking van publieke voorzieningen voor niet-ingeschreven inwoners. Deze groep betreft in Lansingerland met name arbeidsmigranten en toeristen bij nachtverblijfvoorzieningen. Op dit moment zitten in onze gemeente kleine- en grote huisvestingslocaties in de pijplijn die, wanneer ze gerealiseerd zijn, verblijf gaan bieden aan arbeidsmigranten. Vijf van zulke initiatieven met in totaal ca. 900 tot 1.000 huisvestingsplekken zijn relatief in een vergevorderd stadium om gerealiseerd te worden.
Financieel effect	Er kan door invoering van de verblijfsbelasting inkomsten gegenereerd worden wanneer de arbeidsmigranten in de huisvestingslocaties verblijven én diegenen nog bij de niet-ingeschrevenen horen.

	Bij de opbrengsten is rekening gehouden met de opleverdatum. De begrote opbrengsten per jaar bij een bezettingsgraad van 95% zijn: <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 150.000</td><td>€ 375.000</td><td>€ 480.000</td><td>€ 497.000</td></tr></table> Er is een relatief hoge bezettingsgraad van 95% aangehouden. Dit omdat de huisvestingslocaties in bezit zullen zijn van marktgroepen. Hun belang is om zo min mogelijk lege bedden te krijgen. Daarnaast is de vraag naar huisvesting erg groot: op dit moment is het aantal werkzame arbeidsmigranten in de gemeente (meer dan 5.000) veel groter dan het aantal arbeidsmigranten dat in de gemeente verblijft. De inkomsten worden geïnd bij de toerist of arbeidsmigrant door degene die het verblijf aanbiedt. Het SVHW zal de inning van de belasting bij de aanbieder van het verblijf op zich nemen. Om voorzichtig te begroten, is bij deze berekening alleen rekening gehouden met de opbrengsten van het verblijf van arbeidsmigranten die bij de niet-ingeschreven horen én die verblijven op de nog te bouwen/al gebouwde huisvestingslocaties. Toeristenlocaties zijn dus niet meegenomen in de begroting.	2025	2026	2027	2028	€ 150.000	€ 375.000	€ 480.000	€ 497.000
2025	2026	2027	2028						
€ 150.000	€ 375.000	€ 480.000	€ 497.000						
Incidenteel/structureel	Structurele maatregel								
Maatschappelijk effect	Een belangrijk maatschappelijk effect is dat met de invoering van verblijfsbelasting niet alleen ingeschreven inwoners bijdragen aan de lasten van publieke voorzieningen, maar dat dat ook wordt gedaan door niet-ingeschreven inwoners. De huisvesters van de locaties van de arbeidsmigranten en de toeristenlocaties krijgen elk kwartaal een aanslag op de deurmat met de te betalen verblijfsbelasting. Zij hebben het recht om de belasting door te rekenen in de overnachtingsprijs.								
Bestuurlijke belemmering	Geen								
Juridische haalbaarheid	Juridisch haalbaar. Door de verblijfsbelasting op te nemen in de Verordening Lokale Heffingen die in de gemeenteraad van december vastgesteld wordt, wordt de verblijfsbelasting ingevoerd.								
Technische haalbaarheid	Dit is technisch haalbaar.								
Beleidssterrein	Lokale Heffingen								
Teammanager	Teammanager Financiën								

10.1.2 Niet intensiveren op informatieveiligheid

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Niet intensiveren op informatieveiligheid			
Portefeuillehouder	Leon Hoek			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Rood			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Is grotere ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten.			
Toelichting	Het is wenselijk om te intensiveren op informatieveiligheid binnen het team. Dit is verwerkt in de baseline van de begroting 2025. Deze functionaris is aanspreekpunt voor informatieveiligheid binnen het team en voor de CISO/ medewerker informatieveiligheid. Deze functionaris opereert op het snijvlak informatieveiligheid en techniek en coördineert de afhandeling van meldingen en incidenten en stelt adviezen en beleidsstukken op dit snijvlak. Op dit moment blijven er zaken liggen. Vanuit NIS2 worden er strengere eisen gesteld op gebied van informatieveiligheid en is het wenselijk om te intensiveren om aan de wettelijke taak te kunnen voldoen. Niet intensiveren betekent dat we het been niet bijtrekken op dit vlak. En dat we mogelijk niet aan wettelijke verplichtingen kunnen voldoen.			
Context	Voor wat betreft informatieveiligheid hebben alle gemeenten zich gecommitteerd aan de BIO. Naar verwachting wordt In 2024 NIS2 van kracht waarmee o.a. gemeenten aan strengere eisen moeten voldoen.			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 96.000	€ 96.000	€ 96.000	€ 96.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Informatieveiligheid wordt steeds belangrijker. Indien op dit vlak werkzaamheden niet of niet tijdig opgepakt worden loopt de organisatie mogelijk risico. Afhankelijk van de situatie kan dit grote impact hebben.			

	Deze werkzaamheden door andere mensen in de organisatie uit laten voeren heeft mogelijk effect op andere onderdelen van de informatievoorziening/dienstverlening.
Bestuurlijke belemmering	Bestuurlijk hebben we ons, via de VNG, gecommitteerd aan de BIO. Deze maatregel druist in tegen dit 'commitment'.
Juridische haalbaarheid	De BIO is nu niet 'wettelijk' verplicht. Met ingang van 1 jan 2025 treedt NIS2 in werking dan zijn de wettelijke eisen hoger. In welke mate de voorgestelde intensivering dan wettelijke vereist is, is nu nog niet bekend.
Technische haalbaarheid	Technisch is dit haalbaar.
Beleidsterrein	Overhead
Teammanager	Teammanager ICT, Projecten & Applicatiebeheer

10.1.3 P&C producten volledig en alleen digitaal (ingezet)

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	P&C producten volledig en alleen digitaal, zowel voor de organisatie als de Raad (en inwoners).			
Portefeuillehouder	Simon Fortuyn			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Groen			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We gaan de jaarrekening en begroting niet meer aanbieden aan de raad op papier. Hierdoor zal hij alleen digitaal via IBABS raadpleegbaar zijn.			
Toelichting	We gaan de jaarrekening en begroting niet meer aanbieden aan de raad op papier. Hierdoor zal hij alleen digitaal via IBABS raadpleegbaar zijn.			
Context				
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500

Incidenteel/structureel	Structureel
Maatschappelijk effect	Geen. De informatie is beschikbaar (digitaal).
Bestuurlijke belemmering	Een deel van de raadsleden stelt een papieren versie van de P&C documenten nog steeds op prijs.
Juridische haalbaarheid	Ja
Technische haalbaarheid	Ja
Beleidsterrein	Overhead
Teammanager	Teammanager financiën

10.1.4 Versoberen activiteiten kabinet en protocol

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Versoberen activiteiten kabinet en protocol
Portefeuillehouder	Burgemeester Pieter van de Stadt
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Rood
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Reductie uitgaven door: - stopzetten organisatie van de Lokale Veteranendag - stopzetten organisatie van de Nieuwjaarsreceptie gemeente Lansingerland - reduceren werkzaamheden 4 mei-herdenking (in 1 kern organiseren in plaats van in 3 kernen) - versoberen van de Lintjesregen (doelmatig in plaats van feestelijk) - niet oppakken van jeugdlintje, jeugdburgemeester, jeugdraad
Knop ontvangstenkant (impact op hoofdlijnen)	

Toelichting	Jaarlijks organiseert de gemeente een lokale Veteranendag om onze veteranen te eren en in het zonnetje te zetten. Ook organiseert de gemeente jaarlijks een Nieuwjaarsreceptie, waar bestuur, inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen met elkaar proosten op het nieuwe jaar en waar vrijwilligers in de zon worden gezet. Beide events worden stopgezet. De 4 mei-herdenking organiseert de gemeente in Bleiswijk, Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs. Vanuit de gedachte dat Lansingerland 1 gemeente is organiseren we ieder jaar voortaan 1 herdenking in één van de kernen. De dag vóór Koningsdag vindt de jaarlijkse Lintjesregen plaats. Hierbij zet de gemeente de decorandi in de zon. We reduceren de Lintjesregen tot een doelmatige uitreiking van de Lintjes, zonder feestelijk karakter. In naburige gemeenten is jeugdlintje, jeugdburgemeester en jeugdraad al een bekend fenomeen. Op verzoek van de gemeenteraad onderzoekt de gemeente of dit ook hier te organiseren is. Dit pakken we niet op.			
Context	-			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Haalbaarheid	Haalbaar			
Maatschappelijk effect	De nieuwjaarsreceptie en Veteranendag zijn drukbezochte en gewaardeerde bijeenkomsten. Datzelfde gaat op voor de 4 mei-herdenkingen en de Lintjesregen. Er wordt door onze inwoners waarde aan gehecht. Het stopzetten van deze bijeenkomsten heeft een afbreukrisico in zich en heeft een negatief effect op het imago van de gemeente en het bestuur van de gemeente.			
Bestuurlijke belemmering	Zie hierboven.			
Juridische haalbaarheid	Geen belemmering			
Technische haalbaarheid	Geen belemmering			
Beleidsterrein	Programma 1. Bestuur en dienstverlening			

Wie is ambtelijk verantwoordelijk?	Teammanager Bestuur en Communicatie DT-lid: directeur Bedrijfsvoering
------------------------------------	--

10.1.5 Stoppen met intensivering Burgerparticipatie

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	In de visie Burgerparticipatie is vastgelegd hoe de gemeente Lansingerland wil samenwerken met inwoners. Het bestuur wil een overheid zijn die samen besluiten voorbereidt met inwoners, en daarbij ook rekening houdt met hun meningen en ervaringen. De vervolgstap is een programma van uitvoering om dat te bereiken., dit programma is in juli 2024 door de raad vastgesteld. De visie beschrijft de waarden en uitgangspunten voor burgerparticipatie, hoe het proces eruitziet en hoe het verder ontwikkeld kan worden. Het proces van burgerparticipatie moet zo zijn ingericht dat: • Iedereen die ertoe doet voor een onderwerp er ook over mee kan praten. (Inclusie) • Informatie begrijpelijk is en goed te vinden en op tijd wordt aangeboden. (Transparantie) • Dat burgerparticipatie doelmatig moet worden toegepast. Passend bij de situatie waarop ze betrekking heeft. (Efficiency) • Alles wat door inwoners wordt ingebracht moet deel uitmaken van de afweging en gemeente moet dat actief en onbevooroordeeld doen. (Uitwisselen, deliberatie) • Bewoners moeten de middelen en mogelijkheden krijgen om deel te nemen en krijgen ondersteuning om mee te praten als dat nodig is. (Democratische vaardigheden) • Bewoners mogen onderwerpen in het gesprek aandragen. (Zeggenschap/agenderen) • We zeggen wat we doen en we doen wat we zeggen. We zijn als overheid eerlijk over wat de gemeente kan waarmaken en wat ook niet. (Betrouwbaar en voorspelbaar). Daarbij gaat de gemeente als volgt te werk: • We maken contact, persoonlijk waar dat kan. Met respect voor elkaars grenzen en rollen. We lichten het proces vooraf toe. • We geven ruimte en tijd aan inwoners om hun inbreng in het proces te hebben. De raad beslist. • We zijn duidelijk over waar wel inbreng mogelijk is en waar niet. We geven dat vooraf aan. • Gemeente en inwoners zijn gelijkwaardig in het proces om te komen tot mogelijkheden, belangen en keuzes waarover het bestuur een besluit moet nemen. • We maken bij besluitvorming onderscheid in het beoordelen van het afgesproken proces en de inhoud. Dan is de vraag: Is het proces

	doorlopen zoals afgesproken? De gemeentelijke organisatie adviseert daarbij over het wegen van de opbrengsten en belangen; college en/of raad beslissen. •Efficiënt: De intensiteit van burgerparticipatie moet passen bij de opgave. •De burgerparticipatieladder: meebeslissen als dat kan. Co-creatie heeft de voorkeur boven plannen beoordelen. De gemeente gaat met leren en ontwikkelen aan de slag om deze kaders en werkwijze in de praktijk werkbaar te maken. Wil een veranderproces succesvol zijn dan is er over een langere periode extra aandacht en inzet nodig van een deskundig verandermanager en een adviseur op het gebied van burgerparticipatie.
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Kleurcode	Groen
Categorie	Uitgaven (intensivering)
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	We stoppen met intensiveren vanaf 2027 omdat de inschatting is dat dan de basis is gelegd voor een gedegen burgerparticipatie inbedding en aanpak.
Toelichting	De gemeente investeert in 2025 en 2026 in het versterken van burgerparticipatie conform de vastgestelde visie en het uitvoeringsprogramma. Om de veranderingen te begeleiden en de burgerparticipatie op een hoger niveau te brengen en uit te voeren zijn structurele middelen nodig. Overige middelen voor burgerparticipatie worden via projecten bekostigd. We streven ernaar binnen deze raadsperiode de visie te hebben geïmplementeerd. Deze bezuinigingsknop betekent dat de structurele middelen voor het begeleiden van de verandering terug worden gebracht naar de helft. Indien de volgende Raad of het college daarna verdere stappen in de ontwikkeling van burgerparticipatie willen, zal opnieuw gekeken moeten worden welke inzet en middelen hiervoor nodig zijn.
Context	De intensivering en verbetering van burgerparticipatie is een van de voornaamste bestuurlijke ambities van het huidige college. De Omgevingswet (1 jan 2024) en de Wet versterking burgerparticipatie op decentraal niveau (1 juli 2024) vragen hierom.

Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 0	€ 0	€ 100.000	€ 100.000
Incidenteel/structureel	Structureel vanaf begrotingsjaar 2027			
Haalbaarheid	We willen meer en betere burgerparticipatie (onze visie op Burgerparticipatie en het uitvoeringsprogramma) en we moeten meer en betere burgerparticipatie om te voldoen aan recente wetgeving. Voor ‘meer en beter’ is in 2024 een veranderproces ingezet. Voor moeten verwijzen we naar de omgevingswet die burgerparticipatie aanmoedigt en soms voorschrijft en naar de nieuwe wet: de Wet versterking burgerparticipatie op decentraal niveau (sinds 1 juli 2024).			
Maatschappelijk effect	Lansingerland wil op effectieve wijze contact leggen en communiceren met haar inwoners om tot zo breed mogelijk gedragen oplossingen te komen die mogen rekenen op een gevoel van procedurele rechtvaardigheid en bouwen aan vertrouwen in elkaar.			
Bestuurlijke belemmering	Er is een bestuurlijke ambitie uitgesproken op het gebied van burgerparticipatie en wetgeving schrijft actieve burgerparticipatie voor.			
Juridische haalbaarheid	Geen belemmering			
Technische haalbaarheid	Geen belemmering			
Beleidsterrein				
Ambtelijk opdrachtgever:	Directeur Ruimte & Economie Betrokken teammanager: Teammanager Bestuur & Communicatie			

10.1.6 Versoberen sponsoring, afschaffen volksfeesten subsidie

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Versoberen sponsoring, afschaffen volksfeesten subsidie
Portefeuillehouder	Burgemeester Pieter van de Stadt
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Rood

Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Reductie uitgaven door: - stopzetten bijdrage Sinterklaasfeest - stopzetten bijdragen Oranjecomités			
Toelichting	Sinterklaasviering en Koningsdag worden mogelijk gemaakt door financiële ondersteuning vanuit de gemeente en hebben positief effect op de binding van de inwoners in de gemeente.			
Context	-			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Haalbaarheid	Haalbaar			
Maatschappelijk effect	Het stopzetten heeft een afbreukrisico in zich en negatief effect op het imago van de gemeente en het bestuur van de gemeente.			
Bestuurlijke belemmering	Zie hierboven.			
Juridische haalbaarheid	Geen belemmering			
Technische haalbaarheid	Geen belemmering			
Beleidsterrein	Programma 1. Bestuur en dienstverlening			
Wie is ambtelijk verantwoordelijk?	Teammanager Bestuur en Communicatie DT-lid: directeur Bedrijfsvoering			

10.1.7 SIEM-SOC tot minimum beperken (alleen signaalfunctie incidenten)

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	SIEM-SOC tot minimum beperken (alleen signaalfunctie incidenten)
Portefeuillehouder	Leon Hoek

Categorie	Uitgaven											
Kleurcode	Rood											
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten.											
Toelichting	Met Security Information & Event Management (SIEM) krijgt de gemeente real-time inzicht in de activiteiten die plaatsvinden binnen de ICT-infrastructuur. Dit stelt de gemeente in staat om direct en adequaat te reageren op verdachte activiteiten in het netwerk. Een Security Operations Center (SOC) richt zich op het monitoren van dreigingen en de kwalificatie van incidenten. Inrichting van deze dienst is in aanvulling op reeds geïmplementeerde maatregelen omtrent bijvoorbeeld logische toegang en reactief acteren op meldingen vanuit Informatiebeveiligingsdienst (IBD) en mag gezien worden als een extra verzekeringspremie om risico te minimaliseren. Het is een keuze of en in welke mate gebruik te maken van deze dienstverlening. Deze dienst is inmiddels actief. Als er meldingen vanuit het SOC komen, dan is (als de maatregel wordt genomen) hier onvoldoende capaciteit beschikbaar om deze meldingen adequaat op te pakken.											
Context	SIEM SOC is een verplichting vanuit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) (12.4 Verslaglegging en monitoren). Zie: https://www.informatiebeveiligingsdienst.nl/product/baseline-informatiebeveiliging-overheid-bio/3. Vanuit ons informatiebeveiligingsbeleid conformeren we ons aan de BIO. Het is niet bekend of NIS2 hier aanvullende eisen stelt.											
Financieel effect	€ 90.000 per jaar handlingskosten. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 90.000</td><td>€ 90.000</td><td>€ 90.000</td><td>€ 90.000</td></tr></table>				2025	2026	2027	2028	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000
2025	2026	2027	2028									
€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000									
Incidenteel/structureel	Structureel											
Maatschappelijk effect	Indien cruciale informatieveiligheid meldingen niet opgepakt worden loopt de organisatie mogelijk risico. Afhankelijk van de situatie kan dit grote impact hebben.											

	Als meldingen door andere mensen in de organisatie opgepakt moeten worden heeft dit mogelijk effect op andere onderdelen van de informatievoorziening/dienstverlening.
Bestuurlijke belemmering	Bestuurlijk hebben we ons, via de VNG, gecommitteerd aan de BIO. Deze maatregel druist in tegen dit 'commitment'.
Juridische haalbaarheid	Juridisch is deze maatregel haalbaar. Wel bestaat risico dat bij grootschalige incidenten de gemeente niet voldoet aan zorgplicht.
Technische haalbaarheid	Het systeem en de dienst zijn recent in gebruik genomen. Het is op dit moment niet in te schatten om hoeveel meldingen dit gaat en wat de impact hiervan zal zijn.
Beleidsterrein	Overhead
Teammanager	Teammanager ICT, Projecten & Applicatiebeheer

10.1.8 A&O fonds bijdrage stoppen

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	A&O fonds bijdrage stoppen
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Categorie	Uitgavenkant
Kleurcode	Rood
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Het budget voor bijdrage A&O fonds bedraagt 25k per jaar structureel.
Toelichting	Op welke manier wordt de begrotingsknop ingezet? Beschrijf wat de maatregel concreet betekent. Het A&O-fonds gemeenten heeft als doel het bevorderen, (doen) uitvoeren en (mede)financieren van activiteiten die gericht zijn op het bevorderen van goede arbeidsverhoudingen in de gemeentelijke sector. Per kalenderjaar doet iedere werkgever een bijdrage op basis van het aantal inwoners. Het aantal inwoners per gemeente wordt vastgesteld op basis van CBS Statline per 1 januari van het

	voorafgaande kalenderjaar. De gemeente ontvangt jaarlijks een factuur.											
Context	1. Is er een wettelijke verplichting? Ja, op basis van de cao Gemeenten zijn wij als werkgever verplicht tot het jaarlijks betalen van een bijdrage aan de stichting A+O-fonds. 2. Is er een relatie met bestaand beleid, of het ambtelijk formatiedossier (coalitieformatie)? Nee 3. Ligt er een relatie met andere bestuursorganen? Nee											
Financieel effect	Kan er al een indicatie worden gegeven over het financieel effect van de begrotingsknop? Bijvoorbeeld een onder- en bovengrens. Wat is het effect op de organisatie? Is er een relatie met de capaciteit? Het betreft een budget van ongeveer €25k. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 25.000</td><td>€ 25.000</td><td>€ 25.000</td><td>€ 25.000</td></tr></table>				2025	2026	2027	2028	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
2025	2026	2027	2028									
€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000									
Incidenteel/structureel	Heeft de maatregel een incidenteel effect of een (tijdelijk) structureel effect? (Leidend hierin is niet of het een tijdelijk effect, maar of de aard van de kosten/opbrengsten structureel is. Een tijdelijk bezuiniging op een structurele post, heeft een structurele aard. Denk hierbij bijv. aan het uitstellen van kosten.) Structureel effect											
Maatschappelijk effect	Nee.											
Bestuurlijke belemmering	Nee.											
Juridische haalbaarheid	Beperkt, onttrekken ons aan de cao-verplichting en daarmee voeren we de afspraken uit de cao niet uit.											
Technische haalbaarheid	Zijn er uitvoeringstechnisch nog beperkingen? Hoe realistisch is het verwezenlijken van de begrotingsknop? Hebben we dit in eigen hand, of zijn we afhankelijk van derden? Nee, in eigen hand.											
Beleidssterrein	In welk beleidssterrein valt de knop? Overhead											
Teammanager	Wie is ambtelijk verantwoordelijk (teammanager of DT-lid)? Geef hier de functietitel aan, niet de naam van de persoon. Teammanager O&HRM											

10.1.13H.B Hele opleidingsbudget schrappen

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Hele opleidingsbudget schrappen			
Portefeuillehouder	Leon Hoek			
Categorie	Uitgavenkant			
Kleurcode	Zwart			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Ambtenarenapparaat wordt niet meer opgeleid. Daarmee staat ontwikkeling stil en gaat achteruit en kunnen ambtenaren niet mee ontwikkelen in een flexibele en wendbare organisatie die mee moet bewegen op ontwikkelingen in de maatschappij. Dit heeft impact op onze dienstverlening, de maatschappelijke opgaven kunnen niet worden gerealiseerd. Daarnaast zal de aantrekkelijkheid als werkgever kelderen, waardoor instroom zal verminderen en uitstroom zal toenemen.			
Toelichting	Stoppen met het jaarlijks beschikbaar stellen van opleidingsbudget voor niet-verplichte opleidingen voor personeel. Ongeveer 2% van de loonsom wordt jaarlijks beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van personeel.			
Context	Er is alleen een verplichting voor opleidingen die voor de functie noodzakelijk zijn, zoals bijvoorbeeld het up-to-date houden van kennis en kunde over veiligheidsvoorschriften etc. Deze post betreft de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers i.h.k.v. hun duurzame inzetbaarheid en het behouden van personeel. 2. Is er een relatie met bestaand beleid, of het ambtelijk formatiedossier (coalitieformatie)? Ja, een goed opgeleid ambtelijk apparaat is randvoorwaardelijk voor het uitvoeren van gewenst beleid. 3. Ligt er een relatie met andere bestuursorganen? Nee			
Financieel effect	Ongeveer 2% van de loonsom wordt jaarlijks beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van personeel.			
	2025	2026	2027	2028
	€ 425.000	€ 425.000	€ 425.000	€ 425.000
Incidenteel/structureel	Structureel effect			
Maatschappelijk effect	Te verwachten valt dat inwoners, bedrijven, instellingen etc. gaan ervaren dat de medewerkers niet meer over de juiste competenties beschikken, die nodig zijn voor een gemeentelijke organisatie die meebeweegt met de ontwikkeling in de maatschappij. Dit raakt dus uiteindelijk de vitaliteit van de ambtelijke organisatie. Het bieden van opleidingsmogelijkheden is altijd een belangrijk thema in het profiel van een aantrekkelijk werkgever. Gezien de			

	huidige (krappe) arbeidsmarkt is het bieden van opleidingsfaciliteiten niet alleen voor het aantrekken, maar ook voor het behouden van goed personeel een belangrijke voorwaarde.
Bestuurlijke belemmering	Ja en nee. Een betrouwbare overheid betekent ook dat je ambtelijk apparaat competent moet zijn om de opgaven te kunnen doen. De raad is een toekomstbestendige en wendbare organisatie toegezegd.
Juridische haalbaarheid	Beperkt, er is altijd een aantal verplichte opleidingen die gevolgd moeten worden vanuit specifieke functies. Iedere ambtenaar heeft op basis van wetgeving en de cao hier recht op.
Technische haalbaarheid	Deze knop is technisch uitvoerbaar, maar met zeer grote nadelige consequenties.
Beleidssterrein	Overhead
Teammanager	Teammanager O&HRM

10.1.14H.A Halveren opleidingsbudget

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Halveren opleidingsbudget			
Portefeuillehouder	Leon Hoek			
Categorie	Uitgavenkant			
Kleurcode	Zwart			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Zie knop 59, maar dan in iets mindere mate			
Toelichting	Zie knop 59			
Context	Zie knop 509			
Financieel effect	Ongeveer 2% van de loonsom wordt jaarlijks beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van personeel.			
	2025	2026	2027	2028
	€ 525.000	€ 525.000	€ 525.000	€ 525.000
Incidenteel/structureel	Structureel effect.			
Maatschappelijk effect	Zie knop 59			

Bestuurlijke belemmering	Zie knop 59
Juridische haalbaarheid	Zie knop 59
Technische haalbaarheid	Deze knop is technisch uitvoerbaar, maar met zeer grote nadelige consequenties.
Beleidssterrein	Overhead
Teammanager	Teammanager O&HRM

10.1.15 Minder wethouders en ondersteuning

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Minder wethouders en ondersteuning
Portefeuillehouder	Gemeenteraad en College
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Zwart
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Met minder wethouders kan minder bestuurlijk werk worden verzet. Mocht hier voor gekozen worden dan betekent de reductie in het aantal wethouders dat er ook keuzes nodig zijn in de bestuurlijke portefeuilles en ambities. Keuze om het aantal wethouders te reduceren heeft gevolgen voor de omvang van de bestuurlijke ondersteuning. Wanneer met 3 wethouders wordt gewerkt in plaats van 4, is er 0,5 FTE minder bestuursadviseur, 0,5 FTE bestuursondersteuning en 0,25 FTE senior communicatieadvies. Daarnaast valt de vergoeding voor 1 fulltime wethouder vrij.
Toelichting	Met minder wethouders kan minder bestuurlijk werk worden verzet. Mocht hier voor gekozen worden dan betekent de reductie in het aantal wethouders dat er ook keuzes nodig zijn in de bestuurlijke portefeuilles en ambities.
Context	
Financieel effect	Optelsom kosten - 1 wethouder

	- 0,5 FTE BA - 0,5 FTE Bestuurssecretaresse - 0,25 FTE Senior Communicatieadviseur <table><tr><td>2025</td><td>2026</td><td>2027</td><td>2028</td></tr><tr><td>€ 250.000</td><td>€ 250.000</td><td>€ 250.000</td><td>€ 250.000</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
2025	2026	2027	2028						
€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000						
Incidenteel/structureel	Structureel								
Haalbaarheid	Moeilijk haalbaar. Wethouders ervaren reeds werkdruk (eerder is juist overwogen om met 5 wethouders te werken in plaats van met 4). Met minder wethouders kan minder bestuurlijk werk worden verzet. Mocht hier voor gekozen worden dan betekent de reductie in het aantal wethouders dat er ook keuzes nodig zijn in de bestuurlijke portefeuilles en ambities.								
Maatschappelijk effect	Wethouders zullen minder tijd en aandacht hebben voor de verschillende portefeuille-onderdelen. Dit heeft gevolgen voor de gemeentelijke ambities.								
Bestuurlijke belemmering	Zwaardere portefeuille, minder bestuurlijke aandacht per portefeuilleonderdeel en schrappen in de ambities.								
Juridische haalbaarheid	Geen belemmering								
Technische haalbaarheid	Geen belemmering								
Beleidssterrein	Bestuur								
Wie is ambtelijk verantwoordelijk?	Teammanager Bestuur en Communicatie DT-lid: Gemeentesecretaris (college) en directeur Bedrijfsvoering (ondersteuning).								

10.1.16 Stoppen met representatieve uitgaven bestuur

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Stoppen met representatieve uitgaven bestuur
Portefeuillehouder	Burgemeester Pieter van de Stadt
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Zwart

Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Reductie uitgaven door: - stopzetten bloemen bij jubilarissen en speciale gelegenheden - stopzetten relatiegeschenken - stopzetten lunches en gebak			
Knop ontvangstenkant (impact op hoofdlijnen)				
Toelichting	Jubilarissen (50, 60 en 70 jaar gehuwd) krijgen bezoek van de burgemeester en bloemen/relatiegeschenk. Externe gasten worden ontvangen met lunch of gebak. Bij speciale gelegenheden worden bloemen uitgereikt.			
Context	-			
Financieel effect				
	2025	2026	2027	2028
	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Haalbaarheid	Haalbaar			
Maatschappelijk effect	Inwoners en gasten hechten waarde aan deze geste. Het stopzetten heeft een afbreukrisico in zich en negatief effect op het imago van de gemeente en het bestuur van de gemeente.			
Bestuurlijke belemmering	Zie hierboven.			
Juridische haalbaarheid	Geen belemmering			
Technische haalbaarheid	Geen belemmering			
Beleidsterrein	Programma 1. Bestuur en dienstverlening			
Wie is ambtelijk verantwoordelijk?	Teammanager Bestuur en Communicatie DT-lid: directeur Bedrijfsvoering			

10.1.17 Lidmaatschap van de VNG stoppen

Begrotingsknop

Begrotingsknop	Opzeggen lidmaatschap Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)			
Portefeuillehouder	Burgemeester Pieter van de Stadt			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Zwart			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Met deze ombuiging betalen we geen contributie meer voor het lidmaatschap van de VNG.			
Toelichting	Lidmaatschap van de VNG kan door opzeggen van het lidmaatschap. Hoewel het geen verplichting is om als gemeente lid te zijn van de VNG zijn op dit moment alle Nederlandse gemeenten lid van de VNG. Bij beëindiging van het lidmaatschap stopt de informatievoorziening, belangenbehartiging, kennisdeling, lobby- en netwerkmogelijkheden en ondersteuning in de uitvoering die de VNG nu biedt.			
Context				
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 350.000	€ 350.000	€ 350.000	€ 350.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Haalbaarheid	Het beëindigen van lidmaatschap van de VNG is haalbaar. De effecten van deze maatregel zijn dat de informatievoorziening, belangenbehartiging, kennisdeling, lobby- en netwerkmogelijkheden en ondersteuning in de uitvoering stopt die de VNG nu biedt. Daarnaast zal Lansingerland de eerste gemeente zijn die uit de VNG treedt.			
Maatschappelijk effect	Zie haalbaarheid.			
Bestuurlijke belemmering	Zie haalbaarheid.			
Juridische haalbaarheid	Geen belemmering.			

Technische haalbaarheid	Geen belemmering.
Beleidsterrein	Programma 1. Beleidsveld Samenwerking en participatie.
Wie is ambtelijk verantwoordelijk?	Teammanager Bestuur en Communicatie DT-lid: Directeur Bedrijfsvoering

10.1.18 Stoppen met Zomerrapportage en Slotwijziging

10.7.10 Stoppen met Zomerrapportage en Slotwijziging				
Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Stoppen met Zomerrapportage en Slotwijziging			
Portefeuillehouder	Simon Fortuyn			
Categorie	Uitgaven			
Kleurcode	Zwart			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Is grotere ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten.			
Toelichting	Wanneer we de zomerrapportage en de slotwijziging niet meer opstellen kunnen we bezuinigen op de personeelskosten en kunnen we met 1fte minder businesscontroller.			
Context	1. De zomerrapportage en slotwijziging zijn geen wettelijke verplichtingen 2. De zomerrapportage en slotwijziging zijn wel staand beleid 3. Het niet rapporteren over onder of over schreidingen heeft tot gevolg dat er meer onrechtmatigheden zullen zijn in de jaarrekening. 4. Hierdoor zal de raad minder in control zijn.			
Financieel effect	Door te stoppen met deze producten is een structurele bezuiniging op de loonkosten mogelijk van 105k.			
	2025	2026	2027	2028
	€ 105.000	€ 105.000	€ 105.000	€ 105.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Door het schrappen van tussentijdse financiële rapportages kunnen college en Raad minder sturen op de financiën. Overschrijdingen worden minder snel of niet geconstateerd en idem voor onderschrijdingen. Hierdoor is de gemeente financieel niet in control en kunnen gedurende het jaar geen keuzes worden gemaakt			

	over de inzet van geld voor de realisatie van de maatschappelijke doelen die daarmee mogelijk niet of minder snel gerealiseerd worden.
Bestuurlijke belemmering	De huidige financiële verordeningen schrijven tussentijdse rapportages voor. Indien de Raad kiest voor deze knop passen we de financiële verordening hierop aan.
Juridische haalbaarheid	Ja
Technische haalbaarheid	Afhankelijk van het college en raad.
Beleidsterrein	Overhead
Teammanager	Teammanager financiën

10.1.19 Verhogen eigen risico bij verzekeringen c.q. minder verzekeren

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Verhogen eigen risico bij verzekeringen c.q. minder verzekeren
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Categorie	Uitgavenkant
Kleurcode	Zwart
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Structurele verlaging van de lasten
Toelichting	Verhogen eigen risico bij nieuwe aanbesteding aansprakelijkheidsverzekering en stoppen met kleine verzekeringen (vrijwilligersverzekering, kunstverzekering, rechtsbijstand) De aansprakelijkheidsverzekering moet in 2025 opnieuw aanbesteed worden. We onderzoeken de optie om het eigen risico te verhogen en alleen de grote incidenten te verzekeren. Dan zijn er ook nog de kleine verzekeringen zoals de vrijwilligersverzekering, kunstverzekering en rechtsbijstandverzekering (incl. verzekering voor bestuurders etc.).

	De kosten hiervoor zijn niet hoog en kunnen beëindigd worden na ommekomst van de contractstermijn.			
Context	Zie onder toelichting			
Financieel effect	Maximaal € 10.000 vanaf 2026 voor de aansprakelijkheidsverzekering.			
	Maximaal € 15.000 oplopend tot en met 2027 voor de kleine verzekeringen.			
	2025	2026	2027	2028
	€ 0	€ 10.000	€ 15.000	€ 15.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	De kleinere aansprakelijkstellingen worden intern afgehandeld zonder tussenkomst van een gespecialiseerde verzekeraar. We lopen wat meer eigen risico en daardoor kunnen kosten incidenteel hoger uitvallen.			
Bestuurlijke belemmering	Niet voorzien			
Juridische haalbaarheid	Geen belemmeringen			
Technische haalbaarheid	Technisch haalbaar			
Beleidsterrein	Overhead			
Teammanager	Teammanager Juridische Zaken en Inkoop			

10.1.20 Geen inkoopadvies meer centraal

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Geen inkoopadvies meer centraal
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Categorie	Uitgavenkant

Kleurcode	Zwart								
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Structurele ombuiging.								
Toelichting	Team JZI kent 3,4 fte formatie voor inkoopadvies. De inkoopadviseurs begeleiden alle (grote) inkooptrajecten van de organisatie en adviseren over alle aspecten rond aanbesteden, zowel procesmatig (welke vorm, welke planning enz.) als op inhoud (rechtmatigheid, programma van eisen, verificatie, contractvorming enz.). Wanneer de organisatie drastisch minder gaat inkopen, o.a. door het uitstellen van de MIP-investeringen en het afsluiten van minder raamcontracten, zou er minder inkoopadvies nodig kunnen zijn.								
Context	In 2023 heeft de organisatie ruim 100 inkooptrajecten opgepakt. In 2024 zijn het er rond de 130. De context is op dit moment dat we zelf boven formatief inhuren, om de inkoopvraag van de organisatie te faciliteren. Daarnaast wordt gewerkt aan het opzetten van het project contractenbank inclusief verplichtingenadministratie. Ook dat vraagt veel extra inzet van inkoopadvies.								
Financieel effect	<table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 300.000</td><td>€ 300.000</td><td>€ 300.000</td><td>€ 300.000</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
2025	2026	2027	2028						
€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000						
Incidenteel/structureel	Structureel								
Maatschappelijk effect	Minder inkopen, mindere lokale inkopen, onrechtmatigheden, strijd met aanbestedingswet, meer risico op juridische procedures								
Bestuurlijke belemmering	Groot politiek afbreukrisico								
Juridische haalbaarheid	Grote juridische risico's.								
Technische haalbaarheid	Technisch haalbaar op papier. Maar hoe ga je minder inkopen daadwerkelijk realiseren?								
Beleidssterrein	Overhead								
Teammanager	Teammanager Juridische Zaken en Inkoop								

10.1.21 Stoppen met Juridische Kennisbank

Begrotingsknop

Begrotingsknop	Stoppen met Juridische Kennisbank			
Portefeuillehouder	Leon Hoek			
Categorie	Uitgavenkant			
Kleurcode	Zwart			
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Optie 3, structurele ombuiging.			
Toelichting	Legal Intelligence is de kennisbank voor alle collega's met een juridische functie. In de kennisbank is alle juridische informatie te vinden op alle verschillende domeinen. Door deze knop in te zetten stoppen we met de kennisbank en betreft het een structurele lagere last.			
Context	De kennisbank is een instrument voor juristen om hun werk goed te doen, om hun kennis up to date te houden en goede besluiten te nemen. Het hebben van een Kennisbank is geen wettelijke verplichting, maar het behoort wel tot het basisgereedschap voor een (juridisch) ambtenaar.			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Het is mogelijk dat de kwaliteit van besluitvorming vermindert en dat er extra procedures komen.			
Bestuurlijke belemmering	De kwaliteit van de besluiten kan verminderen en dat is een politiek risico.			
Juridische haalbaarheid	Zie hierboven.			
Technische haalbaarheid	Technisch haalbaar			
Beleidsterrein	Overhead			
Teammanager	Teammanager Juridische Zaken en Inkoop			

10.1.22 Stoppen met attentiebudget

Begrotingsknop												
Begrotingsknop	Stoppen met attentiebudget											
Portefeuillehouder	Leon Hoek											
Categorie	Algemene ondersteuning											
Kleurcode	Zwart											
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Het attentiebudget is een budget van 60.000 structureel per jaar. Deze knop houdt in het volledig stoppen van dit budget en dus een structurele bezuiniging van 60.000.											
Toelichting	Op welke manier wordt de begrotingsknop ingezet? Beschrijf wat de maatregel concreet betekent. Stoppen met teamuitjes en attenties in het kader van ‘lief en leed’, zoals bij geboorte, huwelijk, jubilea en overlijden en ook bij indiensttreding en vertrek ontvangt de medewerker een attentie hetzij in de vorm van een bos bloemen en/of een cadeau(bon) en of etentje.											
Context	1. Is er een wettelijke verplichting? Nee, er is alleen een cao-verplichting voor de betaling van de jubileumuitkering. 2. Is er een relatie met bestaand beleid, of het ambtelijk formatiedossier (coalitieformatie)? Ja, goede arbeidsvoorwaarden en stimulans van het team- en organisatiegevoel (via bijvoorbeeld teamuitjes) is cruciaal voor het kunnen realiseren van een flexibele en wendbare organisatie (aantrekkelijk zijn en blijven als werkgever). 3. Liggt er een relatie met andere bestuursorganen? Nee											
Financieel effect	Kan er al een indicatie worden gegeven over het financieel effect van de begrotingsknop? Bijvoorbeeld een onder- en bovengrens. Wat is het effect op de organisatie? Is er een relatie met de capaciteit? Het betreft een budget van ongeveer €60k. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 60.000</td><td>€ 60.000</td><td>€ 60.000</td><td>€ 60.000</td></tr></table>				2025	2026	2027	2028	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
2025	2026	2027	2028									
€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000									
Incidenteel/structureel	Heeft de maatregel een incidenteel effect of een (tijdelijk) structureel effect? (Leidend hierin is niet of het een tijdelijk effect, maar of de aard van de kosten/opbrengsten structureel is.											

	Een tijdelijk bezuiniging op een structurele post, heeft een structurele aard. Denk hierbij bijv. aan het uitstellen van kosten.) Structureel effect
Maatschappelijk effect	Door dit budget te schrappen neemt de aantrekkelijkheid als werkgever af en zal dit impact hebben op het binden en boeien van collega's. Met minder collega's kan minder werk worden verzet en komen de taken en ambities in de knel. Een deel van dit budget wordt bij lokale ondernemers besteed (denk aan bloemen en cadeaubonnen). Door bezuiniging worden zij ook geraakt.
Bestuurlijke belemmering	Nee.
Juridische haalbaarheid	Dit is juridisch haalbaar.
Technische haalbaarheid	Zijn er uitvoeringstechnisch nog beperkingen? Hoe realistisch is het verwezenlijken van de begrotingsknop? Hebben we dit in eigen hand, of zijn we afhankelijk van derden? Nee, in eigen hand.
Beleidssterrein	In welk beleidssterrein valt de knop? Overhead
Teammanager	Wie is ambtelijk verantwoordelijk (teammanager of DT-lid)? Geef hier de functietitel aan, niet de naam van de persoon. Teammanager O&HRM

10.1.23 Stoppen met kerstfeest- en geschenken

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Stoppen met kerstfeest- en geschenken
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Categorie	Uitgavenkant
Kleurcode	Zwart
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Het budget voor kerstfeest- en geschenken (voor college, raad en ambtenaren) is een budget van 75.000 structureel per jaar. Deze knop houdt in het volledig stoppen van dit budget en dus een structurele bezuiniging van 75.000.

Toelichting	Op welke manier wordt de begrotingsknop ingezet? Beschrijf wat de maatregel concreet betekent. Jaarlijks ontvangen medewerkers, inhuurpersoneel, de griffie, het college en de raad een kerstattentie uit dit budget. Ook wordt jaarlijks een kerstfeest uit dit budget bekostigd.								
Context	1. Is er een wettelijke verplichting? Nee. 2. Is er een relatie met bestaand beleid, of het ambtelijk formatiedossier (coalitieformatie)? Nee 3. Ligt er een relatie met andere bestuursorganen? Nee								
Financieel effect	Kan er al een indicatie worden gegeven over het financieel effect van de begrotingsknop? Bijvoorbeeld een onder- en bovengrens. Wat is het effect op de organisatie? Is er een relatie met de capaciteit? Het betreft een budget van ongeveer €75k. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 75.000</td><td>€ 75.000</td><td>€ 75.000</td><td>€ 75.000</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
2025	2026	2027	2028						
€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000						
Incidenteel/structureel	Heeft de maatregel een incidenteel effect of een (tijdelijk) structureel effect? (Leidend hierin is niet of het een tijdelijk effect, maar of de aard van de kosten/opbrengsten structureel is. Een tijdelijk bezuiniging op een structurele post, heeft een structurele aard. Denk hierbij bijv. aan het uitstellen van kosten.) Structureel effect								
Maatschappelijk effect	Door dit budget te schrappen neemt de aantrekkelijkheid als werkgever af en zal dit impact hebben op het binden en boeien van collega's. Met minder collega's kan minder werk worden verzet en komen de taken en ambities in de knel. Een deel van dit budget wordt bij lokale ondernemers besteed (denk aan catering voor kerstfeest). Door bezuiniging worden zij ook geraakt.								
Bestuurlijke belemmering	Nee.								
Juridische haalbaarheid	Nee.								
Technische haalbaarheid	Zijn er uitvoeringstechnisch nog beperkingen? Hoe realistisch is het verwezenlijken van de begrotingsknop? Hebben we dit in eigen hand, of zijn we afhankelijk van derden? Nee, in eigen hand.								
Beleidssterrein	In welk beleidssterrein valt de knop? Overhead								

Teammanager	Wie is ambtelijk verantwoordelijk (teammanager of DT-lid)? Geef hier de functietitel aan, niet de naam van de persoon. Teammanager O&HRM
-------------	---

Domein overstijgend

Algemene dekkingsmiddelen

98.1.1 Verhogen OZB-inkomsten niet-woningen (verschillende scenario's) (ingezet)

Begrotingsknop												
Begrotingsknop	Verhogen van OZB-inkomsten <u>niet</u> -woningen.											
Portefeuillehouder	Simon Fortuyn											
Categorie	Inkomstenkant											
Kleurcode	Groen											
Knop inkomstenkant (impact op hoofdlijnen)	Deze knop leidt tot extra OZB-inkomsten											
Toelichting	Gemeenten heffen op basis van artikel 220 van de Gemeentewet belasting op onroerende zaken. Voor het bepalen van de hoogte van de OZB spelen een aantal factoren een rol: 1. De WOZ-waardes, waarvoor SVHW ons tweemaal per jaar (juni & september) de raming van de grondslagen voor onze lokale heffingen levert. 2. De areaaluitbreiding, wat nieuwe woningen en ander vastgoed betreft. 3. De inflatiecorrectie 4. De tariefsaanpassingen. Met de inflatiecorrectie en de areaaluitbreiding is, bij de berekeningen van de Kaderbrief reeds rekening gehouden, zoals afgesproken met de Raad. De gemeente is vrij om haar tariefpercentage aan te passen om zodoende meer OZB te heffen en dus meer inkomsten te realiseren. Hier lijkt echter wel een verandering in te komen middels regelgeving vanuit het rijk. Er wordt mogelijk een plafond gesteld aan een stijging van het OZB-tarief. Goed om hier rekening mee te houden. Percentages - Tarief 2025 Lansingerland is 0,5829% (na inflatie en compensatie waardeontwikkeling) - Landelijk gemiddelde 2024 is 0,5605% (o.b.v. COELE Atlas 2024)											
Context												
Financieel effect	<u>Scenario's</u> 1. Tariefstijging van <u>1%</u> leidt tot een extra inkomen van: <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 129.010</td><td>€ 131.143</td><td>€ 133.302</td><td>€ 134.150</td></tr></table> 2. Tariefstijging van <u>5%</u> leidt tot een extra inkomen van:				2025	2026	2027	2028	€ 129.010	€ 131.143	€ 133.302	€ 134.150
2025	2026	2027	2028									
€ 129.010	€ 131.143	€ 133.302	€ 134.150									

	2025	2026	2027	2028
	€ 645.049	€ 655.715	€ 666.508	€ 670.749
Incidenteel/structureel	Structureel			
Maatschappelijk effect	Het verhogen van de belasting op onroerende zaken voor eigenaren van niet-woningen leidt tot een direct lastenverhoging voor eigenaren van niet-woningen.			
Bestuurlijke belemmering	Bij de behandeling van de kaderbrief in de gemeenteraad gaven veel partijen aan dat extra verhogen van de OZB-woningen en OZB niet woningen als laatste knop ingezet zou worden. Aanvullend wordt het nieuwe OZB-tarief woningen voor 2025 pas vastgesteld in de laatste raadsvergadering van 2024. In deze raadsvergadering worden de definitieve leges tarieven bepaald. Indien de kostendekkende tarieven niet of afwijkend worden vastgesteld heeft dit impact op de knop.			
Juridische haalbaarheid	Ja, met vaststellen van Leges verordening 2025 in de raadsvergadering in december 2024 wordt het OZB- woningen tarief voor 2025 juridische ingedekt.			
Technische haalbaarheid	Zie Bestuurlijke belemmering en Juridische haalbaarheid			
Beleidssterrein	Programma algemene dekkingsmiddelen			
Teammanager	Teammanager financiën			

98.1.2 Verhogen OZB-inkomsten woningen (verschillende scenario's) (ingezet)

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Verhogen van OZB-inkomsten woningen.
Portefeuillehouder	Simon Fortuyn
Categorie	Inkomstenkant
Kleurcode	Groen
Knop inkomstenkant (impact op hoofdlijnen)	Deze knop leidt tot extra OZB-inkomsten
Toelichting	Gemeenten heffen op basis van artikel 220 van de Gemeentewet belasting op onroerende zaken (OZB). Op basis van de Waardering onroerende zaken (WOZ) wordt er OZB betaald op woningen en niet-woningen. Voor het bepalen van de hoogte van de OZB-opbrengsten spelen een aantal factoren een rol: 1. Ontwikkeling van de WOZ-waarde van zowel woningen als niet-woningen (bijv. bedrijfspanden) 2. Areaaluitbreiding, wat nieuwe woningen en ander nieuw vastgoed betreft. 3. Inflatiecorrectie 4. Overige tariefaanpassingen Met de inflatiecorrectie is bij de berekeningen van de Kaderbrief reeds rekening gehouden, zoals afgesproken met de Raad. De overige factoren en de keuzes die daarin nog mogelijk zijn en die kunnen leiden tot extra inkomsten worden hieronder toegelicht. <u>Waardebepaling WOZ</u>

Artikel 22 van de wet waardering onroerende zaken schrijft voor dat het College van B&W van de gemeente waarin de onroerende zaak is gelegen, de waarde vaststelt van de onroerende zaak. Dit dient uiteraard onderbouwd te gebeuren en daarom heeft Lansingerland ervoor gekozen om de ramingen van het SVHW te hanteren. Tweemaal per jaar (in juni & september) ontvangt de gemeente een nieuwe raming met WOZ-waardes van het SVHW, inclusief de effecten van waardeontwikkelingen en areaaluitbreidingen.

Compensatie waardestijging

Gemeente Lansingerland heeft er in de afgelopen jaren voor gekozen om een waardestijgingscompensatie door te voeren (Gemeentelijk besluit) voor woningen. Dit om de burger te compenseren zodat een toename van de WOZ-waarde niet leidt tot een verhoogde belastingaanslag. Enkel de inflatie heeft nog effect op het tarief. Met andere woorden, een huishouden waarvan de woningwaarde gestegen is, ziet die stijging niet terug in de OZB-aanslag die zij ontvangt.

Onderstaande tabel laat zien wat de ontwikkeling van het tarief is met en zonder waardestijging compensatie.

Effect op tarief met waarde compensatie

	2024	2025	2026	2027	2028
Start tarief Lansingerland	0,0783%	0,0783%	0,0801%	0,0756%	0,0720%
% Inflatie	0,00%	4,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Correctie waardeontwikkeling		-1,66%	-6,00%	-5,00%	0,00%
Nieuw tarief na corr infl. + waarde corr.	0,0783%	0,0801%	0,0756%	0,0720%	0,0720%

Effect op tarief zonder waarde compensatie

	2024	2025	2026	2027	2028
Start tarief Lansingerland	0,0783%	0,0783%	0,0801%	0,0756%	0,0720%
% Inflatie	0,00%	4,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Correctie waardeontwikkeling		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Nieuw tarief na corr infl.	0,0783%	0,0814%	0,0814%	0,0814%	0,0814%

Deze waardestijgingscompensatie heeft negatieve effect op de OZB-inkomsten voor woningen in 2025 van 175k euro en loopt op tot 1,4 miljoen in 2027.

Korting Algemene Uitkering n.a.v. WOZ-waardeontwikkeling

Zoals hierboven beschreven, stijgen de OZB-opbrengsten voor woningen niet mee met de WOZ-waardeontwikkeling. Het Rijk houdt echter wel rekening met de WOZ-waardeontwikkeling bij de bepaling van de Algemene Uitkering. In de Algemene Uitkering die gemeenten ontvangen vanuit het Rijk zit namelijk een correctie voor de WOZ-waardes van het onroerend goed in de gemeente. Een gemeente krijgt als het ware een korting gebaseerd op de totale WOZ-waarde van het onroerend goed, ook wel de belastingcapaciteit. De hoogte van de totale WOZ-waarde bepaalt hoeveel inkomsten een gemeente kan binnenhalen aan OZB-opbrengsten. Hoe hoger deze WOZ-waarde, hoe hoger de potentiële OZB-opbrengsten en daarom ook hoe hoger de korting die het Rijk toepast op de Algemene Uitkering.

	Dus daar waar het Rijk in de Algemene Uitkering rekening houdt met de toegenomen belastingcapaciteit door gestegen WOZ-waardes en de Algemene Uitkering daarop naar beneden bijstelt met circa € 629.000 in 2025 oplopend naar circa € 1.877.000 in 2028 voor woningen, stijgen de OZB-opbrengsten voor woningen niet mee door het hiervoor toegelichte gemeente besluit betreft de compensatie waardestijging. <u>Tariefaanpassing</u> De gemeente is vrij om haar tariefpercentage aan te passen om zodoende meer OZB te heffen en dus meer inkomsten te realiseren. Hier lijkt echter wel een verandering in te komen middels regelgeving vanuit het rijk. Er wordt mogelijk een plafond gesteld aan een stijging van het OZB-tarief. Goed om hier rekening mee te houden. Het OZB-tarief zoals gecommuniceerd kaderbrief is 0,0801% (na inflatie en compensatie waardeontwikkeling). In 2024 is het landelijk gemiddelde tarief 0,0909% (o.b.v. COELE Atlas 2024)																								
Context																									
Financieel effect	<u>Scenario's</u> 1. Met een tariefstijging van <u>1%</u> verhoogt het tarief naar 0,0809% en geneert extra inkomen van: <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 103.879</td><td>€ 104.132</td><td>€ 106.348</td><td>€ 108.049</td></tr></table> 3. Tariefstijging van <u>5%</u> leidt tot een extra inkomen van: <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 520.695</td><td>€ 524.827</td><td>€ 531.739</td><td>€ 540.245</td></tr></table> 4. Tariefstijging naar het landelijk gemiddelde tarief van 2024 plus inflatiestijging verhoogt het tarief naar 0,0945% en genereert extra inkomen van: <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 1.875.000</td><td>€ 1.891.045</td><td>€ 1.915.738</td><td>€ 1.946.382</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€ 103.879	€ 104.132	€ 106.348	€ 108.049	2025	2026	2027	2028	€ 520.695	€ 524.827	€ 531.739	€ 540.245	2025	2026	2027	2028	€ 1.875.000	€ 1.891.045	€ 1.915.738	€ 1.946.382
2025	2026	2027	2028																						
€ 103.879	€ 104.132	€ 106.348	€ 108.049																						
2025	2026	2027	2028																						
€ 520.695	€ 524.827	€ 531.739	€ 540.245																						
2025	2026	2027	2028																						
€ 1.875.000	€ 1.891.045	€ 1.915.738	€ 1.946.382																						
Incidenteel/structureel	Structureel																								
Maatschappelijk effect	Het verhogen van de belasting op onroerende zaken voor eigenaren van woningen leidt tot een direct lastenverhoging voor deze eigenaren. Echter, voorkomt dit mogelijk andere bezuinigingen die ook deze inwoners raken.																								
Bestuurlijke belemmering	Bij de behandeling van de kaderbrief in de gemeenteraad gaven veel partijen aan dat extra verhogen van de OZB-woningen en OZB niet woningen als laatste knop ingezet zou worden. Aanvullend wordt het nieuwe OZB-tarief woningen voor 2025 pas vastgesteld in de laatste raadsvergadering van 2024. In deze raadsvergadering worden de definitieve leges tarieven bepaald. Indien de kostendekkende tarieven niet of afwijkend worden vastgesteld heeft dit impact op de knop.																								
Juridische haalbaarheid	Ja, met vaststellen van Leges verordening 2025 in de raadvergadering in december 2024 wordt het OZB- woningen tarief voor 2025 juridische ingedekt.																								

Technische haalbaarheid	Zie Bestuurlijke belemmering en Juridische haalbaarheid
Beleidssterrein	Programma algemene dekkingsmiddelen
Teammanager	Teammanager financiën

98.1.3 Begrotingstekort dekken uit de algemene reserve

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Begrotingstekort dekken uit de algemene reserve
Portefeuillehouder	Simon Fortuyn
Categorie	Algemene dekkingsmiddelen
Kleurcode	Groen
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	De gemeente heeft een algemene reserve, de zo genoemde eigen spaarpot. Het inzetten van de algemene reserve kan een oplossing bieden om begrotingstekorten gedeeltelijk te dekken. Voorwaarde hierbij is dat het minimale solvabiliteitsratio niet wordt ondermijnd en dat er voldoende weerstandsvermogen behouden blijft. In deze knop is rekening gehouden met het inzetten van de volledige 10% van de surplus binnen het eigen vermogen. Hierbij is uitgegaan van het saldo van de algemene reserve cf JRR 2023. Dit kan wijzigen door dotatie en onttrekking na balansdatum 31-12-2023. Daarnaast is gerekend met een gelijkblijvend saldo voor de benodigde weerstandscapaciteit cf JRR 2023. Ook hier kunnen zich wijzigingen in voordoen naar aanleiding van de actualisatie van de inventarisatie van risico's.
Toelichting	Het inzetten van de algemene reserve (inclusief reserve Enecogelden) kan een tijdelijke oplossing bieden om begrotingstekorten (gedeeltelijk) mee te dekken. Het komt erop neer dat er niet sluitend wordt begroot. Het begrotingsresultaat wordt gecompenseerd met een onttrekking uit de algemene reserve. Hier zijn wel voorwaarden aan verbonden. De "Notitie incidenteel/structureel voor het najaars BOFv 2023" stelt dat jaarlijks maximaal 10% van het surplus (algemene reserve - benodigd weerstandscapaciteit) ingezet mag worden voor het afdekken van begrotingstekorten. Dit met de voorwaarde dat het solvabiliteitsratio groter of gelijk blijft aan 20%. Door de inzet te koppelen aan zowel de solvabiliteit als het weerstandsvermogen wordt het gebruik van de algemene reserve alleen toegestaan als er voldoende eigen vermogen is en de geïnventariseerde risico's zijn afgedekt. De ondergrens van 20% voor de solvabiliteit sluit aan bij de signaalwaarde van het financiële kengetal solvabiliteit zoals ook opgenomen in het GTK. Onderstaande tabel geeft een berekening van de verwachte surplus en daarmee de ruimte om begrotingstekorten mee te dekken. Ook laat het zien wat de verwacht ontwikkeling van de algemene

	reserve is mocht het surplus ingezet worden voor het dekken van tekorten.					
	Bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028
	Algemene reserve	75.825	70.931	61.603	52.111	45.963
	Reserve Enecogelden	93.539	93.310	93.310	93.310	93.310
	-/- Weerstandvermogen JRR 2023	-54.300	-54.300	-54.300	-54.300	-54.300
	-/- max ingezette dekking begrotingstekort		-11.506	-9.843	-9.077	-8.204
	Surplus	115.064	98.435	90.770	82.044	76.769
	10% van surplus (in te zetten voor begrotingstekort)	11.506	9.843	9.077	8.204	7.677
	De solvabiliteitsratio geeft de verhouding weer tussen het eigen vermogen versus het totaal vermogen (balanstotaal). De jaarrekening 2023 laat zien dat deze in dat jaar 63% was versus 57% in 2022. Hieruit valt op te maken dat de ruimte in het ratio ruimvoldoende is en er voldoende risicomarge is.					
	Houd er rekening mee dat het indrukken van deze knop gepaard gaat met het aantrekken van vreemd vermogen, wat zal leiden tot extra lasten. Bovendien zal de verschuiving van eigen vermogen naar vreemd vermogen een dubbele negatieve impact hebben op het solvabiliteitspercentage.					
Context						
Financieel effect	2025		2026	2027	2028	
	€ 11.506.000		€ 9.843.000	€ 9.077.000	€ 8.204.000	
Incidenteel/structureel	Het ten laste brengen van de algemene reserve is een incidenteel dekkingsmiddel.					
Maatschappelijk effect						
Bestuurlijke belemmering	Het inzetten van de reserve is een incidentele oplossing.					
Juridische haalbaarheid	Ja					
Technische haalbaarheid	Ja					
Beleidssterrein	Programma algemene dekkingsmiddelen					
Teammanager	Teammanager financiën					

Overige programma overstijgend

98.2.1 Capaciteitseffect investeringen (ingezet)

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Capaciteitseffect investeringen
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Groen

Toelichting	Een onderdeel van de begroting is het MeerjarenInvesteringsPlan (MIP), waarin de investeringsbehoeften worden vastgelegd. Dit betreffen geplande grote uitgaven voor de aanschaf of vervaardiging van producten die meerdere jaren gebruikt zullen worden. De bijbehorende kosten worden over meerdere jaren uitgespreid in de begroting onder de noemer afschrijvingen. Het is echter moeilijk om toekomstige ontwikkelingen nauwkeurig in te schatten, aangezien alles van belang is en de ambities hoog zijn. Hoewel dit inspirerend is, vormt het een uitdaging bij het opstellen van een realistische begroting. De verwachte uitgaven zijn momenteel ruim drie keer hoger dan de historische cijfers voor investeringen laten zien. Er is een spanningsveld tussen een structureel te hoog MIP en de aankomende begrotingstekorten. Om dit probleem aan te pakken, is in het knoppenboek een maatregel opgenomen waarmee de afschrijvingslasten met 25% worden verlaagd van investeringen die ten laste van het saldo worden gebracht.																																																
	Stand 29-7-2024 <table> <tr> <th>Programma</th><th>Afschrijvingen 2025</th><th>Afschrijvingen 2026</th><th>Afschrijvingen 2027</th><th>Afschrijvingen 2028</th></tr> <tr> <td>Programma 3</td><td>€ 31.425</td><td>€ 337.590</td><td>€ 555.311</td><td>€ 1.433.884</td></tr> <tr> <td>Programma 5</td><td>€ 707.042</td><td>€ 1.476.885</td><td>€ 2.056.721</td><td>€ 2.627.078</td></tr> <tr> <td>Programma 6</td><td>€ -</td><td>€ -</td><td>€ 1.648</td><td>€ 1.648</td></tr> <tr> <td>Programma 7</td><td>€ -</td><td>€ -</td><td>€ 82.263</td><td>€ 82.263</td></tr> <tr> <td>Programma 9</td><td>€ 12.912</td><td>€ 12.912</td><td>€ 12.912</td><td>€ 12.912</td></tr> <tr> <td>Programma overhead</td><td>€ 68.750</td><td>€ 342.435</td><td>€ 494.012</td><td>€ 562.762</td></tr> <tr> <td>Eindtotaal</td><td>€ 820.129</td><td>€ 2.169.822</td><td>€ 3.202.867</td><td>€ 4.720.547</td></tr> <tr> <td>Verlaging afschrijving - 25%</td><td>€ 205.032</td><td>€ 542.456</td><td>€ 800.717</td><td>€ 1.180.137</td></tr> </table> Dekking 2 - Gesloten systeem - Reserve - Ten laste saldo - VBK AOK (leeg)				Programma	Afschrijvingen 2025	Afschrijvingen 2026	Afschrijvingen 2027	Afschrijvingen 2028	Programma 3	€ 31.425	€ 337.590	€ 555.311	€ 1.433.884	Programma 5	€ 707.042	€ 1.476.885	€ 2.056.721	€ 2.627.078	Programma 6	€ -	€ -	€ 1.648	€ 1.648	Programma 7	€ -	€ -	€ 82.263	€ 82.263	Programma 9	€ 12.912	€ 12.912	€ 12.912	€ 12.912	Programma overhead	€ 68.750	€ 342.435	€ 494.012	€ 562.762	Eindtotaal	€ 820.129	€ 2.169.822	€ 3.202.867	€ 4.720.547	Verlaging afschrijving - 25%	€ 205.032	€ 542.456	€ 800.717	€ 1.180.137
Programma	Afschrijvingen 2025	Afschrijvingen 2026	Afschrijvingen 2027	Afschrijvingen 2028																																													
Programma 3	€ 31.425	€ 337.590	€ 555.311	€ 1.433.884																																													
Programma 5	€ 707.042	€ 1.476.885	€ 2.056.721	€ 2.627.078																																													
Programma 6	€ -	€ -	€ 1.648	€ 1.648																																													
Programma 7	€ -	€ -	€ 82.263	€ 82.263																																													
Programma 9	€ 12.912	€ 12.912	€ 12.912	€ 12.912																																													
Programma overhead	€ 68.750	€ 342.435	€ 494.012	€ 562.762																																													
Eindtotaal	€ 820.129	€ 2.169.822	€ 3.202.867	€ 4.720.547																																													
Verlaging afschrijving - 25%	€ 205.032	€ 542.456	€ 800.717	€ 1.180.137																																													
Context																																																	
Financieel effect	2025	2026	2027	2028																																													
	€ 205.032	€ 542.456	€ 800.717	€ 1.180.137																																													
Incidenteel/structureel	Structureel																																																
Maatschappelijk effect	Er is geen sprake van een maatschappelijk effect.																																																
Bestuurlijke belemmering	Er is geen sprake van een bestuurlijke belemmering																																																

Juridische haalbaarheid	Juridisch is dit haalbaar
Technische haalbaarheid	Technisch is dit haalbaar
Beleidsterrein	Overhead
Teammanager	Teammanager financiën

98.2.2 Domein Bedrijfsvoering ademt mee met de organisatie

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Domein Bedrijfsvoering ademt mee met de organisatie
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Categorie	Uitgave
Kleurcode	Groen
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	De omvang van het domein Bedrijfsvoering volgt normaal gesproken de ontwikkeling van de formatie binnen de uitvoerende en beleidsteams, waarbij we een norm hanteren van 1/3. Dit betekent dat een afname van 1 FTE in uitvoering of beleid resulteert in een reductie van 0,3 FTE bij Bedrijfsvoering. Omdat de verlaging van de formatie in de uitvoering nog niet bekend is, kan de exacte reductie binnen Bedrijfsvoering nog niet worden bepaald. Dit wordt pas duidelijk na definitieve besluitvorming over de te nemen maatregelen. De reductie kan afwijken van de norm van 0,3 FTE per 1 FTE, afhankelijk van besluiten in andere domeinen en risico's. Benchmarkonderzoek van Berenschot toont aan dat gemeenten doorgaans 30-35% overhead hebben. Het MT Bedrijfsvoering zal bepalen hoe de reductie van 0,30-0,35 FTE per vervallen FTE Samenleving/R&E binnen Bedrijfsvoering wordt verdeeld, met inachtneming van de uitkomsten van het Cebeon/Rijnconsult-onderzoek, dat aantoont dat de formatie bij Bedrijfsvoering in lijn is met de gemeentefondsverdeling en vergelijkbare gemeenten. Deze maatregel geeft invulling aan motie M2024-007 inzake de reductie van overhead.
Toelichting	We nemen deze knop op voor de volledigheid, hierover kun je geen afzonderlijke besluitvorming nemen omdat een dit resultante is van besluiten op andere knoppen. Mocht de Raad door middel van amendementen besluiten nemen die gevolgen hebben voor de formatie uitvoerende/beleid teams dan ademt bedrijfsvoering voor 1/3 mee. Zowel in positieve als negatieve zin.

Context				
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	PM	PM	PM	PM
	Het exacte bedrag kan pas bepaald worden wanneer de begroting vastgesteld is en de definitieve formatie bekend is.			
Incidenteel/structureel	Structureel			
Haalbaarheid	Ja			
Maatschappelijk effect	Diverse nieuwe wetten maken dat bedrijfsvoering juist zou moeten toenemen. Bijvoorbeeld op het gebied van digitale dienstverlening, Archiefwet, informatieveiligheid. Door deze knop in te zetten kunnen we niet of minder voortvarend deze ontwikkelingen vormgeven.			
Bestuurlijke belemmering	nvt			
Juridische haalbaarheid	De komende jaren komen diverse nieuwe wetten op de gemeente af (bijvoorbeeld de 'digital decade'). Eigenlijk heeft bedrijfsvoering een intensivering nodig als we tijdig aan dergelijke wetten willen voldoen.			
Technische haalbaarheid	nvt			
Beleidsterrein	nvt			
Directeur Bedrijfsvoering	Martijn de Quartel			

98.2.5 Afschaffen lease/deelauto's bij gemeentehuis

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Afschaffen lease/deelauto's bij gemeentehuis
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Categorie	Uitgavenkant.
Kleurcode	Rood

Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)	We stellen geen leaseauto's meer ter beschikking aan de medewerkers voor dienstreizen. Dit zijn structureel lagere lasten.								
Toelichting	We stellen geen leaseauto's meer ter beschikking aan de medewerkers voor dienstreizen. We gaan dan geheel stoppen met de leaseauto's. Het contract wordt dan opgezegd.								
Context	Conform de CAO worden dienstreizen die gemaakt worden door medewerkers vergoed. Nu worden er voor deze dienstreizen door de gemeente leaseauto's ter beschikking gesteld. Hier wordt door een percentage van de medewerkers gebruik van gemaakt. Al we stoppen met het ter beschikking stellen van de leaseauto's zullen de kosten aan de uitgavekant voor het vergoeden van dienstreizen wel stijgen.								
Financieel effect	€15.000,00 Hier komen nog wel frictiekosten bij voor het afkopen van het huidige contract. Het huidige contract is in 2023 opnieuw aanbesteed. Dit bedrag is nog niet bekend, maar moet wel van de bezuinigingen moeten worden afgehaald. Hierdoor is de kans dat het eerste jaar negatief zal zijn i.p.v. een bezuiniging. Een schatting van de te verwachten kosten €15.000,00, voor het vergoeden van de dienstreizen is al wel verwerkt in het bedrag. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 15.000</td><td>€ 15.000</td><td>€ 15.000</td><td>€ 15.000</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
2025	2026	2027	2028						
€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000						
Incidenteel/structureel	Structureel.								
Haalbaarheid	Deze bezuiniging is haalbaar. Wel moet rekening gehouden worden met de kosten voor het afkopen van het huidige contract en het structureel vergoeden van de dienstreizen aan de medewerkers. Doordat we de leaseauto's niet meer ter beschikking stellen en medewerkers met eigen voertuigen moeten gaan rijden, is het mogelijk dat gemeente Lansingerland een minder aantrekkelijke werkgever gaat worden. Wel moet rekening gehouden worden met de kosten voor het afkopen van het huidige contract.								
Maatschappelijk effect	Er is geen maatschappelijk effect.								
Bestuurlijke belemmering	Doordat medewerkers dienstreizen met eigen voertuigen moeten gaan reizen, kan gemeente Lansingerland een minder aantrekkelijke werkgever worden.								

Juridische haalbaarheid	Dit is juridisch haalbaar.
Technische haalbaarheid	Dit is technisch haalbaar.
Beleidsterrein	Programma Over Head.
Teammanager	Teammanager Exploitatie

98.2.8 Stoppen met aankoop bloemen

Begrotingsknop				
Begrotingsknop	Stoppen met aankoop bloemen.			
Portefeuillehouder	Leon Hoek.			
Categorie	Uitgavenkant.			
Kleurcode	Zwart			
Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)	We leveren geen bloemen meer bij jubilea, feesten, in- en uitdienst medewerkers etc. Dit zijn structureel lagere lasten.			
Toelichting	We leveren geen bloemen meer bij jubilea, feesten, in- en uitdienst medewerkers etc. Er worden geen bloemen meer ingekocht bij feestelijke gelegenheden.			
Context	Als service en goed werkgeverschap worden bloemen aan de medewerkers aangeboden bij een aantal gelegenheden.			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Incidenteel/structureel	Structureel.			
Haalbaarheid	Deze bezuiniging is haalbaar. Het goed werkgeverschap en het waarderen van medewerkers komt hiermee wel ernstig in het geding. Wel moet rekening gehouden worden met de kosten voor het afkopen van het huidige contract.			

Maatschappelijk effect	Medewerkers zullen zich minder gewaardeerd vinden.
Bestuurlijke belemmering	Doordat medewerkers zich minder gewaardeerd voelen, kan gemeente Lansingerland een minder aantrekkelijke werkgever worden.
Juridische haalbaarheid	Dit is juridisch haalbaar.
Technische haalbaarheid	Dit is technisch haalbaar.
Beleidsterrein	Programma Over Head.
Teammanager	Teammanager Exploitatie

98.2.9 Stoppen met de catering

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Stoppen met de catering
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Categorie	Uitgavenkant.
Kleurcode	Zwart
Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)	We leveren geen catering meer via het bedrijfsrestaurant. Dit zijn structureel lagere lasten.
Toelichting	We leveren geen catering meer via het bedrijfsrestaurant. Alleen de koffieautomaten blijven bestaan. Er is geen bedrijfsrestaurant meer en de medewerkers zullen dan zelf een lunch moeten verzorgen. Ook de lunches voor de vergaderingen zullen niet meer verzorgd worden en moeten extern geregeld worden, hiervoor zal een nieuwe aanbesteding plaats moeten vinden. Bij raad-, commissie- en overige vergaderingen zal geen catering meer verzorgd worden. Men zal zelf koffie, thee, etc. mee moeten nemen vanaf de koffieautomaten.

Context	Als service en goed werkgeverschap wordt door de gemeente Lansingerland een bedrijfsrestaurant ter beschikking gesteld maar medewerkers tijdens de lunchpauze een lunch kunnen kopen en nuttigen. Vanuit de cateraar die het bedrijfsrestaurant exploiteert worden ook de lunches voor vergaderingen en catering voor raads- en commissievergaderingen verzorgt. Als de exploitant moet stoppen met het bedrijfsrestaurant dan is het voor de exploitant niet meer rendabel om de catering voor de vergaderingen te blijven verzorgen.								
Financieel effect	€50.000,00 Hier komen nog wel frictiekosten bij voor het afkopen van het huidige contract. Dit bedrag is nog niet bekend, maar moet wel van de bezuinigingen moeten worden afgehaald. Hierdoor is de kans dat het eerste jaar lager zal uitvallen dan de €50.000,00. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 50.000</td><td>€ 50.000</td><td>€ 50.000</td><td>€ 50.000</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
2025	2026	2027	2028						
€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000						
Incidenteel/structureel	Structureel.								
Haalbaarheid	Deze bezuiniging is haalbaar. Wel moet rekening gehouden worden met de kosten voor het afkopen van het huidige contract en het structureel vergoeden van de dienstreizen aan de medewerkers. Doordat we het bedrijfsrestaurant niet meer ter beschikking te stellen en medewerkers zelf de lunch en catering moeten verzorgen, is het mogelijk dat gemeente Lansingerland een minder aantrekkelijke werkgever gaat worden.								
Maatschappelijk effect	Er is geen maatschappelijk effect.								
Bestuurlijke belemmering	Doordat medewerkers zelf de lunch en catering moeten gaan verzorgen, kan gemeente Lansingerland een minder aantrekkelijke werkgever worden.								
Juridische haalbaarheid	Dit is juridisch haalbaar.								
Technische haalbaarheid	Dit is technisch haalbaar.								
Beleidssterrein	Programma Over Head.								

Teammanager	Teammanager Exploitatie
-------------	-------------------------

98.2.10 Drukwerk en papier

Begrotingsknop												
Begrotingsknop	Drukwerk en papier											
Portefeuillehouder	Leon Hoek											
Categorie	Uitgavenkant.											
Kleurcode	Zwart											
Toelichting	We gaan geen drukwerk meer uitbesteden aan een externe partij en hierdoor zal alles zelf moeten worden geprint. Een groot aantal zaken zal toch nog moeten worden uitbesteed omdat men dit niet zelf kan printen, dit i.v.m. kwaliteit en grote van het drukwerk.											
Context	Doordat het print werk een goede kwaliteit moet hebben en vaak in grote hoeveelheden wordt gedaan, is dit uitbesteed. Als men dit zelf moet gaan doen kan men niet meer aan de kwaliteit voldoen en is het een extra inspanning voor de medewerkers.											
Financieel effect	Dit bedrag is als er helemaal niets meer wordt uitbesteed aan drukwerk. Dit is niet haalbaar en daardoor zal er altijd nog een groot deel van de kosten via een ander budget worden uitgegeven. Ook zal er veel meer papier worden verbruikt door zelf te printen. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 15.000</td><td>€ 15.000</td><td>€ 15.000</td><td>€ 15.000</td></tr></table>				2025	2026	2027	2028	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
2025	2026	2027	2028									
€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000									
Incidenteel/structureel	Structureel.											
Haalbaarheid	Deze bezuiniging is zeer slecht haalbaar. Het is technisch onmogelijk om de gevraagde kwaliteit te behalen door het zelf printen van het drukwerk. Het zelf printen zal veel tijd in beslag nemen en zal ook het papier verbruik zal aanzienlijk stijgen.											

	Wel moet rekening gehouden worden met de kosten voor het afkopen van het huidige contract.
Maatschappelijk effect	Er is geen maatschappelijk effect.
Bestuurlijke belemmering	Doordat medewerkers zelf moeten gaan printen, kan gemeente Lansingerland een minder aantrekkelijke werkgever worden. Vanuit duurzaamheid zal het papierverbruik ook aanzienlijk stijgen.
Juridische haalbaarheid	Dit is juridisch haalbaar.
Technische haalbaarheid	Dit is technisch slecht haalbaar.
Beleidsterrein	Programma Over Head.
Teammanager	Teammanager Exploitatie

98.2.11 Afschaffen lockers gemeentehuis

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Afschaffen lockers gemeentehuis
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Categorie	Uitgavenkant.
Kleurcode	Zwart
Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)	We stellen geen lockers meer ter beschikking voor het opbergen van persoonlijke materialen. Dit zijn structureel lagere lasten.
Toelichting	We stellen voor de medewerker op het gemeentehuis geen lockers meer ter beschikking voor het opbergen van persoonlijke materialen. Alle lockers die momenteel aanwezig zijn op het gemeentehuis zullen worden verwijderd. Bij flexwerken en dan ook het verlaten van het bureau kunnen medewerkers geen materialen meer opbergen, zij zullen deze dan ten aller tijden bij zich moeten dragen.

Context	Als service en goed werkgeverschap wordt door de gemeente Lansingerland lockers ter beschikking gesteld moor de medewerkers. Als men de werkplek verlaat zodat een andere medewerker deze kan gebruiken worden te materialen tijdelijk in een locker opgeborgen. Als er geen lockers meer ter beschikking worden gesteld dan moeten de medewerkers de materialen ten aller tijden met zich mee dragen of ergens onbeheerd achter laten.								
Financieel effect	Het verwijderen van de lockers zal ook nog kosten met zich meedragen. Dit bedrag is nog niet bekend, maar moet wel van de bezuinigingen moeten worden afgehaald. Hierdoor is de kans dat het eerste jaar lager zal uitvallen dan de €4.000,00 of zelfs een investering kan worden. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 4.000</td><td>€ 4.000</td><td>€ 4.000</td><td>€ 4.000</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000
2025	2026	2027	2028						
€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000						
Incidenteel/structureel	Structureel.								
Haalbaarheid	Deze bezuiniging is haalbaar. Wel moet rekening gehouden worden met de kosten voor het afkopen van het huidige contract.								
Maatschappelijk effect	Er is geen maatschappelijk effect.								
Bestuurlijke belemmering	Doordat medewerkers zelf de materialen moeten meedragen, kan gemeente Lansingerland een minder aantrekkelijke werkgever worden.								
Juridische haalbaarheid	Dit is juridisch haalbaar.								
Technische haalbaarheid	Dit is technisch haalbaar.								
Beleidsterrein	Programma Over Head.								
Teammanager	Teammanager Exploitatie								

98.2.12 Schoonmaak/vuilophaal/glasbewassing

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Schoonmaak/vuilophaal/glasbewassing.

Portefeuillehouder	Leon Hoek								
Categorie	Uitgavenkant								
Kleurcode	Zwart								
Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)	Het niet meer schoonmaken en van het gemeentehuis. Dit zijn structureel lagere lasten.								
Toelichting	Het gemeentehuis zal niet meer volledig worden schoongemaakt en de vuilophaal zal in veel mindere maten plaatsvinden. Momenteel wordt al in een zo laag mogelijke frequentie het gemeentehuis onderhouden. Door dit verder te verminderen zal er minder hygiënisch worden op het gemeentehuis en zal er een rommelige uitstraling komen.								
Context	Als goed werkgeverschap wordt door de gemeente Lansingerland het gemeentehuis schoongehouden voor medewerkers en bezoekers. Het is van belang voor een goede bedrijfsvoering en hygiëne dat het gemeente goed schoon wordt gehouden.								
Financieel effect	Hier komen nog wel frictiekosten bij voor het afkopen van het huidige contract en er blijven toch kosten bestaan voor een deel van de schoonmaak. Dit bedrag is nog niet bekend, maar moet wel van de bezuinigingen moeten worden afgehaald. Hierdoor is de kans dat de bezuiniging lager zal uitvallen dan de €50.000,00. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>€ 50.000</td><td>€ 50.000</td><td>€ 50.000</td><td>€ 50.000</td></tr></table>	2025	2026	2027	2028	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
2025	2026	2027	2028						
€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000						
Incidenteel/structureel	Structureel								
Haalbaarheid	Deze bezuiniging is niet haalbaar. Wel moet rekening gehouden worden met de kosten voor het afkopen van het huidige contract. Vanuit hygiënisch oogpunt is het niet mogelijk om het onderhoudsniveau nog verder te verlagen.								
Maatschappelijk effect	Er is geen maatschappelijk effect.								
Bestuurlijke belemmering	Doordat het gemeentehuis veel minder hygiënisch wordt, kan gemeente Lansingerland een minder aantrekkelijke werkgever worden.								

Juridische haalbaarheid	Dit is juridisch haalbaar.
Technische haalbaarheid	Dit is technisch haalbaar.
Beleidsterrein	Programma Over Head.
Teammanager	Teammanager Exploitatie

Concern control

99.1.1 Stop met toetsen

Begrotingsknop	
Begrotingsknop	Stoppen met toetsen van stukken bestuurlijke besluitvorming
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Categorie	Uitgaven
Kleurcode	Zwart
Knop uitgavenkant (impact op hoofdlijnen)	Lagere personeelskosten
Toelichting	Toetsing van collegestukken wordt niet langer uitgevoerd, wat 16 uur per week oplevert. Dit kan echter leiden tot een verminderde kwaliteit van stukken en een verminderd zicht op onrechtmatigheden en risico's. Deze maatregel kan alleen worden geïmplementeerd bij een vacature voor concerncontroller of senior controller. De concernstaf bestaat uit 4,5 fte, waarbij het toetsen van stukken aan twee functies is toebedeeld. Vanwege de specifieke taken binnen de concernstaf is het niet mogelijk om taken zomaar te herverdelen, wat ook maakt dat het niet-toetsen van stukken te herleiden is tot specifieke personen. Hoewel er geen wettelijke verplichting is om collegestukken te toetsen of een bepaald kwaliteitsniveau te waarborgen, zijn we wel verplicht om onrechtmatigheden te benoemen en risico's in kaart te brengen. Dit is in principe de verantwoordelijkheid van de lijnorganisatie, terwijl de concernstaf de resultaten bundelt. De

	lijnorganisatie werkt nog niet volledig volgens dit principe, maar we zijn een lerende organisatie. Het is wenselijk dat college en raad besluiten nemen op basis van kwalitatief goede stukken. De rolverdeling tussen college en organisatie is vastgelegd in de 'Leidraad samenwerken met het bestuur', waarin ook de rol van de concernstaf is opgenomen.			
Context	Als de Concernstaf minder doet in het toetsen (en accorderen) van stukken betekent dit dat de organisatie kwalitatief goede stukken opstelt, de risico's in beeld houdt en onrechtmatigheden signaleert. Daar moeten dan eerst stappen in worden gezet. Als de rol niet wordt overgenomen wordt de kans groter dat we bepaalde zaken niet in beeld hebben die we wel in beeld zouden moeten hebben en daarmee een financieel of bestuurlijk risico lopen.			
Financieel effect	2025	2026	2027	2028
	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
Incidenteel/structureel	Het heeft een structureel effect.			
Maatschappelijk effect	Mogelijk afname van kwaliteit van besluitvormende stukken en daarmee de besluiten. Met als mogelijk gevolg, negatieve publiciteit over onrechtmatigheden.			
Bestuurlijke belemmering	Mogelijk hebben we de onrechtmatigheden minder goed in beeld (vanuit rechtmatigheidsverantwoording leidt dat tot een bestuurlijk risico). Daarmee wordt het beeld van de betrouwbare overheid aangetast.			
Juridische haalbaarheid	Er is geen wet die voorschrijft dat we stukken moeten toetsen.			
Technische haalbaarheid	De knop heeft pas financieel effect als er een vacature ontstaat bij de concerncontroller of senior controller.			
Beleidssterrein	Overhead			
Teammanager	Concerncontroller en algemeen directeur (als leidinggevende van de concerncontroller).			